

Invited Editorial on Mr. K. C. Sulekh Sahib's 93rd Birthday

Many Congratulations: K.C. Sulekh Birthday

Ambedkar Times and Desh Doaba congratulate Sh. K. C. Sulekh Sahib

Ambedkar Times and Desh Doaba congratulate Sh. Sulekh Sahib on his 94th Birthday. We wish him active healthy and charming life ahead. We are proud of him for his long dedicated efforts for the furtherance of the great mission of Babasaheb Dr. B.R. Ambedkar! Once again we wish on good health and happy long life on his birthday!!

Prem K. Chumber

Editor-In-Chief: Ambedkar Times & Desh Doaba

Ambedkar Times takes pride in carrying valuable article of Prof. (Dr.) Gian Singh

Ambedkar Times takes pride in carrying this valuable article of Prof.(Dr.) Gian Singh. We congratulate Prof. (Dr.) Gian Singh for regularly conducting and publishing his field-based meticulous research relating to the lives of the landless agricultural workers, peasants and lower castes over the last many years.

Read article on pages 8-9-10

Prem K. Chumber

Editor-In-Chief: Ambedkar Times & Desh Doaba

Sh. K.C. Sulekh (born on 20 July 1927) has completed 93 years of his productive and dedicated life to the mission of Babasaheb Dr. B.R. Ambedkar. He is one of the few of his contemporaries who has been able to acquire education (BA) against all odds. Being a conscientious mind, he got associated with the social cause of his Samaj at the very young age during his school days. Those were the days, when the historic Ad Dharm movement led by Babu Mangu Ram Murgowalia, with the financial support of Seth Kishan Das of Boota Mandi of Jalandhar, was attracting large number of lower castes to rise against the wide spread evil of untouchability and impress upon British Government for the restoration of their long lost human rights including the right to own land, education, government service, contest election and to have their own religion. Sulekh Sahib, as a school going child, contributed in his own way to this noble cause of the Ad Dharm movement by organizing some of his like-minded fellow children into a small music group to sing hymns of Guru Ravidass and other radical Saints of the famous North Indian Bhakti movement. It was during one of such occasions that he came into the contact of Seth Kishan Das, with whom he had a long association as a dedicated Ambedkarite. It was also during his school days that Sulekh Sahib became aware of Babasaheb Dr. B.R. Ambedkar for the first time from his class 8th teacher. His attraction towards Ambedkar mission got further strengthened during his college days at Jalandhar where he lived at the residence of Seth

Kishan Das, who was one of the pioneers of the Ambedkarite movement in Punjab. Seth Kishan Das participated along with some of his colleagues from Punjab in the Depressed Classes Conference in Nagpur in 1942 being organized by Babasaheb Dr. B.R. Ambedkar. Sh K.C. Sulekh's close association with Seth Kishan Das brought him into mission of Babasaheb from its very beginning in Punjab. During his college education days, Sulekh Sahib became the founding editor of "Ujala", Urdu weekly paper first of its kind of the Ambedkar movement in Punjab. He has had also the honour of being the General Secretary of the Scheduled Castes Federation of Punjab and to be the Stage Secretary during the visit of Babasaheb Dr. B.R. Ambedkar to Punjab (October 27-29, 1951). He got the opportunity to meet many a times Babasaheb at his residence and accompanied him during his three days historic visit to Punjab, travelling in the same personal vehicle of Seth Kishan Das. He was also present in the Parliament House to listen to the famous address of Babasaheb on November 25, 1949; and also at the Ambedkar Bhawan Delhi in 1951 where Babasaheb Dr. B.R. Ambedkar delivered his address to the large gathering including Ambassadors of the many countries during the celebrations of Buddha Jayanti. Sulekh Sahib joined the Govt. Service in 1952 and retired as Excise & Taxation Officer in 1985. Since 1985, he has been continuously serving the mission of Babasaheb with utmost dedication through his regular columns in various missionary news-papers, magazines,

S o u - v e n i r s a n d b o o k s . S u l e k h S a h i b i s a l i v i n g l i b r a r y o f t h e i d e a s , t h o u g h t s a n d a n e c d o t e s r e l a t i n g t o t h e l i f e a n d t e a c h i n g s o f B a b a s a h e b D r . B . R . A m b e d k a r ; a n d t h e A m b e d k a r i t e m o v e m e n t o f P u n j a b . H e i s a c t i v e m e m b e r o f t h e A m b e d k a r M i s s i o n S o c i e t y , P u n j a b a n d A m b e d k a r B h a w a n T r u s t , J a l a n d h a r . A m b e d k a r B h a w a n T r u s t w a s b u i l t i n 1 9 7 2 i n J a l a n d h a r a t t h e s a m e p l a c e w h e r e B a b a s a h e b D r . B . R . A m b e d k a r d e l i v e r e d h i s f a m o u s a d d r e s s o n t h e e v e n i n g o f O c t o b e r 2 7 , 1 9 5 1 . S h . S u l e k h S a h i b , w h o h a s p r o u d l y e n t e r e d i n t o h i s 9 4 t h y e a r o f a c t i v e a n d d e d i c a t e d l i f e , l i v e s i n C h a n d i g a r h a l o n g w i t h h i s w i f e , S m t . A j i t K a u r , 9 0 y e a r s , s o n V i j a y K u m a r , d a u g h t e r - i n - L a w s S m t . N e e l a m R a n i , g r a n d - s o n s S u m e e t K u m a r a n d V i n e e t K u m a r . H i s t w o s o n s A s h o k K u m a r l i v e s i n N e w Z e a l a n d a n d S a n j e e v K u m a r i n U K . H e h a s t w o d a u g h t e r s S m t . P u s h p a R a n i a n d S m t . S a n g e e t a R a n i . A l l h i s s o n s , d a u g h t e r s - i n - L a w s , d a u g h t e r s a n d g r a n d s o n s / d a u g h t e r s a r e w e l l e d u c a t e d a n d w e l l s e t t l e d . A l l o f t h e m s u p p o r t h i m i n h i s m i s s i o n o f B a b a s a h e b D r . B . R . A m b e d k a r i n t h e i r o w n v a l u a b l e w a y s . I w i s h h i m m a n y m o r e f r u i t f u l y e a r s o f h e a l t h y a n d h a p p y l o n g l i f e .

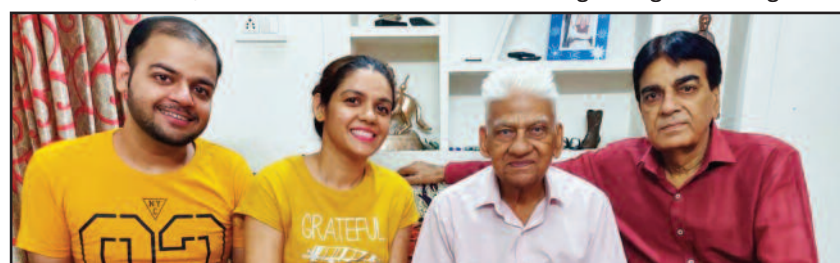
Prof (Dr.) Ronki Ram
Fellow & Dean (Faculty of Arts),
Shaheed Bhagat Singh Chair Professor,
Panjab University, Chandigarh (India)
E-mail: <ronkiram@yahoo.co.in>
Mob: +91-9878682160

Mr. KC Sulekh with his wife Smt Ajit Kaur

Mr. KC Sulekh With his Son Vjay Kumar, daughter-in-laws Neelam Rani, Grandson Vineet Kumar and great-granddaughter

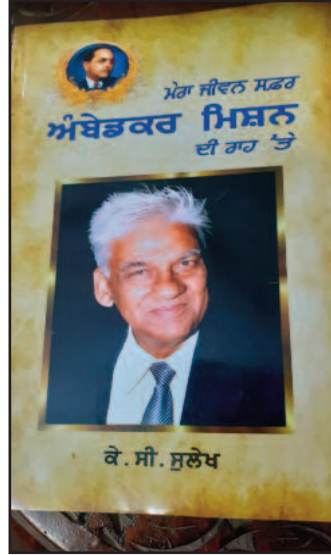

Mr. KC Sulekh with his Son Vijay Kumar, grandson Vineet and Granddaughter Timmy Sulekh

Mr. KC Sulekh with his wife Smt Ajit Kaur

Many Congratulations: K.C. Sulekh Birthday

BABU JAGJIVAN RAM AND LABOUR WELFARE

In continuation of previous edition's brief introduction about Babu Jagjivan Ram's profile and his prominent role as Defence Minister, a brief profile of him as Labour Minister is being shared here along with some important news items of that time period.

In 1946, Babu Jagjivan Ram was one of the twelve leaders of the country, who were invited by the Viceroy/Lord Wavell, to become part of the Interim Government. He became Labour Minister of Independent India at a time when labour welfare was receiving national and international attention for the creation of more humane conditions for workers. Being recognized as an authority on labour problems, Babu Jagjivan Ram was also sent as leader of the

Indian delegation to the International Labour Organisation (I.L.O.) Session of 1947. In 1950, he was unanimously elected President of I.L.O.

To address labour problems, issues like unemployment, low standard of living and poverty had to be dealt with and new policy measures were needed and progressive labour laws brought to provide the labour force relief and incentives to work; to save the labour force from exploitative conditions and to ensure their social and financial security and dignity. He was a champion for the cause of labour. At the same time he also reminded the labour force of their responsibility towards building a vibrant and modern India.

During his tenure as Labour Min-

ister, many laws and acts were enacted viz. Minimum Wages Act, Coal Mines Provident Fund and Bonus Scheme, Coal Mines Labour Welfare Fund, Mica Mines Labour Welfare Fund Act, 1946, Industrial Disputes Act, Payment of Bonus Act, Dock Workers (Regulation and Employment) Bill, Workmen's State Insurance Bill, Factories Act (enacted which prohibited the employment of women and children in dangerous occupations), Indian Trade Union (Amendment) Act, 1946 (seeking to strengthen the Indian Trade Union Act, 1929) etc.

He also laid down the foundation of social security by way of enacting the two important Acts, namely the Employees State Insurance Act, 1948 and the Provident Fund Act, 1952.

Babu Jagjivan Ram's term as Labour Minister was a boon for the working class in the country. The legislations created a congenial, industrial environment, providing benefits to millions of workers, boosting production and putting the country firmly on the road towards development of being a Welfare State.

NEERAJ PAUL
+91-99683-69972
Email: neerajpaul@hotmail.com

Mr. Jagjivan Ram, Labour Member, Government of India, welcoming Representatives of the I.L.O. Mission at a Meeting held in New Delhi

Mr. Jagjivan Ram, Labour Minister, addressing the Tripartite Industrial Committee on Plantations

The Industrial Committee on Cotton Textiles met in New Delhi on January 12 under the chairmanship of Mr. Jagjivan Ram, Labour Minister

Mr. Jagjivan Ram, Labour Minister, addressing Labour Ministers' Conference

Mr. Jagjivan Ram, India's Labour Minister, delivering the Presidential address at the 33rd session of the I.L.O. at Geneva on June 7
Source Courtesy: The Indian Express, Vol. XVIII No.206, June 17, 1950

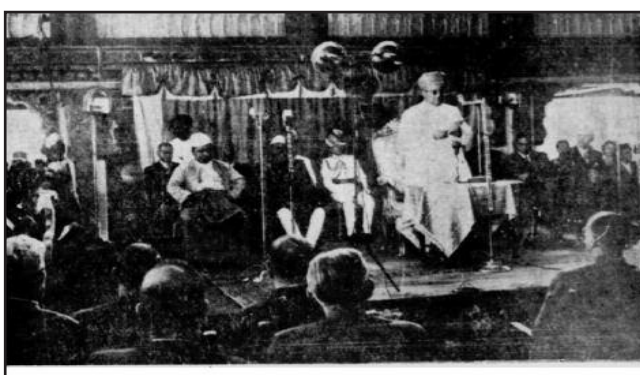
Mr. K.T. Bhashyam, Labour Minister in Mysore, explains the State's labour program to Mr. Jagjivan Ram. Mr. S.Lall, Labour Secretary, is on the right

Mr. Jagjivan Ram (Fourth from left, front row) photographed with Members of the I.L.O. Mission. Dr. P.P. Pillai, Chairman of the Mission, is third from left.

Mr. Jagjivan Ram, Labour Member in the Interim Government, addressing the 8th Session of the Indian Labour Conference held in New Delhi on April 21

The 110th session of the Governing Body of I.L.O. was declared open by H.H. the Maharaja of Mysore on Jan.3 at the Jagannohan Palace, Mysore. Photo shows the Maharaja inaugurating the Conference. The Burmese Minister, Mr. Mahu Win Maung, Mr. Jagjivan Ram, India's Labour Minister and Mr. S. Lall, Chairman of the I.L.O., are seen sitting.

Photo shows (from L. to R.) Mr. K.T. Bhashyam, Labour Minister, Mysore, Mr. Jagjivan Ram, Labour Minister, Government of India, Mr. S. Lall, Chairman of the I.L.O., Mr. David A. Morse, Director-General of the I.L.O.

FIVE-YEAR PROGRAMME TO IMPROVE LABOUR CONDITIONS

Mr. Jagjivan Ram's Address to Employers' and Workers' Delegates

The social justification for the modern industrial organisation is that it caters to the satisfaction of human wants and thereby promotes human welfare and happiness. Industrial undertakings which do not provide a decent standard of living for their workers have no social claim to survival. No popular government can afford to allow an industrial undertaking to subordinate its social obligations to its own financial interests.

Thus said the Hon'ble Mr. Jagjivan Ram, Labour Member, Government of India, in the course of his presidential address at the Conference of employers' and workers' delegates, which began in New Delhi on December 6.

The Conference, which was attended by representatives of the All India Organisation of Industrial Employers and the Indian Federation of Employers and by representatives of the All India Trade Union Congress and the Indian Federation of Labour, was convened by the Government of India for the purpose of discussing and deciding upon a 5-year programme of labour legislation and administration. The programme, which aimed at bringing about an improvement in the working conditions, efficiency and a standard of living of workers, had already been generally accepted at two earlier conferences, one of Provincial Labour Ministers and the other at States' Labour Ministers.

5-Year Programme

The formulation of the 5-year programme, said the Hon'ble Mr. Jagjivan Ram, was intended to avoid, on the one hand, piecemeal legislation and on the other, the charge of being half-hearted in ameliorating

labour conditions. After pointing out how from a broad national point of view a progressive labour policy was in the employer's interest no less than that such a proposition was true even from a narrower point of view, because "a discontented labour force is the worst possible investment."

Replying to the criticism that might arise that the programme was not sufficient revolutionary, he said:

"The demand has been put forward that we should immediately institute action for prescribing and enforcing a national minimum wage, introduce social security measures including unemployment insurance and old age pensions on a scale similar to the benefits obtainable in the countries of Western Europe. I have every sympathy with these proposals. In fact our aim, as you will find from the details of the 5-year programme, is to move as rapidly as Indian conditions permit, towards the achievement of these objectives."

"At the same time I must emphasize that our great problem, at the moment, is to produce more, and still more. Our potentialities are great. Intrinsically, our people are not a whit behind others in ability. But we are lacking in discipline, equipment, organisation and what the Americans call the "know-how". It is only when we have removed these defects and rectified the deficiencies and when we have organised our production on a vast scale that our people can look forward to a real improvement in the standard of living. Once we produce more, the common man must get more. Capitalists all the world over have realised that the working classes are their best customers and that unless their purchas-

ing power is increased, they will not be able to sell their products. Hence the slogan "Increase the purchasing power of the masses".

"I am not suggesting that we should divert our attention from the question of an improvement in wages. Far from it. It is one of the major items in our programme and we shall do our best to secure for the workers a living wage. We are moving in this direction.

As you may be aware, we have set up a Committee to examine the wages of coal miners and make recommendations as to what would be adequate scales of remuneration for the different categories of workers in this industry. We shall be shortly convening a conference to consider, among other things, the question of wages for plantation labour. We have taken up these two to start with, because in these two industries workers are least organised and therefore least able to assert their claims.

"An increase in wages is only a means to a better standard of living. If because of an increase in wages, workers should work less, they will be cutting the ground under their feet. Monetary wages will mean little, if they cannot buy goods and services. If we are not going to put forward our best and expand our production on a truly stupendous scale, the goods and services will not be there to buy.

Repercussions of Unrest

I have stressed the paramount necessity of initiating a drive for higher production even at the risk of some misunderstanding, because I find there is still a considerable industrial unrest in the country, and as

a consequence, we are not producing as much as we can with our limited capacity. Take the case of coal. We are not producing a sufficient quantity of coal with the result that our

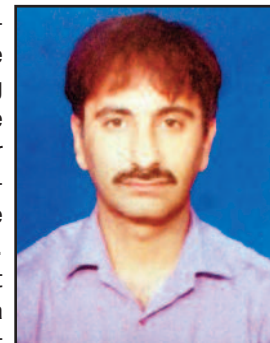
steel production has had to be curtailed by as much as 25 per cent. Less coal means less transport services, less cloth production accentuating the already acute shortage of cloth from which we suffer, and less steel and cement.

Steel and cement are badly needed not only for building houses of workers but also for our development programmes upon which we are pinning our hopes of large-scale employment.

"The vicious spiral of a contracting economy will do none of us any good. While, therefore, we make a determined attempt to raise the standard of living of workers, we must also emphasise the supreme necessity of increased output.

"Unless we do so the ambition of our waking life to make India more prosperous and a happier country must remain an unfulfilled dream. We are concerned with vital issues affecting the standard of life of the whole nation. If we are to succeed we must subordinate individual and sectional interests the interests of the community as a whole."

- Source Courtesy:
Indian Information, Vol.20, 1947

NEERAJ PAUL
+91-99683-69972
Email: neerajpaul@hotmail.com

International Collaboration Through I.L.O.

Labour Member on Objectives of Asiatic Regional Conference

"A new spirit has developed in Asia of which all international organisations must take note," said the Hon'ble Mr. Jagjivan Ram, Labour Member in the Interim Government, at a meeting in New Delhi on February 3, which was attended by Government representatives and members of the I.L.O. Mission, now in India in connection with the forthcoming Regional Asiatic Conference.

Presiding over the meeting, the Labour Member expressed India's readiness to collaborate with other countries for the realisation of the ideals of the Philadelphia Charter. "The ideals of four freedoms for which the last war was fought are the ideals for Asia no less than for Europe and America," he declared and added: "Neither the backwardness nor the military weakness of Asiatic countries should be allowed to stand in the way of their development towards the goal of freedom and

democracy. On the other hand, in fullest sympathy with the new awakening of these countries and their legitimate aspirations, international collaboration through an organisation such as I.L.O. can show how dependent on each other are the nations of this World for their own development and progress.

"We in India are on the threshold of great political changes. We hope that similar developments will take place in other Asiatic countries similarly struggling towards freedom. The International Labour Organisation which stands for democracy and universality can be of great help to us not only in attaining our ideals but also in the progressive amelioration of the bulk of our population.

Problems of Asia

"For dealing with the immense problems of Asia it is necessary that the I.L.O. should equip itself and reorient its angle of vision. Hith-

erto, it has concentrated somewhat exclusively on the problems of Europe and America. I am glad to find that a new vision has come to the I.L.O. The holding of the Asiatic Regional Conference is a healthy development. Another hopeful sign is the proposed amendment of the Constitution which specifically includes among the functions of the I.L.O. its duty to accord to Governments all appropriate assistance in connection with the framing of labour laws and regulations and the improvement of administrative practices and system of inspection.

"We also greatly appreciate the sympathy and understanding which the Director-General has shown in dealing with our problems. We have derived considerable assistance and benefit from the staff of the I.L.O. who have visited us on previous occasions and for this we are truly grateful.

The decision of the Director-

General to send this Mission is a step forward in as much as you are here as a team and have a wider and more comprehensive objective than would be the case if you came individually. This Mission is the harbinger of the Asiatic Conference but we hope that the logical development of these regional activities will be the establishment of a Regional Office in Asia which will make a thorough study of our special difficulties and problems without which it would be impossible for us to adapt our labour code to any recognised international standard."

Concluding, Mr. Jagjivan Ram referred to India's predominant interest in constitutional questions at the moment, and added, "We have our hands full, but we are none the less keenly interested in making the work of your mission a success."

Source Courtesy: Indian
Information, Vol.20, 1947
Neeraj Paul
Mobile No. +91 99683-69972

Furthering Economic Development Plans

Jagjivan Ram Outlines Tasks Before Asian Labour Conference

Source Courtesy: The Indian Express, 29 October 1947

not prove suitable in the context of Asian conditions.

Mr. Jagjivan Ram considered it a happy augury that this conference should coincide with a radical phase of transformation in Asia which was fast coming into its own. Since the convening of this conference was actively mooted, vast changes had taken place on the political scene of Asia. Mr. Jagjivan Ram said "the emancipation of

workers in occupations unsuited to their age or strength; protection of children and young persons against exploitation, moral and material abandonment and provision of a decent standard of living.

Mr. Jagjivan Ram welcomed representatives of Great Britain and other European countries who, he said, have had a historic association with Asia and representatives of the United States, Australia and New Zealand. The collaboration of these countries, he thought should prove a great value because these countries were pioneers in developing techniques of economic and social democracy.

Mr. Jagjivan Ram referred to the difference on the labour problem between Asian countries and those of Europe or North America and said "More than 75 per cent of the population in Asian countries is working on land. Most of these workers have full employment for not more than six months in the year. There are, in addition, large numbers dependent for their living on handicrafts and cottage industries. Workers in organised industrial establishments and transport services constitute only a very small minority."

Increased Production

Although this conference was primarily concerned with the provision of social services and the regulation of workers' conditions, the Labour Minister continued, without a very considerable increase in production and employment, all talk of social advancement would remain an empty dream. Mr. Jagjivan Ram suggested that this conference should concern itself with problems of increasing production, no less than those of securing an equitable distribution. The industrial backwardness of Asian countries, accentuated by the existence in some industries of antiquated methods of production had been a limiting factor. If the task of evolving concrete schemes to further plans of economic developments was to be successfully accomplished there must be a proper institutional set-up for the systematic and detailed consideration of the vast and com-

plex problems and to devise appropriate solutions for the various social problems which would inevitably arise with the expanding economic development.

Improve Lot of Agricultural Workers

Mr. Jagjivan Ram pleaded for a start to be made to improve the conditions of agricultural workers who, he said, constituted the vast majority in all Asian countries. "The main strength of this organisation" is in its representative character. It is necessary that in the selection of delegates and advisers from Asian countries, and more particularly in regard to this regional conference, which is mainly of Asian countries, efforts should be made to secure representation of agriculturalists, both employers and workers, and of handicraftsmen."

Mr. Jagjivan Ram thought that if representation was to be confined as at present, to the most representative organisation of employers and workers, as the case may be, there was little possibility at least for some years to come of the agricultural and cottage industry workers, who were not sufficiently organised, to secure representation at this conference.

Three Committees Set Up

Mr. Kamal Kumar, Acting Director of the United Nations Organisation, Delhi, and Mr. Chandramani, of the World Health Organisation Interim Commission, conveyed greetings to the conference on behalf of their respective organisations and assured their wholehearted co-operation. The conference set up three Committees on labour policy, programme of action and social security. Earlier, the conference approved of the Selection Committee report suggesting the setting up of these Committees.

NEERAJ PAUL
+91-99683-69972
Email: neerajpaul@hotmail.com

Mr. Jagjivan Ram, India's Labour Minister, in his presidential address to the Preparatory Asian Regional Conference of the I.L.O. said that it should be the task of this Asian Labour Conference to consider how best "we could help in furthering plans of economic development, to take stock periodically of the increase in the national wealth brought about by such developments and formulate schemes for distributing it on an equitable basis." This task, he added, could be accomplished only if we gave to our problems detailed and systematic consideration.

Mr. Jagjivan Ram was of the opinion that a grandiose plan was not needed, but concrete steps to achieve immediate social objectives. "This great endeavour will require the joint efforts of us all." He emphasised that this and subsequent conferences in Asia should consider what institutions were required for this purpose.

Referring to the problem of agricultural and cottage industry workers, who constitute the vast majority in Asia and are yet unorganised, the Labour Minister said that the approach hitherto followed, namely, evolving techniques for the improvement of workers in organised industries and then applying them to agricultural and other workers, would

the countries of Asia should not, therefore, be interpreted as isolated events, but as the emergence of a new and powerful factor in international relationship which will always throw its weight on the side of peace and justice." Mr. Jagjivan Ram thought that it was only through free intercourse between the nations of the world that progress and mutual understanding could be assured.

International Brotherhood

Speaking of India he said "Our aim is the promotion of peace and goodwill among nations, so that we may build up an international brotherhood, in which there will be neither fear nor want, and every nation will be able to develop its own way of life in harmony with others". The Labour Minister added that it was the earnest desire of India to do all she could to support International Labour Organisation to enable it to pursue its noble ideals.

Protection of Workers

Mr. Jagjivan Ram referred "to the striking affinity between the ideals of the I.L.O. and those of our own" and said "we are trying to enshrine many of these in our constitution as directive principles of State policy." The declared policy of the State, he added would be to secure protection against the employment of

Asian Regional Labour Conference

Brief Summary of the Proceedings held at New Delhi From 27th October to 8th November 1947

The Conference was attended by delegations from Afghanistan, Australia, Burma, Ceylon, China, Cochin-China, France, French Establishments in India and New Caledonia, the United Kingdom, India, Indo-China, Laos, the Malayan Union, the Netherlands Union, New Zealand, Pakistan, Siam and Singapore; in addition, there were 'observer delegations' from the United States of America and Nepal and a delegation from the Governing Body of the International Labour Organisation.

The Conference was declared open by Sir Guildhaume Myrddin-Evans, Chairman of the Governing Body of the I.L.O. on 27th October 1947. Immediately afterwards Pandit Jawaharlal Nehru, Prime Minister of India, addressed the Conference expressing the hope that the Conference would consider all problems in terms of the common man in Asia so that not merely "the standards of living in this or that country should improve but that the standards should go up everywhere".

India's Labour Minister, the Hon'ble Shri Jagjivan Ram was unanimously elected as the President of the Conference. In his Presidential address, he said that the task of the Asian Labour Conference should be to consider how best we can help in furthering plans of economic development, to take stock periodically of the increase in the national wealth brought about by such developments and formulate schemes for distributing it on an equitable basis.

The conference adopted 23

resolutions. Important among these related to social security, labour policy, programme of action, intensification of the Asian work of the I.L.O., Japan and the I.L.O., tripartite machinery and social objectives of the I.L.O.

Source Courtesy: The Indian Labour Year Book, 1947-48

Neeraj Paul
Mobile No. +91 99683-69972
Email: neerajpaul@hotmail.com

EDUCATE, AGITATE, ORGANISE

THE WATCHWORDS OF THE CONGRESS DEMOCRATIC PARTY

In continuation of the previous edition dated 8th July 2020 on the topic of the historical usage of the watchwords "Educate, Agitate, Organize", the following information is being shared wherein these were also the watchwords of the Congress Democratic Party -1920:

TILAK'S MANIFESTO - CONGRESS DEMOCRATIC PARTY - 1920 (FROM BOMBAY SECRET ABSTRACT OF 1920, PARAGRAPH 701.)

April 28th - The following manifesto by Tilak appeared in the Mahratta of the 18th April :-

Mr. Tilak has sent us the following for publication :- "The Congress Democratic Party, as the name denotes, is a party animated by feeling of unswerving loyalty to the Congress and faith in Democracy. It believes in the potency of democratic doctrines for the solution of Indian problems, and regards the extension of education and political franchise as two of its best weapons. It advocates the removal of all civic, secular, or social disabilities based on caste or customs. It believes in religious toleration, the sacredness of one's religion to one self, and the right and duty of the state to protect it against aggression. This party supports the claim of the Muhammadans for the solution of the Khilafat question according to Mahammadan dogmas, beliefs and the tenets of the Koran.

This party believes in the integration or federation of India in the British Commonwealth for the advancement of the cause of humanity and the brotherhood of mankind but demands autonomy for India and equal status as a sister-state with every other partner in the British Commonwealth including Great Britain. It insists upon equal citizenship for Indians throughout the Commonwealth, and effective retaliation whenever it is denied. It welcomes the League of Nations as an instrument for guaranteeing and enforcing the peace of the world, integrity of states, and freedom and honour of nations and nationalities, and for ending the exploitation of one country by another.

This party emphatically asserts the fitness of India for Representative and Responsible Government, and claims for the people of India, on the principles of self-determination, the exclusive right of fashioning the form of government and determining the most appropriate Constitution for India. It regards the Montagu Reforms Act as "inadequate, unsatisfactory and disappointing" and will strive to remedy the defects by introducing, with the aid of the members of the Labour Party and other sympathisers in British Parliament, at the earliest opportunity, a New Reforms Bill for establishing full Responsible Government in India, including full Military control, full Fiscal freedom, and an exhaustive Declaration of Rights with constitutional

guarantees. To achieve this object, it contemplates and recommends a resolute and energetic campaign in India and in the countries represented on the League of Nations. In this matter the party's watchword will be "Educate, Agitate and Organise."

This party proposes to work the Montagu Reforms Act for all it is worth, and for accelerating the grant of full responsible government; and for this purpose it will without hesitation offer co-operation or resort to constitutional opposition whichever may be expedient and best calculated

(2) Securing for the labouring classes, agricultural and industrial, a fair share of the fruits of labour, a fair minimum wage, reasonable hours of work, decent house accommodation, and adjustment of relationship between capital and labour on equitable basis, and promoting organisations suitable for the purpose.

(3) Control of the export of foodstuffs and other necessities of life by tariff or by other methods with a view of reducing the prices thereof and conserving supplies.

(4) Promotion of Swadeshism

(7) Creation of a citizen army; officered by Indians, naval, aerial and military education; and Commissions for Indians in all military services without racial discrimination.

(8) Recruitment of all services by open competitive examinations in India.

(9) Promotion of National unity by such means as the establishment of a lingua franca for all India, betterment of relations between followers of different religions, and especially a Hindu-Moslem Entente.

(10) Readjustment of provinces on linguistic basis.

PROVINCIAL

(1) Immediately securing full popular autonomy for the provinces.

(2) Permanent Rayatwari settlement on the Basis on an equitable assessment.

(3) Village control over reserved and protected forests in regard to pasturage, fuel, dealwood, and use of minor products.

(4) Absolute prohibition of Veth, Bigar and Sarbarai.

(5) Education through the vernaculars as high as possible.

(6) Free and compulsory education without distinction of sex, and special contributions and increased grants-in-aid from State funds to Municipalities and Local Boards to carry out this object immediately.

(7) Restoration of Village Panchayats with administrative and judicial powers.

(8) Abolition of drink.

(9) Extension of the franchise without sex distinction.

(10) Sanitation upon a systematic basis under a Minister of Health.

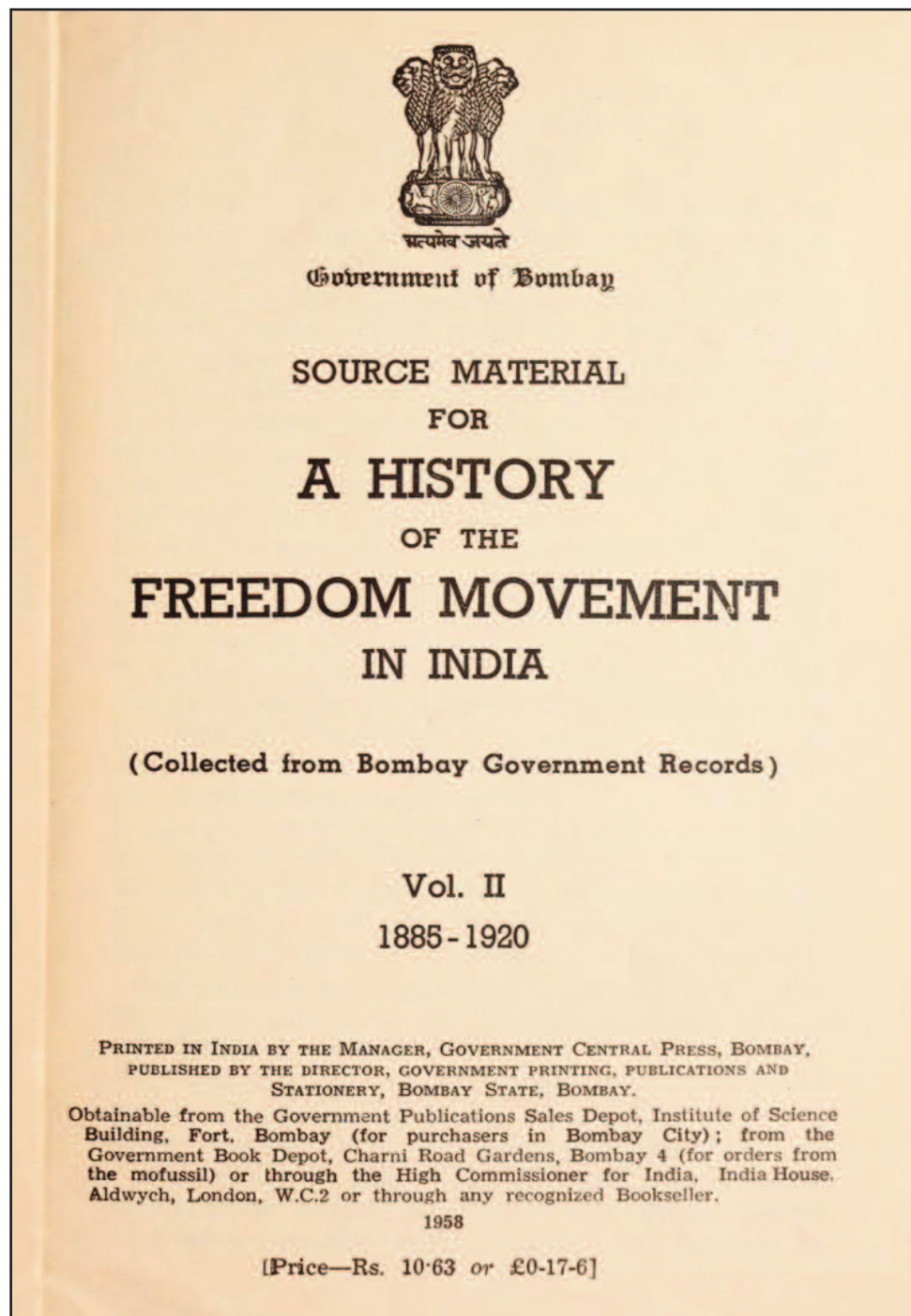
(11) Carrying out departmental reforms already enunciated and approved by popular opinion, e.g., agricultural development extension of irrigation, co-operative movement, industrial and technical education suitable to the needs of the country, organised medical relief and encouragement to indigenous systems of medicine.

Upon this programme the party appeals for votes and support for candidates pledged to these principles with the fullest confidence of receiving an enthusiastic response so as to ensure victories in the coming election battles.

Source Courtesy: Source Material for A History of the Freedom Movement in India (Collected from Bombay Government Records) Vol. II 1885-1920, Page No.325 (Publication Date: 1958)

NEERAJ PAUL
+91-99683-69972
Email: neerajpaul@hotmail.com

to give effect to the popular will.

Apart from the foregoing aims and principles, the party platform will contain the following planks, but it does not profess to be exhaustive:

IMPERIAL

(1) Repeal of all repressive legislation (e.g. the Rowlatt Act, the Press Act, the Arms Act, etc.); the introduction of trial by a jury of one's own countrymen especially in cases of offences against the State; the abolition of rigorous imprisonment for such offences, and jail reform with the view of placing offenders of all classes on a par with similar offenders in Great Britain.

and Development of Indian Industries by all recognised methods including State subsidies and protective tariff.

(5) Nationalisation of railways and regulation of railway tariffs by legislation with a view to assist industrial development and to abolish privileges and favouritism in their working.

(6) Retrenchment first and foremost in every department especially in the Military expenditure, and taxation when imperative or desirable; but taxation graduated according to the capacity of various classes, corporations or individuals so that the burden may be proportionate to the means of wealth of the taxpayer.

Link the Crime Back to Serving Time

A discussion taking place amidst the COVID-19 pandemic is the reduction of jail populations due to the high risk of spreading COVID-19 in the jails. Most recently, the Governor's office announced a further reduction of the state's prisoner population by 8,000. For many people in my District, these actions receive great concern for public safety implications. As an assurance, announcements about releases remind the public that prisoners being released are strictly non-violent offenders. But are they really?

California has a history of creating policies answering the call for criminal justice reform that reduces penalties and jail populations. On the surface, that sounds fine. Overcrowding in jails and prisons is a serious problem, and if we can reduce those populations by revisiting what society deems worthy of a stay in jail, why not do just that? The problem though, is that it is not exactly what has occurred in the past. Violent crimes have been redefined to omit actions I think most people would

agree should merit some serious jail time.

Measures like Proposition 47, Proposition 57, and AB 109, have left crimes like domestic violence, rape of an unconscious person, and the trafficking of children out of what constitutes a violent crime when considering parole. To me and others, that is a ghastly omission. And since the implementation of those measures, California has seen a steady increase in violent crimes, particularly in the most populous cities. It is not difficult to draw a line from the release of violent criminals to an increase in violent crimes.

Fortunately, Californians will have the opportunity to rectify the situation moving forward. The Reducing Crime and Keeping California Safe Act of 2020 will be on the ballot as Proposition 20. Proposition 20 will restore violent crimes, such as felony assault with a deadly weapon, back to being considered violent crimes, and prevent the early release of some of California's most dangerous

criminals.

Proposition 20 has other components to address rising crime rates in California, including theft. Many I have heard of and even witnessed individuals running out of stores with stolen goods with no fear of consequences because if they steal less than \$950, under Proposition 47, it is not a felony, and therefore more trouble to prosecute than it is worth. Proposition 20 will change that to make the 3rd time being caught stealing over \$250 worth of goods a felony. This will address the increase in theft seen since the implementation of the "criminal justice reforms."

Among the reforms of Proposition 20, there are also changes to the parole process and acquisition of DNA from criminals. DNA continues to be invaluable in solving unsolvable crimes. Increased use of DNA can not only reveal the guilty but exonerate the innocent. What Proposition 20 does not do is put the pin back in the grenade. We cannot retroactively

send people back to jail, and we do not need to do that in all cases. What we can do is make sure that California becomes safer moving forward. Keeping violent criminals off the streets for as long as possible seems to me like the best way to start.

Thank you for reading – and as always, if you want to contact me, call me at 916-874-5491, or e-mail me at Supervisor Frost@saccounty.net.

Sue Frost represents the 4th District, which includes all or part of the communities of Citrus Heights, Folsom, Orangevale, Antelope, Rio Linda, Elverta, Gold River, Rancho Murieta, North Highlands, Carmichael, Foothill Farms and Fair Oaks

Sue Frost

Sacramento County Supervisor

THE ETERNAL DEPARTURE OF THE REVOLUTIONARY SWARAN SINGH JI

Sardar Swaran Singh (Shaheed Bhagat Singh's uncle) was born in 1887 in the village of Khatkar Kalan in Jalandhar district (now Shaheed Bhagat Singh Nagar) to mother Jai Kaur and father Arjan Singh. The whole family was fighting for the independence of the country. In 1904-05, he went to help the famine victims in Rajasthan and brought the orphans to Lahore and opened an orphanage. Participated in anti-British protests, was the publicity minister of the Bharat Mata Society. He was active in the 'PAGRI SAMBHAAL O JATTA (Turban Care O Jatta)' movement run by his elder

brother Ajit Singh. After the arrest of Ajit Singh, he wrote anti-government articles and secretly published and distributed them to the public. Along with his brothers S. Ajit Singh and S. Kishan Singh and also with Lal Chand Falak and Mehta Nand Kishore, he fought on the political front and brought a flood of insurgent publications to the Punjab, all of which led to arrests and lawsuits.

On July 20, 1907, S. Swaran Singh, Kartar Singh, Bahali Ram, Ram Singh, Ghasita Ram and Govardhan Das were sentenced to one and a half years each; Lal Chand Falak to nine

months and Gandharv Sen to 30 lash & fought hard against the prison hardships. On appeal to the High Court, he was released on bail and resumed his work in the Bharat Mata Society. In September 1907, Sardar Ajit Singh, Sardar Kishan Singh and Sardar Swaran Singh were released from prisons and returned home when Bhagat Singh was born on the 28th of this month; he was named Bhagat Singh being a lucky child for family.

He was again sentenced to one and a half years rigorous imprisonment. A mountain of sorrow fell on wife Hukam Kaur. No one can fathom

the sufferings of women from patriotic families, which even historians do not consider appropriate to mention. He was serving a strict sentence of one and a half years. Due to his critical condition due to tuberculosis and lung disease, the government released him on parole and on July 20, 1910, at the young age of 23, he sacrificed for the country. His wife Hukam Kaur had taken him to her parental house at Chakk No. 23 for treatment where the patriot breathed his last.

**Balwinder Kaur Bansa
Sita Ram Madhopuri**

LABOUR AS PARTNER IN INDUSTRY (Minister Explains New Role)

Labour's right to partnership in industry was stressed by the Hon'ble Mr. Jagjivan Ram, Labour Minister, when he inaugurated the Tripartite Industrial Committee on Plantations on March 31 in New Delhi. Mr. Jagjivan Ram said: "A fundamental change has taken place in our conception of the role of labour in industry. After the first World War it was recognised that labour was not to be regarded as a commodity of commerce and that it was entitled to humane conditions of employment. We have now advanced a little further. Labour is not only entitled to fair terms and conditions of employment but also becomes a partner in the industry in which he works. As a partner labour is entitled to the benefits accruing from partnership, but it also must learn to realise its responsibilities."

This conception, the Labour Minister continued, was emphasised in the Industrial Truce resolution adopted last December by the Industries Conference which included representatives of Governments Central, Provincial and States - employers and workers. The resolution stated: "The system of remuneration to capital as well as labour must be so divided that while in the interests of the consumers and the primary producers profits should be prevented by suitable measures of taxation and otherwise, both will share the product of their common effort after making provision for payment of fair wages to labour, a fair return on capital employed in the industry and reasonable reserves for the maintenance and expansion of the undertaking".

Calling upon the plantations industry to give a lead to all other industries in putting

into practice the new concept of labour, Mr. Jagjivan Ram pointed out that the tripartite committee would have to assume new functions as a result of the industrial truce resolution. "It will be the Central machinery for the study and determination of fair wages and conditions of labour and fair remuneration for capital. In addition, it will have to devise ways and means for the association of labour in all matters concerning industrial production. I realise that plantation labour is less sophisticated than other industrial labours but it is neither possible nor permissible on that account to withhold the right to partnership which is the keystone of future industrial policy. I hope that in this matter Government will have the fullest co-operation of the planters throughout India. For the proper implementation of the Industrial Truce resolution we feel that it would be desirable to set up a smaller committee which will meet at more frequent intervals".

Referring to the question of wages, the Labour Ministry recalled that at the first meeting of the committee in January 1947, the industry agreed to give immediately a dearness allowance of 2 annas a day to adult workers and 1 anna a day to children. It was also agreed that Government in collaboration with the industry would hold an inquiry into the cost and standard of living of plantation workers. "This task", he said, "was completed and Mr. Deshpande's reports are now before you. I hope it will be regarded as an objective study of existing conditions and will enable this Committee to decide what further improvements are necessary to ensure that

wages are fair and reasonable. I refrain from making any suggestion because I would prefer that the matter should be settled between the parties in friendly discussion. I may, however, say that the report makes it clear that there is scope for improvement. I hope you will be able to arrive at an agreement which will do justice to the worker and credit to the industry".

Mr. Jagjivan Ram continued: "On the question of the medical care and treatment of plantation workers the industry agreed that Government may prescribe reasonable standards for plantations. Major Lloyd Jones, Deputy Director General of Health Services, was deputed to study the conditions in the tea plantations in India and to submit his recommendations. His interesting report is also before you and it merits your serious consideration. So far as I am concerned, I must say that it makes depressing reading, but I am glad to find that Major Lloyd Jones's recommendations have been framed in consultation with the industry and I have no doubt that in a very short time we shall see a considerable improvement."

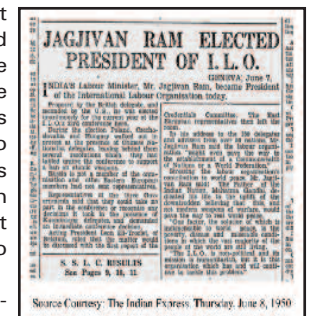
Speaking on the proposals before the committee in respect of legislation the Labour Minister maintained: "Although most employers may be ready to observe such standards as may be generally accepted as fair and reasonable, we have always to reckon with the few blacksheep who give a bad name to the industry. We must, therefore, be armed with legislative power to enable us to assume control where it is necessary. It is our intention that legislation should not create pin pricks for the industry. The administration of

any law that may be passed would come within the purview of this Committee so that any defects in administration may be brought immediately to our notice".

Expressing the hope that the tripartite machinery for the plantations would become permanent and would assume its new and important functions, Mr. Jagjivan Ram remarked: "As time marches we can see more clearly the almost revolutionary changes in the wake of the second world war, which are silently but surely overtaking us. The old order is giving way to the new, requiring all-round readjustment and re-orientation. The changes may be liked or disliked but they are inevitable. It would be folly to resist all changes and to hope for the continuance of the old social and economic order. Wisdom demands that changes that are inevitable should be so directed as to bring about the greatest happiness of the greatest number. The common man is gradually coming into his own and it is our duty to help him in every possible way. He will need guidance and help."

- Source Courtesy:
Indian Information, Volume 22, 1948

NEERAJ PAUL 91-99683-69972

Economic Impact of Covid-19 on Indian Economy: Who are the Big Sufferers?

ABSTRACT

The COVID-19 pandemic identified in Wuhan, China in December 2019, has spread almost to all the countries of the world. The mitigation measures imposed by most of the nations to prevent the spread of COVID-19 have badly hit the global economic activities. As per the latest estimates, the world economy is predicted to decline by 5.2 percent, and world trade is expected to drop by 13-32 percent in 2020 due to the COVID-19 virus. In this way the COVID-19 pandemic has created havoc in the world economy and the Indian economy is no exception. The International Monetary Fund (IMF) has estimated the Indian GDP growth at 1.9 percent and showed the worst growth performance of India after the liberalisation policy of 1991. According to the World Bank, the Indian economy will contract by 3.2 percent in 2020-21. Daily wage labourers and other informal workers, particularly migrant labourers of economically poor states were the worst hit during the lockdown period and will continue to be adversely affected even after the lockdown was relaxed. The paper suggested adopting the multiple measures to support the Indian economy and financial support to all the families of the informal economy workers to tide over this crisis.

Keywords: COVID-19 pandemic, growth rates, informal sector, migrant labourers.

JEL Codes: E26, F43, I18, I31

INTRODUCTION

As humans have spread across the world, so have infectious diseases. Outbreaks such as contagious diseases are persistent even in the present-day modern era. However, not every outbreak extended to the pandemic level as the Novel Coronavirus (COVID-19) reached. The spread of the COVID-19 virus is not just a health crisis but its effect on societies and economies is far bigger. Though the impact of this virus varies from nation wise but according to United Nations this pandemic will increase poverty and inequalities on a world scale (UN, 2020). The COVID-19 virus dispersed all over the world with astonishing speed and infected millions. The toll of COVID-19 virus infected persons is large and continuously increasing. Thousands died and many more suffering from diminished prospects and disrupted livelihoods. The pandemic represents the largest economic shock to the global economy, falling global activity (World Bank, 2020).

The World Health Organization (WHO) stated the COVID-19 pandemic as a global health emergency in January 2020. Later this emergency is grown into a global crisis of health and economy. The crisis affected the world economy that was never witnessed even in the past century (CRS Report, 2020). The virus was first detected in Wuhan, China, but it later spread over 200 countries. Borders of more than 80 countries were closed to prevent the arrival of this virus from

other countries. The Governments instructed to close shops, factories, self-quarantine, and close all educational institutions which spark the

Gian Singh
Former Professor,
Department of Economics,
Punjabi University,
Patiala-147002

Dharampal
Assistant Professors,
Department of Economics,
GGSDS College, Kheri
Gurna-140417 (Banur)

Jyoti
Assistant Professors,
Department of Economics,
GGSDS College, Kheri
Gurna-140417 (Banur)

fears of an impending economic crisis and recession, which resulted from the preventive measures of individuals and the transmission control policies of governments (Brahmbhatt & Dutta, 2008).

Amidst the Coronavirus pandemic, several countries across the world resorted to lockdowns to flatten the curve of the infection (FICCI, 2020). Various mitigation measures including the closure of schools, non-essential business, travel restrictions, and lockdowns were imposed by most of the countries to prevent COVID-19 spread. The associated preventive measures to limit the spread of this virus not only limited the consumption and investment but also restricted the labour supply and production. The cross-border trades were disrupted and negatively affected the financial and commodity markets, supply chains, global trade, travel, and tourism (World Bank, 2020). The main objective of the present review was to assess the economic impact of COVID-19 pandemic on the global economy in general and the Indian economy in particular.

The world faced such an economic crisis after the great economic depression of the 1930s which resulted in the worst recession. The world is facing the Covid-19 pandemic that has laid an adverse effect on all the economic activities across the world. Overall this pandemic is anticipated to drop a majority of countries into recession this year. Advanced economies are estimated to shrink by 7 percent in 2020, as widespread physical-distancing measures, a sharp tightening of financial conditions, and a collapse in external demand resulting from depressing activity (**Table 1, on next page**).

The emerging market and economies' GDP is predicted to mark a 2.5 percent contraction in 2020 due to the adverse effects of weakening economics due to disruptions related to their domestic outbreak of COVID-19. The economies of countries heavily linked to global value chains, highly dependent on foreign currencies, and heavily dependent on international trade, export, and tourism with high COVID-19 outbreaks and limited health awareness

will suffer disproportionately. Commodity-exporting economies will be severely affected by locusts from China's weakening growth, and a de-

cline in demand for commodities internationally, especially oil. More than 90 percent of EMDEs is expected to face problems with revenue collection each year, with millions more likely to fall back into poverty. With advanced economic contracts, China experiencing slow growth, and EMDE growth saved by foreign and domestic headwinds, the global economy is expected to decline by 5.2 percent this year in baseline forecasts. This will be the deepest global recession since World War II, and nearly triple the global recession in 2009 (World Bank, 2020).

The COVID-19 epidemic has created turmoil in the world economy and international trade is no exception. Recent projections indicate that global trade will still be much lower in 2020 than it did in the era of the global financial crisis, partly disturbed by the COVID-19 epidemic has resulted in international travel and global value chains (World Bank, 2020). The trade deficit is so great that it may outweigh the damages caused by the 2007-08 global financial crises. According to the WTO, world exports will still drop from 13 to 32 percent by 2020 as a result of the COVID-19 epidemic. The potential for recovery in 2021 is also still lacking as there is no cure for the disease and it may take some time before the drug hits the market and much depends on the regeneration packages and response policies of various governments to revitalize their economy. All regions face barriers when exports are led by the United States and Asia with sectors that are heavily affected by electronic and automotive products in heavy price chains. Services are also expected to suffer significant losses due to travel and travel restrictions (Nataraj, 2020).

In a tightly connected and integrated world, the impact of the disease across death (those who die) and illnesses (those who cannot work for some time) were evident since the outbreak of the Covid-19 epidemic. Besides the Chinese economically declined with interrupted production, the operation of global supply chains was also disrupted. Companies all over the world, no matter how large,

depend on input from China begun to deal with production contracts. Transportation restrictions and restrictions between countries have continued to slow global economic activities. Most importantly, certain fears between consumers and firms are distorted standard operating methods and market differences made.

All the financial markets all over the globe were also responsive to the changes and international stock indices plunged drastically (McKibbin & Fernando, 2020). Most developed economies in the world have passed support packs. While India's economic stimulus package is 10 percent of its GDP, Japan's 21.1 percent, followed by the US (13 percent), Sweden (12 percent), Germany (10.7 percent), France (9.3 percent), Spain (7.3 percent) and Italy (5.7 percent).

The International Monetary Fund (IMF) has projected GDP growth of 1.9 percent and this reflects India's worst performance after 1991 liberalisation policies in this financial year as Coronavirus disrupted the whole economy (Hindustan Times, 2020). According to the World Bank, the Indian economy will contract by 3.2 percent by 2020-21 whereas Goldman Sachs predicted this reduction will be up to 5 percent though the stringent lockdown that lasted over two months and took away crores of jobs has come to an end (The Tribune, 2020).

This shock plays out in almost the same way across the globe in terms of demand and the impact of the disruption and subsequent economic downturn. In the case of India, however, the problem is likely to get worse and last longer due to the recession as it was in the pre-COVID-19 era. By the time of the first COVID-19 case in India appeared, the economic activity declined significantly (Dev & Sengupta, 2020). According to official statistics, GDP growth in the second quarter decreased to 4.7 percent in 2019, the lowest level since 2013. The industrial output from the eight primary sectors has decreased by 5.2 percent which was the highest in 14 years by the end of 2019. The private sector investment was a thing of the past for years and declining in recent times. The spending has also been declining, for the first time in a few decades. India's growth rates from 2008-09 are presented in Figure 1.

It is evident from Figure 1 that the Indian economy was experiencing a slow growth rate since the 2016-17. However, now COVID-19 added fuel to the fire by the declining growth rate of India to 1.2 percent in 2020 as projected by IMF. This crisis comes at a time when India's GDP growth was already slowing down, and unemployment was on the rise owing to poor economic performance over the last several years. The precarious situation that the economy was in before getting hit by this shock will potentially worsen the effect of the shock. This was especially

(Contd. on next page)

Economic Impact of Covid-19 on Indian Economy: Who are the Big Sufferers?

(Continue from page 8)

because the financial sector, the brain of the economy was not functioning properly and the macroeconomic pol-

depend on international trade, they will face severe pressure. Global economic output was declining and a severe slowdown was expected in the

tronics, and chemical products, and some others are facing a shortage of required components. On the demand side, it is expected that the demand slowdown would be prominent in consumer durables, fashion-oriented products, and luxury items. Global demand is likely to slow down with respect to gems and jewellery, high-end textiles like home furnishings, and garments (Prahalthan, Mazumdar & Khurana, 2020). The constant fear of the pandemic in the public has affected their mental well-being and confidence level that postponed their purchasing decisions. A contraction in economic activities, reduction in purchasing power, increased restrictions on movements of goods and people, and huge uncertainty led to double whammy of business that disturbed the entire chain of production and demand cycle.

The nationwide lockdown has abruptly halted almost all economic activity. The disruption of demand and supply forces is likely to continue even after lifting of the lockdown. It will take time for the economy to return to a normal state and even then there will continue to be physical reform measures as long as there is no health hazard. Therefore, demand is unlikely to be restored over the next several months, particularly demand for non-essential goods and services. Three major components of aggregate demand are consumption, investment, and exports are likely to persist over the long term. Apart from the unprecedented drop in demand, there will also be widespread supply chain disruptions due to the non-availability of raw materials, migration of millions of migrant workers from urban areas, slowing global trade and shipments, and travel-related restrictions. This in turn further impacted investment, employment, income, and consumption, bringing down the overall growth rate of the economy (Dev and Sengupta, 2020).

According to the Ministry of Commerce and Trade, India's overall exports (including goods and services) are estimated to be US \$27.96 billion in April 2020, showing negative growth of (-) 36.65 percent over the same period last year. Total imports are estimated at US \$27.80 billion in April 2020, representing a negative growth of (-) 47.36 percent compared to the same period last year (Ministry of Commerce and Industry, 2019). India is a service-based economy, and the US and Europe are major destinations for India's services exports. More than three-quarters of India's exports will be affected by the IT industry, with COVID-19 spreading widely in these areas. India's major IT companies, which are software exporters, are likely to be affected due to low technology spending by companies in the US and Europe during the lockdown in a bid to prevent the spread of the disease. The lockdown in many countries such as China, Italy, and Germany has negatively impacted India's exports to its major trading partners (Nataraj, 2020).

The informal sector accounts

for, on average, one-third of official GDP and about 70 percent of total employment in EMDEs (World Bank, 2019). There are informal enterprises for 8 out of every 10 enterprises in the world (International Labour Organization, 2020). According to a recent report by the World Bank (2020), 40 percent of the informal sector population will have to be lifted out of poverty for unexpected health care emergencies. Unemployment benefit is available only in a small part of the population (on average, less than 2.5 percent).

India has a large informal sector, the largest in the world, employing close to 90 percent of its working population and contributing over 45 percent of its GDP. There are significant disparities between informal and formal sector workers. On average, informal workers have 19 percent less than formal workers and have limited savings (World Bank, 2019). With less access to finance or social safety nets than workers in the formal sector, informal sector workers are less skilled and lower-paid (Perry et al., 2007; World Bank, 2019). They often live and work in crowded conditions and do all transactions in cash-factors that enable the spread of the disease (Chodorow-Reich, Gopinath, Mishra, & Narayanan, 2020; Suriko & Galeotti, 2020; Loayza, 2018).

The highest level of informal employment in agriculture is more than 90 percent (International Labour Organization, 2018). In India, a large number of workers and the population of the entire country depend on agriculture. The performance of agriculture is also important in the situation of rural demand. In the pre-COVID-19 period, agricultural GDP experienced an average growth rate of 3.2 percent per year, with intermittent fluctuations over the six years 2014-15 to 2019-20. However, during 2016-17 to 2018-19, the terms of trade declined due to a bumper crop and horticultural production, leading to a drop in food prices. This trend continued in 2019-20 (Dev & Sengupta, 2020). Demonetisation in November 2016 when 86 percent of the money in the economy wasted overnight, due to government decrees, also affected agricultural activities.

The lockdown due to COVID-19 affected the farmers and rural labourers. March-April is the peak season for the sale of the rabiproduce but harvesting was hampered due to the departure of thousands of migrant workers. The shortages of fertilizers, veterinary medicines, and other inputs could also affected agricultural production. Closures of restaurants, transport bottlenecks diminished the demand for fresh produce, poultry and fisheries products, affecting producers and suppliers.

Farmers producing for the urban market experienced massive income losses as they were unable to sell their produce during the lockdowns (International Labour Organization, 2020a). The media reports

(Contd. on next page)

Particulars	2017	2018	2019e	2020f	2021f
World	3.3	3.0	2.4	-5.2	4.2
Advanced economies	2.5	2.1	1.6	-7.0	3.9
United States	2.4	2.9	2.3	-6.1	4.0
Euro Area	2.5	1.9	1.2	-9.1	4.5
Japan	2.2	0.3	0.7	-6.1	2.5
Emerging market and developing economies	4.5	4.3	3.5	-2.5	4.6
Commodity-exporting EMDEs	2.2	2.1	1.5	-4.8	3.1
Other EMDEs	6.1	5.7	4.8	-1.1	5.5
Other EMDEs excluding China	5.4	4.8	3.2	-3.6	3.6
East Asia and Pacific	6.5	6.3	5.9	0.5	6.6
China	6.8	6.6	6.1	1.0	6.9
Indonesia	5.1	5.2	5.0	0.0	4.8
Thailand	4.1	4.2	2.4	-5.0	4.1
Europe and Central Asia	4.1	3.3	2.2	-4.7	3.6
Russia	1.8	2.5	1.3	-6.0	2.7
Turkey	7.5	2.8	0.9	-3.8	5.0
Poland	4.9	5.3	4.1	-4.2	2.8
Latin America and the Caribbean	1.9	1.7	0.8	-7.2	2.8
Brazil	1.3	1.3	1.1	-8.0	2.2
Mexico	2.1	2.2	-0.3	-7.5	3.0
Argentina	2.7	-2.5	-2.2	-7.3	2.1
Middle East and North Africa	1.1	0.9	-0.2	-4.2	2.3
Saudi Arabia	-0.7	2.4	0.3	-3.8	2.5
Iran	3.8	-4.7	-8.2	-5.3	2.1
Egypt	4.2	5.3	5.6	3.0	2.1
South Asia	6.5	6.5	4.7	-2.7	2.8
India	7.0	6.1	4.2	-3.2	3.1
Pakistan	5.2	5.5	1.9	-2.6	-0.2
Bangladesh	7.3	7.9	8.2	1.6	1.0
Sub-Saharan Africa	2.6	2.6	2.2	-2.8	3.1
Nigeria	0.8	1.9	2.2	-3.2	1.7
South Africa	1.4	0.8	0.2	-7.1	2.9
Angola	-0.1	-2.0	-0.9	-4.0	3.1
Memorandum items					
Real GDP					
Real GDP					
High-income countries	2.4	2.2	1.7	-6.8	3.8
Developing countries	4.8	4.4	3.7	-2.4	4.7
Low-income countries	5.4	5.8	5.0	1.0	4.6
BRICS	5.3	5.3	4.7	-1.7	5.3
World (2010 PPP weights)	3.9	3.6	2.9	-4.1	4.3
World trade volume	5.9	4.0	0.8	-13.4	5.3
Commodity prices					
Oil price	23.3	29.4	-10.2	-47.9	18.8
Non-energy commodity price index	5.5	1.8	-4.2	-5.9	3.0

Source: World Bank, 2020.
PPP = purchasing power parity; f = forecast, e = estimate.

icy space to respond to such a crisis was severely limited (Dev & Sengupta, 2020).

Figure 1. GDP Growth Rate over the Years

The impact on the real or forecasted sectors of the economy was worse than a witness to the 2008 crisis. The country will now face many challenges in terms of financial and health crises, falling commodity prices, and much more. The banking system increased surplus liquidity as the market is experiencing shocks due to uncertainty as well as a decrease in demand. Financial trauma has a huge impact, including stock market crash, liquidity crisis as it began to exit the global market in the banking system, and various changes in monetary policies. The US dollar credit crunch started troubling the world economy due to the huge collapse of earnings, with the dollar denying loans. As most companies

entire global economy. The global epidemic has hit the economy that questioned the goal of creating an Indian economy of US \$5 trillion with 7 percent of GDP by 2024. According to the latest World Bank estimates, India is expected to grow 1.5 to 2.8 percent. The IMF has projected a 1.9 percent increase in GDP in 2020 and to achieve the economic objective of \$5 trillion, it will grow at a rate of 9 percent every year for five years (Agrawal, Jamwal & Gupta, 2020). Amidst the COVID-19, the shocks to the Indian economy are expected to be from both the demand and the supply side. Lockdown and physical distancing resulted in an immediate supply shock, followed by a demand shock (Shingal, 2020). On the supply side, India being the highest exporter of raw materials is on the pause because of the closure of international borders. Various industries such as pharmaceuticals, automobiles, elec-

Economic Impact of Covid-19 on Indian Economy: Who are the Big Sufferers?

(Continue from page 9)

showed that the closure of hotels, restaurants, sweets, and tea shops during the lockdown was already affecting milk sales. The exodus of migrant workers may also reduce the demand for milk in urban areas. These factors could affect milk producers adversely. Due to a lack of demand, the dairy farmers were dumping the milk in the drains. Unable to export their produce many farmers also dumped their seasonal products such as grapes, etc. The poultry farmers were badly hit due to misinformation particularly on social media that chickens were the carriers of COVID-19. Millions of small poultry farmers across the country were struggling after sales crashed 80 percent over these false claims. Farmers may be increasingly impacted by the health crisis if the virus spreads further into rural areas (International Labour Organization, 2020b).

There are around 100 million internal migrant workers, who are estimated to make up 20 percent of India's workforce. They help in the construction of urban buildings, roads, factory production, and participate in many service activities. Informal workers were already facing problems with low pay and income in the period of COVID-19. Daily wage earners and other informal workers were most affected during the lockdown period and will continue to be adversely affected even after the lockdown. With almost no economic activity, especially in urban areas, the lockdown caused a massive loss of jobs and income for these workers. The loss of labor income will result in lower consumption of goods and services, which is detrimental to the continuity of businesses and to ensure that economies are resilient (International Labour Organization, 2020b).

In recent times, one could see images of hundreds of thousands of migrant workers from several states walking several hundred to visit their respective villages. Some migrants died on the way due to exhaustion and lack of food. These workers felt that villages are better for them as they could live with their families. In the case of Senegal and India, informal (or self-employed) workers migrated from urban to rural areas with the inability to live and gain access to health care, which can further spread the virus (International Labour Organization, 2020b).

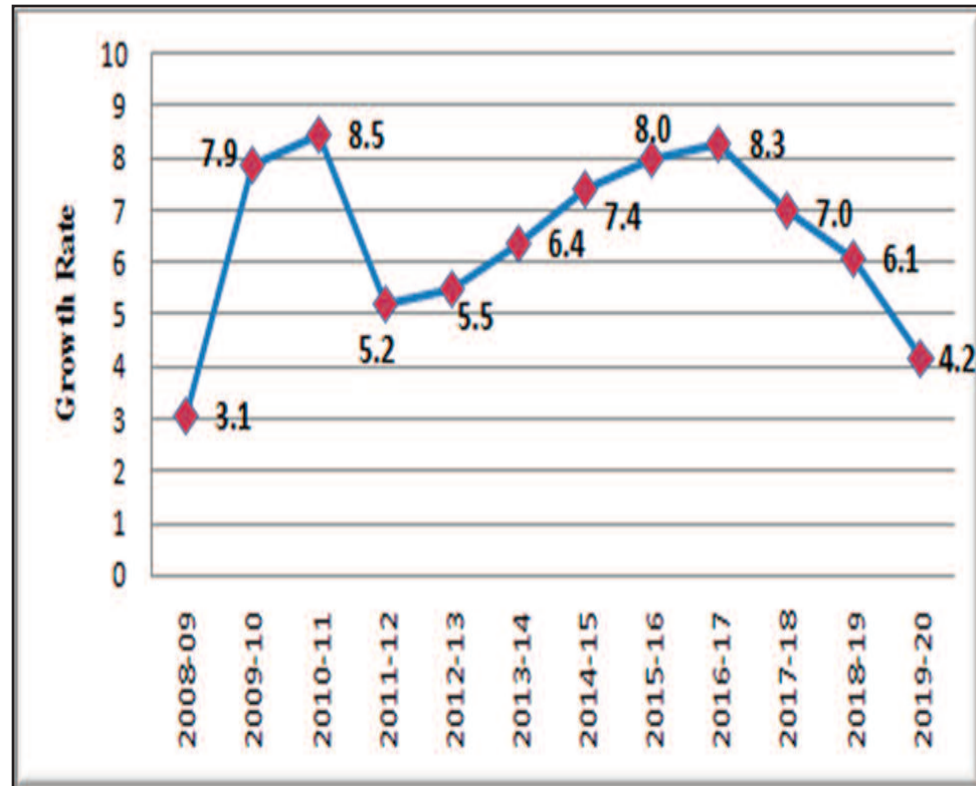
CONCLUSIONS AND POLICY IMPLICATIONS

Based on the above discussion, some of the policy implications to deal with the economic crisis created by the COVID-19 pandemic in India are:

- The first measure must be to protect the workers in the informal sector, who are badly affected, and yet have little savings to tide them over the shock. This will not be easy to do, but two mechanisms could be utilized: MGNREGS (Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Scheme) and Jan Dhan accounts.

Even after the lockdown is relaxed, it will take some time for the economy to pick up in the post-COVID-19 period and this will further aggravate the future uncertainty for the informal workers in general and the migrant workers in particular. Therefore, there is a need to explore social policy measures and employment opportunities that can protect informal and migrant workers from hunger and extreme poverty.

- Farmers, agricultural labourers and rural artisans by their hard work feed the entire population. To protect

them, the central and state governments should provide direct and indirect monetary benefits to these farming sections.

- To increase liquidity and increase consumer confidence, the Government of India should provide a payroll tax holiday for a quarter to help support demand in these stressful times.

- A disaster management framework focused on managing disease outbreaks will become essential in our large and densely populated country.

- The COVID-19 pandemic indicated the urgent need of the public sector particularly in the areas of education, health care, etc. Therefore, the government should provide these essential goods as public goods.

REFERENCES

Agrawal, S., Jamwal, A. & Gupta, S. (2020). Effect of COVID-19 on the Indian economy and supply chain. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/341266520_Effect_of_COVID19_on_the_Indian_Economy_and_Supply_Chain

Brahmbhatt, M, & Dutta, A. (2008). On SARS type economic effects during infectious disease outbreaks. World Bank Policy Research Paper No. 4466, World Bank, Washington, D.C.

Chodorow-Reich, G., Gopinath, G., Mishra, P. & Naraynan, A. (2020). Cash and the economy: Evidence from India's demonetization. Quarterly Journal of Economics, 135(1),

57-103.

CRS Report.(2020). Global economic effects of COVID-19. Congressional Research Service, June 4. Retrieved from <https://fas.org/sgp/crs/row/R46270.pdf>.

Dev, S.M & Sengupta, R. (2020). COVID-19: Impact on the Indian Economy. Working paper 2020-013., Mumbai: Indira Gandhi Institute of Development Research.

Explained: How COVID-19 has affected the global economy. (2020, May 16). Indian Express. Retrieved from <https://indianexpress.com/arti->

cle/explained/explained-how-has-covid-19-affected-the-global-economy-6410494/

FICCI. (2020). Reopening of major economies post-COVID-19. Retrieved from <http://ficci.in/spdocument/23243/Reopening-Economies-May-2020.pdf>

Ministry of Commerce and Industry.(2019). Indian Global Trade Share. Ministry of Commerce and Industry, New Delhi. Retrieved from <https://pib.gov.in/PressReleasePage.aspx?PRID=1593704>

Hindustan Times. (2020, April 14). IMF projects India's growth rate at 1.9% in 2020 due to coronavirus. International Labour Organization. (2018). Women and men in the informal economy: A statistical picture. International Labour Office, Geneva.

International Labour Organization. (2020). COVID-19 crisis and the informal economy: Immediate responses and policy challenges. International Labour Office, Geneva.

International Labour Organization. (2020a). Rapid assessment of the impact of COVID-19 on enterprises and workers in the informal economy in developing and emerging countries: Guidelines. International Labour Office, Geneva.

International Labour Organization. (2020b). ILO monitor: COVID-19 and the World of work (2nd ed.). International Labour Office, Geneva.

Loayza, N. (2018). Informality: Why is it so widespread and how can it be reduced? Research and Policy Brief. World Bank Group, Washington,

D.C.

McKibbin, W. & Fernando, R. (2020). The global macroeconomic impacts of COVID-19: Seven scenarios. Retrieved from https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2020/03/20200302_COVID19.pdf.

Nataraj, G. (2020). Impact of COVID-19 on India's trade: The way forward. In Prabir De, and Suranjan Gupta (Eds.) COVID-19 Challenges for the Indian Economy: Trade and Foreign Policy Effects. ASEAN-India Centre (AIC), Research and Information System for Developing Countries (RIS), India Habitat Centre (IHC), New Delhi. Retrieved from https://aic.ris.org.in/sites/default/files/Publication%20File/COVID-19%20Report%202020%20Final%201-9_section-min_compressed.pdf.

Perry, G. E., Maloney, W. F., Arias, O. S., Fajnzylber, P., Mason, A.D., & Saavedra-Chanduvi, J. (2007). Informality: Exit and exclusion. World Bank, Washington, D.C.

Prahalathan, S., Mazumdar, R. & Khurana, M. (2020). Tackling economic uncertainty during COVID-19. In Prabir De, and Suranjan Gupta (Eds.) COVID-19 Challenges for the Indian Economy: Trade and Foreign Policy Effects. ASEAN-India Centre (AIC), Research and Information System for Developing Countries (RIS), India Habitat Centre (IHC), New Delhi. Retrieved from https://aic.ris.org.in/sites/default/files/Publication%20File/COVID-19%20Report%202020%20Final%201-9_section-min_compressed.pdf.

Shingal, A. (2020). Responding to the COVID-19 crisis: Policy priorities for India. In Prabir De, and Suranjan Gupta (Eds.) COVID-19 Challenges for the Indian Economy: Trade and Foreign Policy Effects. ASEAN-India Centre (AIC), Research and Information System for Developing Countries (RIS), India Habitat Centre (IHC), New Delhi. Retrieved from https://aic.ris.org.in/sites/default/files/Publication%20File/COVID-19%20Report%202020%20Final%201-9_section-min_compressed.pdf.

Surico, P., & A. Galeotti. (2020). The economics of a pandemic: The case of COVID-19. European Research Council, Brussels, and Wheeler Institute, London. Retrieved from <https://sites.google.com/site/paolosurico/covid-19>.

The Tribune. (2020, June 10). Recession Looms.

UN.(2020). A UN Framework for the immediate socio-economic response to COVID-19. United Nations Sustainable Development Group. Retrieved from <https://unsdg.un.org/resources/un-framework-immediate-socio-economic-response-covid-19>

World Bank. (2019). Global economic prospects: Darkening skies. Washington, D.C.

World Bank. (2020). Global outlook pandemic, recession: The global economy in crisis. Global Economic Prospects, Washington, D.C.

World Bank. (2020). Global economic prospects: Darkening skies. Washington, D.C.

World Bank. (2020). Global outlook pandemic, recession: The global economy in crisis. Global Economic Prospects, Washington, D.C.

With thanks from reputed Journal of Economics and Development

Dalit Identity Issue – United We Stand and Divided We Fall

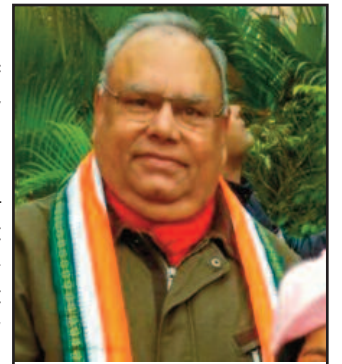
Of late, the issue of dalit identity as Ad-dharmis or Ravidassias is currently making waves in the social media. Sometimes, new Buddhists, it seems, also get tempted to jump on the bandwagon of 'Identity' zealots or they are unnecessarily dragged by the stakeholders. Occasionally, I have also joined the debate and commented on various posts floating on Facebook or other social media organs like WhatsApp etc. First of all, before I come to the real issue, let me add with some satisfaction that more and more dalit youth are getting access to the social media though they are yet to realize the full impact of this very important tool to express themselves in the situation where they don't have the luxury of enjoying the attention of the mainstream media both print and electronic. I wish more and more dalit educated

the given social and constitutional background. The assertions of both the Ad-dharam Movement and the Dera Sachkhand Ballan with regard to their proclaimed religious identity as Ad-dharmis and Ravidassias are fully, to my mind, laced with 'divisive tendencies' which will further divide dalit communities. It will be detrimental to our overall interests in the run up to get a due space and share in the polity and society of India. My gut feeling is that this avoidable debate has been purposely instigated by the vested interests who directly gain from the situation in which dalits remain divided. I stop here and will, if need be, specify these inimical forces who follow the age old dictum of 'Divide and Rule' at some later date as I don't intend to add to existing unfortunate social animosity. The premise of both the stakeholders i.e. Ad-

of fact, was a spontaneous and half baked reaction which came to the fore in anger and with a sense of retaliation against the Sikh culture and society, if not against the Sikh religion. Otherwise, the daily ritualistic routine at the Dera and also the conduct of the Sants there remained the same minus the exalted presence of Guru Granth Sahib which was replaced by the hurriedly compiled Amritvani, a new holy book dedicated to Guru Ravidass ji. It will not be out of place to mention that it was a mysterious tragedy, soon thereafter, that the motley group of Sants and other senior functionaries at the Dera who were instrumental in floating the new religion i.e. Ravidassia Dharam, were shunted out of the Dera by the current dispensation in control of the Dera. The political outfits and their leadership - Congress, BJP, Akalis,

hand Ballan on the issue of identity may be seen in this background. It is just a coincidence that I knew Banta Ram Ghera personally and Sant Satwinder Hira, a qualified Engineer by profession, is also known to me as are the high-ups at the Dera Sachkhand Ballan.

Now coming to the crux without further prolonging the background, I would like to share the likely

Ramesh Chander
Ambassador - I.F.S. (Retired)
91-99885-10940

Ambassador Ramesh Chander with Sant Niranjn Dassji and Sant Ramanandji at Vienna (Austria)

Ambassador Ramesh Chander with Sant Satwinder Hiraji at Jalandhar

youth join and avail of facilities like Twitter, Youtube etc. and express their view point. We need to be more serious and involved in the process and should not limit ourselves to "Jai Gurdev – Dhan Gurdev or Jai Bhim – Jai Bharat. Say more and be full-fledged stakeholders in this important issue. Only then your views will count in the corridors of power in Delhi and the State capitals. It is a matter of some gratification that in the ensuing debate the national media has shown some interest. I have seen detailed stories in the Times of India and the Indian Express, of late, besides the vernacular media. It is a good development but the purpose and motivation of the media, generally found aloof or unconcerned, is yet to be understood. It seems, as usual, many forces, both genuine and vested, are interested and working on the issue and obviously. Of course, it is an important issue, Identity of Dalits, has a direct bearing on the social and political edifice of the country. I am saying this not as an expert but an interested layman and an ordinary citizen of the country with an open mind.

Before I proceed to discuss the meager details and cursory information I have on the issue, let me, with all humility, share my views on the ongoing debate on 'Dalit Identity' in the larger interests of the community and the society at large, knowing well that these may not find favour with the Principals of both the camps i.e. Ad-dharmis and Ravidassias and even the Buddhists. The 'Dalit Identity Issue' being discussed currently is an unnecessary debate which will bring no benefit and dividend and even advantage to the community in

dharmis and Ravidassias on the issue is based on fallacious and unfounded understandings on the issue. The Ad-dharmis rely and stand on the thoughts of Babu Mangu Ram Mugowalia under the umbrella of Ad-dharam Mandal of yesteryears and the fact of the census of 1931 and 1941 in which Ad-dharam was accorded some sort of recognition as distinct from the Hindus and Sikhs as a pre-cursor to the Communal Award of 1932 of PM Ramsey MacDonald. The Poona Pact of 1932 between Gandhi and Ambedkar followed by the India Act of 1935 and finally culminating in the constitution of independent India changed the entire scenario and the Ad-dharam Movement became dormant and was made irrelevant. Babasaheb Ambedkar's embracing of Buddhism, an epoch making event in the history of India, in October, 1956 further eroded Ad-dharam's base and rationale. I need not go beyond this. The Ravidassia Dharam floated by Dera Sachkhand Ballan of Jalandhar is comparatively a recent development of 2010-11. The genesis of it lays in the gruesome and cold blooded murder of Sant Ramanand of the Dera Ballan in May, 2009 in Vienna the capital city of Austria. The present Principal Sant of the Dera Niranjn Dass ji was also grievously wounded in the murderous attack by some Sikh hardcore militants. Till then the Dera was faithfully following the Guru Granth Sahib and lofty tenets of Sikhism and Sant Ramanand himself was one of the known and revered preachers of Gurbani enshrined in the great Guru Granth Sahib. The Ravidassia Dharam, to put it briefly as a matter

BSP, as and when convenient placate the Dera including the establishment and control of the holy sites at Seer Govardhanpur at Varanasi in UP for their political axe to grind owing to the Dera's considerable clout among the Chamars/Ad-dharmis in and around Doaba region of Punjab and dalit Diaspora abroad. The Dera and its leadership take it, I think, mistakenly, as support to their new venture, Ravidassia Dharam which is, in fact, not the case. It is, to my mind, an ill-conceived idea having no social and constitutional background and backup. I may appear to be candid and frank in expressing my opinion on the subject but I do it in all good faith as a humble Ad-dharmi or Ravidassia with utmost respect and reverence for the Dera Sachkhand Ballan and its leadership including Sant Niranjn Dass ji whom I had met a couple of times in Vienna and at my humble abodes in Delhi and Jalandhar, besides my personal good rapport with Sant Ramanand and that of my brothers with Sant Garib Dass of the esteemed Dera. As regards Ad-dharam, the idea had exhausted its utility with the new constitution of India. Banta Ram Ghera, a tireless community activist who was instrumental in searching and establishing the birth place of Seer Govardhanpur in Varanasi, picked up the flag of Ad-dharam to counter Dera Sachkhand Ballan who gained control of the holy site and condemned Banta Ram Ghera to die as an 'unsung' hero. This feud between the All India Ad-dharam Movement under the stewardship of Sant Satwinder Hira of Khuralgarh Sahib in Hoshiarpur, Punjab and Management of Dera Sachk-

fallout, to my mind, of this 'Dalit Identity' with the concerned and interested in both camps i.e. the proponents of Ad-dharam and Ravidassia Dharam. The immediate and definite fallout is further division in the society which will do much harm to the overall interests and concerns of dalit communities at large. It will also adversely affect the social cohesion and harmony with the mainstream of the society. There is no constitutional provision, as of now, to accommodate the submissions, proposals, demands made to the government in this regard. If the government tends to accept these demands, let us believe so hypothetically, a constitutional amendment would be needed. Do we have that strength, support and wherewithal to take forward the matter? I don't think so, given the state and mode of our representations, memorandums and letters to President, PM and other authorities – lacking in good and flawless drafting, lacking in content and intent, bereft of thrust and goalpost to say the least. It only shows that we are not serious. But nevertheless we wish to stand on ego and ceremonies to carry on the limited agenda to be seen as the flag-bearers of the community.

Given the current and forthcoming scenario, we need no separate identity distinct and separate from Hindus, Sikhs and Buddhists. Currently, almost all Ad-dharmis, Ravidassias are either Hindus or Sikhs or Buddhists in accordance with the social and legal framework under the constitution of India. Our greatest icon in contemporary times, Dr. Bhimrao Ramji Ambedkar, after deep

(Contd. on next page)

Dalit Identity Issue – United We Stand and Divided We Fall

(Continue from page 10)

thought and in-depth study and also due consideration embraced Buddhism in October, 1956 to shed the yoke of uncivilized, unbecoming, inhuman and exploitive behavior of the caste Hindus with their fellow human beings belonging to the so called lower strata of the repressive caste system. More than a million of his followers embraced Buddhism in a few days of the epoch making historical decision and action of Babasaheb Ambedkar. The history of religious renaissance in India would have been different had Dr. Ambedkar not passed away in December 1956, barely in less than two months of his reviving in India the great religion of the world, Buddhism. I am confident that the question of seeking new identity as Ad-dharmis or Ravidassias would not have risen. But that was not to be. Now, it seems, we are to content ourselves with our religious and cultural identity and affiliation with the main stream religions with identified with India that is Bharat. Generally as a common tendency and tradition one remains in the same religion in which one is born. Conversion to another religion remains a viable option which is legal and desirable as many of us did on the call of our leader Babasaheb Ambedkar. Still those who feel suffocated and marginalized in the Hindu or Sikh fold are free to adopt

Buddhism or any other as they like. Moreover, India is a secular country. Religion is our personal choice and it should remain personal and private to our personal satisfaction.

The question of identity still remains. I take the liberty of quoting from my recent interaction and exchanges on Facebook with one of my friends, Sunil Raju who is an ardent supporter and follower of Dera Sachkhand Ballan and also the idea of Ravidassia Dharam as much needed identity. While we disagree on the question of religious identity as explained in this piece, I agreed with him when he wrote, "Our pain is common. Our challenges are common." Yes, we are to redress and remove the pain. We are to take our struggle to the next phase and we are to face the challenges together with grit and determination to identify, secure and preserve our due space in the society as dignified human beings as or-

reality at our own peril. Forces inimical to our interest are sitting close by. They intend to divide us and continue to oppress and exploit us to their advantage. The mission of Guru Ravidass, Babasaheb Ambedkar, Periyar E.V. Ramaswamy, Manyawar Kanshi Ram could only be realized if we remain united under the Ambedkar Identity. The dreams of Babu Mangu Ram Murgowalia of Ad-dharam Movement and Sant Sarwan Dass of Dera Sachkhand Ballan, who collaborated and cooperated with each other for the empowerment of dalits would find echo in our unity to carry the caravan of the community forward to common advantage and benefit. United we stand and Divided we fall I conclude with a poetic rendition of Allma Iqbal:

Hawaida Aaj Apne Zakhm-e-Pinhan Kar Ke Chorun Ga
Lahoo Ro Ro Ke Mehfil Ko Gulistan Kar Ke Chorun Ga

dained by great Guru Ravidass and the greatest son of India Babasaheb Ambedkar. With a view to face the future challenges in a concerted way, to my mind, Ambedkar and Ambedkar alone, who enjoyed acceptance and recognition not only all over India but beyond in the international community, could be our Identity – Ambedkar Identity as Ambedkarites to take care of our political and socio-economic aspirations while retaining and maintaining our religious identity as Hindus or Sikhs or Buddhists. There is no other way. We would ignore this

(I will surely exhibit all my hidden wounds today
I will surely change assembly to a garden with blood=mixed tears)
Parona Aik Hi Tasbeeh Mein In Bikhare Danon Ko
Jo Muskhil Hai, To Iss Mushkil Ki Asan Kar Ke Chorun Ga
(If stringing these scattered pearls in a single rosary
Is difficult, I will surely make this difficult task easy)

Laughter – Spice of Life

The Covid 19 pandemic has affected our routine and life style in one way or the other. The resultant fallout is – depression, anxiety, loneliness, monotony etc. We are to think seriously how to come out of these negativities of our day to day life. Laughter, I think, could be one of the curative remedies. Someone has rightly said, "Laughter is the language everyone understands." I thought of writing to lighten the tense atmosphere by picking up some jokes, narrations, cartoons etc. from here and there and share with my friends for mutual benefit to make our routine somewhat relaxed – Fun is intended but with malice. A Jewish proverb gives a right message – "A good laugh is a mighty good thing, rather too scarce a good thing. ... As soap is to the body, so laughter is to the soul."

On becoming the PM for the second term in May last year, PM Narendra Modi reiterated his agenda of Sab Ka

Sath, Sab Ka Vikas, and Sab Ka Vishvas and rightly so. The word "Vikas" often caught the imagination of people but connotations changed with

the police encounter of dreaded gangster Vikas Dubey. The politically motivated fertile minds put the phrase or terminology used by the Pradhan Sevak as – Vikas, of which PM Modi was talking about for the last 6 years was finally found in Kanpur. Yet another gem which is in circulation – Bhaiyon aur Behno, Ab Desh Mein Vikas Ki Baat Mat Karna, Uska Encounter Ho Chuka Hai. The gangster Vikas Dubey enjoyed deep connections and clout with all the political parties and the top echelons of Police and Administration, it is a known fact. The UP government has instituted an enquiry to prove the alleged 'Police Encounter of Vikas Dubey and his connections in police and bureaucracy but not politicians. The politicians, it seems, are considered 'Holy Cows' in the Indian establishment. One cannot help but laugh on this notion. Mera Bharat Mahan. Somebody has rightly said, "Politics is the only art whose artists regularly disown their masterpieces." PM of Nepal, K.P. Sharma Oli was lately in the news for a strange reason. He all of a sudden realized that Ayodhya was not in India but in Nepal. Somebody, ridiculing the PM of Nepal, commented sarcastically

Napoleon was born in Nepal. His real name was Nepalian. The Mahanayak of Bollywood, Amitabh Bachchan and some members of his immediate family were found Corona infected. Obviously it

was big news and media, as usual, was over-hyped. Somebody tried to give a right message to the great Indian media. Hope the Media takes it as it came:

Trump: Kya Hua Bhai, Tumhara India Se Matter Solve Hua?
Xi Jinping: Pata Nahi, Abhi Amitabh Bachchan Ko Corona Hua Hai, Indian Media Wahan Busy Hai, Amitabh Sir Theek Ho Jayein Fir Dekhte Hain!
Yet another one:
सुबह का नाश्ता करने के बाद अमिताभ बच्चन साहब ने अपनी हालत जानने के लिए खबरें सुनीं!
Post-script:
Life is like a Badminton match. If we wish to win, we must: Serve well, return well and remember, the game starts with 'Love All'.
Good morning and have a blissful day!

SKY TRANSPORT SOLUTIONS
 ਟਰੱਕਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਲਈ ਸਕਾਈ
 ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸਾਲਿਊਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ
PHONE: 209-855-6938

ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ ਦਾ 9ਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਦਾ ਤੇਰਵਾਂ ਅੰਕ **ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ**

ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ

VOL - 9 ISSUE - 15
 July 22, 2020
 Postal Address
 Desh Doaba
 5101 Doe Hollow Pl., Antelope, CA-95843
 www.deshdoaba.com
 www.ambedkartimes.com

Golden State Truck Sales Inc.

ਟਰੱਕ-ਟਰੇਲਰ
 ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਮਿਲੇ
 ਸਸਤੀਆਂ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਤੇ ਟਰੱਕ
 ਦਾ ਲੋਨ ਲੈਣ ਲਈ
 ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਾਂਗੇ

Call : Dharminder Singh
Cell : 530-870-6600
 Email: myfuturetruck@gmail.com

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰੋਮ ਕੁਮਾਰ ਚੰਬਰ ਸੰਪਰਕ : 916-947-8920 ਫੈਕਸ : 916-238-1393 E-mail : deshdoaba@yahoo.com ਸੰਪਾਦਕ : ਤਰਸੇਮ ਜਲੰਧਰੀ

ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ
 ਪਰਮਿਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਵਾਨਾ ਦਾ ਲੇਖ- ਦੋਖੇ 17 'ਤੇ।

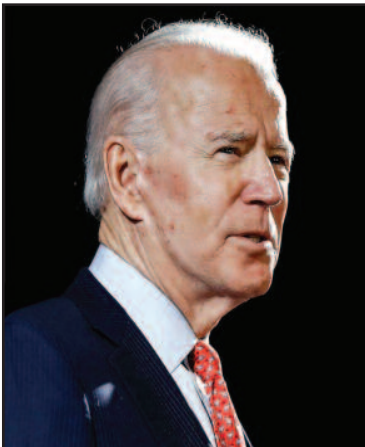
ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ
 ਜੀ ਸਬੰਧਤ ਲਾਲ ਸਿੰਘ
 ਸੁਲਹਾਣੀ ਅਤੇ ਸੰਤੋਖ
 ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼
 ਲੇਖ ਦੋਖੇ ਸਫਾ 14
 ਅਤੇ 19 'ਤੇ)

ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਾਹਿਤਕਾਰ/ਗਜ਼ਲਗੋ ਜਨਾਬ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਦੇ
 ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜੇ 'ਤੇ ਅਦਾਰਾ 'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ' ਦਿਲੀ ਦਿਲ ਦੀਆਂ
 ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਤੋਂ ਡੂੰਘੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
 ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਦੀ ਇਕ ਯਾਦਗਾਰੀ ਤਸਵੀਰ।
 (ਰਿਪੋਰਟ ਦੋਖੇ ਅੰਦਰਲੇ ਸਫਿਆਂ 'ਤੇ)

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣ 'ਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਕਈ ਮੁਲਕ- ਬਿਡੇਨ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ (ਬਿਊਰੋ)- ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੋ ਬਿਡੇਨ ਨੇ ਚਿ-
 ਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰੂਸ, ਚੀਨ ਤੇ ਈਰਾਨ ਸਣੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਨਵੰਬਰ 'ਚ ਹੋਣ
 ਦਾ ਰਹੇ ਯੂਐੱਸ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਦਖਲ
 ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇਹੀ
 ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ
 ਬੇਨਕਾਬ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਬਿਡੇਨ
 ਨੇ ਇਕ ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ
 ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ।
 ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਜੋ ਬਿਡੇਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
 ਉਹ ਨਵੰਬਰ 'ਚ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੇ
 ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ
 ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਫੀਆ
 ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਦੇਸ਼
 ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਦਖਲ ਦੇਣ
 ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ
 ਕਿ ਰੂਸ, ਚੀਨ, ਈਰਾਨ ਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਸਾਡੇ ਲੋਕਤੰਤਰ 'ਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੇ ਸਾਡੀ ਚੋਣ
 ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਚ ਸਾਡੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ
 ਘੱਟ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।
 ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ।
 ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਚੋਣਾਂ
 'ਚ ਬਿਡੇਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ
 ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਦੇਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।
 ਬਿਡੇਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ
 ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਹੀ ਤਰੀਕਾ
 ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬੇਨਕਾਬ ਕਰ
 ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
 ਉਹ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ
 ਇਸ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਤੋਂ
 ਇਲਾਵਾ ਮੇਰੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਰਸਤਾ
 ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਇਕ ਗੰਭੀਰ
 ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਲ
 'ਚ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।
ਟਰੰਪ ਦੇ ਸਮੱਰਥਨ 'ਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਚੁਅਲ ਰੋਲੀ
 ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ
 ਦਾ ਸਮੱਰਥਨ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ
 (ਬਾਕੀ ਸਫਾ 17 'ਤੇ)

ਸਥਿੱਤੀ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ- ਟਰੰਪ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)- ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਸਖਤ
 ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰੋਨਾਵਾਇਰਸ ਹੋਰ ਫੈਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਤੇ
 ਸਥਿੱਤੀ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਲਾਤ
 ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਦੇ
 ਫੈਲਣ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹਲਕੇ ਵੰਗ ਨਾਲ ਲੈਂਦੇ ਰਹੇ
 ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ
 ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਾਸਕ ਪਹਿਣਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ
 "ਅਸੀਂ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਥੇ
 ਸਮਾਜਿਕ ਦੂਰੀ ਸੰਭਵ ਨਾ ਹੋਵੇ ਉਥੇ ਮਾਸਕ
 ਜ਼ਰੂਰ ਪਹਿਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਤੁਸੀਂ ਮਾਸਕ ਪਸੰਦ
 ਕਰਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ
 ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ
 ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਦੇ ਫੈਲਾਅ ਨੂੰ
 ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।" ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਵਿਖੇ
 ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਵਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਥਿੱਤੀ ਹੋਰ
 ਖਰਾਬ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਕਹਿਣੀ

ਨਹੀਂ ਚਹੁੰਦਾ ਪਰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਲਾਤ ਅਜੇ ਮੌਤਾ ਕਟਦੇ
 ਹੋਏ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨੌਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਭੀੜ ਵਾਲੀਆਂ
 ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਜਾਣ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ
 ਖੁਦਮਾਸਕ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਨੇ ਕਿਹਾ
 ਕਿ ਉਹ ਮਾਸਕ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰਖਦੇ ਹਨ ਤੇ ਲੋੜ
 ਵੇਲੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕੋਰੋਨਾਵਾਇਰਸ
 ਫੈਲਣ ਕਾਰਨ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਹੋ
 ਰਹੀ ਅਲੋਚਨਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅੱਜ
 ਰਾਜਸੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚਾਲੇ ਛੱਡਕੇ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ
 ਵਿਚ ਪਰਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨੀ
 ਵੈਕਸੀਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਜੁੱਟੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਉਹ
 ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰ
 ਲੈਣਗੇ। ਆਪਣੀ 27 ਮਿੰਟਾਂ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ
 ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਉਲਟ ਆਪਣੇ
 ਡੈਮੋਕ੍ਰੈਟਿਕ ਵਿਰੋਧੀ ਜੋਅ ਬਿਡੇਨ ਦਾ ਇਕ ਵਾਰ ਵੀ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ।
 (ਬਾਕੀ ਸਫਾ 8 'ਤੇ)

Indian Grill
 Indiangrillsanleandro.com
 Pal343@yahoo.com
 510-878-2704, 510-332-1074 Mobile
 We do Outdoor & Indoor
 Catering for all your Events
 1600 Washington Ave.
 San Leandro, CA 94577
 Open 7 days a week
 Lunch Buffet : 11:00 AM - 2:30 PM
 Fine Dining: 4.30 PM - 9:30 PM

GINNY WALIA
 Law Offices. Inc
 Ginny H. K. Walia
 Experienced Jury Trial Lawyer
 Featured as a legal analyst on
 Fox News, MSNBC and Kron 4
 Tel: (408) 724-9200
 Fax: (408) 724-9202
 ginny@waliafirm.com
 www.waliafirm.com
 TOLL FREE: 1 (800) 379-9330
 FAMILY LAW,
 CRIMINAL
 DEFENSE
 AND CIVIL
 LITIGATION

BAGGA JEWELERS
 916-912-8842, 916-329-8772
 jewelers.Bagga@gmail.com
 SINCE 1996
 ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਵਿਚ 22 ਅਤੇ 24 ਕੈਰੇਟ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦਾ ਸਟੋਰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ
 ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸੋਨੇ, ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਆਰਡਰ 'ਤੇ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ
 ਹੋ। ਸੋਨਾ ਵੇਚਣ, ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਦਲੇ ਨਵਾਂ ਸੋਨੇ ਤੇ ਕੈਸ਼ ਵੀ ਲੈ
 ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇੱਥੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਬਰਤਨ ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।
 ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਸਟੋਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
 Sandeep Jony Bagga
 6930 65TH STREET # 115 SACRAMENTO CA 95823

MAJESTIC HOMES
 Office (925) 779-1234
 Direct (925) 366-3618
 Fax (905) 219-3918
 DRE Licence- 00871752
 RAMESH SUMAN
 Broker Realtor
 RCS-D TM
 www.majestichomes.us ramesh@rameshsuman.com
 P.O. Box 3434, Antioch, CA 94531-3434

SAROAY INVESTMENT REALTY

Ram Saroay
 Broker/Realtor
 Business License 031035
 ramsaroay@hotmail.com
 39039 Paseo Padre Parkway Suite # 205 Fremont, CA 94538
 Office: (510) 742-8120, Cell: (510) 368-3983

Amrik Chand (CPA)

Phone : 510-490-8200
 Fax : 510-490-8202
 Email : achand@pacbell.net
 Income Tax Preparation
 (Individual, Corporation & LLC)
 Payroll Services & Bookkeeping Services
 * We are in this business since 1989.
 Your satisfaction is our goal.
 * Please call us for
 Professional & reliable
 services at reasonable rates.
 959 Corporate Way, Fremont, CA. 94539

INDIA BAZAAR

Jai Ram Gaught

Harjit Gaught (Happy)

INDIAN, PAKISTANI & FIJIAN GROCERIES

**WE ARE OPEN
7 DAYS A WEEK
9:00am to 8:30pm**

**RENT DVDS & BUY CLOTHES
ENJOY YOUR DAY WITH HOPES**

WE ACCEPT FOOD STAMPS

CALL TO HAPPY
Cell: (209)-487-2127
Ph: (209) 478-0285
Fax: (209) 477-3206

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਏਅਰਲਾਈਨ ਟਿਕਟਾਂ ਵੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ।

EVERY SATURDAY & SUNDAY SPECIAL DISCOUNT ON GROCERIES

1304-E HAMMER LANE, SUITE 12, STOCKTON CA, 95210

EMAIL: indiabazaar08@yahoo.com

INDIA MARKET

SWEETS & SPICES

CHAAT PAPDI, SAMOSA, CHAAT, PANI PURI
DAHI VADA, BHEL PURI CHAAT

**ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਣਾ
ਮਨਭਾਉਂਦਾ ਸਟੋਰ**

ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਗਰੋਸਰੀ
ਲਈ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ

**WE HAVE
LARGEST
COLLECTION
FOR INDIAN
FIJIAN & PAKISTANI
GROCERY**

**MUSIC, FABRIC
ARTIFICIAL
JEWELRY, SWEETS,
FRESH VEGETABLES
& MORE..**

ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਹੀਰਾ

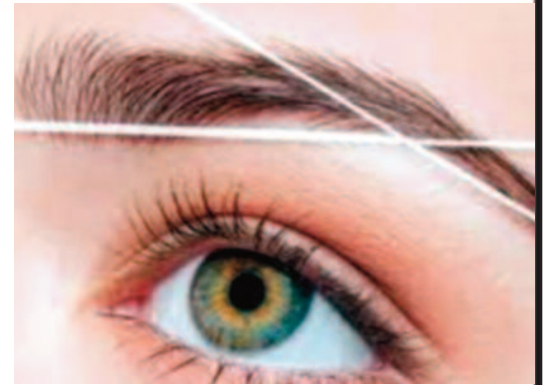

ਬਰਿੰਦਰ ਬਠਾੜ

**Super Eyebrow
Threading Now Open**

**Eyebrow Threading
& Henna Tattoo**

**7 times,
Get 8th one free!**

Inside India Market

SACRAMENTO

**5203 EKLHORN BLVD
SACRAMENTO CA 95842
916- 338-5511**

**WALK
INS
WELCOME**

ROSEVILLE

**1265 PLEASANT GROVE BLVD.
100 ROSEVILLE, CA 95747
916- 786-7666**

Cell :

916-798-8142

Email: IndiaMarketRoseville@gmail.com

SWEETS & CATERING

**AUTHORIZED CATERER FOR
MAJOR 5-STAR HOTELS**

CATERING SERVICE

Wedding Ceremonies | Receptions
Birthday Parties | Corporate Events
Religious Gatherings
Picnics/Bar-B-Que

ITEMS SERVING

All Kinds of Sweets | Snacks
Chaat Stall | North Indian Cuisine
Fluda Kulfi Stall | On Site Tandoor

ADDITIONAL SERVICE

Warmers | Chaffing Dishes
China & Silverware
Linen Rental | Waiters
Bartenders

CONTACT US:

RAJA SWEETS & CATERING
WORK (510) 489-9100
CELL (510) 715-1619

Email: msbains@rajasweets.com
www.rajasweets.com

Find us on **facebook** | Follow us on **Twitter**
rajasweetsandcatering | rajasweets

Kash FABRICS

**ਪੰਜਾਬੀ ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ
ਨੰਬਰ ਵਨ ਸਟੋਰ**

ਸਾਡੀ ਸਪੈਸ਼ਲਟੀ

ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਲਈ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ
ਲਹਿੰਗੇ ਤੇ ਸੂਟ ਅਤੇ ਨਾਲ
ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਮੈਚਿੰਗ ਜਿਊਲਰੀ

ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਕੱਪੜਾ ਵਧੀਆ ਤੋਂ
ਵਧੀਆ ਸਾਡੀਆਂ ਤੇ
ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਸੂਟ, ਦਰਜਨਾਂ ਰੰਗਾਂ
ਵਿਚ ਪੱਗੜੀਆਂ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਖਰੀਦੋ।

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਉਰਦੂ ਦੇ ਸੰਗੀਤ, ਡਰਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀਆਂ
ਸੀਡੀਆਂ-ਵੀਡੀਓ ਤੇ ਡੀਥ ਵੀਥ ਡੀਥ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਕੁਲੈਕਸ਼ਨ ਹੈ।

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਲਈ ਸਮਾਨ ਅਸੀਂ ਯੂਥ ਪੀਥ ਐਂਡ ਰਾਹੀਂ ਤੁਰੰਤ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

KASH FABRICS

ONE STOP SHOPPING CENTRE
29576 Mission Blvd Hayward. Ca 94544
www.kashfabrics.com

Tel: 510-538-1138

ਮੈਂ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਚਾਚੇ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਨਸਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸੁਣਦੀ ਰਹੀ ਹਾਂ- ਮੈਰੀ ਟਰੰਪ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)— "ਮੈਂ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਚਾਚੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਨਸਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸੁਣਦੀ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਨਸਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਰਤਣਾ ਆਮ ਗੱਲ ਸੀ।" ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਭਤੀਜੀ ਮੈਰੀ ਟਰੰਪ ਨੇ ਐਮ ਐਸ ਐਨ ਬੀ ਸੀ 'ਤੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਰਚੇਲ ਮੈਡੋ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ। ਮੈਰੀ ਟਰੰਪ ਅਜ ਕਲ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ "ਟੂ ਮਚ ਐਂਡ ਨੈਵਰ ਇਨਫ—ਹੋਅ ਮਾਈ ਫੈਮਿਲੀ ਕਰੀਏਟਿਡ ਦ ਵਰਲਡ'ਜ ਮੋਸਟ ਡੌਜਰਸਮੈਨ" ਦੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਹਨ। ਪੁਸਤਕ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਤੱਕ 10 ਲੱਖ ਕਾਪੀਆਂ ਵਿਕ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਮੈਰੀ ਨੇ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ। 'ਰਚੇਲ ਮੈਡੋ ਸ਼ੋਅ' ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਨੇ ਖੁਦ ਟਰੰਪ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਨਸਲਵਾਦੀ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਸਲੀ ਜਜ਼ਬਾਤ ਸੁਣੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮੈਰੀ

ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹਾਂ ਬਿਲਕੁੱਲ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੀ ਕਿ ਕੋਈ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਅੱਜ ਕਲ ਕਿੰਨਾ ਨਸਲ-ਪ੍ਰਸਤ ਹੈ। ਮੈਡੋ ਨੇ ਜੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ "ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ"? ਹਾਂ ਮੈਰੀ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਮੈਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਉਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ਰੀਕੇ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਰਤਣਾ ਆਮ ਗੱਲ ਸੀ। ਟਰੰਪਾਂ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਪੀੜੀ ਨਸਲਵਾਦੀ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਨਸਲਵਾਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਮਾਹੌਲ ਸਾਜ਼ਗਾਰ

© Peter Serling, 2020

ਸੀ। ਇਥੇ ਮੈਂ ਉਨਾਂ ਦੇ ਨਸਲ ਜਾਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ। ਪਰੰਤੂ ਤਸੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਸਹੀ ਆਮ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਰਤਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਵਾਰ ਸੋਚਦੇ ਹੋ।" ਮੈਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚਾਚਾ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਹੈ 'ਅਸਤੀਫਾ'। ਮੈਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 2016 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਖੜਾ ਮੈਂਬਰ ਸਮਝਕੇ

ਨਕਾਰ ਦੇਣਗੇ ਤੇ ਉਹ ਉਹ ਸੋਚਦੀ ਸੀ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣਨ ਉਪਰੰਤ ਟਰੰਪ ਦੇ ਆਲ ਦੁਆਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਬਲ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਲੋਕ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਬੁਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲੈਣਗੇ ਪਰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੇਰਾ ਅਜਿਹਾ ਸੋਚਣਾ ਗਲਤ ਸੀ।" ਮੈਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਹੱਦਾਂ ਉਪਰ ਤਨਾਅ, ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ, ਤਸੱਦਦ, ਅਗਵਾ ਤੇ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਜਰਿਆਂ ਵਿਚ ਕੈਦ ਕਰਨਾ ਅਜਿਹੇ ਪਹਿਲੂ ਹਨ ਜਿਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹਾਰਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪੁਸਤਕ ਲਿਖਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ। ਐਮ ਐਸ ਐਨ ਬੀ ਸੀ ਨੇ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਲਈ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਇਹ ਝੂਠੀ ਸਧਾਰਨ ਪੁਸਤਕ ਹੈ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਕਦੀ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਦਿਮਾਗੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਬਿਡੇਨ ਨੇ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਪਛਾੜਿਆ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)—ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਬਿਡੇਨ ਦੀ ਦਿਮਾਗੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਉਪਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਮਲੇ ਵੇਟਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੇ ਤੇ ਇਕ ਤਾਜ਼ਾ ਸਰਵੇ ਵਿਚ ਵੇਟਰਾਂ ਨੇ ਨਵੰਬਰ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਿਡੇਨ ਨੂੰ ਦਿਮਾਗੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਿੱਟ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। "ਫੋਕਸ ਨਿਊਜ਼" ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਸਰਵੇ ਅਨੁਸਾਰ 47% ਵੇਟਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਡੇਨ ਦੀ ਦਿਮਾਗੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਮੁਕਮਲ

ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰਥ ਹਨ। 39% ਨੇ ਬਿਡੇਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੋਟ ਪਾਈ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ। ਟਰੰਪ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ 43% ਵੋਟਰ ਭੁਗਤੇ ਜਦ ਕਿ ਅਧਿਕ ਵਧ 51% ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਏਜੰਸੀ ਨੇ 12 ਤੋਂ 15 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਫੋਨ ਉਪਰ ਸਿੱਧਾ ਸਰਵੇ ਕੀਤਾ ਤੇ 1104 ਰਜਿਸਟਰਡ ਵੇਟਰਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ। ਵੇਟਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ

ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅੱਜ ਵੋਟਾਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦੇਣਗੇ। 49% ਨੇ ਬਿਡੇਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਜਦ ਕਿ 41% ਨੇ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਟਰੰਪ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਰਿਪਬਲੀਕਨ ਆਗੂ ਅਕਸਰ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਿਡੇਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁੱਦੇ ਦੇ ਫਿੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦਿਮਾਗੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਡੈਮੋਕਰੈਟਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦਰਅਸਲ ਟਰੰਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁੱਦੇ 'ਤੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀ ਸੀ ਵਿਚ ਗੋਲੀਬਾਰੀ, 1 ਮੌਤ-8 ਜ਼ਖਮੀ, 2 ਦੀ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)— ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀ ਸੀ ਦੇ ਇਕ ਭੀੜ ਭੜਕੇ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅਣਪਛਾਤੇ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਤੇ 8 ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਪੀਟਰ ਨਿ-ਉਸ਼ਮ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਕਿ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਜਿਲੇ ਦੇ ਉਤਰ ਪੱਛਮੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ 14ਵੀਂ ਸਟਰੀਟ ਸੰਪਰਿੰਗ ਰੋਡ ਉਪਰ ਵਾਪਰੀ। ਉਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 3 ਸੀ ਜਿਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਕੋਲ ਲੰਬੀਆਂ ਗੰਨਾਂ ਤੇ ਇਕ ਕੋਲ ਪਿਸਤੌਲ ਸੀ। ਇਕ ਔਰਤ ਸਮੇਤ 9 ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਦਮ ਤੌੜ ਗਿਆ। 2 ਦੀ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਬਾਕੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਨੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਰੇ ਜਾਣਾ ਅਸਹਿ ਹੈ। ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਗਸ਼ਤ ਵਧਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਦੇ ਮੇਅਰ ਮੂਰੀਲ ਬਾਊਜਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਅਫਸੋਸਨਾਕ ਹੈ। ਡੀ ਸੀ ਸਟਰੀਟ ਦੇ ਚਹਿਲ ਪਹਿਲ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਉਪਰ ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਹਮਲਾ ਹੋਣਾ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਹੈ।

ਫਲੋਰੀਡਾ ਵਿਚ ਸਕੂਲ ਮੁੜ ਖੋਲਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੁੱਜਾ

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)— ਫਲੋਰੀਡਾ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ 6 ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਲਗਾਤਾਰ 10000 ਤੋਂ ਵਧ ਕੋਰੋਨਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਸਕੂਲ ਮੁੜ ਖੋਲਣ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੁੱਜ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਵੱਡੀ ਅਧਿਆਪਕ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਗਵਰਨਰ ਰੋਨ ਡੇਸੈਨਟਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਸਕੂਲ ਖੋਲਣ ਵਿਰੁੱਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ

ਹੈ। ਮਿਆਮੀ ਸਟੇਟ ਸਰਕਟ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਫਲੋਰੀਡਾ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਜੇਂਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲ ਮੁੜ ਖੋਲਣ ਸਬੰਧੀ ਆਦੇਸ਼ ਫਲੋਰੀਡਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਤਹਿਤ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤੇ ਮਿਆਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਫਲੋਰੀਡਾ ਵਿਚ ਕੋਰੋਨਾ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 3,60,394 ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਰਾਜ ਵਿਚ 5072 ਮਰੀਜ਼ ਦਮ ਤੌੜ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

SHRI GURU RAVIDASS SABHA (GASB)

2150 Crestview Drive, Pittsburg CA 94565
Tel : (925) 439-2355

PITTSBURG GURUGHAR CLOSED AGAIN DUE TO COVID-19

Pittsburg Gurughar remained open for Sunday services for a few weeks but because of ongoing surge in COVID-19 cases the Managing Committee is constrained to notify the entire Sangat that effective immediately the Gurughar is closed again for Sangat attendance till August 9th, 2020 (Sunday) and is rescheduled to open on August,16th, 2020 , depending on the severity of the COVID-19 conditions.

We are very sorry to share this unpleasant decision with the Sangat but had no other option but to pray for calming down this Pandemic. Community collaboration in such difficult times is vital to help keep Sangat healthy by avoiding exposures to the virus.

APPEAL FOR DONATIONS:- As the Sangat is well aware that because of no in-flow of cash donations impacted by Corona Virus the Guru ghar is also experiencing financial difficulties in the payment of our regular bills including the salary of the priests and other unforeseen maintenance repairs of Guru Ghar. Since the Sangat is the main force and the impetus behind the running of any religious institution we earnestly appeal to to please continue your kind help through your generous donations to Guru Ghar.

Executive Committee will be on August 23, 2020. The term of some of the current members of the Managing Committee is due to expire in August, 2020 making room for replacement with new volunteer Sewadars. Applications from new Sewadars are invited from Sangat so as to reach the Chairman by August 16th, 2020.

Gurughar members who have not renewed their membership so far are also requested to do so by paying their annual renewal fee.

We also pray for the safety of all those physicians, nurses and other workers who are fighting together by risking their lives in the forefront for treatment of the patients of COVID-19.

"NANAK NAM CHARDI KALA TERE BHANE SARBAT DA BHALA"

Chairman Jagtar Bhatia	President Shinder Paul Narabu	Sangat De Sewadar	General Secretary Dharam Pal Chonkria	Treasurer Vinod Kumar
----------------------------------	---	--------------------------	---	---------------------------------

ਕੋਰੋਨਾਵਾਇਰਸ- ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਇਕ ਦਿਨ 'ਚ 77000 ਤੋਂ ਵਧ ਮਾਮਲੇ ਆਉਣ ਦਾ ਬਣਿਆ ਨਵਾਂ ਰਿਕਾਰਡ

ਵਰਮੋਂਟ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਕੋਈ ਮੌਤ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)-ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਇਕ ਦਿਨ ਵਿਚ 77000 ਤੋਂ ਵਧ ਮਰੀਜ਼ ਆਉਣ ਦਾ ਨਵਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਹਤ ਮਾਹਿਰ ਡਾ ਐਨਬਨੀ ਫੋਕੀ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਸੱਚ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਸੁਚੇਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪੀੜਤ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧੇ 1 ਲੱਖ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕੁਲ ਕੋਰੋਨਾ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 37,70,012 ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ 1,42,064 ਅਮਰੀਕੀ ਮੌਤਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਜਾ ਪਏ ਹਨ। ਦੱਖਣੀ ਰਾਜਾਂ ਫਲੋਰੀਡਾ, ਟੈਕਸਸ ਤੇ ਦੱਖਣੀ ਕੈਰੋਲੀਨਾ ਵਿਚ ਵਾਇਰਸ ਫੈਲਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਮੌਤਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੰਬੇ ਦਿਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਕੁ-ਮਵਾਰ 156,129 ਤੇ 69 ਮੌਤਾਂ ਹੋਈਆਂ।

30 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮੌਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਵਰਮੋਂਟ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਰਾਜ ਹੈ ਜਿਥੇ ਪਿਛਲੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕੋਰੋਨਾਵਾਇਰਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਮੌਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਵਰਮੋਂਟ ਵਿਚ 18 ਜੂਨ ਤੱਕ 56 ਮੌਤਾਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਮੌਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਰਾਜ ਦੇ ਸਿਹਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਖਤ ਸਿਹਤ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਵਰਮੋਂਟ ਦੇ ਗਵਾਂਦੀ ਰਾਜ ਨਿਊਯਾਰਕ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਵਿਚ ਮੌਤਾਂ ਤੇ ਨਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਆਉਣ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਘੱਟ ਗਈ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ 17 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿਚ 357 ਮੌਤਾਂ, ਮਾਸਕੂਸੈਟਸ ਵਿਚ 326 ਮੌਤਾਂ ਤੇ ਨਿਊਹੈਮਪਸ਼ਾਇਰ ਵਿਚ 24 ਮੌਤਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਤੀਸਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਫਾਂਸੀ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)- ਡੇਸ ਮੋਇਨਸ (ਲੋਵਾ) ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਕਸਬੇ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਡਸਟਿਨ ਹੋਨਕੋਨ ਨੂੰ 5 ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਟੇਰੇ ਹਾਊਟੇ, ਇੰਡੀਆਨਾ ਦੇ ਫੈਡਰਲ ਕੋਰੈਕਸ਼ਨਲ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਸ ਦੇ ਆਖਰੀ ਸ਼ਬਦ ਸਨ "ਹੇਲ ਮੈਰੀ, ਮਦਰ ਆਫ ਗੋਡ ਪਰੇਅ ਫਾਰ ਮੀ।" 1990 ਵਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਹੋਨਕੋਨ ਕਾਲਜ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਛੱਡਕੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਰੱਗ ਜਾਂਚ ਦੇ ਇਕ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਉਸ ਨੇ 2 ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਹੀਆਂ ਤੇ 2 ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ 5 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਤੀਸਰਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡੈਨੀਅਲ ਲੈਵਿਸ ਲੀ ਨੂੰ ਇਕ 8 ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਸਮੇਤ 3 ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਕਰਨ ਤੇ ਵੈਸਲੇ ਈਰਾ ਪਰਕੇ ਨੂੰ ਬਲਾਤਕਾਰ ਤੇ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿਚਾਲੇ ਝੜਪ-ਅਨੇਕਾਂ ਜ਼ਖਮੀ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)- ਸਥਾਨਕ ਗਰਾਂਟ ਪਾਰਕ ਵਿਚ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਯੋਜਿਤ 'ਬਲੈਕ ਮੂਲਵਾਸੀ ਇਕਜੁੱਟਤਾ ਰੈਲੀ' ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕ੍ਰਿਸਟੋਫਰ ਕੋਲੰਬਸ ਦਾ ਬੁੱਤ ਡੇਗਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਹੋਈ ਝੜਪ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪੱਥਰਾਂ ਤੇ ਬੋਤਲਾਂ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਉਪਰ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਉਪਰੰਤ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਕੇ 12 ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਵਿਚ 18 ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਕੁਝ ਜ਼ਖਮੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪੁੱਜੇ ਹਨ। ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੇ ਟਵਿਟਰ ਉਪਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕ-

ਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਉਲਝਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚਹੁੰਦੇ ਪਰੰਤੂ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਰਾਜ ਕਾਇਮ ਰਖਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉਪਰ ਜਾਰੀ ਵੀਡੀਓ ਵਿਚ ਸਾਫ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਉਪਰ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਅਥਰੂ ਗੈਸ ਦੇ ਗੋਲੇ ਛੱਡ ਰਹੀ ਹੈ।

ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਵਿਚ ਖੂਨ ਵਹਿੰਦਾ ਵੇਖਿਆ ਹੈ। ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪੁਲਿਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਧਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁੰਦੀ ਨੂੰ ਐਨ ਆਰ ਆਈ ਸਭਾ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ

ਨਿਊਯਾਰਕ (ਰਾਜ ਗੋਗਨਾ)- ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ, ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਹੋਰ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ ਸਭਾ ਦੀ 21 ਮੈਂਬਰੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਵਾਸਤੇ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਸਭਾ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ

ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁੰਦੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਜ ਕਾਰਨੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਭੁੰਦੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਬਰੈਂਪਟਨ ਵਿਚ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਪਿੰਡ ਭੁੰਦੀਆ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਨਾਲ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਭੁੰਦੀ ਨੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾਈ ਸੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ: ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁੰਦੀ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਐਨ ਆਰ ਆਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਰਾਣਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੇ ਧਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ, ਠੇਕੇਦਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਡਾਕਟਰ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਜਸਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ,ਪੱਪੂ ਪੰਡੋਰੀ, ਵਰਿੰਦਰ ਤੂਰ, ਰਿਪਨ ਚੌਧਰੀ, ਅਤੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤੀ ਗਿਆ।

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਨਿਊਯਾਰਕ 'ਚ ਕੋਰੋਨਾ ਰੂਪੀ ਦੈਂਤ ਦੀ ਲਪੇਟ 'ਚ ਆ ਕੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਬਾ ਟੋਅ ਟਰੱਕ ਵਾਲਿਆ ਨੂੰ ਨਿਊਯਾਰਕ 'ਚ ਸ਼ਰਧਾ ਏ ਫੁੱਲ ਭੇਟ ਕੀਤੇ ਗਏ

ਨਿਊਯਾਰਕ (ਰਾਜ ਗੋਗਨਾ)- ਕੋਰੋਨਾ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਿਆਰੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਸਰਦਾਰ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਬਾ (ਟੋਅ ਟਰੱਕ ਵਾਲੇ) ਨੂੰ ਨਿਗਲ ਲਿਆ ਸੀ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਇਕ ਨੇਕ ਦਿਲ ਇਨਸਾਨ ਸਨ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਟੁੱਕਾਂ ਨਾਲ ਅਤੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਹੱਥੀ ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤ ਦੀ ਅਸੀਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਉਥੇ ਆਪਣੀ ਕਿਰਤ ਕਰਦਿਆਂ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਟੋਅ ਟਰੱਕ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਕਮਾਇਆ ਸੀ। ਜਿਸਦਾ ਸਬੂਤ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਤੈਦਾਦ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਟੁੱਕਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਰੈਲੀ ਕੱਢਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਅੱਗੇ ਪਹੁੰਚਕੇ ਸਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਟ ਕੀਤੇ। ਬਾਬਾ

ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਫੋਟੋ ਅਤੇ ਨਾਮ ਵਾਲੇ ਬੈਨਰ ਟੁੱਕਾਂ ਤੇ ਲੱਗੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਸਭ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਬਾਬਾ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਗਤ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪਹੁੰਚੀ ਉਥੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਅਤੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਗੁਰੂ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਸਦੀਵੀ ਨਿਵਾਸ ਬਖਸ਼ਦਿਆਂ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਤਾਕਤ ਬਖਸ਼ਸ਼ ਕਰਨ ਤਾਂ ਕਿ ਇਸ ਅਸਹਿ ਸਦਮੇ ਦੀ ਚੀਸ ਕੁਝ ਘੱਟ ਸਕੇ। ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਸਾਰ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਆਪਣੀ ਮਿਹਰ ਦੀ ਬਖਸ਼ਸ਼ ਕਰਨ ਤਾਂ ਕਿ ਸਭ ਨੂੰ ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਮਿਲ ਸਕੇ।

ਸਿਆਟਲ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੱਚਾ ਮਾਰਗ ਵਿਚ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਅਰਦਾਸ

ਸਿਆਟਲ (ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ)- ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੱਚਾ ਮਾਰਗ ਐਬਰਨ ਸਿਆਟਲ ਵਿਚ ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਭੋਗ ਪੈਣ ਉਪਰੰਤ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਧਾਰਮਿਕ ਦੀਵਾਨ ਸਜਾਏ ਗਏ, ਜਿੱਥੇ ਭਾਈ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰਸਭਿੰਨਾ ਕੀਰਤਨ ਕਰਕੇ ਭਾਈ ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ। ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਕਰਕੇ ਲੋਕ ਡਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਨਵੇਂ ਕੇਸ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਰਚਨਾਂ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰਕ ਜੀਵਾਂ ਲਈ ਸੁੱਖ ਸਾਂਤੀ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਭਵਿੱਖ ਧੁੰਦਲਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਮਾਜਿਕ ਦੂਰੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਤੇ ਮਾਸਕ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਸਫ਼ਾਈ ਰੱਖ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਲਈ ਆਦੀ ਹੋਣ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ।

ਵਰਜੀਨੀਆ 'ਚ ਸਾਲਾਨਾ ਐਨਲਾਇਨ ਜੂਥ ਗੁਰਮਤਿ ਕੈਂਪ ਬਹੁਤ ਲਾਭਵੰਦ ਹੋ ਕੇ ਨਿੱਬੜਿਆ

ਵਰਜੀਨੀਆ (ਰਾਜ ਗੋਗਨਾ) - ਸਤਿਗੁਰ ਦੀ ਅਪਾਰ ਕਿਰਪਾ ਸਦਕਾ, ਸਿੱਖ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਆਫ ਵਰਜੀਨੀਆ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਜੂਥ ਗੁਰਮਤਿ ਕੈਂਪ ਬੀਤੋਂ ਦਿਨ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਇਆ ਜੋ ਕਿ 6 ਜੁਲਾਈ 2020 ਤੋਂ ਚਲ ਰਹੇ ਇਸ ਸਾਲ ਇਹ ਕੇਵਿੰਡ-19 ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਕੈਂਪ ਐਨਲਾਇਨ ਹੀ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ 6 ਸਾਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 20 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੇ 60 ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਇਸ ਸਾਲ ਕੈਂਪ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਗਤ, ਸਤਿਸੰਗ, ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸੰਗਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਉੱਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਸਾਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਕੈਂਪ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਐਨਲਾਇਨ ਸੁੰਦਰ ਦੀਵਾਨ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਰਹਿਰਾਸ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਠ, ਕੀਰਤਨ, ਅਰਦਾਸ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਲੈ ਕੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਗਏ। ਇਸ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਗੁਰਮਤਿ ਸਕੂਲ ਦੇ ਕਾਉਂਸਲਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰੁਬਿਨ ਪਾਲ ਸਿੰਘ (ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ, ਜੀ.ਐਨ.ਐਫ.ਏ, ਮੈਰੀਲੈਂਡ), ਵਿਰੋਨਿਕਾ ਸਿੰਧੂ (ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ, ਬਰਿੰਜਵਾਟਰ, ਨਿਊ ਜਰਸੀ), ਜਗਜੀਵਨ ਕੌਰ (ਜਰਨਲਿਸਟ, ਨਿਊਯਾਰਕ), ਐਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ (ਡਾਇਰਕਟਰ, ਖਾਲਸਾ ਏਡ ਯੂ. ਐਸ. ਏ), ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ (ਐਕਟਿਵਿਸਟ, ਸਟਿਰਲਿੰਗ, ਵਰਜੀਨੀਆ), ਅਤੇ ਭਾਈ ਅਪਾਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਡੈਲਸ ਟੈਕਸਾਸ) ਨੇ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ। ਕੇਵਿੰਡ-19 ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਸਾਲ ਇਹ ਕੈਂਪ ਨਾਂ ਹੋ ਸਕੇ ਪਰ ਸਤਿਗੁਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਸਦਕਾ ਇਹ ਕੈਂਪ ਵੀ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਲਾਭਵੰਦ ਹੋ ਕੇ ਨਿੱਬੜਿਆ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਖੋਲਣ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਪ੍ਰੈਸ ਸਕੱਤਰ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)- ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦੀ ਪ੍ਰੈਸ ਸਕੱਤਰ ਕੇਲੀਘ ਮਕੇਨਾਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਮੁੜ ਖੋਲਣਾ ਕੋਰੋਨਾਵਾਇਰਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਇੰਸ ਉਪਰ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਨਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਕੂਲ ਮੁੜ ਖੋਲਣ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਸਾਇੰਸ ਅਭਿਕਾ ਨਹੀਂ ਬਣਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲੇ ਜਾਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। ਉਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਕੀਤੇ ਕਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲਣਾ ਚਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਖੋਲਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਖੋਲਣਾ।

ਇਕ ਦਿਨ ਵਿਚ ਰਿਕਾਰਡ 2,60,000 ਦੇ ਕਰੀਬ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ-ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)- ਕੋਰੋਨਾਵਾਇਰਸ ਕਾਰਨ ਸਥਿਤੀ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਬਣਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਕੋਰੋਨਾਵਾਇਰਸ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤ ਵਿਚ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਰਿਕਾਰਡ 2,59,848 ਮਰੀਜ਼ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 2,37,743 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪਾਜ਼ੀਟਿਵ ਆਈ ਸੀ। ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਕੋਰੋਨਾ ਪੀੜਤ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕੁਲ ਗਿਣਤੀ 14,4,24,525 ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਦ ਕਿ 6,04,880 ਵਿਅਕਤੀ ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਜਾ ਪਏ ਹਨ। ਇਕੱਲੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 38,33,271 ਹੈ ਜਦ ਕਿ 1,42,877 ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਦੀ ਕੋਰੋਨਾਵਾਇਰਸ ਨੇ ਜਾਨ ਲੈ ਲਈ ਹੈ। 17,75,219 ਵਿਅਕਤੀ ਠੀਕ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹੋਣ ਦੀ ਦਰ ਵਿਚ ਵਰਣਨਯੋਗ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਵਧਕੇ 93% ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਅੱਜ ਤੱਕ 47,5,98,277 ਟੈਸਟ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤੇ 19,15,175 ਸਰਗਰਮ ਮਾਮਲੇ ਹਨ।

ਟੋਟਲ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਖਾਮੋਸ਼ ਪੰਜੇਬ' 24 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ ਰਿਲੀਜ਼ - 'ਅਵਤਾਰ ਲਾਖਾ'

ਫਰਿਜ਼ਨੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਕੁਲਵੰਤ ਧਾਲੀਆ / ਨੀਟਾ ਮਾਛੀਕੇ): ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਾ ਚੁੱਕੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਰਹਿੰਦੇ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਅਵਤਾਰ ਲਾਖਾ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਰਜਿਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਟੂ ਨਾਲ ਰਲ 'ਟੋਟਲ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ ਕੰਪਨੀ' ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠ ਪੰਜਾਬੀ ਸੋਟ ਫਿਲਮ 'ਖਾਮੋਸ਼ ਪੰਜੇਬ' ਬਣ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਪੋਸਟਰ ਗਾਇਕ ਅਤੇ ਅਦਾਕਾਰ 'ਪ੍ਰਿੰਸਜੋਤ' ਅਦਾਕਾਰ ਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਪਾਲੀ, ਪ੍ਰਿਥਵੀਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਮਾਸਟਰ ਹੈਪੀ ਸਿੰਘ, ਮੈਡਮ ਸੁਮਨ, ਮੈਡਮ ਪ੍ਰੀਤੀ ਸੈਣੀ, ਮੈਡਮ ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਾਮਵਰ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ

ਫਿਲਮ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਅਦਾਕਾਰ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਪਾਲੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਥਵੀਰਾਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਲਾਕਾਰ ਨੇ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਚੰਗੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ 'ਚ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਆਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸਾਨੂੰ ਦੂਸਰੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ। ਕੋਵਿਡ-19 ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ

ਸਿਨੇਮਾ ਬੰਦ ਹਨ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਅਵਤਾਰ ਲਾਖਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੋਕਡਾਊਨ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਸਿਨੇਮਾ ਘਰ ਬੰਦ ਪਏ ਹਨ। ਸੋ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਮਿਥੇ ਸਮੇਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹ ਫਿਲਮ ਅਸੀਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ ਲਈ 24 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ 'ਯੂ-ਟਿਊਬ' ਰਾਹੀਂ 'ਟੋਟਲ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ' ਦੇ ਚੈਨਲ 'ਤੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕ ਘਰ ਬੈਠਕੇ ਦੇਖ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਸਮੂਹ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਬੂਬੀ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਆਡੀਟਿੰਗ ਤੇ ਡਬਿੰਗੀ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈਪੀ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਫਿਲਮ ਦੇਖਣਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇ ਕੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬੋਲਾ ਅਤੇ ਗਿੱਲ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਸਦਮਾ ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਵੀ ਮੌਤ

ਫਰਿਜ਼ਨੋ- ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਸੈਲਮਾ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੋਲਾ ਅਤੇ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਵਸਦੀ ਉਨਾਂ ਦੀ ਭੈਣ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਜੋ ਕਿ ਇੱਛੋਂ ਅਮੈਰੀਕਨ ਹੈਰੀਟੇਜ ਫੋਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਘੋਲੀਆਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹਨ ਨੂੰ ਉਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਬੋਲਾ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਭਾਰੀ ਸਦਮਾ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਇਹ ਘਾਟਾ ਹੋਰ ਵੀ ਦੁਖਦਾਇਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜੇ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ੍ਰ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਛੋਟੇ ਪੁੱਤਰ ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਸਿਰਫ 48

ਮੇਜਰ ਰੀਟਾਇਰ ਹੋਏ। ਰੀਟਾਇਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦਾਤੇਵਾਸ ਤਹਿਸੀਲ ਬੁਢਲਾਡਾ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸਾਲ ਰਹੇ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਹਰ ਤਰਾਂ ਨਾਲ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਉਹ ਸੰਨ 1996 ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਇਥੇ ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਦਾਮਾਦ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਲੀਆ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਸ੍ਰ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਦਿਆ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਲੜ ਲਾਇਆ। ਉਨਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇ-

ਸਾਲਾ ਦੇ ਸਨ ਦੀ ਵੀ ਅਚਾਨਕ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਸ੍ਰ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ 91 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬੀਮਾਰ ਚਲ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਜਵਾਨ ਪੁੱਤ ਦੀ ਮੌਤ ਨੇ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਹੋਰ ਤੇ ਕਾਫੀ ਅਸਰ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਦੁਖ ਨੂੰ ਬਹੁਤਾ ਚਿਰ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ।

ਟੀਆਂ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸਵਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਇੱਛੋਂ ਅਮਰੀਕਨ ਹੈਰੀਟੇਜ ਫੋਰਮ ਨੇ ਇਕ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬੇਵਕਤ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਬੋਲਾ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਪਏ ਘਾਟੇ ਪ੍ਰਤੀ ਹਮਦਰਦੀ ਜਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੋਲਾ ਪਰਿਵਾਰ, ਗਿੱਲ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਫਸੋਸ ਦਾ ਇਜਹਾਰ ਕੀਤਾ।

ਰਾਜਧਾਨੀ: ਗੁੰਜੇਗੀ ਗਿੱਧੇ ਅਤੇ ਭੰਗੜੇ ਨਾਲ

ਵਲੰਗਟਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵੋਮੈਨ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ 'ਮੇਲਾ ਪੰਜਾਬਣਾ ਦਾ' ਪਹਿਲੀ ਅਗਸਤ ਨੂੰ

ਐਂਕਲੈਂਡ (ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਸਿਆਲਾ)- ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਲੰਗਟਨ ਜਿੱਥੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਬਾਅਦ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਸੰਸਦ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਉਥੇ ਇਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਾਗਮ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਵੀ ਇਥੇ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਥੇ ਵਸਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬਣਾਂ ਵੀ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਵਲੰਗਟਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵੋਮੈਨ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ 'ਮੇਲਾ ਪੰਜਾਬਣਾ ਦਾ' ਪਹਿਲੀ ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਟਾਊਨ ਹਾਲ ਲੇਇੰਗਜ਼ ਰੋਡ ਵਿਖੇ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਰਹੇਗੀ ਇਸ ਮੇਲੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬਣਾਂ ਇਕੋ ਸਟੇਜ ਉੱਤੇ ਗਿੱਧਾ, ਭੰਗੜਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਡਾਂਸ ਆਦਿ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਭਰਾਤਰੀ ਸਾਂਝ ਬਣੀ ਰਹੇ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਇਸ ਮੇਲੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰਜ਼ ਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਖੀ ਪ੍ਰਦੇਸੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤਾਹਿਰਾ ਤੁਫੈਲ ਸਾਂਝੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਆਖਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਇਕੱਤਰ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਪਿੱਠ ਦੇ ਵਿੱਚ ਨੱਚ-ਟੱਪ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਉਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਮੇਲੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ-ਪ੍ਰਤੀ ਹੋਰ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਦਿਵਾਉਣਾ ਹੈ।

ਐਂਕਲੈਂਡ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਕੁਤੀ ਲਾਵਲੀਨ ਕੌਰ (ਡੀਡੈਕਟਿਵ ਕਾਂਸਟੇਬਲ-ਕ੍ਰਾਈਮ ਸੁਕੇਅਡ) ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੁਲਾ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰੇਡੀਓ ਸਪਾਈਸ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰ, ਸਟੇਜ ਸੰਚਾਲਕਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਹੈਰੀਟੇਜਰਜ਼ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ ਇਸ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਸਟੇਜ ਸੰਚਾਲੇਗੀ। ਇਸ ਮੇਲੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਵਮ ਡਾਂਸ ਅਕੈਡਮੀ, ਮਯੂਰ ਡਾਂਸ ਅਕੈਡਮੀ ਅਤੇ ਅਦਿਤੀ ਡਾਂਸ ਅਕੈਡਮੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਈ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕਲੱਬਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਅਤੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਗੀਆਂ। ਟਿਕਟ 10 ਡਾਲਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਤੇ 5 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਫ੍ਰੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਨਵਨੀਤ ਕੌਰ ਵੱਤੋਂ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਇੱਥੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਰਿਪੇਅਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪੇਂਟ ਦਾ ਕੰਮ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਯੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਟੋ-ਟਰੱਕ ਦਾ ਖਾਸ ਖੂਬੀਯ ਹੈ।

We Do Complete Engine Transmission, Body and Paint Work We Sell Used Cars at a Good Price

**Free Estimates
Free Towing**

510-733-2222

1421 Industrial PKWY West #F Hayward, CA 94544

**Prop. Jasbir Singh Takhar
510-755-2132**

Harmandeep Singh

L.A. MERCHANDISE

Whole Sale + Retail

500 N. Palora Ave. Yuba City, CA 95991

New folding bed verities

ਭਾਰਤੀ ਗ੍ਰੋਸਰੀ, ਕੱਪੜੇ, ਪੱਗਾਂ, ਰੁਮਾਲੇ, ਬਰਤਨ, ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, 220 ਅਤੇ 110 ਵੋਲਟ ਦਾ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਸਮਾਨ

ਕੈਰੀ ਬੈਗ ਵਧੀਆ ਤੇ ਸਸਤੇ ਰੁਟਾਂ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹਨ

Toilet Water Pressure (Elite 2 Bio Bider) A budget Friendly solution for your desire to feel exceptionally clean and reduce toilet paper waste Only \$ 42.99 + Tax

ਐਂਕਲੈਂਡ ਤੋਂ Matterss ਸਸਤੇ ਰੇਟ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ

ਭਾਰਤੀ ਗ੍ਰੋਸਰੀ, ਕੱਪੜੇ, ਪੱਗਾਂ, ਰੁਮਾਲੇ, ਬਰਤਨ, ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ

530-671-0439, Fax 530-822-0439 Cell- 530-844-3250

AMBEDKAR TIMES FORUM

AND THE SO-CALLED UPPER CASTES

Prem K. Chumber

Editor-In-Chief: Ambedkar Times & Desh Doaba

Dear Readers,

Ambedkartimes.com received an e-mail seeking its opinion on the question of whether this World's fastest expanding web-site enters reports, articles and essays written by scholars belonging to Non-Dalit or so called Upper Caste categories?

Let me (the editor of this site), clarify at the outset that www.ambedkartimes.com firmly believes in the philosophy and teachings of Bharat Rattan Babasaheb Dr. B. R. Ambedkar and aims at in its modest way to keep the caravan going on. Babasaheb had very clearly said that Brahmanism is a state of mind and an ideology rooted in Hindu Shastras. Brahmanism is not a person. A particular person who belongs to an Upper Caste but does not believe in the muck of the Hindu Shastras and is critical of its Chaturvarna theory cannot be tied with Brahmanism simply by virtue of the fact that he is born Upper Caste. Such thinking totally negates the very radical philosophy of Babasaheb Dr Ambedkar who clearly condemned any kind of discrimination based on birth/caste.

After the episode of Jat-Pat Todak Mandal of Lahore in 1936, Babasaheb Dr. Ambedkar decided that henceforth he would not go to any Caste Hindu organization but will welcome any one from the Upper Castes if he or she believes in Annihilation of the Caste system and agree with his philosophy of emancipation and empowerment of the Dalits.

Thus, Ambedkartimes.com is of the firm view that if any one, whosoever she/he may be, tries to distort the path of Babasaheb's struggle and creates a wedge between the Dalits and the Dalit-sympatric scholars (who irrespective of their caste repose faith in the Philosophy and teachings of Dr. B.R. Ambedkar) is an enemy of the Dalits and the cause of the community.

< www.ambedkartimes.com > encourage and welcome scholars of Dalits as well as non-Dalit background to contribute their valuable writings that will enlighten the cause of the Dalits and further the on-going struggle both in India and elsewhere.

Further < www.ambedkartimes.com > does not discriminate simply on the basis of birth, rather it is duty bound to make all efforts for the elimination of this disastrous practice of Brahminical ideology that has made the life of Dalits a hell for centuries all together.

It also caution that we too should not fall victim to such nefarious designs of the Brahminical ideology and warns to be at guards so that Brahmanism should not enter the rank and files of the Ambedkarite struggle from the back door!

ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ/ ਪੱਤਰਕਾਰ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਲੇਖ ਜਾਂ ਖਬਰ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਨਾਂ, ਫੋਨ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਐਡਰੈਸ ਤੇ ਤਸਵੀਰ ਭੇਜਿਆ ਕਰਨ। ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਲੇਖ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਾਵਾਂਗੇ। ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ/ ਪੱਤਰਕਾਰ ਆਨਰੇਰੀ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤ ਬਦਲੇ ਕੋਈ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਲੇਖ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਲਈ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮਵਾਰ ਹੋਣਗੇ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਸੁ ਜਗ ਮਹਿ ਚਾਨਣੁ॥

ਚਲਿਤ-ਚਰਿਤ੍ਰ

ਲੜੀ ਨੰਬਰ-142

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਿਸ਼ਨਰੀ 510-432-5827

"ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ" ਵਿਖੇ ਚਲਤ, ਚਲਤ, ਚਲਿਤ ਅਤੇ ਚਰਤ, ਚਰਤ, ਚਰਿਤ ਤੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਆਦਿਕ ਰੂਪਾਂ 'ਚ ਇਹ ਲਫਜ਼ ਆਏ ਤੇ ਪ੍ਰਕਰਣ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਤ, ਚਲਤ, ਚਲਿਤ-ਕੋਤਕ, ਚੋਜ, ਚਰਿਤ੍ਰ (ਚਲਿਤ੍ਰ)- ਕਉਣੁ ਜਾਣੈ ਚਲਤ ਤੇਰੇ ਅੰਧਿਆਰੇ ਮਹਿ ਦੀਪ॥(ਮ:੪-੨੨੮) ਅਪੁਨੇ ਚਲਿਤ ਆਪਿ ਕਰਣੈਹਾਰ (ਮ:੫-੨੭੯) ਚਰਤ, ਚਰਤ, ਚਰਿਤ ਤੇ ਚਰਿਤ੍ਰ-ਦੇਖਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਭਈ ਹਉ ਬਿਸਮਨਿ ਗੁਰਿ ਸਤਿਗੁਰਿ ਪੁਰਖਿ ਮਿਲਾਈ(ਮ:੫-੧੨੦੨) (ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਕੋਸ਼) ਕਰਨੀ, ਕਰਤੁਤ, ਆਚਾਰ ਤੇ ਦਸਮਗ੍ਰੰਥ ਵਿੱਚ ਇਸਤ੍ਰੀ-ਪੁਰਖਾਂ ਦੇ ਫਲ-ਕਪਟ ਭਰੇ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਵਾਲਾ ਭਾਗ "ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਾਖਯਾਨ" ਹੈ ਪਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਮ "ਚਰਿਤ੍ਰ" ਹੀ ਹੈ, ਚਰਿਤ੍ਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ੪੦੪ ਪਰ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਾਰ ਲਿਖਣ ਵਿੱਚ ੪੦੫ ਤੇ ੩੨੫ ਵਾਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਲਿਖਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ, ਉਸ ਦੇ ਅੰਤ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਲਿਖਕੇ ੩੨੫ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।(ਮਹਾਨਕੋਸ਼)

"ਚਿਰਿਤੋਕ" ਨਾਮੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਉਲੱਥੇ "ਚਰਿਤ੍ਰੋਪਾਖਿਆਨ" ਜਿਸ ਵਿੱਚ ੪੦੪ ਤ੍ਰੀਭੁ ਚਰਿਤ੍ਰ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਰਿਤ੍ਰਾਂ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੇ ਜੋ ਮਕਰ ਫਰੋਬ ਨਾਲ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਮਰਦਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਾਮ ਵਾਸਨਾ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਬੁਲਾਉਂਦੀਆਂ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਇਸ਼ਟ (ਭਗਉਤੀ ਕਾਲ) ਆਦਿ ਪਾਸ ਬੇਨਤੀਆਂ ਵੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਰਿਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ-ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਮਰਦਾਂ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਮ ਦਾ ਏਨਾਂ ਪ੍ਰਵਾਣ ਪੈਦਾ ਕਿ ਅਕਲ ਅਤੇ ਮੱਤ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਬਿਗੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਦਾਚਾਰੀ ਮਨੁੱਖ ਵੀ ਕਾਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਕੇ ਕੁਕਰਮ ਕਰਦੇ, ਜੋ ਫਤਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਤੇ ਖੁਆਰ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਕਰਤੋ ਦੰਡ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਿਸੇ ਘਰ ਵੀ ਪੜ੍ਹ-ਸੁਣੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਸਾਡੇ ਕੁੱਝ ਵਿਦਵਾਨ ਇਸ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦ ਵੀਂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਤ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਭਚਾਰੀ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਸ ਲਈ ਵਰਨਣ ਕੀਤੇ ਕਿ ਗੁਰਸਿੱਖ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਵੈ ਧਰਮ-ਆਚਰਣ ਵਿੱਚ ਪਰਪੱਕ ਰਹਿਣ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਸੋਚ ਅਤੇ ਗਲਤ ਬਿਆਨੀ ਹੈ। ਕੀ ਉਹ ਭੁੱਲ ਗਏ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਰਿਤ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ-ਸੁਣ ਕੇ ਕਾਮ-ਵਾਸਨਾ ਭਤਕਦੀ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਬੇਬਸ ਹੋ ਕਾਮ-ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਕੁਕਰਮ ਕਰ ਬੈਠਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵੱਲੋਂ ਦੇਵੀ-ਭਗਉਤੀ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਇਆਂ ਉਸ ਦੇ ਸਰੂਪ, ਸਮਰਥਾ ਅਤੇ ਕਰਤਵਾਂ ਉੱਤੇ ਝਾਤ ਪਾਈ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਸਾਰੇ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਕੋਤਕਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਰਸਾਈ ਤੇ ਇਹ ਸਾਰੀ ਰਚਨਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਸਮੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ।

(ਡਾ.ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ)

ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿੱਚ ਸਫੇ ੮੨੯ ਅਤੇ ਡਾ. ਜੋਧ ਸਿੰਘ ਦੇ ਟੀਕੇ ਸਫਾ 200 'ਤੇ ਦਰਜ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨੰਬਰ ੧੬ ਜਿਸ ਦੇ ਕੁਲ ੫੦ ਛੰਦ ਹਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕਹਾਣੀ ਇਉਂ ਹੈ-ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਕੰਢੇ ਇੱਕ ਰਾਜਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਉਥੇ ਇੱਕ ਛਜੀਆ ਉਰਫ ਲਧੀਆ ਨਾਮ ਦੀ ਰਾਜਜਨੀ ਆਈ-ਛਜੀਆ ਜਾ ਕੇ ਨਾਮ ਸਕਲ ਜਗ ਜਾਨਣੀ। ਲਧੀਆ ਵਾ ਕੀ ਨਾਮ ਹਿਤੁ ਪਹਿਚਾਨਣੀ। ਜੋ ਰਾਜੇ ਤੇ ਮੋਹਿਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਲੱਗੀ। ਉਸ ਨੇ ਜੋਗੀ ਦਾ ਭੋਸ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰਾਜੇ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਆ ਗਯਾ ਹੋਈ। ਜੋਗੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਰਾਜਾ ਬੜਾ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ। ਰਾਜੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਹ ਇੱਛਾ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕ ਰਾਹੀਂ ਜੋਗੀ ਤੱਕ ਪੁਜਦੀ ਕੀਤੀ-ਚਲਿ ਸੇਵਕ ਜੁਗਿਯਾ ਪਹਿ ਆਵਾ। ਰਾਇ ਕਹਿਓ ਸੋ ਤਾਹਿ ਜਤਾਵਾ। ਕਛੁ ਮੰਤ੍ਰ ਮੁਰ ਈਸਹਿ ਦੀਜੈ। ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਾਨਿ ਕਾਰਜ ਪੂਭ ਕੀਜੈ। ਜੋਗੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕੇ ਰਾਜਾ ਅੰਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਘਰ ਆਵੇ, ਗੋਰਖ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਲ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਰਾਜਾ ਜੋਗੀ ਦੇ ਕੋਲ ਆਇਆ ਤਾਂ ਜੋਗੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਬੰਦੇ ਭੇਜ ਦਿਉ ਅਤੇ ਯੂਫ, ਦੀਪ ਚਾਵਲ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਸ਼ਰਾਬ ਮੰਗਵਾ ਲਉ ਤਾਂ ਰਾਜੇ ਨੇ ਇਵੇਂ ਹੀ ਕੀਤਾ-ਤਬ ਰਾਜੈ ਤੈਸੇ ਕੀਆ ਲੋਗਨ ਦਿਯਾ ਉਨਾਇ। ਰੂਪ ਦੀਪ ਅਛਤ ਪੁਹਪ ਆਛੇ ਸੁਰਾ ਮੰਗਾਇ।੧੪। ਹੁਣ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਇਕੱਲਾ ਵੇਖ ਕੇ ਜੋਗੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕੇ ਮੈ ਤੈਨੂੰ ਇੱਕ ਚਮਤਕਾਰ (ਚਰਿਤ੍ਰ) ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਮੈ ਪੁਰਸ਼ ਤੋਂ ਇਸਤ੍ਰੀ ਅਤੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤੋਂ ਪੁਰਸ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਪੁਰਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਤੈਨੂੰ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਾਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੋਕੇ ਕਾਮ-ਕ੍ਰੀੜਾਂ ਕਰਾਗਾਂ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਔਰਤ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਸਲ ਮੰਤਵ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਰਾਜੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕੀਤਾ ਪਰ ਸਭ ਵਿਅਰਥ। ਔਰਤ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਚੋਰ-ਚੋਰ ਕਹਿ ਕੇ ਪਕੜਵਾ ਦੇਣ ਦਾ ਡਰਾਵਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ-ਚੋਰ ਚੋਰ ਕਹਿ ਉਠੀ ਸੁ ਆਗਨ ਜਾਇ ਕੈ।੩੧।

ਚੋਰ-ਚੋਰ ਦਾ ਰੋਲਾ ਸੁਣ ਕੇ ਜਦੋਂ ਲੋਕੀ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਉਸ ਔਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਸੁਫਨਾ ਆਇਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਰਾਜਾ ਸੋਚੀ ਪੈ ਗਿਆ ਜੇ ਭੱਜਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇੰਜਤ ਜਾਂਦੀ, ਜੇ ਇਸ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਧਰਮ ਜਾਂਦਾ, ਜੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪੁੱਤ੍ਰ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਭੰਡ ਬਣੇਗਾ ਜੇ ਪੁੱਤ੍ਰੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਵੇਸਵਾ ਬਣੇਗੀ-ਪੂਤ ਹੋਇ ਤੋਂ ਭਾਂਡਵਰ ਸੁਤਾ ਤੋਂ ਬੇਸਯਾ ਹੋਇ।ਭੋਗ ਕਰੇ ਭਾਜਤ ਧਰਮ ਭਜੇ ਬੰਧਾਵਤ ਸੋਇ।੩੫। ਤਾਂ ਰਾਜਾ ਉਸ ਔਰਤ ਨਾਲ ਚਰਿਤ੍ਰ ਖੇਡ ਕੇ ਉਥੋਂ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਸੋਚਦਾ ਹੈ। ਰਾਜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਮੈ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਪਰਖ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜੇ ਤੇਰੇ ਵਰਗੀ ਸੁੰਦਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਵੇ, ਉਹ ਤਾਂ ਵੱਡਾ ਮੁਰਖ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਦਾ ਤਾਂ ਜਨਮ ਲੈਣਾ ਹੀ ਵਿਅਰਥ ਹੈ। ਤੂੰ ਪੋਸਤ, ਭੰਗ, ਅਫੀਮ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਮੰਗਵਾ ਲੈ। ਔਰਤ ਨੇ ਇਹ ਸਭ ਨਸ਼ੇ ਮੰਗਵਾ ਲਏ-ਫੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਬੁਹ ਗਹਿਰੀ ਭਾਂਗ ਘੁਟਾਇ। ਤੁਰਤ ਤਰਨਿ ਲੁਯਾਵਤ ਭਈ ਮਦ ਸਤ ਬਾਰ ਚੁਆਇ।੪੧। ਰਾਜੇ ਨੇ ਆਪ ਪਿਆਲੇ ਭਰ-ਭਰ ਕੇ ਉਸ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਪਿਆਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬੀ ਕਰਕੇ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਰਾਜੇ ਨੇ ੬੦ ਮੋਹਰਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਹਰਾਣੇ ਰੱਖੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪ ਉਥੋਂ ਭਜ ਗਿਆ-ਰਾਇ ਭਜਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਮਤ ਕਰਿ ਸਾਠਿ ਮੁਹਰ ਦੈ ਤਾਹਿ। ਆਨਿ ਬਿਰਾਜੁਯੋ ਧਾਮ ਮੈ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਹੋਰਿਯੋ ਵਾਹਿ।੪੮। ਰਾਜੇ ਨੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਪ੍ਰਣ ਕੀਤਾ ਕੇ ਅੱਜ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਧਰਮ ਬਚਾ ਲਿਆ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਪਰਾਈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੇਖਾਂਗਾ-ਵਹੋ ਪ੍ਰਤਗੁਯਾ ਤਦਿਨ ਤੇ ਬੁਯਾਪਤ ਮੇ ਹਿਯ ਮਾਹਿ। ਤਾਂ ਦਿਨ ਤੇ ਪਰ ਨਾਰਿ ਕੋ ਹੋਰਤ ਕਬਹੂੰ ਨਾਹਿ।੫੦।

(ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ)

ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਸਫੇ ੮੩੮ 'ਤੇ ਅਨੂਪ ਕੌਰ ਦੀ ੨੧ਵੀਂ ਕਥਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇੱਕ ਰਾਜਾ ਅਨੰਦਪੁਰ ਗਾਂਢ ਵਿੱਚ, ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਕੰਢੇ, ਨੈਣਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਨੇੜੇ, ਕਹਿਲੂਰ ਰਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਜਿਸ ਦੀ ਸਿਖੀ ਸੇਵਕੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸੀ। ਇਕ ਧਨਵਾਨ ਸੁੰਦਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਰਾਜੇ ਤੇ ਮੋਹਿਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ ਅਨੂਪ ਕੌਰ ਤੋਂ ਇਹ ਦਰਸੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ

ਪਾਬੰਦੀ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਨੀ ਐਪ ਮਿਲੀਆਂ ਤਾਂ ਸਖਤੀ ਕਰੇਗੀ ਸਰਕਾਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ- ਚੀਨ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ 59 ਐਪ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਆਈਟੀ ਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਚਿਤਾਵਨੀ 'ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਪਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗੀ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਚੀਨ ਦੀਆਂ 59 ਐਪ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਭਰ 'ਚ ਚੱਲਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਾਈ ਹੈ ਪਰ ਕਈ ਦੂਜੇ ਵਸੀਲੇ ਤੋਂ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਐਪ 'ਚੋਂ ਕੁਝ ਐਪਸ ਦੇ ਭਾਰਤ 'ਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਪਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਚਿਤਾਵਨੀ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ 'ਚ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸਕਤੀ ਤੇ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 69ਏ ਤਹਿਤ ਐਪ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਿੱਧੇ ਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਪਸ ਦੇ ਭਾਰਤ 'ਚ ਚਾਲੂ ਪਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣੇ ਪੈ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਉਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸਿੱਖ ਘਰਾਣੇ ਨਾਲ ਸੀ। ਰਾਜੇ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਬਲ ਇੱਛਾ ਤੇ ਇਸੇ ਹੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਂਦਿਆਂ ਅਨੂਪ ਕੌਰ ਨੇ "ਚਾਲ ਖੇਡ" ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਵਿਉਂਤ ਬਣਾਈ ਜਿਹੜੀ ਸਫਲ ਸਿੱਧ ਹੋਈ। ਇਹ ਸਾਧਾਰਣ ਰਾਜਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਭਗਵਤੀ ਦਾ ਉਪਾਸਕ ਤੇ ਤਪੱਸਵੀ ਦੇ ਭੋਸ ਵਿੱਚ ਭਗਵਤੀ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਦਾ ਉਸ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੇ ਘਰ ਪੁੱਜਿਆ। ਅਨੂਪ ਕੌਰ ਦੀ ਕਾਮ ਵਾਸਨਾ ਏਨੀ ਵੱਧ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਕਹਿਣੋਂ ਰਹੇ ਨ ਸਕੀ ਕਿ ਮੈਂ ਭੋਗ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾ ਤੈਨੂੰ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਦੇਵਾਂਗੀ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵੈਰਾਗ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਤਾਂ ਤੇ ਜਹਿਰ ਪੀ ਕੇ ਮਰ ਜਾਵਾਂਗੀ। ਰਾਜਾ ਡਰ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਭਗਵਤੀ ਦੀ ਸੌਂਹ ਦੇਵੇਗੀ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਨਿਰਸੰਕੋਚ ਇਸ ਨਾਲ ਰੰਮਣ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਰਾਜੇ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਸਤ੍ਰੀ! ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਦੇਸ਼ ਦੇਸ਼ਾਂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਮਰਦ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਆਉਂਦੇ, ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਵਰ ਮੰਗਦੇ ਤੇ ਸੀਸ ਝੁਕਾਉਂਦੇ ਨੇ ਉਹ ਸਿੱਖ ਮੇਰੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤੇ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਮੇਰੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੇ ਤੂੰ ਆਪ ਹੀ ਦੋਸ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਭੋਗ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ? ਤਾਂ ਅਨੂਪ ਕੌਰ ਨੇ ਚੋਰ-ਚੋਰ ਆਖ ਕੇ ਫਤਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਨੋਰਥ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਚੋਰ-ਚੋਰ ਦੀ ਉੱਚੀ ਧੁਨੀ ਲਗਾ ਹੀ ਦਿੱਤੀ। ਚੋਰ-ਚੋਰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ ਰਾਜਾ ਬਹੁਤ ਡਰਿਆ ਤੇ ਸੁਧ-ਬੁਧ ਭੁਲ ਆਪਣੀ ਜੁੱਤੀ ਤੇ ਰੋਸ਼ਮੀ ਚਾਦਰ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜ ਗਿਆ ਪਰ ਭੁਲੇਖੇ ਵਿੱਚ ਅਨੂਪ ਕੌਰ ਦੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਦਾੜ੍ਹੀ ਤੋਂ ਫੜ, ਉਸ ਦੀ ਪੱਗ ਉਤਾਰ, ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਜੁੱਤੀਆਂ ਮਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਰਾਜੇ ਨੇ ਅਨੂਪ ਕੌਰ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਇਆ ਤੇ ਰਾਤ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰਖਦਿਆਂ ਯੋਗ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨਾਂ ਕਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦੇ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜੇ ਦੀ ਕਥਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਕਥਾ ਹੈ। ਅਨੰਦਪੁਰ ਕੋਈ ਪੁਰਾਣਾ ਕਸਬਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸਦਾ ਨਾਉਂ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਪਿਆ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜੇ ਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਦਾ ਇੱਕ ਵਰਗ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਕ੍ਰਿਤ ਮੰਨਦਾ ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਜਾਂਦੇ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਪੁਰਸ਼ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਉਸਨੂੰ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਦੂਜਾ ਵਰਗ ਕੁੱਝ ਚੋਣਵੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਸਮਝਦੇ ਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਪੂਰਨ ਗੁਰਸਿੱਖ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਗੁਰਸਿੱਖ ਲੇਖਕ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਹੜਾ ਅੰਧੀ ਰਾਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਗੂਣੇ ਮੰਤ੍ਰ ਦੀ ਖਾਤਰ ਵੇਸਵਾ ਦੇ ਨਰਕ ਘੋਰ ਦੁਆਰ ਵਿੱਚ ਲਿੰਗ ਵਾਸਨਾ ਦੀ ਚਰਚਾ 'ਚ ਫੱਸਿਆ ਦਿਖਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਥਾਂ ਭਗਵਤੀ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਯਾਦ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕਸਮ ਖਾਣ ਉਪ੍ਰੰਤ ਕੁਕਰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਬਸੀ ਜਾਂ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਦਾ ਪੜੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿੱਖੀ ਸਰੂਪ ਦੀ ਦੁਰਦਸਾ ਹੋਈ, ਦਾਹੜੀ ਫੜੀ ਗਈ, ਪੱਗ ਉਤਾਰੀ ਗਈ ਤੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਜੁੱਤੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦੂਜੇ ਵਰਗ ਦੀ ਸੋਚਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜੇ ਦਾ ਚਾਲ-ਚਲਨ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਤੇ ਨਿਰਲੇਪ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਅਧੀਨ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਕਸੋਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਭਾਸਦੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਥਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਰਾਜੇ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਵੱਲ ਝਾਤ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਉਹ ਬੁਜ਼ਦਿਲ, ਡਰਪੋਕ ਤੇ ਬੇਬਸ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗਾ। ਅਨੂਪ ਕੌਰ ਰਾਜੇ 'ਤੇ ਐਨੀ ਹਾਵੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਰਾਜੇ ਦੀ ਸਕਤੀ ਨੂੰ ਤੁੱਛ ਸਮਝ ਕੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਭੋਗ ਕਰੋ ਜਾਂ ਮੇਰੀ ਲੱਤ ਬੱਲਿਓ ਨਿਕਲੋ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮਿੱਤ੍ਰ ਜੀ! ਅੱਜ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਫੜ ਕੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਚੂਰ-ਚੂਰ ਕਰਾਂਗੀ।

ਰਾਜੇ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਭੋਗ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਧਰਮ ਜਾਂਦੇ ਜੇ ਦੋਤਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਬੰਨ੍ਹ ਲਿਆ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਇਥੋਂ ਰਾਜਾ ਉਸ ਦੀ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਮਿਲਾਉਣ ਦਾ "ਚਰਿਤ੍ਰ" ਖੇਡ ਕੇ ਨੱਸ ਗਿਆ। ਰਾਜੇ ਦੇ ਡਰ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਕਥਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤੋਂ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਦੇ ਉਸਨੂੰ ਘੋਰ ਨਰਕ ਵਿੱਚ ਪੈਣ, ਕਦੇ ਨੀਚ ਕੁਲ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਧਾਰਨ ਤੇ ਕਦੇ ਭਗਵਤੀ ਦੀ ਸੌਂਹ ਤੋੜਨ ਦਾ ਡਰ ਸੀ। ਡਰ ਦੇ ਮਾਰੇ ਰਾਜੇ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਆਖਿਆ ਕਿ ਬਿਨਾ ਭੋਗ ਕੀਤੇ ਇਹ ਇਸਤ੍ਰੀ ਮਾਰ ਦੇਵੇਗੀ ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਜੇ ਕੋਈ ਸਿੱਖ ਸੇਵਕ ਆ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਬਚਾ ਲਵੇ। ਚੋਰ-ਚੋਰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ ਰਾਜਾ ਐਨਾ ਡਰਿਆ ਕਿ ਰੋਸ਼ਮੀ ਚਾਦਰ ਤੇ ਜੁੱਤੀ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਰਾਜੇ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਉਹ ਸਮਝੋਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਇਕੱਠੇ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ "ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਮਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਣੀ ਹੁਣ ਮੇਰਾ ਦੋਸ਼ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ" ਤੇ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਟਕੇ ਛਿਮਾਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਵਚਨ ਕੀਤਾ-ਛਿਮਾ ਕਰਹੁ ਅਬ ਤ੍ਰਿਯ ਹਮੈ ਬਹੁਰਿ ਨ ਕਰਿਯਹੁ ਰਾਧਿ।ਬੀਸ ਸਹੰਸ ਟਕਾ ਤਿਸੈ ਦਈ ਛਿਮਾਰੀ ਬਾਧਿ।੧੨। ਇਹ ਕਥਾਵਾਂ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਉੱਤੇ ਵਿਉਂਤ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਕੋਝਾ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਅਨਮਤੀ-ਗੁਰੂ ਦੋਖੀ ਭਗੋਤੀ ਦੇ ਉਪਾਸਕ ਕਵੀਆਂ ਦੀ "ਚਾਲ" ਹਨ।

(ਡਾ.ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ)

ਨੋਟ-ਦਾਸ (ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਿਸ਼ਨਰੀ) ਅਤੇ ਸੁਹਿਰਦ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲਾ ਵਰਗ ੧੦੦% ਗਲਤ ਤੇ ਦੂਜਾ ਵੀ ੧੦੦% ਸ਼ੱਪੋਸਟ ਨਹੀਂ ਉਹ ਵੀ ਕੁਝ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦਾ ਭਰ-ਭੁਲੇਖਾ ਖੜਾ ਕਰਦੇ ਜਦ ਕਿ ਅਖੌਤੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਰੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਗੁਰ-ਦੋਖੀ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ। ਇਵੇਂ ਤ੍ਰੀਆ-ਚਰਿਤ੍ਰ 'ਚ ਪਿਉ ਨੂੰ ਧੀ, ਭੈਣ ਨੂੰ ਭਰਾ, ਮਰਦ ਨੂੰ ਮਰਦ, ਔਰਤ ਨੂੰ ਔਰਤ, ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪਰਾਏ ਮਰਦ ਅਤੇ ਮਰਦ ਨੂੰ ਪਰਾਈ ਔਰਤ ਨਾਲ ਭੋਗ-ਵਿਲਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਕੋਝੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹਨ। ਜੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ 'ਚ ਹਾਰਨ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ-ਦੋਖੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗਿਆਨ ਦੇ ਭੰਡਾਰ, ਆਲਮ-ਫਾਜ਼ਲ, ਕਲਮ-ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਧਨੀ, ਸੁਰਬੀਰ-ਬਹਾਦਰ ਅਤੇ ਨਾਨਕ-ਜੋਤਿ ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਦੇ ਆਚਰਣ 'ਤੇ ਧੱਥੇ ਲੋਣ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨਾਲ ਜੋੜੇ ਗਏ ਕਦਾਚਿਤ ਵੀ ਗੁਰ-ਰਚਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਸੋ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਗਿਆਨ ਦੀ ਕਸਵਟੀ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਝੇ "ਚਲਿਤ-ਚਲਿਤ੍ਰ" ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ "ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ" ਦੇ ਉਚੇ-ਸੁੱਚੇ ਗਿਆਨ ਰੂਪ ਚਲਤਾਂ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਗਜ਼ਲਗੋ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਦੇ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਜਾਣ 'ਤੇ

ਪਰਸੋਂ ਮੈਂ ਕਰੋਨਾ ਦੇ ਕਹਿਰ ਕਰਕੇ ਸਾਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਘਰ ਅੰਦਰ ਬੰਦ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਡਾਇਰੀਆਂ ਤੋਂ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਉਪਰ ਲਿਖੀਆਂ ਅਧੂਰੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਤੋਂ ਯਾਦ ਰੱਖਣਯੋਗ ਨੋਟਾਂ ਦਾ ਖਿਲਾਰਾ ਪਾਈ ਬੈਠਾ ਸਾਂ ਕਿ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਦੀ ਘੰਟੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਸਟਾਕਟਨ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਪੰਧੋਰ ਜੀ ਬੜੀ ਮੱਧਮ ਜਿਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, 'ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਸਿਆਟਨ ਵਾਲੇ ਗਜ਼ਲਗੋ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਹਨ। ਕੀ ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ? ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਬੜਾ ਧੱਕਾ ਜਿਹਾ ਲੱਗਾ ਤੇ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਨੂੰ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਦਿਓ ਮੈਂ ਆਪ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉਤਰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।'

ਮੈਂ ਫੋਨ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਵਟਸਐਪ ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਥੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦੁੱਖ ਭਰੀ ਖਬਰ ਉਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਦੇ ਸਨੇਹੀਆਂ ਦਾ ਤਾਂਤਾ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਛੁਟ ਕੈਨੇਡਾ, ਇੰਗਲੈਂਡ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਸੰਮੇਲਨਾਂ, ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਵਡਮੁੱਲੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪਿਆਰੀਆਂ ਮਿੰਠੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਦੀ ਗੀਲ ਮਨ ਵਿਚ ਚੱਲ ਪਈ। ਮੈਂ ਪੰਧੋਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਖਬਰ

ਠੀਕ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿੰਨਾ ਹੀ ਚਿਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।

ਉਸੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸਭਾ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਰਦਾਰ ਜਸਪਾਲ ਸੂਸ, ਸਕੱਤਰ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ ਤੇ ਹੋਰ ਹਾਦਸਿਆਂ ਨਾਲ ਇਸ ਦੁਖਦਾਈ ਖਬਰ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ। ਸਾਰਿਆਂ ਬੜਾ ਦੁੱਖ ਮਨਾਇਆ ਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬੈਂਸ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਜਾਣਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਨਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਘਾਟਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮਿੱਤਰ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬਲ ਬਖਸ਼ੇ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਯੂਥਾ ਸਿਟੀ ਸੰਨ: 1982

ਵਿਚ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈ ਸੀ ਤੇ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਸੰਨ 1985 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਆਏ ਸਨ। ਸੰਨ 1997 ਤੱਕ ਕਈ ਸਾਹਿਤਕ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਸਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੀ ਯੂਥਾ ਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਸਾਹਿਤਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਗਿਆਨੀ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਸ ਮਹਿਮਾਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਭਾਗ ਲਿਆ ਤੇ ਸਨਮਾਨੇ ਗਏ। ਉਸ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ, ਯੂਥਾ ਸਿਟੀ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੀਆਂ ਖਾਸ ਇਕੱਤਰਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਨਿਮੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਅਣਮੁੱਲੀ ਸਾਹਿਤਕ ਦੇਣ ਲਈ ਸਨਮਾਨੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਯੂਥਾ ਸਿਟੀ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵੱਲੋਂ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਛਾਪੇ ਜਾਂਦੇ ਸੋਵੀਨਾਰਾਂ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਿਖੇ ਲੇਖ ਤੇ ਗਜ਼ਲਾਂ ਵੀ ਛਾਪੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਭਾਵ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਉਹ ਮਹਾਨ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਸਨ ਤੇ ਬਹੁਤੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਦਾ ਲਈ ਛੱਡ ਜਾਣ ਤੇ ਦੁਖੀ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਤਮਾ ਦੀ ਸਾਂਤੀ ਲਈ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਭਰੇ ਮਨ ਨਾਲ
ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜਗਿਆਸੂ
ਪ੍ਰਧਾਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ,
ਯੂਥਾ ਸਿਟੀ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ

ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ ਸਿਆਟਲ ਦੇ ਬਾਨੀ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਗਹਿਰਾ ਦੁੱਖ

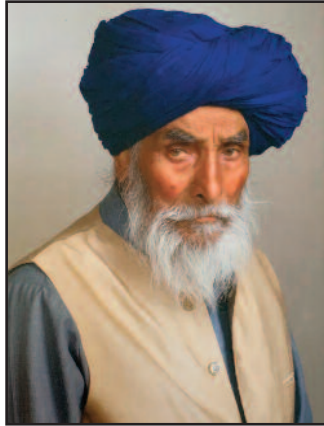
ਸਿਆਟਲ (ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ)- ਸਿਆਟਲ ਦੀ ਸਤਿਕਾਰਿਤ ਹਸਤੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ ਸਿਆਟਲ ਦੇ ਬਾਨੀ ਤੇ ਉਤੇ ਸਾਇਰ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਸਿਆਟਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸੰਸਥਾ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਿੰਧੂ ਤੇਜਸਬਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਅਤੇ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਟਰੱਸਟ ਸਿਆਟਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਇਆਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪਿੰਟੂ ਬਾਠ, ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਮਾਸਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਮੈਰੀਪੁਰ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖੇਰਾ, ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਸੇਮ ਵਿਰਕ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਹ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੱਚਾ ਮਾਰਗ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਸਕੱਤਰ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਅਤੇ ਸਿਆਟਲ ਖੇਡ ਕੈਂਪ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ

ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਗਹਿਰਾ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੈਂਸ ਸਾਹਿਬ ਉਚ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸ਼ਾਇਰ, ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਦੇ ਹਰੇਕ ਦੇ ਮਦਦਗਾਰ ਸਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਇਸ ਫਾਨੀ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਤੁਰ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਿਆਟਲ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ ਸਿਆਟਲ ਨੇ ਸੋਗ ਸਮਾਗਮ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਸਕੱਤਰ ਬਲਿਹਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਦਾ ਸਸਕਾਰ 25 ਜੁਲਾਈ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ 26 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਰੈਨਟਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਬੈਂਸ ਦੇ ਤਿੰਨੋਂ ਪੁੱਤਰ ਹਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ, ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ, ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਅਤੇ ਲੜਕੀ ਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨਾਲ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਗਹਿਰਾ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ।

ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਕਾਰਨ ਬੇਕਰਸਫੀਲਡ ਨਿਵਾਸੀ ਧਾਲੀਵਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸਦਮਾ

ਬੇਕਰਸਫੀਲਡ (ਕੈਲੇ-ਫੋਰਨੀਆ) ਨੀਟਾ ਮਾਡੀਕੋ / ਕੁਲਵੰਤ ਧਾਲੀਆਂ - ਬੇਕਰਸਫੀਲਡ ਨਿਵਾਸੀ ਅਨੰਦ ਟਰੱਕ ਰਿਪੇਅਰ ਸ਼ਾਪ ਵਾਲੇ ਜਗਨਾਹਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ (ਨਾਹਰਾ ਬਿਲਾਸਪੁਰ) ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਉਸ ਵਕਤ ਭਾਰੀ ਸਦਮਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਪਿਤਾ ਸ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ (90) ਇਸ ਫ਼ਾਨੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਅਲਵਿਦਾ ਆਖ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਪਿੰਡ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ ਵਿੱਚ ਹੈ,

ਅਤੇ ਉਹ ਪਿਛਲੇ 18 ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਕੋਲ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੇਹ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਮਿਤੀ 26 ਜੁਲਾਈ ਦਿਨ ਐਂਡਵਾਰ ਨੂੰ ਗਰੀਨ-ਲਾਨ ਫਿਊਨਰਲ ਹੋਮ ਬੇਕਰਸਫੀਲਡ (2739 panama lane) ਵਿਖੇ ਸਵੇਰੇ 10 ਤੋਂ ਦੁਪਹਿਰ 12 ਵਜੇ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਪਰੰਤ ਭੋਗ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਹਿਬ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਸ਼ਹੀਦ ਦਰਬਾਰ) ਬੇਕਰਸਫੀਲਡ (6700 Stine Rd) ਵਿਖੇ ਪਵੇਗਾ। ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਸੰਪਰਕ ਨੰਬਰ:- 661-598-9200

Law Office of

NIRWAN & ASSOCIATES

www.nirwanlaw.com

Jagdip S. Nirwan, Esq

Business Incorporation

Articles of Incorp

Dissolution

501 © Non-Profit

IMMIGRATION LAW

- * Adjustment of Status
- * Citizenship
- * Employment
- * Appeals-1J/
- * Family & Finance Visa
- * Board /Federal Ct
- * Labor Certification
- * Asylum
- * Removal & Deportation Defense

TAX LAW

- * Offer in Compromise
- * Payment Plans
- * File Back Taxes
- * Tax Preparation
- * Audits, Appeals
- * Tax Court Rep
- * IRS/EDD/FTB Representation
- * Personal & Business
- * Income Tax Filling 1040/1020

916-832-3144

1104 Corporate Way Sacramento, CA 95831

A & S

Auto Repair & Services

Specializing in Brakes & Axles

Mon-Fri
9:00 AM to 6:00 PM

Saturday
9:00 AM to 5:00 PM

Free Tire Rotation and Brake Inspection with purchase of Oil Service for most cars

Diagnose check Engine light pre-buyers inspection tune-ups and more

Dealer Recommended Service Shocks/Struts A/C Services

Ph: 916-238-4431

649 W. Elkhorn Blvd. Suite B2

Rio Linda, CA 95673

Amarjit Sandhu

ਵਿਜੈ ਯਮਲਾ ਅਤੇ ਸੁਰੇਸ਼ ਯਮਲਾ ਵੱਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਾਦਾ ਉਸਤਾਦ ਲਾਲ ਚੰਦ ਯਮਲਾ ਚੰਦ ਦਾ ਨਾਂ ਵਰਤਣ ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼

ਫਰਿਜ਼ਨੋ (ਕੁਲਵੰਤ ਉੱਭੀ ਧਾਲੀਆਂ): ਬੀਤੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਮਰਹੂਮ ਗਾਇਕ ਉਸਤਾਦ ਲਾਲ ਚੰਦ ਜੱਟ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਵਿਜੈ ਯਮਲਾ ਅਤੇ ਸੁਰੇਸ਼ ਯਮਲਾ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਦਾ ਉਸਤਾਦ ਲਾਲ ਚੰਦ ਯਮਲਾ ਚੰਦ ਦਾ ਨਾਂ ਵਰਤਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦ ਕਿ ਕਲਾਕਾਰ ਸਭ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਲਾਈ ਪਰੰਪਰਾ ਅਤੇ ਕਲਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਮਾਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ, ਸਾਗਿਰਦ ਜਾਂ ਉਪਾਸਕ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਯਮਲਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੇਸ਼ੱਕ ਕਿਸੇ ਦਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਪਰ ਵੀਡੀਉ ਵਾਇਰਲ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਖਬਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਸਤਾਦ ਲਾਲ ਚੰਦ ਯਮਲਾ ਜੱਟ ਦੇ ਨਾਂ ਵਰਤ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਚੰਦਾ ਜਾਂ ਸਹਾਇਤਾ ਆਦਿਕ ਮੰਗਣ 'ਤੇ ਚਿਤਾਵਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਸਤਾਦ ਲਾਲ ਚੰਦ ਯਮਲਾ ਜੱਟ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਉਪਾਸਕ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਮੇਲੇ ਕਰਵਾਏ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅਜੀਜ਼ ਗਾਇਕ ਨੂੰ ਸਰਯਾਂਜਲੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਅਤੇ ਰਜਾਮੰਦੀ ਨਾਲ 'ਉਸਤਾਦ

ਲਾਲ ਚੰਦ ਯਮਲਾ ਯਾਦਗਾਰੀ ਮੇਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਮਾਣ ਬਖਸਿਆ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਯਮਲਾ ਜੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਝ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ਆਪਣੇ ਸਵਾਰਥ ਲਈ ਵਰਤ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਆਕਤੀ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਜਦ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਡੇ ਰਿਪੋਰਟਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਲਿਖਤ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ "ਦੋਸਤੋਂ ਇਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ਕਿ ਯਮਲਾ ਜੱਟ ਜੀ ਦਾ ਅਸਲ ਪਰਿਵਾਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪੰਜ ਬੇਟੇ ਸਨ ਜੋ ਹੁਣ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਅਤੇ ਦੋ ਬੇਟੀਆਂ ਸਨ। ਇਕ ਡੱਬਵਾਲੀ ਅਤੇ ਇਕ ਅੰਬਾਲਾ ਵਿਆਹੋ ਸਨ। ਉਹ ਅੰਬਾਲਾ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਚਿਮਟੋਵਾਲੀ (ਪਤਨੀ ਜਸਦੇਵ ਯਮਲਾ), ਪੌਤਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸੁਰੇਸ਼ ਯਮਲਾ, ਵਿਜੈ ਯਮਲਾ, ਅਮਿਤ ਯਮਲਾ, ਕਸ਼ਮੀਰਾ ਯਮਲਾ, ਰਵੀ

ਯਮਲਾ, ਅਸ਼ਵਨੀ ਯਮਲਾ, ਕਾਲਾ ਯਮਲਾ ਹਨ। ਜੋ ਕਿ ਸਭ ਕਲਾ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਯਮਲਾ ਜੀ ਦੇ ਜੱਦੀ ਘਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਈ ਦੂਜੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਜਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਤੋਂ ਕੁੱਝ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਯਮਲਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੱਸ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਵਕੂਫ਼ ਬਣਾ ਕੇ ਕਈ ਤਰਾ ਦੀ ਮਦਦ ਮੰਗਦੇ ਹਨ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੇ ਧੋਖੇਬਾਜ਼, ਝੂਠੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਰਿਹੋ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਯਮਲਾ ਜੀ ਦਾ ਪੋਤਰਾ ਜਾਂ ਸਪੁੱਤਰ ਦਸਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਦ ਚੇਲੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜੋ ਯਮਲਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਈ ਮਿਲੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਰ ਉਹ ਅੱਗੇ ਦੀ ਅੱਗੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਚੇਲੇ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਯਮਲਾ ਜੀ ਦਾ ਪੋਤਰਾ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਯਮਲਾ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਚੰਦਾ ਜਾਂ ਦਾਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।" ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਵਾਰਥ ਲਈ ਵਰਤਣਾ ਗਲਤ ਹੈ। ਅਗਰ ਕੋਈ ਯਮਲਾ ਜੀ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਨਿਰਸਵਾਰਥ ਅੱਗੇ ਤੋਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆਂ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ।

ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕੋਰੋਨਾ ਵੈਕਸੀਨ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ

ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਪਰਖ ਲਈ 1,38,600 ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਨੇ ਨਾਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ, ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਵੇਗੀ ਲੋੜ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)— ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਇਕ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਰੋਨਾ ਵੈਕਸੀਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਇਕ ਵੱਡੀ ਕੰਪਨੀ ਐਸਟਰਾਜੈਨੇਕਾ ਜੋ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਵੈਕਸੀਨ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਲੰਬੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਸਾਲ ਵੈਕਸੀਨ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਦੀ ਘੱਟ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਦਵਾਈ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜੋ ਕੋਰੋਨਾ ਵੈਕਸੀਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲੋਂ ਲੱਖਾਂ ਡਾਲਰ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਐਸਟਰਾਜੈਨੇਕਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ, ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਇਕ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕੀਮਤ ਰਖਣ ਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਕੰਪਨੀਆਂ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਰਹਿਤ ਵੈਕਸੀਨ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਮਰੀਕੀ ਸਦਨ ਦੀ ਇਕ ਕਮੇਟੀ 5 ਦਵਾਈ ਨਿਰਮਾਤਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਵੈਕਸੀਨ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਕੀਮਤ ਤੇ ਪਰਖ ਸਬੰਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਐਸਟਰਾਜੈਨੇਕਾ, ਜੌਹਨਸਨ ਐਂਡ ਜੌਹਨਸਨ, ਮਰਕ, ਮੋਡਰਨਾ ਤੇ ਪਫੀਜ਼ਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਅਮਰੀਕੀ

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਰੋਨਾਵਾਇਰਸ ਦੀ ਵੈਕਸੀਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਣ ਤੱਕ 2.3 ਅਰਬ ਡਾਲਰਾਂ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਸਟਰਾਜੈਨੇਕਾ ਦੇ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੈਨੇਲਸ ਪੰਗਾਲੋਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਵੈਕਸੀਨ ਦੀਆਂ 2 ਅਰਬ ਖੁਰਾਕਾਂ ਨਾਲ ਲਾਭ ਨਾ ਹਾਨੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼-ਸਵੀਡਿਸ਼ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਵੈਕਸੀਨ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਤਹਿਤ ਸਬੰਧਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਲਾਭ ਦੇ ਵੈਕਸੀਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਐਸਟਰਾਜੈਨੇਕਾ ਜੋ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਆਕਸਫੋਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਵੈਕਸੀਨ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਵੈਕਸੀਨ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵੈਕਸੀਨ ਟੈਸਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ। ਫਿਲਹਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਧੀਆ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ 1,36,800 ਵਿਅਕਤੀ ਟੈਸਟਿੰਗ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੇ ਵਿਚ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪਦ ਲਈ ਦੋ ਲੇਡੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ

ਔਕਲੈਂਡ (ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਸਿਆਲਾ)— ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਨੇੜੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਵੋਟਿੰਗ ਪੇਪਰ ਚੈਕ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹੁੰਚ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪਤੇ ਆਦਿ ਦੀ ਸੋਧ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਸ ਵਾਰ ਦਿਲਚਸਪ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪਦ ਲਈ ਦੋ ਲੇਡੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਗੱਜਣਗੀਆਂ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਨਵਨਿਯੁਕਤ ਨੇਤਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੂਠਿਤ ਕੋਲਿਨਜ਼ ਅਤੇ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜੈਸਿਡਾ

ਆਰਡਨ। ਸੋ ਮੁਕਾਬਲਾ ਜੇ.ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ.ਏ. ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੀ ਇਕ ਸੱਟਾ ਕੰਪਨੀ ਸਪੋਰਟਸ ਬੈਟ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸੱਟਾ ਲਾਉਣਾ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 9 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਹੱਲ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕ ਬੈਟ (ਸੱਟਾ) ਆਦਿ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਗਵਾ ਜਾਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਨੇ ਬਣਾ ਜਾਣੇ ਹਨ।

ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੇ ਵਿਚ ਚਾਰ ਹੋਰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਪਿੜ 'ਚ ਨਿਤਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ

ਔਕਲੈਂਡ (ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਸਿਆਲਾ)— ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ 16 ਦੇ ਕਰੀਬ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਚੋਣ ਲੜੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਚ ਇਕ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ 'ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ' ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ। ਇਸ ਵਾਰ ਚਾਰ ਹੋਰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਪਿੜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ 'ਵੱਨ ਪਾਰਟੀ' ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤਿੰਨ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਆ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਨ 'ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਅਡਵਾਂਸ', 'ਹਰਟਲੈਂਡ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਪਾਰਟੀ' ਅਤੇ 'ਟੀ ਪਾਰਟੀ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ'। 3 ਅਗਸਤ ਤੱਕ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਸਮਾਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਟਿਪਣੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁਣ। ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ 'ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ'

ਨੇ 2017 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਚੋਣ ਲੜੀ ਸੀ ਪਰ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ 1890 (ਪਾਰਟੀ ਵੋਟ) ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ 0.1% ਸੀ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹੀ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਅਪ੍ਰੈਲ 2019 ਦੇ ਵਿਚ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 4 ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੀ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਵਾਰ 38 ਲੱਖ ਦੇ ਕਰੀਬ ਵੋਟਰ ਹਨ। ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੇ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਆਨ ਲਾਈਨ ਜਾਰੀ ਹੈ, ਫਾਰਮ ਭਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਪਹੁੰਚ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੀ ਨੇ ਪਤਾ ਆਦਿ ਬਦਲੀ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਦੋ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿਤਾਬਚੇ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਗੱਲ ਹੈ। 5 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ 19 ਸਤੰਬਰ (ਆਖਰੀ ਦਿਨ) ਤੱਕ ਵੋਟਾਂ ਪਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਣਗੀਆਂ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਕੱਚੇ ਨਤੀਜੇ ਆ ਜਾਣੇ ਹਨ ਅਤੇ 9 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਨਤੀਜੇ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸੇ ਦਿਨ ਦੋ ਜਨਮਤ ਭੰਗ ਦੀ ਖੋਤੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵੀ ਆ ਜਾਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਵੀ ਨਾਲ ਹੀ ਪੈਣੀਆਂ ਹਨ।

ਸਥਿੱਤੀ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਰ ਰੀਠੀਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ- ਟਰੰਪ

(ਸਫ਼ਾ 1 ਦੀ ਬਾਕੀ) ਟਰੰਪ ਦੀ ਅਲੋਚਨਾ— ਜੋ ਥਿਓਡੋਰ ਦੀ ਰਾਜਸੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਐਂਡਰੀਊ ਬੋਟਸ ਨੇ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ "ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿਕੇ ਕਿ ਸਥਿੱਤੀ ਸੁਧਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਰ ਖਰਾਬ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਉਸ ਬੁਠ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਵਾਇਰਸ ਖੁਦ ਗਾਇਬ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਬਾਰੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਕਾਰਨ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖਤਰਨਾਕ ਸਥਿੱਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।"

ਲੰਘੇ ਦਿਨ ਕੋਰੋਨਾਵਾਇਰਸ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਆਪਣਾ ਮਾਰੂ ਅਸਰ ਵਿਖਾਉਦਿਆਂ 1000 ਤੋਂ ਵਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਲੈ ਲਈ ਜਦ ਕਿ 63000 ਤੋਂ ਵਧ ਨਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀ ਪਾਜ਼ਟਿਵ ਆਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 59000 ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕੱਲੇ ਫਲੋਰੀਡਾ ਰਾਜ ਵਿਚ 5000 ਪਾਜ਼ਟਿਵ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। 2 ਜੂਨ ਨੂੰ 1052 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਤਾਂ ਘਟਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਕਾਇਮ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ 1,44,953 ਅਮਰੀਕੀ ਦਮ ਤੋੜ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤੇ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਕੁਲ ਗਿਣਤੀ 40,28,569 ਹੋ ਗਈ ਹੈ। 18,86,583 ਮਰੀਜ਼ ਠੀਕ ਹੋਏ ਹਨ। ਤੌਦਰੁਸਤ ਹੋਣ ਦੀ ਦਰ 93% ਹੈ।

BERKSHIRE HATHAWAY

Home Services

Shangara Ram

Realtor CalBRE# 01969522

Cell: 916-479-5587
Fax # 916-721-2373
Office: 916-681-5112
shangararam2@gmail.com

ELITE REAL ESTATE

* ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤਿੰਨੋਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਘਰੇਲੂ, ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਲੈਂਡ ਅਤੇ ਲੈਨ ਸਮੇਤ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਲਈ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ

7412 Elsie Ave., Sacramento, CA 95828

‘ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ’

ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਛਪਣ ਵਾਲਾ ਅਖਬਾਰ

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?
ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ-ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?
ਤਾਂ ਅੱਜ ਹੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ “ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ” ਵਿਚ ਲਗਵਾਓ।

ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਹੈ

ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਲੇਖ 14 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਖਬਰ ਐਤਵਾਰ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਲੇਖ ਸਿਰਫ ਅਣਛਪੀ ਹੀ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ। ਖਬਰਾਂ, ਲੇਖ ਜਾਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨੀਆਂ ਸੰਪਾਦਕੀ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ, ਜੋ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਸਾਫ-ਸਾਫ਼ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖ ਕੇ ਜਾਂ ਟਾਈਪ ਕਰਕੇ ਸਿਰਫ ਈ-ਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਹਰੇਕ ਹਫ਼ਤੇ ਐਤਵਾਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਭੇਜ ਦੇਣ।

E-mail : deshdoaba@yahoo.com
(ਸੰਪਰਕ) 1-916-947-8920, (ਫੈਕਸ) 1-916-238-1393
www.deshdoaba.com www.ambedkartimes.com

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਪੜ੍ਹਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਡਿਗਰੀ

ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਘੜ੍ਹੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਚਾਰਵਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਮੰਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਸਾਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਕਰਕੇ ਬਾਕੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਉਚਕੋਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਲਈ 'ਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਓਕਾਨਾਗਨ ਕਾਲਜ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਅਤੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਆਈਲੈਂਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਨੇਡਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਸਹੀਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਡਾ. ਬਾਵਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ 2+2 ਅਧੀਨ ਬੀ.ਬੀ.ਏ, ਬੀ.ਕਾਮ (ਆਨਰਸ), ਬੀ.ਐਸਸੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ ਅਤੇ ਬੀ.ਸੀ.ਏ ਕੋਰਸਾਂ ਤਹਿਤ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ

ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੋਜ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਮਹੱਲ 'ਚ ਵਿਚਰਨ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਓਕਾਨਾਗਨ ਕਾਲਜ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਅਤੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਆਈਲੈਂਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਨੇਡਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਸਹੀਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਡਾ. ਬਾਵਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ 2+2 ਅਧੀਨ ਬੀ.ਬੀ.ਏ, ਬੀ.ਕਾਮ (ਆਨਰਸ), ਬੀ.ਐਸਸੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ ਅਤੇ ਬੀ.ਸੀ.ਏ ਕੋਰਸਾਂ ਤਹਿਤ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ

ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਉਥੇ ਹੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ 'ਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਵੀਜ਼ਾ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ 'ਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਚ ਸਫਲਤਾ ਦਰ ਵਧੇਰੇ ਮਿਲੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਫੀਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਭਾਰਤੀ ਕਰੰਸੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਚਲਦੇ ਆਰਥਿਕ ਨਜ਼ਰੀਏ 'ਤੇ ਵੀ ਇਹ ਸਕੀਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ 'ਚ ਹੋਵੇਗੀ। ਡਾ. ਬਾਵਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰੀਕਿਰਿਆ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਿਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਦੇਸ਼ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ, ਵਜ਼ੀਰਿਆਂ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਆਦਿ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰੀਕਿਰਿਆ ਅਧੀਨ ਅੰਡਰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ 'ਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ 12ਵੀਂ 'ਚ 65 ਫੀਸਦੀ ਅੰਕ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ 'ਚ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਆਈਲਟਸ 'ਚ 6.5 ਬੈਂਡ ਹਾਸਲ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਧੇਰੇ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ 'ਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ www.cuchd.in/studyabroad/ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਡਾ. ਬਾਵਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ 'ਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ, ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ, ਰੂਸ ਅਤੇ ਯੂਰਪ ਦੀਆਂ 280 ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਚ ਕੋਟੀ ਦੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ 'ਵਰਸਿਟੀ ਦੇ 'ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ' ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਅਸੀਂ ਵਚਨਬੱਧ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਬਹੁਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਜਿਹੇ ਮੰਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਦੀ 2 ਸਾਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਓਕਾਨਾਗਨ ਕਾਲਜ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ ਜਦਕਿ ਬੀਐਸਈ ਹੋਟਲ ਐਂਡ ਹੋਸਪਿਟਾਲਿਟੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 2 ਸਾਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਕਰਕੇ ਬਾਕੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵੈਨਕੂਵਰ ਆਈਲੈਂਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਡਾ. ਬਾਵਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਅਧੀਨ 'ਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ 200 ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਉਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਡਾ. ਬਾਵਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 'ਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਮੁੱਚੀ ਪ੍ਰੀਕਿਰਿਆ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੱਕੋ ਛੱਤ ਥੱਲੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿਥੇ ਆਈਲੈਟਸ ਅਤੇ ਵੀਜ਼ਾ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਤਿਆਰੀ 'ਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ

ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਕਮੇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਨਵ ਨਿਯੁਕਤ ਚੌਕੀ ਇੰਚਾਰਜ ਕਾਂਡੀ ਬਿਰਹਾ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਸਨਮਾਨਿਤ

ਫਗਵਾੜਾ (ਬੀ.ਕੇ. ਰੱਤੂ) - ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਕਮੇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਕੁਲਦੀਪ ਭੱਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਅਲ ਏਰੀਆ ਦੀ ਨਵ ਨਿਯੁਕਤ ਚੌਕੀ ਇੰਚਾਰਜ ਕਾਂਡੀ ਬਿਰਹਾ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਸੰਭਾਲਣ ਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਤੋਂ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜਮਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ 100 ਫੇਸ ਮਾਸਕ ਅਤੇ 25 ਸੈਨੀਟਾਇਜ਼ਰ ਵੀ ਭੇਟ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਕੁਲਦੀਪ ਭੱਟੀ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਸਤਪਾਲ ਰੱਤੂ ਨੇ ਚੌਕੀ ਇੰਚਾਰਜ ਕਾਂਡੀ ਬਿਰਹਾ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਭ ਇੱਛਾਵਾਂ ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ। ਕਾਂਡੀ ਬਿਰਹਾ ਨੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸੈਨੀਟਾਇਜ਼ਰ ਅਤੇ ਫੇਸ ਮਾਸਕ ਭੇਟ ਕਰਨ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਾਇਮ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨੁਸਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਰਹੇਗੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਰਮਜੀਤ ਖਲਵਾੜਾ, ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਨਰਿੰਦਰ ਬਿੱਲਾ, ਬੀ.ਕੇ. ਰੱਤੂ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਸਿਲੇਬਸ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸਿਸਟਮ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ

ਜਲੰਧਰ - ਕਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਸਕੂਲ-ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਬੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸੈਸ਼ਨ 2020-2021 ਦਾ ਸਿਲੇਬਸ ਛੋਟਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਹੁਕਮਰਾਨ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਸੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣਾ ਏਜੰਡਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿਲੇਬਸ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਾਠ (ਲੈਸਨ) ਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਪਿਆਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਚੰਗੇ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਨ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਧਿਆਏ ਸੰਘਵਾਦ, ਨਾਗਰਿਕਤਾ, ਰਾਸ਼ਟਰੀਅਤਾ, ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਰਗੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਟੌਪਿਕਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਬੁੱਧਿਸ਼ਟ ਸੁਸਾਇਟੀ (ਰਜਿ.) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਭਜਨ ਸਾਂਪਲਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਰੋਆ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਨਾਮ ਮੱਲ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਖਤ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਉਕਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਜਾਰੀ ਕਰਤਾ- ਹਰਭਜਨ ਸਾਂਪਲਾ, ਪ੍ਰਧਾਨ

ਵਾਇਕਾਟੋ ਇੰਡੀਅਨ ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਟੀਜ਼ਨਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਹਮਿਲਟਨ ਦੀ ਨਵੀਂ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ-ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ

ਔਕਲੈਂਡ (ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਸਿਆਲਾ) - ਜਦੋਂ ਤਜਰਬਾ ਅਤੇ ਸਿਆਣਪ ਇਕੱਠੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸੀਨੀਅਰ ਅਖਵਾਉਣਾ ਹੋਰ ਜਵਾਨ ਹੋਣ ਵਾਂਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਸਦੇ ਸਾਡੇ ਭਾਰਤੀ ਸੀਨੀਅਰ ਭਾਵੇਂ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨੌਕੇ ਮੋਤੜ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ ਪਰ ਸਮਾਜਿਕ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਈ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਹਰਿਆ ਭਰਿਆ ਕਰ ਛੱਡਦੇ ਹਨ। 2003 ਦੇ ਵਿੱਚ ਬਣੀ ਵਾਇਕਾਟੋ ਇੰਡੀਅਨ ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਟੀਜ਼ਨਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਹਮਿਲਟਨ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਸੈਮੀਨਾਰ, ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਉੱਤੇ ਸਿੱਖਿਆ, ਸੁਗਰ ਸਬੰਧੀ ਕੈਂਪ, ਡਿਪ੍ਰੈਸ਼ਨ, ਡੀਮੈਂਸੀਆ, ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ, ਮਦਰ ਡੇਅ, ਫਾਦਰ ਡੇਅ, ਦਿਵਾਲੀ, ਆਉਟਡੋਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਬੱਸ ਟ੍ਰਿਪ, ਇਨਡੋਰ ਗੇਮਜ਼, ਯੋਗਾ ਅਤੇ ਹਾਸਰਸ ਬਰੈਥੀ ਵਰਗੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਇਸ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਰਬ ਸੰਮਤ ਦੇ ਨਾਲ ਸ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿਰਨ ਅਲਾਚੋਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਹਨੂਮਾਨਭੂ ਨੂੰ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸ੍ਰੀ ਅਨਿਲ ਗੁਪਤਾ ਸਕੱਤਰ, ਸ੍ਰੀ ਹਰੀ ਸਹਾਏ (ਸਹਾਇਕ ਸਕੱਤਰ), ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਖਜ਼ਾਨਚੀ, ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਹਾਇਕ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਅਤੇ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਮੈਂਬਰਜ਼ ਵਜੋਂ ਜੱਸੂ ਭਾਈ ਦੇਸਾਈ, ਅਮਰੁਤ ਮਿਸਤਰੀ, ਨਿਰੰਜਨ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਸ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਪੁਰਾਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਜ਼ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੋ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਾਈ ਗਈ ਹੈ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੇ।

ਸਵ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਝੰਡੋਕ ਦੀ ਪੋਤਰੀ ਤੇ ਸਿੱਖਸ ਆਫ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਸ. ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ ਨੇ ਮਾਰਿਆ ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਾਅਰਕਾ

ਮੈਰੀਲੈਂਡ (ਰਾਜ ਗੋਗਨਾ) - ਭਾਰਤੀ ਅਮਰੀਕਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਤਾਲੀਮ ਦੇਣ ਲਈ ਵਧੀਆ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਾਰਜ ਬਹੁਤਾਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਕੇਵਲ ਉਹੀ ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬੱਚੇ ਛੋਟੀ ਉਮਰੇ ਹੀ ਡਾਲਰਾਂ ਦੀ ਚਾਟ ਤੇ ਲੱਗ ਕੇ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਧੁੰਦਲਾ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਧੀ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਮਹਿਕ ਸਿੰਘ ਉਸ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਮਾਅਰਕਾ ਮਾਰਿਆ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੈ ਸਵ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਝੰਡੋਕ ਦੀ ਛੋਟੀ ਪੋਤਰੀ ਅਤੇ ਸ: ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਿੱਖਸ ਆਫ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਪਿਆਰੀ, ਖੂਬਸੂਰਤ ਧੀ ਮਹਿਕ ਸਿੰਘ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੋਲੈਂਡ ਪਾਰਕ ਕਾਉਂਟੀ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਐਵਾਰਡ ਵੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਜੋ ਕੋਈ ਵਿਰਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮਹਿਕ ਸਿੰਘ ਉਹਨਾਂ ਹੋਣਹਾਰ, ਮਿਹਨਤੀ, ਸਿਰਤੀ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਦਿਮਾਗੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ ਅਨੇਕਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਵਲ, ਰੋਲ ਆਫ, ਆਨਰ, ਸਹਿਕ੍ਰਿਰਿਆਵਾਂ, ਖੇਡਾਂ

ਵਿੱਚ ਕਈ ਮਾਅਰਕੇ ਮਾਰੇ ਹਨ। ਰੋਲੈਂਡ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਮਿੱਥੇ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦੀ ਦੀ ਯੂ-ਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੋਲਗੇਟ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਅਗਲਾ ਪੜਾਅ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮਹਿਕ ਦੀ ਮਾਂ ਮੋਨਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਿਆਰੀ ਧੀ ਤੇ ਮਾਣ ਹੈ। ਜੋ ਆਪਣੇ ਤੇ ਸਾਡੇ ਸੁਪਨੇ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਤੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਸੇਧ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਸਾਥ ਦਾ ਲਾਹਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਰ ਗੁਜ਼ਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੁਸਲਿਮ ਫਾਰ ਟਰੰਪ ਦੀ ਐਗਜ਼ੇਕਟਿਵ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਜਿਦ ਤਰਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮਹਿਕ ਸਿੰਘ ਮੇਰੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਸੰਦੀਦੀ ਤੇ ਪਿਆਰੀ ਧੀ ਹੈ। ਜਿਸਨੇ ਸਾਡੇ ਆਸ਼ੇ ਤੇ ਖਰੇ ਉਤਰ ਕੇ

ਮਾਪਿਆਂ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਦਾ ਨਾਮ ਰੌਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਦੁਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਹਾਸਲ ਕਰੇ।

ਮਹਿਕ ਨੂੰ ਵਧਾਈਆਂ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਅਤੇ ਮੋਨਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਦੋਸਤਾਂ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਸਹੇਲੀਆਂ ਨੇ ਸੰਪਰਕ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਮੀ, ਸੋਨੀਆ ਸਿੰਘ, ਅੰਜਨਾ ਬੋਰਡਲੀ, ਰਾਜੀ ਕੌਰ, ਜਨੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ, ਆਇਸ਼ਾ ਖਾਨ, ਪੁਸ਼ਪਿੰਦਰ ਸਲੂਜਾ, ਰਾਜ ਗੋਗਨਾ ਸੀਨੀਅਰ ਜਰਨਲਿਸਟ, ਨਿਊਯਾਰਕ, ਇਮਰਾਨ ਜੀਆ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਰਾਣਾ ਸੇਖ, ਜੋਨੀ ਬਸੀਰ, ਕਾਰਤਿਕ ਡਿਸਾਈ, ਭਾਈ ਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਪ੍ਰੀਤ ਧਾਮੀ, ਦੀਪਾ ਜੌਹਰ, ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਨਿਸ਼ਾ ਕੌਰ, ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਚਤਰ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ, ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਨੀ, ਡਾ: ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਧਨੋਆ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਡੂੰਘਾਈਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬੇਟੀ ਮਹਿਕ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੀਨੀਅਰ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦੇ ਜਰਨਲਿਸਟ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਿਕ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਿਤਾਰਾ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਬਿਹਤਰੀ ਤੇ ਕਾਰਗਰ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਲਈ ਮਹਿਕ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ। ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਿਹਾਤ ਸੀਨੀਅਰ ਜਰਨਲਿਸਟ ਤੇ ਬਾਜ ਟੀਵੀ ਦੇ ਬਾਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਮਹਿਕ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਤੇ ਮਾਣ ਹੈ। ਜੋ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸਰੋਤ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਬਾਜੇਵਾਲਾ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਬਾਰਵੀਂ ਕਲਾਸ ਦੇ ਐਲਾਨੇ ਨਤੀਜੇ ਤਹਿਤ 448/450 ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਰਿਉਂਦੇ ਕਲਾਂ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ 480/450 ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਪਹਿਲੀਆਂ ਪੁਜੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਠੱਕਿਆ ਹੈ।

ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸੰਗੀਤ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਗਾਇਕਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਗਮ

ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸੰਗੀਤ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਸਮਾਗਮ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਗਾਇਕਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਨਮੋਲ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਬੰਗਾ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ: ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗਤੀ ਪਹੁੰਚੇ। ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਗੀਤਕਾਰ ਅਮਰਜੀਤ ਬੇਗਮਪੁਰੀ ਕਨੇਡਾ, ਧਰਮਪਾਲ ਕਲੇਰ ਜਰਮਨੀ, ਕਿਸ਼ਨ ਪਾਸਟਾ ਜਰਮਨੀ, ਮੇਗਾ ਦਕੋਹਾ, ਅਮਰਜੀਤ ਬੱਧਣ ਭੀਮ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਯੂ.ਐਸ.ਏ., ਵੀਜਾ ਬੰਸੀਆ ਵਾਲਾ ਯੂ.ਕੇ ਆਦਿ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਸੰਯੋਗ ਨਾਲ ਕਰਾਏ ਗਏ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ 20 ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ 40 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਨਾਲ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ, ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ: ਅੰਬੇਡਕਰ, ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਬਸਪਾ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ: ਗਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਾਇਕਾਂ

ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਘਰ ਘਰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗਾਇਕਾਂ ਅਤੇ ਗੀਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਦੇਣ ਨੂੰ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਕਦੇ ਨੀ ਭੁਲਾ ਸਕਦਾ। ਉਹਨਾਂ ਬਹੁਜਨ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ 2022 ਨੂੰ ਹੋਣ

ਗੋਸਲ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪੁਸਤਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਰੂਪ ਲਾਲ ਧੀਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਲਦੀ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਗੀਤਕਾਰਾਂ, ਗਾਇਕਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਸਪਾ ਨੇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਪਰਵੀਨ ਬੰਗਾ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨੋਹਰ ਕਮਾਮ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੁੰਮਨ, ਸੋਮਨਾਥ ਰਣਭਾਂ, ਦਵਿੰਦਰ ਟਾਂਕ, ਸੁੱਚਾ ਪੁੰਨੂਮਜਾਰਾ, ਉਘੇ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਗਾਇਕ ਹਰਨਾਮ

ਵਾਲੀਆ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਹਰ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਕਾਰਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 2 ਘੰਟੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਮੁੜ ਦੇਣ ਦੇਣ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦਿੰਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਹੁਜਨਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਭਾਗ ਲਿਆਦਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਹਨਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਗਾਇਕਾਂ ਅਤੇ ਗੀਤਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮਿਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਸਪਾ ਦੇ ਮਰਹੂਮ ਆਗੂ ਅਤੇ ਗੀਤਕਾਰ ਪਰਮਜੀਤ

ਸਿੰਘ ਬਹਿਲਪੁਰੀ, ਕਮਲ ਤੱਲਣ, ਮਲਕੀਤ ਬਬੇਲੀ, ਜੀਵਲ ਸੋਹਨ, ਅਮਰੀਕ ਬੀਸਲਾ, ਭਿੰਦਾ ਬੀਸਲਾ, ਲੱਖਾ ਬੀ ਭਰੋਮਜਾਰਾ, ਗਾਇਕ ਬਲਵੀਰ ਰਾਗਣੀ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ। ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸੰਗੀਤ ਸੰਸਥਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰੂਪ ਲਾਲ ਧੀਰ, ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਮੱਖਣ ਬਖਲੌਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦਦਰਾਲ ਵੱਲੋਂ ਬਸਪਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਰਿਪੋਰਟ- ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ

ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੇ ਪਰਚੇ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਨਿੰਦਣਯੋਗ

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ- ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਖੇ ਆਪਣੀਆਂ ਹੱਕੀ ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਗਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਡੀ ਪੀ ਈ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਤੇ ਰੋਸ ਧਰਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਵਿਜੇ ਸਿੰਗਲਾ ਦੀ ਕੋਠੀ ਦਾ ਘਿਰਾਓ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਅਧਿਆਪਕ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਡਿਸਟੈਂਸਿੰਗ ਤੇ ਮਾਸਕ ਨਾ ਪਹਿਨੇ ਹੋਣ ਦਾ ਬੇਹੁਦਾ ਬਹਾਨਾ ਘੜ ਕੇ ਪਰਚੇ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬੇਖਲਾਹਟ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਤੇ ਘਰ ਘਰ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਕੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੇ ਉਲਟਾ ਜ਼ੁਲਮ ਢਾਹ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਮਾਰੂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਘੋਰ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਸੰਤਾਪ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬੁਰਫਾ ਗਰਦੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਪੀੜਤ ਧਿਰਾਂ ਨਾਲ ਡਟ ਕੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ।

ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਸੁਲਹਾਣੀ
ਸੂਬਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ
ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ

ਜਿਲੇ ਦੇ 34 ਪਾਜੇਟਿਵ ਕੇਸ, 31 ਪਾਜੇਟਿਵ ਕੇਸ ਬੀ.ਐਸ.ਐਫ.ਕੈਂਪ ਖੜਕਾ ਦੇ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਚੰਬਰ)- ਅੱਜ ਕੋਵਿਡ 19 ਦੇ ਸ਼ੱਕੀ ਲੱਛਣ ਵਾਲੇ ਲਏ ਗਏ ਸੈਪਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 564 ਸੈਪਲਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆਉਣ ਤੇ ਜਿਲੇ ਦੇ 34 ਪਾਜੇਟਿਵ ਕੇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਹੋਣ ਨਾਲ ਕੁੱਲ ਪਾਜੇਟਿਵ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 253 ਹੋ ਗਈ ਹੈ। 31 ਪਾਜੇਟਿਵ ਕੇਸ ਬੀ. ਐਸ. ਐਫ. ਕੈਂਪ ਖੜਕਾ ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਹਨ ਜਦ ਕਿ 1 ਕੇਸ ਪੀ. ਐਚ. ਸੀ. ਪੋਸੀ, 1 ਪਾਲਦੀ ਅਤੇ 1 ਮੰਡ ਮੰਡੇਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਿੰਡਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਸੈਪਲ ਲੈਣ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਣ ਨਾਲ ਪਾਜੇਟਿਵ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਵੱਧੀ ਹੈ। ਜਿਲੇ ਵਿੱਚ

ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੋਵਿਡ 19 ਦੇ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਆਕਤੀਆਂ ਦੇ 20534 ਸੈਪਲ ਲਏ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 18836 ਸੈਪਲ ਨੈਗਟਿਵ ਅਤੇ 1437 ਸੈਪਲਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਜਿਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਕੁੱਲ 7 ਮੌਤਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ 62 ਕੇਸ ਐਕਟਿਵ ਹਨ। ਜਦ ਕਿ 184 ਵਿਆਕਤੀ ਕੋਰੋਨਾ ਨੂੰ ਮਾਤ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸਿਹਤ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਸਬੰਧੀ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘਰੋ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਸਮੇਂ ਮੂੰਹ ਤੇ ਮਾਸਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਦੂਰੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਫਲਾ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਪੰਛੀ ਵਲੋਂ ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਗੀਤ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ

ਮਾਹਿਲਪੁਰ- ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਤਜਰਬੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਾਇਕ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਪੰਛੀ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਵਜੋਂ ਗਾਏ ਗੀਤ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਇੱਥੇ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲਈ ਗਈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਸ ਸਿੰਗਲ ਟਰੈਕ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਤਸਵੀਰ ਬੋਪਾਰਾਏ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਤਾ

ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਗੀਤ ਪੰਛੀ ਨੇ ਬੜੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਗਾਇਆ ਹੈ ਭਾਵ ਇਹ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਭਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੀਤ ਅਜੋਕੀ ਪਨੀਰੀ ਲਈ ਬਹੁਤ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਕੁਰੂਬਲਾਂ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਬਲਜਿੰਦਰ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਕਲਾਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰੇਮ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਨਰੋਈਆਂ ਲੀਹਾਂ ਤੇ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਗਾਇਕੀ ਗਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਮਨੋਰੰਜਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਦੇ ਦੋਨੋਂ ਕਾਰਜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿਚ ਜੁਟਿਆ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਪੰਛੀ ਵਧਾਈ ਦਾ ਪਾਤਰ ਹੈ।

ਇਸ ਸਿੰਗਲ ਟਰੈਕ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ ਉਤੇ ਕਈ ਕਲਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਭਰਪੂਰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਜਿੰਨੀ ਸੁਰੀਲੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਗਾਇਕ ਨੇ ਗਾਇਆ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਸਦੇ ਗੀਤਕਾਰ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸੰਧੂ ਨੇ ਰੂਹ ਨਾਲ ਸਿਰਜਿਆ ਵੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਇਹ ਗੀਤ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਹਲੁਣਦਾ ਹੋਇਆ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪੰਛੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਗੀਤ ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਹਫਤੇ ਬੜੀ ਸਜ ਧਜ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ' 'ਅੰਬੇਦਕਰ ਟਾਈਮਜ਼' ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ:

www.deshdoaba.com
www.ambedkartimes.com

SUNSHINE AUTO CARE INC.

DBA

PHILLIPS AUTO CARE

Auto Services:

- ★ Oil Change Services
- ★ Factory Scheduled Maintenance
- ★ Transmission Repair / Replacement
- ★ 4WD Repairs Clutch Replacement
- ★ Power Door Lock & Windows Repairs
- ★ Electrical / Battery Service & Repair
- ★ Engine Diagnostic Service
- ★ Air Conditioning Service & Repair
- ★ Cooling System Service & Repair
- ★ Major Engine Repair
- ★ Brake Repairs
- ★ And Much More...

Trucks & Trailers Services:

- ★ DPF Filter Cleaning
- ★ Clutch
- ★ Transmission
- ★ New / Use Tires
- ★ Oil changes
- ★ Wheel Balancing
- ★ Truck & Trailer Repair
- ★ All Major & Minor Repairs
- ★ We Do Aluminium Welding
- ★ Computer Check
- ★ Differential
- ★ Inspections
- ★ Van/Reefer Work

hablamos español

We Speak English, Spanish & Punjabi

We Provide Towing &
24/7 Mobile Road Services
For All Autos, Trucks & Trailers

Open
Monday to Saturday

ACCEPTED HERE

We Provide All Autos,
Trucks & Trailers Repair

Contact: Deep Suman: (408) 561-1846, (209) 239-1551 (24/7 Available)

Address: 1003 Moffat Blvd, Manteca CA 95336

ਸ੍ਰੀ 108 ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ, ਡੇਰਾ ਗੋਬਿੰਦਪੁਰਾ ਫਗਵਾੜਾ ਵਿਖੇ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਾਹੂ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇਕ ਸੁਸਾਇਟੀ ਰਜਿ ਪੰਜਾਬ ਵਲੋਂ ਸਭ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਕਿ 2021 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦੇ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਆਦਿ ਧਰਮ ਲਿਖਵਾਇਆ ਜਾਏ। ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਾਹੂ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇਕ ਸੁਸਾਇਟੀ ਰਜਿ ਪੰਜਾਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਪਾਠ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਣੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣਗੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਾਹੂ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇਕ ਸੁਸਾਇਟੀ ਰਜਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਡੇਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਰਿ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਝੁਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰਿ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਝੁਲਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਾਹੂ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇਕ ਸੁਸਾਇਟੀ ਰਜਿ ਪੰਜਾਬ।

ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਸੰਗੀਤ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੇ 125 ਲੋੜਵੰਦ ਸਜਿੰਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਰਾਸ਼ਨ

ਫਗਵਾੜਾ (ਬੀ.ਕੇ.ਰੱਤੂ)- ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਸੰਗੀਤ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਮਾਜ ਸੇਵਿਕਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੀਤਾ ਸੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਵਚਮੁੱਲੇ ਸਹਿਯੋਗ ਸਦਕਾ ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ 125 ਲੋੜਵੰਦ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਨ ਦੀ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜੱਬੋਬੰਦੀ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸ਼ਾਇਰ, ਗੀਤਕਾਰ ਅਤੇ ਗਾਇਕ ਦੇਬੀ ਮਖਸੂਸਪੁਰੀ, ਗਾਇਕ ਫਿਰੋਜ਼ ਖਾਨ, ਬਲਰਾਜ ਬਿਲਗਾ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਮਕਬੂਲ, ਨਛੱਤਰ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੂਟਾ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਆਯੋਜਿਤ ਤੀਸਰੇ ਰਾਸ਼ਨ ਵੰਡ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਹਲਕਾ ਸਾਂਸਦ ਸੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਥ ਨੇ ਕੀਤੀ ਜਦਕਿ ਜੱਬੋਦਾਰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਕੁਲਾਰ ਮੈਂਬਰ ਐਸ. ਜੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਸੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਥ ਨੇ ਲੋੜਵੰਦ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਨ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਰਥਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸੰਪਨ ਗਾਇਕਾਂ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨਾਲ

ਜੁੜੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਵਲੋਂ ਐਨ. ਆਰ. ਆਈ. ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਇਹ ਉਪਰਾਲਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ।

ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੂਟਾ ਮੁਹੰਮਦ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਸੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੀਤਾ ਸੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਜੱਬੋਦਾਰ ਕੁਲਾਰ ਸਮੇਤ ਸਮੂਹ ਪਤਵੰਤਿਆਂ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦਾ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਉਪਰਾਲਾ ਅੱਗੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਜਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਕੋਵਿਡ-19 ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜ-ਪੰਜ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਸਰੀਰਿਕ ਦੂਰੀ ਦਾ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ

ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਹਰ ਸੰਭਵ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜੱਬੋਦਾਰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਕੁਲਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੀਤਾ ਸੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਲੋਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜੋ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਰਾਸ਼ਨ ਦੀ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਮੇਜ ਮੋਹਲੀ, ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਿੰਦਾ, ਲੱਖਾ-ਨਾਜ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਮਨਮੀਤ ਮੇਵੀ, ਸਕੱਤਰ ਸੱਤੀ ਖੋਖੇਵਾਲੀਆ, ਖਜਾਨਚੀ ਰਣਜੀਤ ਰਾਣਾ, ਕਮਲ ਕਟਾਣੀਆ ਆਦਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਪਿੰਡ ਧੁਦਿਆਲ 'ਚ ਲੰਗਰ ਹਾਲ ਮਹਾਪੁਰਸ਼ਾਂ ਰੱਖਿਆ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ

ਸ਼ਾਮਚੁਰਾਸੀ, (ਚੁੰਬਰ) - ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਟੈਪਲ ਧੁਦਿਆਲ ਵਿਖੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਵਲੋਂ ਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਲੰਗਰ ਹਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਡੇਰਾ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਇੰਦਰ ਦਾਸ ਸ਼ਾਮਚੁਰਾਸੀ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਸੰਤ ਹਰਚਰਨ ਦਾਸ ਭੰਡਾਰੀ ਵਲੋਂ ਅਰਦਾਸ ਬੇਨਤੀ ਕਰਕੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਮੂਹ ਗੁਰ-ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਮਹਾਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ

ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ੁੱਭ ਕਾਰਜ ਲਈ 5100/ ਰੁਪਏ ਭੇਂਟ ਕੀਤੇ। ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਉਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਬਿੱਲਾ ਕੁਮਾਰ, ਗਿਆਨੀ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬੀਬੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਕੌਰ, ਬੀਬੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਬੀਬੀ ਤਾਰੋ ਸਮੇਤ ਕਈ ਹੋਰ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

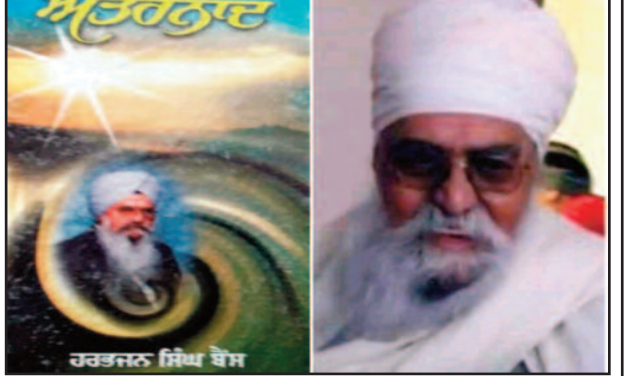
ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਬਾਰਵੀਂ (ਸੀ ਬੀ ਐਸ ਈ) ਰਿਜ਼ਲਟ ਵਿੱਚ ਮਾਰਿਆ ਮਾਅਰਕਾ

ਸ਼ਾਮਚੁਰਾਸੀ, (ਚੁੰਬਰ)- ਸਨਵੈਲੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨ ਸਕੂਲ ਚੱਕੋਵਾਲ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾ (ਸੀ ਬੀ ਐਸ ਈ) ਦੇ ਬਾਰਵੀਂ ਕਲਾਸ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਸਕੂਲ ਦਾ ਰਿਜ਼ਲਟ ਵਧੀਆ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਐਮ ਡੀ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰ. ਜਸਪਾਲ ਕੌਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਕੂਲ ਦਾ ਨਤੀਜਾ 100ਗ ਰਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ

ਗਰੁੱਪ ਵਿੱਚੋਂ ਯਸ਼ਿਕਾ ਨੇ 90%, ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ 78%, ਨਾਨ ਮੈਡੀਕਲ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ੋਭੇ ਜੈਨ ਨੇ 90%, ਜਤਿਨ ਰਹਾਨੂੰ ਨੇ 88%, ਜਤਿਨ ਭਾਰਦਵਾਜ ਨੇ 85%, ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ 83%, ਕਮਰਸ ਗਰੁੱਪ ਵਿੱਚ ਹਰਸਿਮਰਨ ਕੌਰ ਨੇ 85%, ਜਸਕਰਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ 84ਗ, ਅਮਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ 82% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲਾ ਦੂਜਾ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਸਕੂਲ ਟੀਚਰ ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨੂਰ ਸੁਪੀਆ ਵਲੋਂ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿਲੀਂ ਮੁਬਾਰਕਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

'ਅੰਤਰਨਾਦ' ਦੇ ਰਚੇਤਾ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਕੰਦੋਲਾ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹੇ

ਸ਼ਾਮਚੁਰਾਸੀ, (ਚੁੰਬਰ)- ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਅਤੇ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੇ ਵਿਰਸੇ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਨਾਲ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਗਜ਼ਲਾਂ, ਸ਼ੋਅਰਾਂ, ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੰਨਗੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹਿ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਮਹਿਕ ਬਿਖੇਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ 'ਅੰਤਰਨਾਦ' ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਰਚੇਤਾ, ਕਵੀ ਤੇ ਸ਼ਾਇਰ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ

ਬੈਂਸ ਇਸ ਫਾਨੀ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਰੁਖਸਤ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੇ ਐਸੇ ਸ਼ੋਅਰਾਂ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਕੌਮ ਦਾ ਦਰਦ ਅਤੇ ਇਨਸਾਨੀ ਜਜਬੇ ਦੇ ਬਲਵਲੇ ਨੂੰ ਰੂਪਮਾਨ ਬਣੀ ਬਾਬੂਬੀਅਤ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਆਦਮਪੁਰ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਕੰਦੋਲਾ ਦੇ ਵਾਸੀ ਅੱਜਕਲ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲਿਖਤਾਂ ਜਰੀਏ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੁਰ ਜਾਣ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਬਾਕਮਾਲ ਕਲਮ ਦੇ ਪਿਆਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਮ ਦੇ ਲਿਖੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ੋਅਰ ਜੋ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਹੇਤਿਆਂ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਮੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਆਪ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਵਿਛੜੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਸਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਅਰਪਿਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਕਿੱਥੋਂ ਮਿਲਣੇ ਗੰਧਲੇ ਦੌਰੇ ਗੱਲ ਨਿਤਾਰਨ ਜੋ ਹੱਕ ਨਿਆਂ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਹਸ ਹਸ ਵਾਰਨ ਜੋ ਏਸ ਕਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪੁੱਛ ਅੱਧੀ ਰਾਤੋ ਸਿਵਿਆਂ ਅੰਦਰ ਹਾਕਾਂ ਮਾਰਨ ਜੋ''। ਆਪਣੀ ਲਿਖੀ ਪੁਸਤਕ ਅੰਤਰਨਾਦ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਦੁਆਰਾ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਡੇ ਦਿਲਾਂ 'ਚ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਉਲਫਤ ਨੂੰ ਉਹ ਹੱਸ ਹੱਸ ਮਿਲਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ ਬਹੁਤ ਰਵਾਉਂਦੀਆਂ ਗਜ਼ਲਾਂ ਬੈਂਸ ਦੀਆਂ''।

ਗਾਇਕਾ ਰਾਜ ਗੁਲਜਾਰ ਦੋਗਾਣਾ ਗਾਇਕੀ ਦੀਆਂ ਸਟੇਜਾਂ ਦਾ ਹੈ ਸ਼ਿਗਾਰ

ਸ਼ਾਮਚੁਰਾਸੀ, (ਚੁੰਬਰ) - ਜਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਗਾਇਕਾ ਰਾਜ ਗੁਲਜਾਰ ਅੱਜਕਲ ਪਾਲੀ ਦੇਤਵਾਲੀਆ ਨਾਲ ਸਟੇਜਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਗਾਰ ਬਣ ਕੇ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਗਾਇਕਾ ਰਾਜ ਗੁਲਜਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਆ ਰਹੇ ਸੋਲੋ ਟਰੈਕ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦ ਹੀ ਉਹ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੇ ਹੁ-ਬ-ਹੁ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਦੋਗਾਣਾ ਗਾਇਕੀ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਮੁਹਾਰਤ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਇਹ ਗਾਇਕਾ ਪਾਲੀ ਦੇਤਵਾਲੀਆ ਨਾਲ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਸੋਚ ਤੇ ਖਰੀ ਉਤਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੇ ਜਸਵੰਤ ਸੰਦੀਲਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਈ ਦੋਗਾਣਾ ਗਾਇਕਾਂ ਨਾਲ ਸਟੇਜਾਂ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਈ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਵਾਜ਼ ਦੇ ਕੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਰਵੀਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਾਈ। ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਗਾਇਕਾ ਰਾਜ ਗੁਲਜਾਰ ਸੰਗੀਤ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਦਿਨ ਦੁੱਗਣੀ ਰਾਤ ਚੌਗਣੀ ਤਰੱਕੀ ਕਰਦੀ ਰਹੇ।

'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ' 'ਅੰਬੇਦਕਰ ਟਾਈਮਜ਼'
ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ:
www.deshdoaba.com
www.ambedkartimes.com

ਉਸਤਾਦ ਸ਼ੌਕਤ ਅਲੀ ਮਤੋਈ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ ਖ਼ਾਨ ਲੈ ਕੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਟਰੈਕ

ਸ਼ਾਮਚੁਰਾਸੀ, (ਚੁੰਬਰ)- ਸਿਡੜੀ ਸਾਈਂ ਫਿਲਮ ਐਂਡ ਰਿਕਾਰਡਸ ਵਲੋਂ ਮੁਰਸ਼ਦ-ਏ-ਮੌਸੀਕੀ ਜਨਾਬ ਉਸਤਾਦ ਸ਼ੌਕਤ ਅਲੀ ਮਤੋਈ ਜੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਰੀਲੇ ਕਲਾਕਾਰ ਫਿਰੋਜ਼ ਖ਼ਾਨ ਆਪਣਾ ਸਿੰਗਲ ਟਰੈਕ 'ਜ਼ਾਨ' ਟਾਇਟਲ ਹੇਠ ਲੈ ਕੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਰਹੇ। ਇਸ ਟਰੈਕ ਦਾ ਸੰਗੀਤ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਜਤਿੰਦਰ ਜੀਤੂ ਦਾ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਇਸ ਕਲਮਬੱਧ ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਜੀਵ ਆਨੰਦ ਦਿੱਲੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਟਰੈਕ ਦੇ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਹਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਿਵੇਕਲਾ ਟਰੈਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਖਾਨ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੀ ਜੋੜੀ ਆਪਣੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਕਲਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਟਰੈਕ ਦਾ ਪੋਸਟਰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਏ ਤੇ ਕਾਫੀ ਧੰਮਚ ਮਚਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅੰਬੇਡਕਰਾਈਟ ਅਤੇ ਬੋਧੀ ਐਲ ਆਰ ਬਾਲੀ ਦਾ 90 ਵਾਂ ਜਨਮਦਿਨ ਮਨਾਇਆ

ਜਲੰਧਰ— ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰ, ਅੰਬੇਡਕਰ ਭਵਨ ਟਰੱਸਟ, ਅੰਬੇਡਕਰ ਮਿਸ਼ਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਸਮਤਾ ਸੈਨਿਕ ਦਲ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਬਾਲੀ, ਜੋ ਸੰਪਾਦਕ ਭੀਮ ਪੱਤਰਿਕਾ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ, ਉਰਦੂ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ 250 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਲੇਖਕ ਹਨ, ਦਾ 90 ਵੇਂ ਜਨਮਦਿਨ ਮਨਾਉਣ ਲਈ 20 ਜੁਲਾਈ, 2020 ਨੂੰ, ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ। ਸ਼੍ਰੀ ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਬਾਲੀ, ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਜੀਵਿਤ ਅਨੁਯਾਈ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ 6 ਸਾਲ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਸੰਪਰਕ 'ਚ ਰਹਿ ਕੇ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਹਾਸਲ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬੀਮਾਰ ਸਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲੀ ਜੀ ਨੇ 30 ਸਤੰਬਰ, 1956 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੌਰਾਨ ਅੰਬੇਡਕਰ ਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਚਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਡਾ. ਜੀ ਸੀ ਕੌਲ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਅੰਬੇਡਕਰ ਭਵਨ ਟਰੱਸਟ (ਰਜਿ.) ਜਲੰਧਰ, ਸ਼੍ਰੀ

ਸੋਹਨ ਲਾਲ ਡੀ.ਪੀ.ਆਈ. ਕਾਲੋਜਿਸ (ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ), ਮੈਡਮ ਸੁਦੇਸ਼ ਕਲਿਆਣ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਅੰਬੇਡਕਰ ਮਿਸ਼ਨ ਸੁਸਾਇਟੀ

ਅੰਬੇਡਕਰ ਮਿਸ਼ਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਪੰਜਾਬ (ਰਜਿ.), ਮੋਨਿਕਾ ਚੰਦਰ ਅਤੇ ਬਲਦੇਵ ਰਾਜ ਭਾਰਦਵਾਜ ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਅੰਬੇਡਕਰ

ਆਪਣੇ ਜਨਮਦਿਨ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸੰਖੇਪ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲੀ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਮੈਂ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਹਾਂ ਅਤੇ ਠੀਕ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਬਿਮਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਦਿਨ ਵਿਚ 8 ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਾਫਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।

ਇਸ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਇੱਕ ਉਘੇ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਗੀਤ ਲੇਖਕ ਸ਼੍ਰੀ ਨਿਰਮਲ ਕੁਮਾਰ ਰੱਤੂ (ਰੱਤੂ ਰਧਾਵਾ) ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲੀ ਨੇ ਅੰਬੇਡਕਰ ਮਿਸ਼ਨ ਵਿਚ ਪਾਏ ਯੋਗਦਾਨ ਲਈ ਲੋਈ, ਮੋਮੋਂਟੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪੱਤਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲੀ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਗਾਇਕ ਪ੍ਰੇਮ ਲਤਾ ਨੂੰ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅੰਬੇਡਕਰ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ

ਪੰਜਾਬ (ਰਜਿ.), ਵਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸੈਕਟਰੀ (ਉੱਤਰ ਭਾਰਤ) ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਮਤਾ ਸੈਨਿਕ ਦਲ (ਰਜਿ.), ਜਸਵਿੰਦਰ ਵਾਰੀਆਣਾ ਸੁਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਮਤਾ ਸੈਨਿਕ ਦਲ (ਰਜਿ.), ਪੰਜਾਬ ਇਕਾਈ, ਚਰਨ ਦਾਸ ਸੰਧੂ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ

ਭਵਨ ਟਰੱਸਟ (ਰਜਿ.) ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲੀ ਜੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 90 ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਨ 'ਤੇ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਅੰਬੇਡਕਰ ਮਿਸ਼ਨ ਵਿਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੰਮੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕੀਤੀ।

ਲਈ ਇਨਕਲਾਬੀ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਮੋਮੋਂਟੋ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਤ ਵੀ ਕੀਤਾ।

— ਬਲਦੇਵ ਰਾਜ ਭਾਰਦਵਾਜ 91-98157 01023
Read more www.ambedkartimes.com

SKY TRANSPORT SOLUTIONS

STRIVE FOR MORE

WE PROVIDE ALL TRUCKING RELATED PERMITS AND SERVICES

ਟਰੱਕਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਲਈ ਸਕਾਈ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸਾਲਿਊਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ

SPECIAL BIT INSPECTION AND DOT AUDIT COMPLIANCE:

ICC, DOT, IFTA, IRP Plates, PERMITS, NYP, KYU, OR, Canada Permit, CORPORATION AND LLC FILLING SERVICES, 2290, PTI, Trailer plates.

NOTARY PUBLIC SERVICES. ON THE SPOT VIN VERIFICATION SERVICES. DOT OUT OF SERVICES?? AUTHORIZED IRS E- FILE PROVIDER. WE HAVE COMPLETE SOLUTIONS FOR OUT OF SERVICE DOT.

SPECIAL DOT COMPLIANCE FOR SAFETY, AUDITS AND RECORD KEEPING.

PLEASE CONTACT US FOR MORE INFORMATION

PHONE: 209-855-6938, FAX: 209-762-6540

Email: skytransportsolution@gmail.com

Give us a chance to provide you best services

2680 N TRACY BLVD, SUITE 4, TRACY, CA 95376

11-12 ਜੂਨ 1926 ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ

ਆਦਿ ਧਰਮ ਲਹਿਰ ਦੇ ਸਿਰਜਕ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੰਗੋਵਾਲੀਆ

ਕਿਸਤ ਸੱਤਵੀਂ

ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਆਦਿ ਧਰਮ ਨੂੰ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਦੁਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਗੇ। ਪਹਿਲੀ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1932 ਨੂੰ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਲਾਰਡ ਲੋਥੀਅਨ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਹੋਈ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ, ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਮੰਡਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਫ਼ੂਤ ਵਿਰੋਧੀ ਵਤੀਰੇ ਤੇ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਕਿ ਗੈਰ-ਅਫ਼ੂਤ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ 1931 ਦੀ ਜਨਗਣਨਾ ਵਿਚ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ-ਪੁਚਕਾਰ ਕੇ ਜਾਂ ਜੱਟ-ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਬਾਈਕਾਟ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਜਨਗਣਨਾ ਵਿਚ, ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਰੀਆ, ਮਜ਼ਹਬੀ ਰਾਮਦਾਸੀਆ ਸਿੱਖ ਵਜੋਂ, ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਤਕੜਾ ਖੋਰਾ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਦੂਸਰੇ, 'ਆਦਿ ਧਰਮੀ' ਇਕ ਜਾਤ ਵਜੋਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਲਿਸਟ ਵਿਚ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ 418789 ਆਦਿ ਧਰਮੀਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਵਜੋਂ ਜਨਗਣਨਾ ਵਿਚ ਦਰਜ ਨਾ ਹੋ ਸਕੀ।

ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਸਫਲ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਸਬੰਧੀ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਦੀ ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਾਸਤਵ ਵਿਚ 1875 ਵਿਚ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਹੀ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਾ ਦਾ ਖੰਡਨ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਰਣ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਜਨਮਜਾਤ ਨਾ ਮੰਨ ਕੇ ਕਰਮਕਾਂਡ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਭਰਮ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ। ਪਹਿਲੇ ਪਹਿਲ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਆਮੀ ਦਇਆ ਨੰਦ ਦੇ ਨਾਂ ਅਧੀਨ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਅਫ਼ੂਤ ਉਧਾਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਜ਼ੋਰ-ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਿਛੜੇ ਅਤੇ ਅਫ਼ੂਤ ਆਰੀਆ ਹੋ ਕੇ, ਸੁੱਧੀ ਕਰਵਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਕਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ, ਖੱਤਰੀ ਜਾਂ ਵੈਸ਼ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਆਰੀਆ, ਮਹਾਸ਼ਯ ਅਤੇ ਚੌਧਰੀ ਕਹਿਲਾਉਣ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਣਗਿਣਤ ਸੂਦਰ ਅਤੇ ਅਫ਼ੂਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। 1931 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਵੀ, ਇਕ-ਦੋ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਸਮੇਤ, ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਯਤਨਾਂ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਸੀ ਕਿ 20 ਸਾਲ ਉਪਰੰਤ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟ ਕੇ 28 ਲੱਖ ਤੋਂ 13 ਲੱਖ 'ਤੇ ਆ ਗਈ।

ਬੇਸ਼ੱਕ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਲਾਰਡ ਲੋਥੀਅਨ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸਮੀਖਿਆ ਨੋਟ ਲਿਖ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸਪਸ਼ਟ ਰਾਏ ਤਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਪੂਰਾ ਅਹਿਸਾਸ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਵਾਸਤਵਿਕ ਅਫ਼ੂਤ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਕਮੇਟੀ ਮੁਨਕਰ ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤੇ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ? ਆਦਿ ਧਰਮ ਨੇ ਬਾਬੂ ਜੀ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਆਦਿ ਧਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਲੋਥੀਅਨ ਕਮੇਟੀ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਬੇਇਨਸਾਫੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਦਲੀਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਵੀ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ 17 ਅਗਸਤ 1932 ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰੈਮਜੇ ਮੈਕਡੋਨਲ ਵੱਲੋਂ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਕਮਿਊਨਲ ਐਵਾਰਡ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚੋਣ-ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਐਵਾਰਡ ਵਿਚ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੀਟ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਆਦਿ ਧਰਮੀ ਹਿੰਦੂ ਨਹੀਂ ਰਹੇ

ਵਾਸਤਵ ਵਿਚ ਆਦਿ ਧਰਮ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸਿਧਾਂਤ ਵੀ ਇਹੀ ਸੀ ਕਿ ਅਫ਼ੂਤ ਹਿੰਦੂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿਚ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਅਫ਼ੂਤ ਜਾਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਵਿਦਰੋਹ ਨਿਸ਼ਚੇ ਹੀ ਇਕ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਦਮ ਸੀ। ਆਦਿ ਧਰਮ ਨੂੰ

ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਖਰੇ ਸੁਤੰਤਰ ਧਰਮ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਰਵਾ ਲੈਣਾ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੂਸਰੇ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਅੰਦੋਲਨ ਪੂਰੇ ਜ਼ੋਰ-ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਆਦਿ ਧਰਮ ਦੇ ਇਸ ਸਰਗਰਮ ਅੰਦੋਲਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਡਾ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਜੋ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣੇ, ਨੇ 1946 ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ 'ਅਨਡਿਵਾਈਡਿਡ ਇੰਡੀਆ' ਵਿਚ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਕਾਲਮਾਂ ਵਿਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ 1931 ਅਤੇ 1941 ਦੀ ਜਨਗਣਨਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਦਿ ਧਰਮੀ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ। ਡਾ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦਾ ਕਥਨ ਹੈ:

1941 ਦੀ ਜਨਗਣਨਾ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਆਦਿ ਧਰਮੀ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਦੋ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀਆਂ, ਆਦਿ ਧਰਮੀਆਂ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ, ਪ੍ਰਾਂਤ (ਪੰਜਾਬ) ਵਿਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।"

(ਪੰਨਾ 228)

ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਮੱਤ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਭੁੱਖ, ਨੰਗ, ਗਰੀਬੀ, ਜਾਤਪਾਤ, ਉਚ-ਨੀਚ, ਛੂਆ-ਛਾਤ ਅਤੇ ਔਰਤ ਦੀ ਨਿਰਾਦਰੀ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਯੂਰੋਸ਼ੀਆ ਤੋਂ ਆਏ ਇਹ ਆਰੀਆ (ਬ੍ਰਾਹਮਣ) ਹੀ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਬੇਰੰਗ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਤਾਂ ਤੁੱਛ ਬੁੱਧੀ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਵੀ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਦਿਵਾਸੀ, ਆਦਿ ਧਰਮੀ ਅਥਵਾ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਆਰੀਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ? ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ 1970 ਉਪਰੰਤ ਆਦਿ ਧਰਮ ਸਭਿਉਲਡ ਕਾਸਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤੀ ਲਹਿਰ ਲਈ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਵਿਚ, ਆਦਿ ਧਰਮ ਦੇ ਬਾਨੀ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਚੌਧਰੀ ਹਜ਼ਾਰਾ ਰਾਮ ਪਿੱਪਲਾਂਵਾਲਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਅਸੀਂ ਖੁਦ ਵੀ ਬੜੇ ਜ਼ੋਰ-ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉਠਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਅੱਜ ਵੀ ਇਹ ਇਕ ਅਤੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਸਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਯੂਰੋਸ਼ੀਅਨ ਮੱਧ ਏਸ਼ੀਆ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਸਾਡੇ ਉਪਰ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਆਦਿ ਵਾਸੀ, ਆਦਿ ਧਰਮੀ ਅਰਥਾਤ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਵਸਿੰਦੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਦੀ ਸਾਖਾ ਜਾਂ ਉਪ ਸਾਖਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ? ਰੋਜ਼ੀ, ਰੋਟੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ ਭਟਕਦੇ ਹੋਏ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਆਰੀਆ ਚਰਵਾਹੇ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ, ਇਹਨਾਂ ਆਰੀਆਂ ਅਰਥਾਤ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਣਾ ਤਾਂ ਇਕ ਹਾਸੇਹੀਣੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਹੀ ਇਕ ਮੂਲ ਤ

ਫੁੱਟ ਪਾਓ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰੋ

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਤੇ ਸੱਜੇ-ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਵਿਚਾਰਵਾਨ ਸਮਝਣ ਦਾ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ। ਪਦਾਰਥਵਾਦੀ ਤੇ ਸਵਾਰਥਵਾਦੀ ਰੁਚੀਆਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸੂਝ, ਸਮਝ ਤੋਂ ਕੋਰੇ, ਅਗਿਆਨੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਆਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ 'ਫੁੱਟ ਪਾਓ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰੋ' ਦੀ ਕੂਟਨੀਤੀ ਅਧੀਨ, ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਣ-ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਉਸ ਉਪਰੰਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਜਾਤੀਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਕੇ ਜਿਹੜਾ ਛਤਰਯੋਗ ਰਚਿਆ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਵੀ ਉਸਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣੀ ਬੈਠੇ ਹਾਂ। ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਗਵਾਨ ਬੁੱਧ ਨੇ ਆਰੀਆ ਦੇ ਇਸ ਸਿਸਟਮ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਕੇ, ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਲੋਕ-ਚੇਤਨਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਸੌ ਸਾਲ, ਆਖਰੀ ਮੌਰੀਆ ਸਮਰਾਟ ਬ੍ਰਹਿਦ੍ਰਥ ਨੂੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸੈਨਾਪਤੀ ਪੁਸ਼ਯਮਿਤਰ ਸ਼ੁੰਗ ਦੁਆਰਾ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਅਰਥਾਤ 190 ਈਸਵੀ ਪੂਰਵ ਤੱਕ, ਸੂਦਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਰਿਹਾ। ਪਰ ਅਸੀਂ

ਆਪਣੇ ਗੌਰਵਮਈ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਆਤਮਸਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ।

ਮੱਧਕਾਲ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਮਦੇਵ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਬੀਰ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰੀ ਫਿਰ ਪਿਛਾਤੀਆਂ, ਲਤਾਤੀਆਂ ਤੇ ਦੁਰਕਾਰੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਹਿਤਵਾਦ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੋਕ ਲਹਿਰ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਤਾਂ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇਹ ਜਨ-ਚੇਤਨਾ ਲਹਿਰ ਇਕ ਜਥੇਬੰਦਕ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਪਰਿਵਰਤਿਤ ਨਾ ਹੋ ਸਕੀ। 1699 ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰਜਤ ਖਾਲਸਾ ਪੂਰੇ ਸੌ ਸਾਲ ਬਾਅਦ 1799 ਈ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਖਾਲਸਾ ਰਾਜ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਤਾਂ ਹੋ ਗਿਆ, ਪਰ ਆਪਸੀ ਫੁੱਟ ਕਾਰਨ ਇਹ ਰਾਜ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਤੱਕ ਵੀ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਿਆ। ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ 'ਖਾਲਸਾ' ਵੀ ਜਾਤਪਾਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਤੇ ਸੂਦਰਾਂ 'ਚੋਂ ਬਣੇ ਸਿੱਖ ਮਜ਼੍ਹਬੀ ਸਿੱਖ, ਰਮਦਾਸੀਆ ਜਾਂ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਰਾਮਗੜੀਆ ਸਿੱਖ ਆਦਿ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸਿੱਖ ਕੈਟੇਗਰੀ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਏ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਫਲਸਫਾ ਅਤੇ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਬੀਰ ਜੀ ਦੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੂੰ ਪਾਈ ਵੰਗਾਰ, 'ਜੋ ਤੂੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਬ੍ਰਹਮਣੀ ਜਾਇਆ।। ਤਉ ਆਨ ਬਾਤ ਕਾਹੇ ਨਹੀ ਆਇਆ।।' ਉੱਝ ਹੀ ਧਰੀ-ਧਰਾਈ ਰਹਿ ਗਈ।

20ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਤੀਸਰੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਉਤਪੰਨ ਹੋਈ ਆਦਿ ਧਰਮ ਲਹਿਰ ਦੇ ਸੂਝਵਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰੀ ਫਿਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਾਹਰੋਂ ਆਈਆਂ ਨਸਲਾਂ ਨੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿੱਦਿਆ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰੱਖ ਕੇ ਅਜਿਹੇ ਬੁੱਧੀਹੀਣ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿੱਜੀ ਸਵਾਰਥ ਖਾਤਰ ਆਪਣੇ ਏਕੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋ ਕੇ ਯੂਰੋਸ਼ੀਆਈ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਤੇ ਕਨਪੁਤਲੀਆਂ ਵਾਂਗ ਨੱਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਮਹਾਂਵਾਕ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਅਭਿਦਿਆ ਹਿਤ ਕੀਨ।। ਬਿਬੇਕ ਦੀਪ ਮਲੀਨ।।' ਅਰਥਾਤ, ਅਵਿਦਿਆ ਕਾਰਨ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਦੀਵਾ ਮੈਲਾ, ਮਲੀਨ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਦੇ ਮਲੀਨ ਦੀਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਜਵਲਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੀ ਅਹਿਮ ਯਤਨ 94 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 11-12 ਜੂਨ 1926 ਨੂੰ, ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੰਡਲ ਨੇ, ਪਿੰਡ ਮੁੰਗੋਵਾਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ (ਡਾ.) ਰੋਣਕੀ ਰਾਮ ਦੇ ਨਿਮਨ-ਲਿਖਤ ਕਥਨ ਵਾਚਣਯੋਗ ਹਨ: (ੳ) ਆਦਿ ਧਰਮ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਦਿ ਵਾਸੀਆਂ, ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਉਸ ਜੱਦੀ ਧਰਮ ਨਾਲ ਜਾ ਜੁੜਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਰੀਆ ਧਾਤਵੀਆਂ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 'ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਮੇਲੇ' ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਉਪਦੀਪ ਵਾਲੇ ਆਕਾਰ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤਵਰਜ਼ ਵਿਚ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦੀ ਗੁੜ੍ਹਤੀ ਲਏ ਹੋਏ, ਆਪਸ ਵਿਚ ਮਿਲ-ਜੁਲ ਕੇ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਾ-ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦਾ ਖੋਟ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(ਪ੍ਰਵਚਨ, ਜਨਵਰੀ-ਮਾਰਚ, 2010, ਪੰਨਾ 6)

(ਅ) ਆਰੀਆ ਧਾਤਵੀਆਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਸੰਦ ਅਤੇ ਭਰ-ਤਰੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਉਤਪੰਨ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਕ ਈਸ਼ਵਰੀ ਮਤਿ ਆਦਿ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਖੋਹ ਲਿਆ। (ਉਹੀ, ਪੰਨਾ 6)

(ੳ) ਆਰੀਆ ਧਾਤਵੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਕਾਫੀ ਸਦੀਆਂ ਤੱਕ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਰੋਧਤਾ ਮਹਾ-ਤਮਾ ਬੁੱਧ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕੇ ਇਕ ਨਜ਼ਰ ਤੋਂ ਦੇਖਣ ਦਾ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੀ ਹੈ। (ਉਹੀ, ਪੰਨਾ 6)

ਆਦਿ ਧਰਮ ਨੇ ਬਿਖਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ, ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਅਫ਼ੂਤ ਜਾਤਾਂ ਨੂੰ 'ਆਦਿ ਧਰਮ' ਦੇ ਝੰਡੇ ਹੇਠ ਜੋੜਨ ਦਾ ਅਤਿ ਕਠਿਨ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਜ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ 'ਸਤਿ ਸੰਗਤਿ ਮਿਲਿ ਰਹੀਐ' ਅਰਥਾਤ ਏਕੇ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਏ ਜਾਣ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਯਤਨ ਕੀਤਾ।

ਕਮਿਊਨਲ ਐਵਾਰਡ, ਆਦਿ ਧਰਮ ਅਤੇ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ

ਡਾ. ਜੀ. ਸੀ. ਕੋਲ 91-94632-23223

ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕਮਿਊਨਲ ਐਵਾਰਡ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਲਈ ਇਕ ਅਹਿਮ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਿੱਧ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀ ਫੌਲਾਦੀ ਪਕੜ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸਤਾਰ ਸਹਿਤ ਚਰਚਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਲਮਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕਿਹੜੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਐਵਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ, ਇਸਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਆਦਿ ਧਰਮ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਇਸ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਅਤੇ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਵੱਖਰੇ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ 20 ਸਤੰਬਰ 1932 ਨੂੰ ਪੂਨਾ ਦੀ ਯਰਵਦਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਮਰਨ ਵਰਤ ਰੱਖਣ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਉਸੇ ਦਿਨ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਨੇ ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਚੂਨੀ ਲਾਲ ਬਾਪਰ ਨੇ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿਖੇ ਮਰਨ ਵਰਤ ਰੱਖਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਦਿ ਧਰਮ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਮਰਨ ਵਰਤ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਇਖਲਾਕੀ ਹਿਮਾਇਤ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਧਮਕੀਆਂ ਭਰੇ ਪੱਤਰ ਮਿਲ ਰਹੇ ਸਨ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਖਰੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਪਰਛਾਈ ਵਾਂਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ੰਕਰਾਨੰਦ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ, 'ਖੁੱਗ ਪੁਰਸ਼ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਭੀਮਰਾਵ ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀਵਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਏਵਮ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੇਵਾਏ' ਵਿਚ ਵਿਸਤਾਰ ਸਹਿਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਲਿਖਦੇ ਹਨ:

(ੳ) ਇੱਧਰ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦਾ ਮਰਨ ਵਰਤ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਧਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚਾਰਾਂ ਕੋਨਿਆਂ ਤੋਂ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਭਰੇ ਪੱਤਰ ਆਉਣ ਲੱਗੇ। ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਜੁੜ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਬਿਰਲੇ-ਡਾਲਮੀਆ ਦਾ ਪੈਸਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਚੱਕਰਵਿਊ। (ਪੰਨਾ 147)

(ਅ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਮੈਂ (ਲੇਖਕ) ਬ੍ਰਹਮ ਮਹਾਂਵਿਦਿਆਲਿਆ, ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ। ਇਹ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀਆਂ ਦਾ ਕਾਲਜ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਿੱਖਿਆ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਅਚਾਰੀਆ ਵਿਸ਼ਵ ਬ੍ਰਹੁ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਨ। 21 ਸਤੰਬਰ 1932 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਹਵਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸਭਾ ਵਿਚ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੀ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਰਤ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। (ਪੰਨਾ 143)

(ੲ) ਜਦੋਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਆਉਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਛਤਰਯੋਗ ਰਚਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। (ਪੰਨਾ 148)

ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਗਿਆ

ਉਪਰੋਕਤ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਲੇਖਕ ਸ਼ੰਕਰਾਨੰਦ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਕੇਵਲ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆਏ ਸਨ। ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਪੀ. ਬੀ. ਅਵੱਪਾ ਹੋਂਗਲ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ 1920 ਤੋਂ ਹੀ ਪਰਮ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਉਹ 1929 ਵਿਚ, 14 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੀ ਹੋ ਗਏ। ਉੱਝ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 1915 ਨੂੰ ਧਾਰਵਾਤ (ਕਰਨਾਟਕ) ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਾਲਜ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ। ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਐਮ. ਏ., ਐਮ. ਓ. ਐਲ (ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ) ਪਾਸ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਜਸਟਿਸ ਆਰ. ਆਰ. ਬੋਲੋ ਨੇ ਸ਼ੰਕਰਾਨੰਦ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨੂੰ ਪੂਨਾ ਵਿਖੇ ਲਾਅ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਾ ਕੇ ਤਾਤੀਆ ਸਾਹਿਬ ਖਡਕਰ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਲਈ ਵਜ਼ੀਫੇ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਵੀ ਕੀਤਾ।

(ਚਲਦਾ)

ਤਸਵੀਰਾਂ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਲੇਖਕ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ੰਕਰਾਨੰਦ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਜੀ।

ਇਹ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਹੋਵੇਗਾ.. ਚਰਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਨਾਮ ਕਮਾਏਗਾ

1995 'ਚ ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦੀ ਮਾਤਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬਿਸ਼ਨ ਕੌਰ ਨਾਲ ਇੰਟਰਵਿਊ

ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ, ਬਹੁਜਨਾਂ ਦਾ ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ 'ਚ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਮਾਰਗਦਾਤਾ, ਰਣਨੀਤੀਕਾਰ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਖੋਜੀ, ਕਰੋੜਾਂ ਬਹੁਜਨਾਂ ਅੰਦਰ ਆਤਮ-ਸਨਮਾਨ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਹਿਬ ਸ਼੍ਰੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦੀ ਮਾਤਾ ਬਿਸ਼ਨ ਕੌਰ ਜੀ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਿਤਾਏ ਬਚਪਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿੱਦਿਅਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਦਿਲਚਸਪ ਤੇ ਗਿਆਨ ਭਰਪੂਰ ਤੱਥ ਪੇਸ਼ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ 15 ਮਾਰਚ 1995 'ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਦਿਵਸ' ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 'ਬਹੁਜਨ ਨਾਇਕ' ਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਮਰਾਠੀ ਸਪਤਾਹਿਕ ਮੈਗਜ਼ੀਨ (ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ) ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਕਾਲਮਨਵੀਸ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ ਪੇਸ਼ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਅਨੇਕਾਂ ਤੱਥਾਂ ਭਰਪੂਰ ਲੇਖ, ਖੁਦ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਮੁਲਕਾਤਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਦਾ ਨਿਚੋੜ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਆ ਰਹੀ ਪੁਸਤਕ "ਇੱਕ ਸਨ ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ" ਵਿੱਚੋਂ।)

ਪੱਤਰਕਾਰ: ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਰ ਸਨ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਕਿਉਂ ਰੱਖਿਆ ?
ਮਾਂ ਜੀ: ਦਰਅਸਲ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਨਕੇ ਪਿੰਡ ਬੁੰਗਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਨਾਮ ਦਾ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰਾ ਤੇ ਚਰਚਿਤ ਆਦਮੀ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਐਸਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਨੂੰ ਨਾ ਜਾਣਦਾ ਹੋਵੇ। ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਰ ਗ੍ਰਹਿਸਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ। ਲੋਕ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਤੋਂ ਹੀ ਸਲਾਹ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਔਰਤਾਂ ਕਹਿ ਰਹੀਆਂ ਸਨ-ਇਹ ਨਾਮ ਰੱਖੋ, ਉਹ ਨਾਮ ਰੱਖੋ, ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੇਰੀ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰਾ ਉਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਹੋਵੇਗਾ, ਬੜਾ ਚਰਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਖੂਬ ਨਾਮ ਕਮਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਸਦੀ ਨਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸੱਚ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਗਈ।

ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ
91-70876-19800

ਸੀ?
ਮਾਂ ਜੀ: ਦਰਮਿਆਨੀ ਸੀ, ਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚੰਗੀ, ਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾੜੀ ਸੀ।
ਪੱਤਰਕਾਰ: ਤੁਹਾਡੇ ਕਿੱਠੇ ਧੀਆਂ ਪੁੱਤਰ ਸਨ?
ਮਾਂ ਜੀ: ਮੇਰੇ ਤਿੰਨ ਬੇਟੇ ਤੇ ਚਾਰ ਬੇਟੀਆਂ ਸਨ।
ਪੱਤਰਕਾਰ: ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਤੇ ਕਿੱਥੇ ਹੋਇਆ?
ਮਾਂ ਜੀ: ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਸਾਡੀ ਪਹਿਲੀ ਸੰਤਾਨ ਸੀ, ਉਸਦਾ ਜਨਮ ਨਾਨਕੇ ਪਿੰਡ ਬੁੰਗਾ (ਸਾਹਿਬ) ਵਿਖੇ 15 ਮਾਰਚ 1934 ਨੂੰ ਦਿਨ ਬੁੱਧਵਾਰ ਦੀ ਸਵੇਰ ਹੋਇਆ।
ਪੱਤਰਕਾਰ: ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦੀ ਬਚਪਨ ਦੀ ਕੋਈ ਐਸੀ ਘਟਨਾ ਜਿਸਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਹਾਸੀ ਆਉਂਦੀ ਹੋਵੇ ਤੇ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦੇ ਹੋਵੇ?

ਉਹ ਸੀ ਸਿਰਫ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ।
ਪੱਤਰਕਾਰ: ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਹੜੀ-ਕਿਹੜੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸੀ?
ਮਾਂ ਜੀ: ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ, ਸਾਡਾ ਖੇਤ ਸਤਲੁਜ ਨਦੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਸੀ। ਉਥੇ ਕਾਫੀ ਤੈਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਕਿਸਤੀ ਚਲਾ ਲੈਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦਾ ਬੜਾ ਸ਼ੌਕੀਨ ਸੀ।
ਪੱਤਰਕਾਰ: ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਘਟਨਾ ਯਾਦ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ?
ਮਾਂ ਜੀ: ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਕੀ ਹੋਇਆ, ਮੈਂ ਖੀਰ ਬਣਾਈ, ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ 5-6 ਬਾਲੀਆਂ ਘਰ 'ਚ ਖੀਰ ਬਣੀ ਹੈ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਕਿਲੋ ਖੀਰ ਸੀ, ਅਗਰ ਮੈਂ ਸਾਰੀ ਖੀਰ ਖਾ ਲਵਾਂ ਤਾਂ ਕੀ ਇਨਾਮ ਦਿਓਗੇ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹ ਇੰਨੀ ਖੀਰ ਨਹੀਂ ਖਾ ਸਕੇਗਾ, ਲੇਕਿਨ ਉਹ ਸਾਰੀ ਖੀਰ ਖਾ ਗਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦਿਓ।
ਪੱਤਰਕਾਰ: ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ?
ਮਾਂ ਜੀ: ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੂੰ ਪੂਰੀ ਖੀਰ ਖਾ ਗਿਆ, ਹੁਣ ਇਨਾਮ ਕਾਰਦਾ, ਇਹੀ ਇਨਾਮ ਸਮਝ ਲੈ।
ਪੱਤਰਕਾਰ: ਉਹਦਾ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੀ?

ਪੱਤਰਕਾਰ: ਇਸ ਨਾਮ ਤੋਂ ਸਿਵਾਏ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਸ ਨਾਮ ਨਾਲ ਪੁਕਾਰਦੇ ਸਨ?
ਮਾਂ ਜੀ: ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ, ਬਸ ਕਾਂਸ਼ੀ

ਮਾਂ ਜੀ: ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਰਦਾਰ ਸੀ, ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਉਸਦੇ ਕੇਸ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਤੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਮੇਰੇ ਕੇਸ ਕਟਵਾ ਦਿਓ ਜਾਂ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਸਰਦਾਰਾਂ ਵਾਲਾ ਰੱਖ ਦਿਓ, ਪੰਜਵੀਂ ਤੱਕ ਉਹ ਸਰਦਾਰ ਸੀ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਾਨਕੇ ਪਿੰਡ ਗਿਆ ਕੇਸ ਕਟਵਾ ਕੇ ਖੁਆਸ ਪੁਰ ਆ ਗਿਆ।
ਪੱਤਰਕਾਰ: ਤੁਸੀਂ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਨੂੰ ਪਾਠਸ਼ਾਲਾ

ਮਾਂ ਜੀ: ਦੁੱਖ ਵੀ ਹੋਇਆ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਵੀ ਹੋਈ। ਦੁੱਖ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਉਹ ਘਰ ਛੱਡ ਕੇ ਦੂਰ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਖੁਸ਼ੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਗਈ।
ਪੱਤਰਕਾਰ: ਜਦੋਂ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਪੂਨੇ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਈ ਘਰ ਨਹੀਂ ਆਏ?
ਮਾਂ ਜੀ: ਹਾਂ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਇਆ ਸੀ, ਕੁੱਝ ਖੋਇਆ-ਖੋਇਆ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅੰਬੋਡਕਰ (ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ) ਦੀ ਫੋਟੋ ਲੈ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ 15-20 ਦਿਨ ਰੁਕਿਆ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾ ਕੋਈ ਚਿੱਠੀ, ਨਾ ਕੋਈ ਪੱਤਰ, ਨਾ ਕੋਈ ਸੁਨੇਹਾ।
ਪੱਤਰਕਾਰ: ਅਸੀਂ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਮੰਗਣੀ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਤਿਆਰੀ

ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰ: ਹਰੀ ਸਿੰਘ

ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦੀ ਮਾਤਾ ਬੀਬੀ ਬਿਸ਼ਨ ਕੌਰ ਜੀ

ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਕਾਨਫਰੰਸ-ਪਹਿਲੀ ਤਸਵੀਰ ਪਿੰਡ ਮੁਸਾਪੁਰ (ਬੰਗਾ) ਵਿਖੇ 6 ਅਪ੍ਰੈਲ 1981 ਨੂੰ ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੋਡਕਰ ਜੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ 'ਤੇ ਫੁੱਲ ਮਾਲਾਵਾਂ ਭੇਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਸਾਹਿਬ ਸ਼੍ਰੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦਾ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਖੁਆਸਪੁਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੂਪਨਗਰ (ਰੋਪੜ)।

ਰਾਮ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਕਾਂਸ਼ੀ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾ ਲੈਂਦੇ ਸੀ।
ਪੱਤਰਕਾਰ: ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਉਮੀਦਾਂ ਸਨ?
ਮਾਂ ਜੀ: ਜੇ ਹਰ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੜ੍ਹ ਲਿਖ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧੋ।
ਪੱਤਰਕਾਰ: ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੀ?
ਮਾਂ ਜੀ: ਕਦੇ ਰੁੱਸਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨਾ ਕਦੇ ਜ਼ਿੱਦ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਘਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਕਹਿ ਦਿਓ, ਕਦੀ ਨਾਂਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ।
ਪੱਤਰਕਾਰ: ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗਦੇ ਸਨ?
ਮਾਂ ਜੀ: ਸਿਹਤ ਉਹਦੀ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਚੰਗੀ ਸੀ, ਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੋਟਾ ਸੀ, ਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਤਲਾ ਸੀ।
ਪੱਤਰਕਾਰ: ਮਾਂ ਜੀ ਤੁਹਾਡੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦਾ ਕੀ ਨਾਮ ਹੈ?
ਮਾਂ ਜੀ: ਮੇਰੀ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਸਿੱਠੀ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਸਾਹਿਬ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।
ਪੱਤਰਕਾਰ: ਤੁਹਾਡਾ ਵਿਆਹ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਮਾਲੀ ਹਾਲਤ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ

(ਸਕੂਲ) ਵਿੱਚ ਕਦੋਂ ਭਰਤੀ ਕਰਵਾਇਆ?

ਮਾਂ ਜੀ: 6-7 ਸਾਲ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਫੜ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।
ਪੱਤਰਕਾਰ: ਪੜ੍ਹਾਈ-ਲਿਖਾਈ 'ਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਸੀ?
ਮਾਂ ਜੀ: ਪੜ੍ਹਾਈ-ਲਿਖਾਈ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਸੀ। ਚੌਥੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਚੌਥੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਰਕਾਰੀ ਵਜ਼ੀਫਾ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਪੂਰੀ ਤਹਿਸੀਲ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੀ ਲੜਕਾ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਜ਼ੀਫੇ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਹੋਵੇ।

ਸਾਹਿਬ ਸ਼੍ਰੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦੇ ਨਾਨਕੇ ਘਰ ਪਿੰਡ ਬੁੰਗਾ ਸਾਹਿਬ (ਰੋਪੜ) ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕੋਠੀ ਦਾ ਰੂਪ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮੋ ਭੈਣ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਵਲੋਂ ਦੇਣ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨੀ ਪੱਥਰ।

ਮਾਂ ਜੀ: ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਸੁਭਾਓ ਬੜਾ ਮਿਲਣਸਾਰ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦਾ, ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੱਸਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਉਸਦੇ ਦੋਸਤ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ।
ਪੱਤਰਕਾਰ: ਕਾਲਜ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੂਰੀ ਕਰਕੇ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਕਿੱਥੇ ਗਏ?
ਮਾਂ ਜੀ: ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਗਿਆ, ਉਥੇ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ, ਫਿਰ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਕੇ ਪੂਨੇ ਚਲੇ ਗਏ।
ਪੱਤਰਕਾਰ: ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਘਰ ਛੱਡਿਆ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ?

ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ?
ਮਾਂ ਜੀ: ਮੰਗਣੀ ਤਾਂ ਨੌਕਰੀ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਵਿਆਹ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਚਿੱਤਾ ਛੱਡ ਦਿਓ, ਇਹ ਮੇਰੇ ਉੱਪਰ ਰਹਿਣ ਦਿਓ।
ਪੱਤਰਕਾਰ: ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਜਦੋਂ ਪੂਨੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ 24 ਸਫੇ ਦਾ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਕੀ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ?
ਮਾਂ ਜੀ: ਹਾਂ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ।
ਪੱਤਰਕਾਰ: ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਜਦੋਂ ਪੂਨੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਘਰ ਆਏ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਡੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਦੋਂ ਹੋਈ?
ਮਾਂ ਜੀ: ਇੱਕ ਵਾਰ ਪੂਨੇ ਗਈ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹੇ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰੀ ਨਨਾਣ ਦੇ ਲੜਕੇ ਦੀ ਬਦਲੀ ਪੂਨੇ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਨਾਲ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਈ। ਉਹਨੇ ਸਾਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੀ ਕਿ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਪੂਨੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਹੀ ਚਿੱਠੀਆਂ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਕਿ ਉਹ ਛੁੱਟੀਆਂ 'ਤੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੇਰੀ ਨਨਾਣ ਦਾ ਲੜਕਾ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ, 2-3 ਦਿਨ ਇੱਥਰ-ਉੱਥਰ ਘੁੰਮਦੇ ਫਿਰਦੇ ਰਹੇ। ਫਿਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਹ ਜਿੱਥੇ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਉਥੇ ਲੈ ਗਿਆ, ਉਥੇ ਹੀ ਮੇਰੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਘਰ ਆਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਹੋਈ। 1971 ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 'ਚ ਬਾਮਸੇਫ ਸੰਮੇਲਨ ਸੀ, ਉਥੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਈ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਅਸੀਂ (ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਸਫੇ 'ਤੇ)

ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਭਖਵੀਂ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ

ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਨਾਮਲੇਵਾ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਧਰਮ ਦੇ ਝੰਡੇ ਹੇਠ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਤ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ

ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਨਾਮਲੇਵਾ ਸਮਾਜ ਇਸ ਵਕਤ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਜ ਬੜੀ ਦੁਚਿਤੀ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਬੜਾ ਹੀ ਭਿਆਨਕ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਅਗਵਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਇਸ ਵਕਤ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੌਮ ਨੂੰ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਸੰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹੈ 2021 ਦੀ ਜਨਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਦਾ ਨਾਂ ਅੱਡ ਅੱਡ ਲਿਖਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਡੇਰਾ ਸੱਚਖੰਡ ਬੱਲਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਜੋ ਕਿ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਡੇਰੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਤ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਨਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਕੌਮ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਧਰਮ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ ਲਿਖਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਚਰਨ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਖੁਰਾਲਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਾਧੂ ਸੰਪਰਦਾਇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਰਜਿ. ਪੰਜਾਬ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਡੇਰੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਵੱਲੋਂ ਸਮੁੱਚੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਜਨਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਧਰਮ ਆਦਿ ਧਰਮ ਲਿਖਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਏਕੇ ਦਾ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਅੱਜ ਖੁਦ ਏਕੇ ਤੋਂ ਖੁੰਝ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਗੁਰੂ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਫਾੜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਰੀ ਦੇ ਹੋਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਸੰਗਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁਚਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਧਰਮ ਦੇ ਰੋੜਕੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੌਮ ਦੇ ਕੁਝ ਅਗਿਆਨੀ ਲੋਕ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੰਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਰਾ ਮਾਰੂ ਜੰਗ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਅਸਾਰ ਤੇ ਤੁਲੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਮਾਜ ਇੱਕ ਖਤਰਨਾਕ ਮੌਤ ਤੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੇ ਇਸ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਸਤੇ ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ ਕਰਦਿਆਂ ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਸੈਂਟਰਲ ਗਰੁੱਪ ਆਫ ਸੁਸਾਇਟੀਜ਼ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਡੇਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਇੱਕ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸੇਵਕ ਸੰਘ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਡੇਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਇੱਕ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦੇਣਾ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਨਾਮ ਲੇਵਾ

ਸਮਾਜ ਦੀ ਹਾਲਤ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿਨ ਬ- ਦਿਨ ਬਦਤਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਧਰਮ ਦੇ ਇਸ ਪਾੜੇ ਨੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਹੋਰ ਖੇਰੂ ਖੇਰੂ ਕਰ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਾਲੇ ਰਹਿਬਰ ਦੇ ਅਨੁਭਵੀਆਂ ਦੇ ਦੋ ਧਰਮ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ? ਜੇਕਰ ਦਲਿਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈ ਰਹੇ ਆਪਸੀ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਅੱਜ ਖਤਮ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੁਰੂ ਦੇ ਅਨੁਭਵੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਰਾ ਮਾਰੂ ਜੰਗ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕੌਮ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਸਾਰਾ ਦੋਸ਼ ਅੱਜ ਦੇ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਆਪ ਸੰਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸੰਤ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਧਾਰਮਿਕ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੰਚ ਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ। ਉਪਰੰਤ ਸਮੁੱਚੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਤੇ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਧਰਮ ਦੇ ਝੰਡੇ ਹੇਠ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਆਪੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ, ਸਮਾਨਤਾ, ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਭਰਪੂਰ ਬੇਗਮਪੁਰੇ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਹ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਡੇਰਾ ਸੰਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਦਾਸ ਜੀ ਕਠਾਰ, ਡੇਰਾ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਾਸ ਜੀ ਬਾਬੇ ਜੋੜੇ ਰਸੂਲਪੁਰ। ਡੇਰਾ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ ਜੀ ਸੱਚਖੰਡ ਬੱਲਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸੰਤ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਕੀ ਡੇਰਿਆਂ ਦੇ ਸੰਤ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸੇਵਕ ਸੰਘ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤਬਾਣੀ ਸਭਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸੰਸਥਾ ਪੰਜਾਬ ਰਜਿ. ਬਿਨਪਾਲਕੇ ਜਲੰਧਰ। ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਟਾਈਗਰ ਫੋਰਸ ਪੰਜਾਬ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ। ਭਾਰਤੀ ਮੁਕਤੀ ਮੋਰਚਾ। ਡਾ.ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਕਲਿਆਣ ਸੰਮਤੀ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਟੈਕਨੀਕਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਦਮਪੁਰ ਜਲੰਧਰ। ਪ੍ਰਾਉਡ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਗਲੋਬਲ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ। ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਹਰਿਆਣਾ। ਡਾ.ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਚੇਤਨਾ ਮੰਚ ਭੋਗਪੁਰ (ਜਲੰਧਰ) ਹਨ। ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਭਾਵਾਂ ਇਸ ਉਦਮ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸਮੂਹ ਨਾਲ ਜੁੜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ

BEGUMPURA CENTRAL GROUP OF SOCIETIES

ਸਮੁੱਚੇ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਧਰਮ ਦੇ ਝੰਡੇ ਹੇਠ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਬੇਨਤੀ ਪੱਤਰ

ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਨ ਜੀ, ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 2021 ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਨਗਣਨਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਨਗਣਨਾ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਰਮ ਦਾ ਕਾਲਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦਾ ਨਾਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦਲਿਤ ਕੌਮ ਨੂੰ ਅਗਵਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਨਗਣਨਾ ਕਰਨ ਆ ਰਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖਾਉਣ ਦੇ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡੇਰਾ ਸੱਚਖੰਡ ਬੱਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ ਅਤੇ ਚਰਨਫੋਰ ਗੰਗਾ ਸ੍ਰੀ ਖੁਰਾਲਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਾਧੂ ਸੰਪਰਦਾਇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਰਜਿ. ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦਾ ਨਾਮ ਆਦਿ ਧਰਮ ਲਿਖਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੰਡੇ ਹੋਏ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦੇ ਮੂਲ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਖੋਰਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਯੋਗ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਜਾਂ ਕਰਵਾਂ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦਿਨ ਬ- ਦਿਨ ਬਦਤਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਏਕਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਬੇਗਮਪੁਰੇ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। "ਸਤਸੰਗਤਿ ਮਿਲਿ ਰਹੀਐ ਮਾਧਉ, ਜੈਸੇ ਮਧੁ ਮਖੀਰਾ"। ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਖੇਰੂ ਖੇਰੂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਾਲੇ ਰਹਿਬਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਭਵੀਆਂ ਦੇ ਦੋ ਧਰਮ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ? ਜੇਕਰ ਦਲਿਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈ ਰਹੇ ਆਪਸੀ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਅੱਜ ਖਤਮ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੁਰੂ ਦੇ ਅਨੁਭਵੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਰਾ ਮਾਰੂ ਜੰਗ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕੌਮ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਸਾਰਾ ਦੋਸ਼ ਅੱਜ ਦੇ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਆਪ ਸੰਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਸਮਾਜ ਨੂੰ "ਗੁਰੂ ਇੱਕ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੋ" ਦੇ ਪਾੜੇ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸੰਤ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਧਾਰਮਿਕ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੰਚ ਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ। ਉਪਰੰਤ ਸਮੁੱਚੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਤੇ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਧਰਮ ਦੇ ਝੰਡੇ ਹੇਠ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਆਪੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ, ਸਮਾਨਤਾ, ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਭਰਪੂਰ ਬੇਗਮਪੁਰੇ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਅੱਪ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨ ਸੇਵਕ (ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸੇਵਕ ਸੰਘ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤਬਾਣੀ ਸਭਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸੰਸਥਾ ਪੰਜਾਬ ਰਜਿ. ਬਿਨਪਾਲਕੇ ਜਲੰਧਰ ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਟਾਈਗਰ ਫੋਰਸ ਪੰਜਾਬ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਡਾ.ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਕਲਿਆਣ ਸੰਮਤੀ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਟੈਕਨੀਕਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਦਮਪੁਰ ਜਲੰਧਰ ਫਰੇਂਚ ਓਰੀਐਂਟੇਡ ਘਲੋਬਲ ਆਰਗਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਹਰਿਆਣਾ ਡਾ.ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਚੇਤਨਾ ਮੰਚ ਭੋਗਪੁਰ (ਜਲੰਧਰ) ਭੱਰਤੀ ਮੁਕਤੀ ਮੋਰਚੇ

ਇਹ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਹੋਵੇਗਾ... ਚਰਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਨਾਮ ਕਮਾਏਗਾ

(ਸਫਾ 13 ਦੀ ਬਾਕੀ) ਉੱਥੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਅੰਤ ਤੱਕ ਰੁਕੇ। ਬਾਅਦ 'ਚ ਕਿਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਹੁੰਦਾ ਉੱਥੇ ਮੈਂ ਜਾ ਕੇ ਕਦੀ-ਕਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰ ਲੈਂਦੀ। ਪੱਤਰਕਾਰ: ਕੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਲਈ ਕਦੀ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ? ਮਾਂ ਜੀ: ਯਤਨ ਬਹੁਤ ਕੀਤੇ ਪਰ ਉਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ। ਪੱਤਰਕਾਰ: ਜਦੋਂ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦਾ ਦਿਹਾਂਤ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਆਏ?

ਮਾਂ ਜੀ: ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਦਿਹਾਂਤ ਅਕਤੂਬਰ 1983 'ਚ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਦਿਹਾਂਤ ਦੇ 3-4 ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਆਇਆ। ਜਿਸ ਦਿਨ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦਾ ਦਿਹਾਂਤ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਹ ਰੋਪੜ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਪੱਤਰਕਾਰ: ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਜੋ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਮਾਂ ਜੀ: ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜੋ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਹੈ, ਸਭ ਦੀ ਭਲਾਈ

ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ, ਖੁਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੱਤਰਕਾਰ: ਅੱਜ ਤੁਹਾਡੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਪ੍ਰਤੀ ਕੋਈ ਇੱਛਾ? ਮਾਂ ਜੀ: ਇਹੀ ਇੱਛਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੰਮ ਉਸਨੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਵੇ। ਪੱਤਰਕਾਰ: ਅਸੀਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਚ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਖਾਣ ਲਈ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹੋ? ਮਾਂ ਜੀ: ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ। ਉਹ ਵੀ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਘਰ ਦੀ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਚੀਜ਼ ਖਾਂਦਾ। ਪਰ ਹੁਣ ਨਹੀਂ

ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਖਾਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਗੱਲਬਾਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਲੋਕ ਵੀ ਉਸਦਾ ਬਰਾਬਰ ਖਿਆਲ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਪੱਤਰਕਾਰ: ਅੱਜ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲ ਦੇਖਣ ਦਾ ਕੀ ਦਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੈ? ਮਾਂ ਜੀ: ਅੱਜ ਲੋਕ ਬੜੇ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਆਦਰ ਨਾਲ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ। Read more www.ambedkartimes.com

ਕਹਾਣੀਕਾਰਾ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਕੇ. ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ 31000/- ਦਾ ਦਲਬੀਰ ਚੇਤਨ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ

ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਕੇ. ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਲੇਠੇ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਇੱਕ ਦਿਨ' ਤੇ ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਦਾ ਪਹਿਲਾ 31000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਦਲਬੀਰ ਚੇਤਨ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਪਿਛਲੇ ਢਾਈ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਿਨਫ ਕਹਾਣੀ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾ ਕੇ ਕਹਾਣੀ ਸਿਰਜਣਾ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਰਹੀ। ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਪੋਟਿਆਂ ਤੇ ਗਿਣਨ ਜੋਗੀਆਂ ਹੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਚੋਣਵੇਂ ਸਾਹਿਤਕ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਛਪੀ ਉਸਦੀ ਹਰ ਕਹਾਣੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੀ। ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੀ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰ। ਬੋਝਾ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਨੂੰ ਗੁਰਦੇਵ ਰੁਪਾਣਾ

ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿਧਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਡਾਕਟਰੇਟ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਹੈਲਥ ਸੁਪਰਵਾਈਜਰ ਦੇ ਆਹੁਦੇ ਤੇ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਦਨ ਵੀਰਾ ਅਤੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਡਾ. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਕੇ. ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰ ਔਰਤ ਮਰਦ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਕਰਣ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨ ਨਾਲ

ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਕੁਝ ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਣਹੋਇਆਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਕਲਾ ਕਲੇਸ਼ ਨਾਲ ਵੀ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਔਰਤ ਪੱਖੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮਰਦ ਦੀਆਂ ਕਮੀਨੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਾਹਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਵਿਅੰਗ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਕਲਈ ਖੋਲ੍ਹੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਾਠਕ ਹੈਰਾਨ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸੋਚੀ ਵੀ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਦੀ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਿਰਜਣਾ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਕੇ. ਸਿੰਘ

ਇਸਦੀ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਸਭਾ ਦੀ ਹਰ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਧਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਕੁਲਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕੁਲਤਾਰ, ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਤੀਰ, ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੰਗਵੀ, ਡਾ. ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹੋਠੀ, ਡਾ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਡਾ. ਸਮਸ਼ੇਰ ਮੋਹੀ, ਪ੍ਰਿੰ. ਦਾਸ ਭਾਰਤੀ, ਪ੍ਰਿੰ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਫੁਲ, ਪ੍ਰਿੰ. ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ ਕਲੋਟੀ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੱਲੂਣ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਾਹਬੀ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਰਾਮ, ਪ੍ਰੀਤ ਨੀਤਪੁਰ, ਡਾ. ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੱਬਲ, ਡਾ. ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ, ਦਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਡਾ. ਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪਰਵੀਨ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਰਿਪੋਰਟ- ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ (98158-25999) ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ

ਜਾਰੀ ਹੋਏ ਸਰਕਾਰੀ ਆਰਡੀਨੈਂਸਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ, ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ

1947 ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨਾਜ ਦੀ ਵੱਡੀ ਕਿੱਲਤ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਇਕ ਲੰਮੇ ਅਰਸੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਠੋਸ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਖੇਤੀ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਤੌਰ-ਤਰੀਕੇ ਵੀ ਪੁਰਾਣੇ ਹੀ ਸਨ। ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਕ ਸਮੇਂ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਪੀ. ਐਲ. 480 ਅਧੀਨ ਕਈ ਅਣਚਾਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮੰਨਦਿਆਂ ਜੋ ਕਣਕ ਮੰਗਵਾਉਣੀ ਪਈ ਉਹ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਸਭ ਕੁਝ ਸਹਿਣਾ ਪਿਆ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਮੰਡੀਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਨਾਕਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਵੱਡੇ ਵਪਾਰੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੋਹੀਂ ਹੱਥੀਂ ਲੁੱਟਦੇ ਸਨ। ਫਿਰ 1960ਵਿਆਂ ਵਿਚ ਹਰਾ ਇਨ-ਕਲਾਬ ਆਇਆ ਤਾਂ ਅਨਾਜ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਣਕ ਤੇ ਝੋਨੇ ਦੀਆਂ ਵੱਧ ਉਪਜ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ, ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦਾਂ, ਸਿੰਚਾਈ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਖੇਤੀ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਇਜ਼ਾਫਾ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅੰਨ ਦੀ ਬੁੜ੍ਹ ਨੂੰ ਵੀ ਠੱਲ੍ਹ ਪੈ ਗਈ ਤੇ ਅਨਾਜ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ। ਹਰੇ ਇਨਕਲਾਬ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਐਮ. ਐਸ. ਸਵਾਮੀਨਾਥਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਸੀ ਪਰ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਹੱਥ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦਾਂ, ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਅਤੇ ਸੁਧਰੇ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਮੰਡੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ।

ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਮੰਡੀਕਰਨ ਕਮੇਟੀ (ਏ. ਪੀ. ਐਸ. ਸੀ.) ਅਧੀਨ ਮੰਡੀਕਰਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ। ਸਾਲ 1969 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਮੰਡੀਕਰਨ ਬੋਰਡ ਸਥਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਮੰਡੀਕਰਨ ਸਿਸਟਮ ਅਧੀਨ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਤੇ ਵੱਡੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਤੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ ਦਿ-ਵਾਈ। ਮੰਡੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਕਰੋੜਾਂ ਤੋਂ ਅਰਬਾਂ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਗਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿੰਕ ਸੜਕਾਂ ਦਾ ਜਾਲ ਵਿਛ-ਇਆ ਗਿਆ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲਿਆ। ਪਰ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਿਥੇ ਕਿਰਸਾਨੀ ਨੇ ਅਨਾਜ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿਵਾਇਆ ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਆਪ ਵੀ ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤਾਂ ਭੋਗਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ, ਉਥੇ ਹੀ ਇੱਛ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਵੀ ਕਰ ਬੈਠਾ। ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਡੂੰਘੇ ਤੋਂ ਡੂੰਘੇ ਲਿਜਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਬੰਜਰ ਹੋਣ ਕਿਨਾਰੇ ਲਿਆ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ, ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦਾਂ ਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਜਹਿਰੀਲਾ ਬਣਾ ਕੇ ਕੇਂਸਰ ਵਰਗੀਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਭਿਆਨਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇ ਬੈਠਾ। ਪਰ ਇੰਨਾ ਕੁਝ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਵੀ ਉਹ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿਚ 19-21 ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਅੰਨ ਭੰਡਾਰ ਵਿਚ 50-70 ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 36 ਲੱਖ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਦਿਨ ਰਾਤ ਇਕ ਕਰਕੇ ਲਹੂ ਪਸੀਨੇ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵੀ ਭੁਲਾਈ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਨਾਜ, ਦਾਲਾਂ, ਤੇਜਬੀਜ ਅਤੇ ਕਪਾਹ ਆਦਿ ਦੀ ਉਪਜ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ (ਐਮ. ਐਸ. ਪੀ.) ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਮੰਡੀਕਰਨ ਵੱਲ ਵੀ ਉਚੇਚਾ (ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਣਕ ਅਤੇ ਝੋਨਾ) ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ। ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਤਾਂ ਵਧਦੀ ਗਈ ਪਰ ਨਿਸਬਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨਾ ਵਧੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੀੜੇਮਾਰ ਦਵਾਈਆਂ, ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦਾਂ, ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਡੀਜ਼ਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਰਚੇ ਆਦਿ ਹਰ ਸਾਲ ਵਧਦੇ ਰਹੇ। ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮੁਫਤ ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਹਰ ਸਾਲ ਐਮ. ਐਸ. ਪੀ. ਦਾ ਨਿਗੂਣਾ ਵਾਧਾ ਵੀ ਬਹੁਤੀ ਰਾਹਤ ਨਾ ਦਿਵਾ ਸਕੇ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਬੇਚੈਨੀ ਫੈਲਦੀ ਰਹੀ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਗਣਨਾ 2011 ਅਨੁਸਾਰ ਪਿਛਲੇ 40 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਛੋਟੀ ਕਿਰਸਾਨੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ 5 ਏਕੜ ਤੱਕ ਦੇ ਸੀਮਾਂਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਕੋਲ 1970-71 ਵਿਚ ਕੁੱਲ 7.78 ਲੱਖ ਜੋੜਾਂ ਸਨ ਜੋ 2010-11 ਵਿਚ 3.59 ਲੱਖ ਰਹਿ ਗਈਆਂ। 5 ਤੋਂ 10 ਏਕੜ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 2.81 ਲੱਖ ਸੀ ਜੋ ਵੱਧ ਕੇ 3.25 ਲੱਖ ਹੋ ਗਈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 10 ਤੋਂ 25 ਏਕੜ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਜੋੜਾਂ 5.29 ਲੱਖ ਸਨ, ਜੋ ਵੱਧ ਕੇ 6.23 ਲੱਖ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਜੋ 25 ਏਕੜ ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਜੋੜਾਂ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ 0.69 ਲੱਖ ਤੋਂ 0.70 ਲੱਖ ਦਾ ਨਿਗੂਣਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੀ ਕਿਰਸਾਨੀ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਅਗਲੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੋ ਕਿਸਾਨ ਜ਼ਮੀਨ ਰਹਿਤ ਹੋ ਗਏ ਉਹ ਖੇਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਿੱਕੇ ਮੋਟੇ ਪੰਦੇ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ

ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਰਮਿਆਨੇ ਤੇ ਵੱਡੇ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ ਕੋਲ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਸ਼ਤ ਮਕਸਦ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਕੈਟਾਗਰੀ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਤੰਗੀਆਂ ਤੁਰਸ਼ੀਆਂ ਤੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਮਾਰੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਪਏ ਹੋਏ ਹਨ।

ਸਾਲ 1990 ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਆਜ਼ਾਦ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਪਾਰ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਸਥਾ (ਡਬਲਿਊ. ਟੀ. ਓ.) ਬਣਾਈ ਗਈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਜਾਂ ਪੱਛੜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਘਾਤਕ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਆਪਣਾ ਦਬਾਅ ਜਿਵੇਂ-ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 26 ਮਾਰਚ 2020 ਨੂੰ 'ਖੇਤੀ ਮੰਡੀਕਰਨ ਸੁਧਾਰ' ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੰਡੀਆਂ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮੰਡੀਆਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। 'ਠੇਕਾ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ-2018' ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਐਗਰੋ ਬਿਜਨਸ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਠੇਕੇ ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੇ ਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਕਣਕ, ਚੌਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਵੱਡੇ ਮੁਨਾਫੇ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ

ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਲਾਭ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੁਣੇ ਹੀ 3 ਜੂਨ 2020 ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਨੇ ਲੋਕ ਡਾਊਨ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਹੀ ਕਾਹਲੀ-ਕਾਹਲੀ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਦਸਦਿਆਂ ਤਿੰਨ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤੇ, ਜਿਹਨਾਂ 'ਤੇ 5 ਜੂਨ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਵੀ ਮੋਹਰ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। 12 ਮਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ 'ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ' ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਖਜ਼ਾਨਾ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੀਤਾਰਾਮਨ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕਾਇਮ ਕਲਪ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਹੀ ਇਹ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖੀ ਗਈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦਾ ਮੌਨਸੂਨ ਸੈਸ਼ਨ ਮਹੀਨੇ ਕੁ ਦੀ ਵਿੱਥ 'ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੀ ਉਮਰ ਤਾਂ 6 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਜੋ ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਵਧਾਉਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਇਹ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਬਿਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਹਿਸ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਐਕਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ। ਹੁਣ ਇਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਪੂਰਾ ਭੰਬਲਭੂਸਾ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਖੇਤੀ ਵਿਗਿਆਨੀ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਇਹਨਾਂ ਆਰਡੀਨੈਂਸਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਭੁਗਤਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਛੇ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਦਾ ਨਿਗੂਣਾ ਜਿਹਾ ਲਾਲਚ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਆਰਡੀਨੈਂਸਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸਾਨ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਅਖਵਾਉਂਦੀ ਪਾਰਟੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਭਾਈਵਾਲ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮੋਹਰ ਲਾਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਬਣਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਆਕਰੋਸ਼ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਕਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਵੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੇ ਉਤਾਰੂ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪਰਖਣ ਲਈ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਪੂਰੇ ਕਮਰਕੱਸੇ ਕਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ

ਤਿਆਰੀ ਤੇ ਬਿਆਨ ਵਾਚਦਿਆਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਚੈਲੰਜ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਹਨ ਇਹ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਆਓ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ:-

1. ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ (ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ) ਆਰਡੀਨੈਂਸ-2020
2. ਕੀਮਤ ਗਰੰਟੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਬੰਧੀ (ਕਿਸਾਨ ਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਆਰਡੀਨੈਂਸ-2020
3. ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ (ਸੋਧ) ਆਰਡੀਨੈਂਸ 2020

ਇਹਨਾਂ ਆਰਡੀਨੈਂਸਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਆਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਮ ਚੰਗਾ ਵੀ ਲੱਗਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਮੰਡੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਹ ਜਿਥੇ ਮਰਜ਼ੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਆਪਣੀ ਜਿਣਸ ਵੇਚ ਸਕਦੇ ਹਨ। 'ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ (ਸੋਧ) ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਰਾਹੀਂ 1955 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ ਅਨਾਜ, ਤੇਲ ਬੀਜ, ਦਾਲਾਂ, ਪਿਆਜ, ਆਲੂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਖੀਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਕੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣਗੇ। ਉਪਰ ਦਿੱਤੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ 90 ਫੀਸਦੀ ਕਿਸਾਨ ਛੋਟੇ, ਸੀਮਾਂਤ ਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਖਾਸੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਕੋਲ ਤਾਂ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਲਿਜਾਣ ਜੋਗੀ ਜਿਣਸ ਹੁੰਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਜਿਹਨਾਂ ਕੋਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ

ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੋਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਭੁੱਖਮਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। 'ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ ਭਾਰਤ ਅਭਿਆਨ' ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਚਾਰ ਐਲ. ਅਰਬਾਤ ਲੈਂਡ, ਲੇਬਰ, ਲਿਕੁਇਡਿਟੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਇਕ ਝਲਕ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਕੀ ਹੈ।

ਫਤਿਹਜੰਗ ਸਿੰਘ
ਸਾਬਕਾ ਸੰਯੁਕਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪੰਜਾਬ
91-98726-70278

ਇਹ ਚਾਰੇ ਨੁਕਤੇ ਵੀ ਅਮੀਰ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਭੁਗਤਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਮੀਰ ਘਰਾਣਿਆਂ/ਕਾਰਪੋਰੇਟਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਹਾਨਿਆਂ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਸਸਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲੁਟਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਲੇਬਰ ਨੂੰ ਕਾਰਪੋਰੇਟਰਾਂ ਦੇ ਮੋਚ ਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੇਬਰ ਲਾਅ ਸੋਧ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਕਈ ਮੁਦਲੇ ਹੱਕ 1000 ਤੋਂ 1200 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪਾਹਜ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਟਰਾਂ ਲਈ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਛਾਪੇ ਮਾਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਸੋਧਾਂ ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਬਣਾ ਕੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਲਿਕੁਇਡਿਟੀ ਅਧੀਨ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਬੈਂਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਭਾਵ ਇਹ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ (ਸਮੇਤ ਗੈਰ-ਖੇਤੀ ਕਾਮੇ) ਦੀਆਂ ਹਰ ਪਾਸਿਉਂ ਮੱਸ਼ਕਾਂ ਬੰਨ੍ਹਣ ਲਈ ਹਰ ਹੀਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਹ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਦੋਂ ਤੀਕਰ ਬਿਲ ਬਣ ਕੇ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਦੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾਵੇਗੀ, ਜਿਸਦੀ ਉਦਾਹਰਣ 27 ਜੂਨ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਰੈਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਸਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਹੈ ਪਰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਆਰਡੀਨੈਂਸਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੇ ਅੱਜ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਭਲਕੇ ਇਹ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣੇ ਹਨ:-

1. ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਸਰਕਾਰੀ ਖਰੀਦ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟਸ ਦੇ ਹੱਥ ਚਲਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਧਿਆਨ ਮਾਰਦਿਆਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਵੀ ਰਿਹਾ ਹੈ।
2. ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਐਮ. ਐਸ. ਪੀ. ਦਾ ਵੀ ਭੋਗ ਪੈ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਸਾਨ, ਮਜ਼ਦੂਰ ਤੇ ਹੋਰ ਖਪਤਕਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਡੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੇ ਰਹਿਤ ਕਰਮ 'ਤੇ ਆ ਜਾਣਗੇ।
3. ਅੰਨ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਭੰਡਾਰ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਜਾਂ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਖਰੀਦ ਹੀ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣੀ ਹੈ।
4. ਫਿਰ ਖੇਤੀ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਵੀ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਖੇਤੀ ਖਰਚੇ ਹੋਰ ਵੱਧ ਜਾਣਗੇ। ਕਾਰਪੋਰੇਟਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਾਗਤ ਮੁੱਲ ਨਾ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਤੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਔਕੜਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਅਗਲਾ ਪਤਾਅ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੰਡੀਕਰਨ ਬੋਰਡ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਜੋ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਲਿੰਕ ਸੜਕਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਾਲੀਵਾਰਸ ਕੌਣ ਬਣੇਗਾ? ਕਾਰਪੋਰੇਟਸ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਮੁਨਾਫਾ ਇੰਧਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਣ ਲੱਗੇ।

ਜੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਖੋਹ ਕੇ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕਵਾਇਦ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵੀ ਦਿੱਸਣ ਲੱਗ ਪਵੇਗੀ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੀਰ ਸਾਵਰਕਰ ਦੀ ਇਸ ਸੋਚ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਡਟਕੇ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਤਿਆਰੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਨਿਡਰਤਾ'। ਇਸ ਲਈ ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਹੀਲੇ ਵਸੀਲੇ ਇਹਨਾਂ ਆਰਡੀਨੈਂਸਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾਵੇਗੀ। ਕਿਸਾਨ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਘੋਲ ਇਸਦੇ ਹਾਣ ਦਾ ਬਣ ਸਕੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵੇਖਣਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਜ਼ਾਦ
ਅੱਖਰ ਅੱਥਰੂ ਬਣਗੇ ਜਾਪਣ
ਸਤਰਾਂ ਭੁੱਬਾਂ ਮਾਰ ਦੀਆਂ।
ਕੱਲ੍ਹ ਵਾਂਗਰਾਂ ਸੁਰਖ ਸੁਰਖੀਆਂ
ਅੱਜ ਫੇਰ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੀਆਂ।

ਮਾਵਾਂ ਦੀ ਡੰਗੋਰੀ ਰੁਲਗੀ,
ਰੱਖੜੀ ਕਈਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦੀ,
ਟੋਟੇ ਟੋਟੇ ਟੁੱਟੀਆਂ ਵੰਗਾਂ,
ਫੇਰ ਕਿਸੇ ਮੁਟਿਆਰ ਦੀਆਂ।

ਭੋਲੇ ਪੰਛੀ! ਉਡਾ ਏਥੋਂ,
ਨੀਤ ਬਦਲੀ ਮੌਸਮ ਦੀ,
ਕੈਦ ਕਰ ਲਈਆਂ ਮਾਲੀ ਨੇ,
ਰੁੱਤਾਂ ਨਵੀਂ ਬਹਾਰ ਦੀਆਂ।

ਘਰ ਘਰ ਚਰਚੇ ਬੋਪਤ ਹੋਈਆਂ,
ਮਾਵਾਂ, ਭੈਣਾਂ, ਧੀਆਂ ਦੇ,
ਛਿੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੱਬ ਚ,
ਰੁਲਦੀ ਬਾਪੂ ਦੀ ਦਸਤਾਰ ਦੀਆਂ।

ਚਾਰ ਚੁਫੇਰੇ ਹੁਣ ਤਾਂ ਏਥੇ
ਸਿਵਿਆਂ ਵਾਂਗ ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਐ,
ਸੱਭ ਅੱਛਾ ਦੀਆਂ ਆਉਣ ਅਵਾਜ਼ਾਂ,
ਟੀ. ਵੀ. ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ।

ਭੁੱਖ, ਗਰੀਬੀ, ਦਾਜ ਸਮੱਸਿਆ,
ਛੱਡਕੇ ਸਿਫਤਾਂ ਕਰਦੇ ਸ਼ਾਇਰ,
ਲੱਕ, ਪਰਾਂਦੀ, ਕੋਕਾ, ਬੁੱਲ੍ਹੀਆਂ,
ਜੁਲਫਾਂ ਤੇ ਰੁਖ਼ਸਾਰ ਦੀਆਂ।

"ਲਾਲ" ਬਬੇਰੇ ਮੱਲੂਮ ਲਾਏ,
ਗੱਲੀ ਬਾਤੀ ਸਾਰ ਗਾਏ,
ਉੱਝ ਹਕੀਮਾਂ ਟੋਹੀਆਂ ਬੜੀਆਂ,
ਨਬਜ਼ਾਂ ਏਸ ਬਿਮਾਰ ਦੀਆਂ।

ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਸੁਲਹਾਣੀ
91-98721-55120

ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ (12 ਜੂਨ 1606)

ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਵਾਨਾ
510-781-0487

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚਰਚਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਨੀਂਹ ਸੱਚ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਬੇਗਰਜ਼ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਉਥੇ ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਸੀਸ ਵੀ ਭੇਟ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਤਸੀਹਿਆਂ, ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਦੀ ਲੰਮੀ ਦਾਸਤਾਨ ਹੈ। ਜੋ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸਿੰਘ, ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਅਤੇ ਭੁੰਜਗੀਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਗਰੀਬ ਨਿਤਾਣੇ ਲੁੱਟੇ-ਪੁੱਟੇ, ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ, ਨਿਕੰਮੇ ਕਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਜਜ਼ਬਾ ਭਰਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸਵੈਮਾਣ, ਸਵੈ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਧਰਮੀ ਖਾਲਸਾ ਫੌਜੀ ਹੋ ਨਿਬੜੇ। ਕੇਵਲ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਰਿਹਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਧਰਮ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਸੰਯੋਗ ਹੋਵੇ। ਧਰਮ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਪੂਰਕ ਹਨ। ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਸਮਤੋਲ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਤਾਂ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਉਨਤੀ ਅਤੇ ਅਮਨ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਕੁਰਬਾਨੀ, ਜਜ਼ਬੇ ਦੇ ਮੀਰੀ-ਗੁਣ, ਦੁਨਿਆਵੀ ਸੋਚੀ, ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਧਿਆਤਮਕਤਾ ਦੇ ਪੀਰੀ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਜਾਗ੍ਰਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੁਗਲ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਜਬਰੀ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਲਈ ਪਰਜਾ 'ਤੇ ਬੜੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕੀਤੇ। ਅਜਿਹੇ ਸਤਾਏ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਲੜ ਮਰ ਕੇ ਜਬਰ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਤਨੇ ਅਣ-ਮਨੁੱਖੀ ਤਸੀਹੇ ਤਨ 'ਤੇ ਹੰਢਾਏ ਕਿ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦੇ ਖੰਮ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤੇ।

ਪੀਰੀ ਤੋਂ ਭਾਵ ਨਿਰੋਲ ਅਧਿਆਤਮਕ ਜੀਵਨ-ਸ਼ੈਲੀ। ਮੀਰ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਅਮੀਰ ਹੁਕਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੈਨਾਪਤੀ। ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨਾਲ ਮੀਰੀ ਅਤੇ ਪੀਰੀ ਨੂੰ ਜੋੜ ਲਿਆ, ਤਾਂ ਜੋ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹੇ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਦੋ ਤਲਵਾਰਾਂ ਸਜਾ ਲਈਆਂ। ਅਧਿਆਤਮਕ ਜੀਵਨ ਜਿਉਂਦੇ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਧਾਰਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਭਗਤੀ-ਮਾਰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਕਤੀ-ਮਾਰਗ ਨੂੰ ਵੀ ਤੋਰਿਆ। ਰੁਹਾਨੀ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਦੋਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੱਤਾ ਨੂੰ ਇਕ ਥਾਂ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਅੰਨਿਆ, ਲੁੱਟ ਅਤੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੜਨਾ ਹੈ। ਭਗਤੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨ ਤੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਆਈ। ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਚੱਲੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਇਕ ਸੰਤ-ਸਿਪਾਹੀ ਧਾਰਮਿਕ ਯੋਧਾ ਬਣ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੁੱਝਿਆ। ਸਿੰਘ ਜਾਗਰਤੀ ਵਿਚ ਇਨਕਲਾਬ ਆਇਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ 12 ਜੂਨ 1606 ਨੂੰ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਨਾਲ ਕੌਮ ਨੂੰ ਬਕਾਇਦਾ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਂਤ ਰਸ ਦੇ ਨਾਲ ਬੀਰ ਰਸ ਵੀ ਆਣ ਰਲਿਆ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਪਾਵਨ ਗੱਦੀ ਉਪਰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਉੱਤੇ ਗੱਦੀਨਸ਼ੀਨ ਹੋਏ ਗੁਰੂ

ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਦੇਗ-ਤੋਗ ਦੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਸਜਾਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਮਾਲਾ ਅਤੇ ਸੇਲੀ ਦੀ ਥਾਂ ਦੋ ਤਲਵਾਰਾਂ ਸਜਾਉਣ ਨਾਲ ਧਾਰਮਿਕ ਸਿਧਾਂਤ ਸਿਆਸੀ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਬਣ ਗਿਆ। ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਪੂਰਨ ਆਜ਼ਾਦੀ ਬਣ ਗਿਆ।

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਵੇਲੇ ਇਹ ਜਾਣ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਲਈ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰਗੱਦੀ 'ਤੇ ਬੈਠਣਾ ਹੈ। ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਫੌਜ ਵੀ ਰੱਖਣੀ ਹੈ। ਤਦ ਹੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੋਲ 700 ਘੋੜੇ, 300 ਘੋੜ ਸਵਾਰ ਤੇ 60 ਤੋਪਚੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਸੰਗਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਕਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਸ਼ਾਸਤਰ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਸਤਰ ਨੀਤੀ ਵੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਚੜ੍ਹਦੀਕਲਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਦਸਾਂ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਿਆ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਵੇਖ ਕੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਜਪ, ਤਪ ਤੇ ਸੰਜਮ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਬਦੀ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣਾ ਧਰਮ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਦੱਸਿਆ। "ਰਾਜੇ ਸੀਂਹ ਮੁਕਦਮ ਕੱਢੋ" ਕਹਿ ਕੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਅੰਨਿਆ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ। ਇੱਥੇ ਸੱਚ ਲਈ ਜੂਝਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਦੌਲਤ ਖਾਂ ਲੋਧੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਰੱਬ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੂਜੇ ਦੀ ਸੱਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ। ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹਮਾਯੂੰ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿੱਤਾ।

ਜਦ ਕਈ ਮੁਸਲਮਾਨ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਬਣ ਗਏ ਤਾਂ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਜਹਾਂਗੀਰ ਔਖਾ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਦੇ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕੇਵਲ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਉਪਾਸਕ ਹਨ। ਰੱਬ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨਹੀਂ। ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ ਤਖਤ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੇ ਅਧਿਆਤਮਕ ਮਾਰਗ ਨੂੰ ਉਸੇ

ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਿਆਂ ਮੁਗਲ ਸਾਮਰਾਜ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਘੋੜ ਸਵਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਸ਼ਿਕਾਰ ਖੇਡਿਆ, ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਅਦਾਲਤ ਲਗਾਈ, ਫੈਸਲੇ ਕੀਤੇ, ਬਕਾਇਦਾ ਫੌਜ ਬਣਾਈ, ਠਾਠ ਨਾਲ ਵਿਚਰੇ। ਸੰਗਤ ਦੀ ਭੇਟਾ ਵਿਚ ਸੁਫਲ ਜਵਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ ਲੈਣਾ ਆਰੰਭ, ਯੁੱਧ ਕੀਤੇ। ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਹਿੰਮਤ, ਹੌਸਲਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ।

ਸ਼ਿਵਾ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰੂ ਸਮਰਥ ਰਾਮਦਾਸ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਸਾਧੂ ਹਾਂ, ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਰਾਜੇ। ਸ਼ਸਤਰ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਅਤੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਦੇ ਨਾਸ਼ ਲਈ ਹਨ।

ਉਹਨਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਲਾਲਚ ਨਾਲ ਦੌਲਤ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਯੋਗ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਲਈ ਅਤੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ।

ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਭਲੇ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਨੌਵੇਂ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ 1675 ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਂਕ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ। ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਯੋਧਿਆਂ ਨੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਹਾਰਿਆ। ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਕੇਵਲ ਮੁਗਲ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤ ਖਿਲਾਫ ਲੜਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਸੱਤਾ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਲ ਬਖਸ਼ਿਆ ਕਿ "ਭੈ ਕਾ ਕੁਠੁ ਦੇਤ ਨਾਹਿ, ਨਾਹਿ ਭੈ ਮਾਨਤ ਆਨ, ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸੁਨ ਰੇ ਮਨਾ, ਗਿਆਨੀ ਤਹਿ ਬਖਾਨਿ।" ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੀਰੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਮੀਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਸ਼ਸਤਰ ਚੁੱਕਣੇ ਜਾਇਜ਼ ਹਨ। ਭਗਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਕਤੀ ਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਤੇ ਭਗਤੀ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ। ਇਸੇ ਪੈਰਵਾਈ ਨਾਲ ਸਿੱਖੀ ਕਾਇਮ ਹੈ।

ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਨੇ ਮੰਗੀ ਤੇਲਗੂ ਕਵੀ ਵਰਵਰਾ ਰਾਓ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣ 'ਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਕਈ ਮੁਲਕ-ਬਿਡੇਨ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਬਿਊਰੋ)- ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਆਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਅੱਜ ਗ੍ਰੀਨ ਵਿਊ ਪਾਰਕ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ 'ਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ

ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੁਧੀਜੀਵੀਆਂ ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲੈ ਕੇ ਰਿਹਾਅ

ਤੇਲਗੂ ਕਵੀ ਵਰਵਰਾ ਰਾਓ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉੱਘੇ ਕਵੀ, ਚਿੰਤਕ ਅਤੇ ਆਲੋਚਕ ਵਰਵਰਾ ਰਾਓ ਸੰਸਾਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲਿਖਤਾਂ ਦੇ ਲਿਖਾਇਕ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਅੱਸੀ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਕਰੋਨਾ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਗ੍ਰਸਤ ਹਨ। ਸਭਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਿ ਤੇ ਭੀਮਾ ਕੋਰੋਗਾਓ ਕੇਸ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੁਧੀਜੀਵੀਆਂ, ਲੇਖਕਾਂ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਡੱਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ ਲੇਖਕਾਂ ਤੇ ਚਿੰਤਕਾਂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸਭਿਅਕ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸਹਿਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਰੋਸ ਪਰਦਰਸ਼ਨ ਉਲੀਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਵਰਵਰਾ ਰਾਓ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਬੈਨਰ ਤੇ ਪੋਸਟਰ ਫੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਦਨਵੀਰਾ, ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਡਾ. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧੀਮਾਨ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ, ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੰਗਵੀ ਤੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਕੇ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅੰਕੁਸ਼ ਰਾਏ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਰਿਪੋਰਟ- ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ (98158-25999) ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ

(ਸਫਾ 1 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਸਾਬ ਮਿਲਣਾ ਇਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਦੇ ਸਮੱਰਥਨ ਵਿਚ ਕਰਵਾਈ ਵਰਚੁਅਲ ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਇਕ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਟਰੰਪ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਲ ਮੇਸਨ ਨੇ ਰੈਲੀ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਕਿ 1992 ਪਿਛੋ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟ ਸਮੱਰਥਕ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਟਰੰਪ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਵੋਟ ਕਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਮੈਂ ਹਾਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ, ਸਾਰੇ ਸਰਵੇਖਣ ਫ਼ਰਜ਼ੀ- ਟਰੰਪ ਸਾਰੇ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਵਿਚ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੋ ਬਿਡੇਨ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਪੱਛਤ ਰਹੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਚੋਣ ਹਾਰਨ 'ਤੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬੱਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜੇ ਇਸ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇਣਾ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ।

'ਫਾਕਸ ਨਿਊਜ਼' ਨਾਲ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਨਾ ਮੈਂ ਹਾਂ ਕਹਿਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਨਾ ਹੀ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਵੀ ਮੈਂ ਇਹੀ ਕੀਤਾ ਸੀ।' ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿ ਮੈਂ ਹਾਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ। ਸਾਰੇ ਸਰਵੇਖਣ ਫ਼ਰਜ਼ੀ ਹਨ। 2016 ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਸਰਵੇਖਣ ਫ਼ਰਜ਼ੀ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਦਰਅਸਲ, ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੌਰ-ਤਰੀਕਿਆਂ ਅਤੇ ਅਫਰੀਕੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਜਾਰਜ ਫਲਾਇਡ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਮੌਤ ਪਿੱਛੋ ਸਮਾਜਿਕ ਉਤਰਾ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਕਾਰਨ ਟਰੰਪ ਦੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਅਤਾ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ। ਤਾਜ਼ਾ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿਚ ਟਰੰਪ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਿਡੇਨ ਨੂੰ 15 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਬੜ੍ਹਤ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੂੰ ਫ਼ਰਜ਼ੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿਚ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਸਮੱਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਮਰੀਕੀ ਜਨਤਾ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਟਰੰਪ ਅਮਰੀਕੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕੇ। ਚਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲੇ ਵੀ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਿਲੇਰੀ ਕਲਿੰਟਨ ਨਾਲ ਸਖ਼ਤ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਫਸੇ ਟਰੰਪ ਨੇ ਵੋਟਿੰਗ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟ ਜਿੱਤੇ ਤਾਂ ਉਹ ਨਤੀਜੇ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਉੱਘੇ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਰੋਗ ਮਾਹਿਰ ਡਾ. ਐਂਥਨੀ ਫਾਸੀ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉਸ ਬਿਆਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਅਟਕ ਗਏ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਵਾਇਰਸ ਕੁਝ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਫੂਮੰਤਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹ ਬੋਲੇ, ਅਖੀਰ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸਹੀ ਸਾਬਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇੰਡੀਪੈਂਡੈਂਟ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਮੁਲਕ ਦੇ ਬਾਸ਼ਿਦਿਆਂ ਨੂੰ ਡੀਪੈਂਡੈਂਟ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਸਤੰਬਰ 1988 ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਫਤੇ ਸ. ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬਾਮਸੇਫ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਤੇ ਮੈਂ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਅਹਿਮ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਜਾ ਰਹੇ ਸਾਂ, ਲੋਹੀਆਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਇਕ ਬੱਸ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਲੋਕ ਬੜੇ ਘਬਰਾਏ ਹੋਏ ਦੱਸ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਵਹਾਅ ਆ ਰਿਹਾ ਐ ਤੇ ਭਾਰੀ ਹੜ੍ਹ ਇਕ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਐ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਨਜ਼ਾਕਤ ਭਾਂਪਦਿਆਂ ਦੂਜੇ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਵੀ ਵਾਪਸ ਮੁੜਨਾ ਈ ਮੁਨਾਸਿਬ ਸਮਝਿਆ। ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੜ੍ਹ ਆਉਣ ਬਾਰੇ ਪੂਰਾ ਭੈਅ ਬਣਿਆਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦਰਿਆ ਪਾਰਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਟਰਾਲੀਆਂ ਤੇ ਲੱਦ ਕੇ ਆਪਣਾ ਸਮਾਨ ਤੇ ਡੰਗਰ ਵੱਛਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਿਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਗਲੇ ਦਿਨੀਂ ਮੈਂ ਵੀ ਆਪਣਾ ਮੋਟਾ ਮੋਟਾ ਸਮਾਨ ਟਰਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਰੀ ਪਿੰਡ ਸੁਲਹਾਣੀ ਛੱਡ ਆਇਆ ਤੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਲੈ ਗਿਆ। ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੀਆਂ ਨੀਵੀਆਂ ਆਬਾਦੀਆਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਆ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ। ਸੈਂਟਰਲ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਪਿਛਵਾੜੇ ਵਸੇ ਸਾਡੇ ਮਹੱਲੇ ਦਸਮੇਸ਼ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਾਣੀ ਹੀ ਪਾਣੀ ਸੀ ਤੇ ਵਹਾਅ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਸੀ। ਇਉਂ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਦਰਿਆ ਦਾ ਮੁਹਾਣਾ ਈ ਇਸ ਤਰਫ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਘਰ ਵਿੱਚ 3-4 ਫੁੱਟ ਪਾਣੀ ਭਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਮਕਾਨ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਪਾਟ ਗਈਆਂ ਤੇ ਫਰਸ਼ ਬਹਿ ਗਏ। ਘਰ ਦਾ ਕਾਫੀ ਸਮਾਨ ਨੁਕਸਾਨਿਆਂ ਗਿਆ।

ਬੇਮੋਸਮੇ ਤੇ ਅਚਨਚੇਤ ਆਏ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਏਕੜ ਪੱਕਿਆ ਜਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਝੋਨਾ ਰੁੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਭਾਰੀ ਜਾਨੀ ਤੇ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਬੇਘਰ ਹੋ ਗਏ। ਉਹਨੀ ਦਿਨੀਂ ਆਮ ਚਰਚਾ ਸੀ ਕਿ ਮੰਡ ਵਿੱਚ ਲੁਕੇ ਖਾੜਕੂਆਂ ਦੀਆਂ ਲੁਕਵੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਸਾਜ਼ਸ਼ ਨਾਲ ਬਿਨਾਂ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤਿਆਂ ਪਾਣੀ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਫਵਾਹ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਸਚਾਈ ਸੀ ਇਸ ਦਾ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਪਰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਗਰਮ ਦਲੀ ਗੱਭਰੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਭਾਖੜਾ ਬੰਬ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਭੁੰਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਸ. ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ, ਸ. ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਤੇ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ, ਮਾਸਟਰ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਮਾਸਟਰ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਸਤੇ ਦਿੱਲੀ ਚਲੇ ਗਏ। ਉਹਨੀ ਦਿਨ ਉਹ ਕਰੋਲ ਬਾਗ ਵਿਚਲੇ ਬਾਮਸੇਫ ਵਾਲੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬੈਠਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਜੋ ਦਫਤਰ ਨਾਲੋਂ ਰਿਕਾਰਡ ਰੂਮ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਰਸਮੀ ਗੱਲਬਾਤ ਉੱਪਰਤ ਉਹ ਸਾਨੂੰ, "ਸਮਾਜਿਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਮੁਕਤੀ ਅੰਦੋਲਨ" ਦੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਆਪੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਸੰਤ ਨਾਮਦੇਵ, ਸੰਤ ਕਬੀਰ ਸੰਤ ਰਵਿਦਾਸ ਦੇ ਅਛੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਕੀਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਬੇਗਮਪੁਰੇ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯਤਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਸਨ। ਉਹ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਤੱਕ ਦਸ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਸੁੱਚੇ ਤੇ ਮਾਨਵੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਮਨਸੂਬਾ ਬੰਦੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਸਾਡੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਨਿਚੋੜ ਹੈ। ਜੇ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦਰਦਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਐ ਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦਾ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ "ਸਰਦਾਰ ਤੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ" ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਮੇਰੇ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਮੇਰੇ ਉਪਰ ਖਾਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮ ਫਿਰ ਕੇ ਅਛੂਤਾਂ ਸਫ਼ਤਾਂ ਲਈ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸੂਝ ਬੂਝ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਜਮੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹਾਂ। ਉਹਨਾਂ ਗੱਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ ਮਹਾਤਮਾ ਜੋਤੀ ਬਾ ਫੂਲੇ, ਛਤਰਪਤੀ ਸ਼ਾਹੂ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ, ਪੈਰੀਅਰ ਰਾਮਾ ਸੁਆਮੀ ਨਾਇਕਰ ਤੇ ਨਰਾਇਣਾ ਗੁਰੂ ਤੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਕੁਝ

ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਸਮਾਜ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਸਿਰਫ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਫਸ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬਾਮਸੇਫ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ, ਡੀ.ਐਸ. ਫੋਰ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਟੀਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲੋਕਸ਼ਾਹੀ 'ਚ ਬਹੁਤੇ ਵੋਟਾਂ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸਾਸ਼ਕ ਸਮਾਜ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਧਨਾਚ ਲੋਕ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਦਾ ਵੋਟ ਖਰੀਦ ਕੇ, ਵੋਟ ਲੁੱਟ ਕੇ ਡਰਾ ਧਮਕਾ ਕੇ ਹੁਕਮਰਾਨ ਬਣਕੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਰੱਖਕੇ ਜ਼ੁਲਮ ਜ਼ਿਆਦਤੀ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਬੇਸ਼ਕ ਭਾਰਤ ਇੰਡੀਪੈਂਡੈਂਟ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਸ਼ਿਦਿਆਂ ਨੂੰ ਡੀਪੈਂਡੈਂਟ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਇਕ ਅਮੀਰ ਮੁਲਕ ਹੈ ਪਰ ਇਥੋਂ ਦੇ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਸਾਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਇਥੋਂ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਗਰੀਬ ਕੰਗਾਲ ਤੇ ਲਾਚਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਤੇ ਪੁਆਇੰਟਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਦੱਸ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਇਹਨਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੋਇਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਇਲੇ ਦੀ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੋਇਲੇ ਦੀ ਖਾਨ ਵਿੱਚ ਔਖਾ ਤੇ ਜਾਨ ਜੋਖਮ ਚ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਬਦਲੇ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਕੋਇਲਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ ਪਰ ਏਥੇ ਬਰਮਲ ਪਲਾਂਟ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮੀਲਾਂ ਤੋਂ ਕੋਇਲਾ ਢੋਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਰਮਲ ਪਲਾਂਟ ਲਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹਾਈਡਲ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਬਿਹਾਰ, ਉਤੀਸਾ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਭੁੱਖੇ ਮਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੁਦਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨਾਜ ਗਲ ਸੜ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਹ ਦੱਸ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਗਰ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਈ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਚੱਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਲਈ ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ ਬਲਕਿ ਅਸੀਂ ਬਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵਾਂਗੇ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਯੋਗ ਭੂਮੀ ਦੀ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੇਵਲ 40 ਕਰੋੜ ਹੈਕਟਰ ਭੂਮੀ ਤੇ ਹਲ ਚਲਦਾ ਹੈ। 90 ਕਰੋੜ ਹੈਕਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਗਲੀ ਪਈ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਹਲ ਹੇਠ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਬਦਨੀਤੀ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਜਦਕਿ ਇਕ ਪਾਸੇ ਲੱਖਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਤਰਸ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਗਲੀ ਛੱਡੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ (ਸਾਹਿਬ) ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਭਾਖੜਾ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਛੱਡਕੇ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਰੋੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਦੇ ਚਰਚੇ ਹਨ ਕੀ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੋਈ ਸਿਰ ਫਿਰਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਜਦੋਂ ਮਰਜ਼ੀ ਵੱਸਦੇ ਰੱਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦੇਵੇ?

ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਗੰਭੀਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਮੈਂ ਭਾਖੜਾ ਵਰਗੇ ਵੱਡੇ ਡੈਮ ਉਸਾਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਬਲਕਿ ਛੋਟੇ ਡੈਮ ਬਣਾ ਕੇ ਉਥੋਂ ਹੀ ਚੈਨਲਾਈਜ਼ ਕਰਕੇ ਸਿੰਜਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈਡਲ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿਆਂਗੇ। ਪੁਆਇੰਟਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਨਕਸ਼ੇ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਇਹਨਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਦਿਖਾ ਦਿਖਾ ਕਿ ਅੰਦੋਲਨ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਬਰਬਾਦੀ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਨੀਤੀ ਬਾਰੇ ਸਮਝਾਉਂਦਿਆਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਕ ਇਕ ਲੱਖ ਏਕੜ ਦੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਫਾਰਮ ਬਣਾਵਾਂਗੇ ਜਿੱਥੇ ਕਾਮਿਆਂ ਲਈ ਆਧੁਨਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕਲੋਨੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਹਸਪਤਾਲ, ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ ਆਦਿ ਆਈ ਦੀਆਂ ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਸੁਪਰ ਬਜ਼ਾਰ ਤੇ ਏਥੋਂ ਤੱਕ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਵੀ ਉਥੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਸਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਖਾਨੇ ਉਸ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋਣਗੇ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਗੰਨੇ ਦੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਗੰਨਾ ਈ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਸੁਗਰ ਮਿਲਾਂ

ਹੋਣਗੀਆਂ। ਮਾਸਟਰ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਹੈ

"ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਸਰਕਾਰੀ ਹੈ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਹਮਾਰੀ ਹੈ।"

ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗੀ ਸਰ ?

ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਠਾਕੁਰ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੋਲ 8000 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। ਚੌਧਰੀ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਫਾਰਮ ਨੂੰ ਨੌਂ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਕ ਵੱਡੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਸ੍ਰੀ ਨਰ ਸਿਮ੍ਹਾ ਰਾਓ ਪਾਸ 175000 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਹੈ ਉਹ ਸੁਪਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੈ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਲ ਵਾਹੁਣਾ ਨੀਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਿਤਾ ਐ। ਹਲ ਦੇ ਮੂੰਹੇ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨਰਕ 'ਚ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ 70 ਫੀਸਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਆਰੀਆ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਧਾਰਮਿਕ ਆਸਬਾ ਮੁਤਾਬਕ ਹਲ ਦੇ ਮੂੰਹੇ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਲਾਉਣਾ। ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਇਕ ਸਿਆੜ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਖੋਹੇਗੀ ਪਰ ਖੇਤ ਮਜਦੂਰ ਵਾਪਸ ਲਵੇਗੀ। ਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਖੇਤੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਆਪਣੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਧਨਾਚ ਜਿੰਮੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਿੰਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਚਾਹੁਣ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਸਰਤ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਖੇਤੀ ਉਸਨੂੰ ਖੁਦ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਜੇ ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ 3 ਸਾਲ ਖੇਤ ਹਲ ਖੱਲੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਂਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਖੇਤ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠ ਲੈ ਲਏਗੀ ਤੇ ਉਹ ਖੇਤ ਲੋੜਵੰਦ ਵਾਹੀਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤਕਸੀਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਵੇਂ ਫਸਲ ਦੀ "ਐਮ. ਐਸ. ਪੀ". (Minimum Support Price) ਮਿੱਥੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਜਦੂਰਾਂ ਲਈ " ਮਿਨੀਮਮ ਸੁਪੋਰਟ ਵੇਜ " ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਅਦਾਰੇ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਸੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਜਦੂਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਜਰਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਕੇ ਮਜਦੂਰ ਲਿਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਨੀਤੀ ਚਹਦਾਪ ਲਾਅਬੁਰ ਅਨਦ 'ਰਦਦ ਸਣ ਵਾਲੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਐ ਤੇ ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਸਰਕਾਰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਉਤਨੀ ਦੇਰ ਸਨਮਾਨ ਯੋਗ ਗੁਜਾਰੇ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਭੱਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਦਯੋਗੀ-ਕਰਣ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦੇਵੇਗੀ। ਔਖੇ ਤੇ ਜਾਨ ਜੋਖਮ ਚ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਨਖਾਹ ਵਧੇਰੇ ਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਜਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੰਡ ਏਰੀਏ ਵਿੱਚ ਸਰਕੰਡਾ ਬਹੁਤ ਹੈ ਤੇ ਉਥੇ ਕਾਗਜ਼ ਦਾ ਕਾਰਖਾਨਾ ਲਾਕੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮੰਡ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵੀ ਹੱਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ 70 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕ ਖੇਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਭੁੱਖ ਮਰੀ ਤੇ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਕੇਵਲ ਖੇਤੀ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹਿਕੇ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 200 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਉਥੇ 90 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕ ਖੇਤੀ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਲੋਕ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਉਦਯੋਗੀ-ਕਰਣ ਹੋਇਆ ਅਮਰੀਕਾ ਅੱਗੇ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵੱਧਦਾ ਗਿਆ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਉਦਯੋਗ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਥੇ ਕੇਵਲ 10 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕ ਖੇਤੀ ਦਾ ਧੰਧਾ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਿਲ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਖੇਤੀ ਤੇ ਸਬਸਿਡੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਅੱਜ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨੰਬਰ ਇਕ ਮੁਲਕ ਗਿਣਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇ ਕਮੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਨੀਅਤ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਾਸ਼ਨ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਬੇਈਮਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਕਾਊ ਮਾਲ ਸਮਝ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਦਾ ਸਮਾਜ ਵਿਕਾਊ ਹੋ ਜਾਵੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਵੀ ਵਿਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਵਿਕਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਨਾ ਵਿਕਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਜ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲੋਕ ਇਕ ਵਾਰ ਵਿਕਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਸ਼ਕ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਵਿਗਤੀ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਬਣਾ ਕੇ ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੇਵਲ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਹੋਰ ਵੀ ਜਿੰਨੇ ਘਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਸਾਡੇ ਸੰਗਠਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨ, ਸਿੱਖ, ਈਸਾਈ, ਬੋਧੀ ਆਦਿ ਸਾਰੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਸਤਾਏ ਹੋਏ ਲੋਕ ਹਨ ਸਾਡਾ ਸਤਾਏ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸੰਗਠਨ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ ਆਪ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੋਟਾਂ ਵਾਲਾ ਸਮਾਜ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾ ਸਕੇ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੋਟਾਂ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਤੇ ਲਾਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਚੋਣਾਂ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਰਧਨ ਸਮਾਜ ਆਪਣੇ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਨਾ ਬਣਾ ਸਕੇ, ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾ ਬਣਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਲੈਂਡ ਲਾਰਡ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਰਾਜਾ ਭਾਵ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ 50 ਕਰੋੜ ਬੋੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਖੇਤੀ ਹੀਣ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ, ਖਾਲੀ ਪਈ ਜ਼ਮੀਨ ਲੋੜਵੰਦ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ।

ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀ ਆਪਣੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਸਰਨਾਰਥੀ ਬਣ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ 10 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਜੇ ਵੱਡੇ ਜਿੰਮੀਦਾਰਾਂ ਦੇ ਆਤੰਕਵਾਦ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆਕੇ ਪਿੰਡ ਛੱਡ ਕੇ ਗੰਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ 'ਚ ਝੁੱਗੀਆਂ ਝੋਂਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਚੋਂ 5000 ਸਵਰਨ ਹਿੰਦੂ ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ ਇਹਨਾਂ 5000 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 530 ਕਰੋੜ ਰੁਪਇਆ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ 10 ਕਰੋੜ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀ ਸਰਨਾਰਥੀ ਬੋਬਸੀ ਤੇ ਲਾਚਾਰੀ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੰਜ ਛੇ ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਮੁੰਤਰ- ਮੁਗਧ ਹੋਏ ਪੂਰੀ ਜਿਗਿਆਸਾ ਨਾਲ ਸੁਣ ਰਹੇ ਸਾਂ। ਬੋੜਾ ਆਰਾਮ ਕਰ ਲਓ ਸਾਹਿਬ ਬੱਕ ਗਏ ਹੋਵੋਗੇ- ਮੈਂ ਆਖਿਆ। "ਮਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਰਾਮ ਹੀ ਕਰਨਾ ਹੈ"- ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ।

ਸਾਹਿਬ (ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ) ਮਿੱਠਾ ਖਾਣ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸ਼ੁਕੀਨ ਸਨ। ਜਲੇਬੀਆਂ ਲਿਆਓ -ਮੈਂ ਸਾਈਆਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਸੀ ਕਿਲੋ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਗਜਰੇਲਾ ਇਕ ਵਾਰ ਉਹ ਵੇਖਦਿਆਂ ਵੇਖਦਿਆਂ ਸਹਿਜੇ ਈ ਖਾ ਗਏ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਾਤਾ ਬੀਬੀ ਬਿਸ਼ਨ ਕੌਰ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਯਾਦ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਇਕ ਵਾਰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਿੰਡ (ਖੁਆਸਪੁਰ) ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਲਈ ਬਣਾਈ ਖੀਰ ਦਾ ਪਤੀਲਾ 'ਕੱਲੇ ਈ ਸਮੇਟ ਗਏ ਸਨ। ਸ. ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮਾਸਟਰ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਜਲੇਬੀਆਂ ਲੈਣ ਚਲੇ ਗਏ। ਬਜ਼ਾਰ ਦੇ ਵਾਕਫ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਲੰਮੀ ਉਡੀਕ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਵਾਪਸ ਆਏ ਤਾਂ ਸਾਹਿਬ ਜਲੇਬੀ ਚੁਕਦਿਆਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਜਿਹੋ ਜਿਹੇ ਪੰਜਾਬੀ ਢਿੱਲੇ ਹਨ ਉਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਢਿੱਲੀਆਂ ਜਲੇਬੀਆਂ ਲਿਆਏ ਹਨ।

ਸਾਮ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੁਹੱਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਬਲਿਕ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਫੋਰ ਵੀਲੂਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸਾਹਿਬ ਸਾਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਗਏ। ਝੁੱਗੀਆਂ ਝੋਂਪਤੀਆਂ ਤੇ ਗਰੀਬ ਬਸਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਲਈ ਜੋਸ਼ ਤੇ ਹੌਸਲਾ ਵੇਖਕੇ ਹੋਰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹੋਕੇ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਾਪਸ ਮੁੜੇ।

ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਸੁਲਹਾਣੀ
91-98721-55120

ਕਰੁੰਬਰ
ਕੋਰੋਨਾ ਕਰੁੰਬਰ ਕੱਢੀ ਜਾਂਦਾ, ਪਰ੍ਹੇ ਪਰ੍ਹੇ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਜੀ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣਾ ਜੇ, ਮੂੰਹ ਬੰਨ੍ਹਣਾ ਹੀ ਪੈਣਾ ਜੀ।
ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਹੁਣ ਤਾਂ, ਵੱਧ ਗਿਆ ਖਤਰਾ ਹਰ ਪਾਸੇ ਆਪਣਾ ਆਪ ਬਚਾਅ ਲਈਦਾ, ਸਰਕਾਰੀ ਤਾਂ ਫੋਕੇ ਦਿਲਾਸੇ ਭਾਵੇਂ ਪਤਾ ਹੈ ਸਭ ਕੁਝ, ਫਿਰ ਵੀ ਸੋਚ ਕੇ ਬਹਿਣਾ ਜੀ ਕਰੋਨਾ ਕਰੁੰਬਰ ਕੱਢੀ ਜਾਂਦਾ, ਪਰ੍ਹੇ-ਪਰ੍ਹੇ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਜੀ।
ਲੋੜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਤੇ ਵੀ, ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜੀ ਜਾਣਾ

ਚਲਾਕੀਆਂ ਨਾਲ ਕਈ ਫਸਦੇ, ਕੋਈ ਵਰਤ ਨਾ ਜਾਵੇ ਭਾਣਾ ਗੱਲ ਕੋਈ ਵੀ ਕਰਨੀ, ਤੇ ਫੁੱਟ ਦੂਰੋਂ ਕਹਿਣਾ ਜੀ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣਾ ਜੇ, ਮੂੰਹ ਬੰਨ੍ਹਣਾ ਹੀ ਪੈਣਾ ਜੀ।
ਲੋਕੀ ਪਰਹੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਵਧੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਹੀ ਬਿਮਾਰੀ ਕਿੱਥੋਂ ਕਿੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ, ਗਿਣਤੀ ਦੇਖੋ ਕੀ ਹੈ ਸਰਦਾਰੀ ਕਹਿ ਗਏ ਸਾਡੇ ਸਿਆਣੇ, ਖੁੰਗਿਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਖਹਿਣਾ ਜੀ ਕਰੋਨਾ ਕਰੁੰਬਰ ਕੱਢੀ ਜਾਂਦਾ, ਪਰ੍ਹੇ-ਪਰ੍ਹੇ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਜੀ।

ਕੋਰੋਨਾ ਅਜੇ ਜੁਆਨੀ ਵਿਚ, ਆਫਤ ਆਈ ਹੋਈ ਆ ਸਾਰੇ ਸੋਚੋ ਤੁਸੀਂ ਕਿੱਦਾਂ ਹੈ ਬਚਣਾ, ਲੋਕੀ ਤਾਂ ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਮਾਰੇ ਰੱਬ ਨਾਲ ਜੁਤੀਏ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ, ਭਗਤੀ ਵਧੀਆ ਰਹਿਣਾ ਜੀ ਮੂੰਹ ਬੰਨ੍ਹਣਾ ਹੀ ਪੈਣਾ ਜੀ, ਪਰ੍ਹੇ ਪਰ੍ਹੇ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਜੀ
ਦਾਤੇ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜ਼ਰੀਏ ਜੀ, ਸੱਚੇ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਡਰੀਏ ਜੀ ਕਈ ਕੁਝ ਹੀ ਬਦਲ ਜਾਣਾ, ਐਵੇਂ ਨਾ ਹੋਕੇ ਭਰੀਏ ਜੀ ਬੁੱਤਾ ਸਾਰੀਏ ਬੁੱਤਾ 'ਬਾਹੀਆ', ਸਮਝ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਣਾ ਜੀ ਕਰੋਨਾ ਕਰੁੰਬਰ ਕੱਢੀ ਜਾਂਦਾ, ਪਰ੍ਹੇ ਪਰ੍ਹੇ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਜੀ।

- ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਹੀਆ
510-314-2859

ਪਨਾਢ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਕੇ ਬੀਐਸਪੀ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਗਈ- ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ

29 ਨਵੰਬਰ 1996 ਨੂੰ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਰਾਹੀਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. ਡੀ. (ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ) ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ ਆ ਰੁਕੇ। ਥੱਕੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਰ ਬਾਮਸੇਫ ਤੇ ਬਸਪਾ ਦੇ ਚੋਣਵੇਂ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਲੰਮੀ ਗਲ ਬਾਤ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਦਸ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ 1987 ਨੂੰ ਹੀ ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਖਾਤਾ ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਜੇ ਕਿਤੇ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਕੇਵਲ ਇਕ ਲਖ ਰੁਪਇਆ ਹੁੰਦਾ।

ਬੜੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜਨਵਰੀ 1987 ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਂਸਦ ਸ੍ਰੀ ਸੁੰਦਰ ਲਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਹਰਿਦੁਆਰ ਦੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਸਾਂਸਦੀ ਸੀਟ ਖਾਲੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ 23 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਜਿਮਨੀ ਚੋਣ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕੋਂਦਰ ਵਿੱਚ 1977 ਵਿਚ ਸਤਾ ਸੁਖ ਮਾਣ ਚੁੱਕੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਦਲਿਤ ਆਗੂ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਬਿਲਾਸ ਪਾਸਵਾਨ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਇਕ ਚੋਣ ਦੌਰਾਨ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟ ਲੈਣ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਤੀਸਰਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸੀ ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਹਰਿਦੁਆਰ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਇਕ ਸਿਟਿੰਗ ਐਮ ਐਲ ਏ (ਵਿਧਾਇਕ) ਵੀ ਸੀ। ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਰਹਿ ਚੁੱਕਾ ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਸਾਂਸਦ ਸ੍ਰੀ ਆਰ. ਐਲ. ਕੁਰੀਲ ਵੀ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਡਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ ਇਕ ਅਸਲੋਂ ਸਿਖਾਂਦਰੂ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੀ ਆਗੂ ਬੀਬੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਕੁ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਈ ਰਾਜਨੀਤਕ ਰੰਗ ਮੰਚ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਈ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਘਾਗ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਤੇ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰਿਆ ਗਿਆ।

ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਠਾਕੁਰ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ, ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਗੂ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਹੈਗੜੇ ਤੇ ਮਧੂ ਦੰਡਵਤੇ ਆਦਿ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪਾਸਵਾਨ ਨੂੰ ਹਰਿਦੁਆਰ ਵਿਚ ਗੰਗਾ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਹਰਿ ਕੀ ਪਉੜੀ ਤੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਵਾਇਆ। ਠਾਕੁਰ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਨੇ ਕੇਵਲ ਧੌਤੀ ਬੰਨ੍ਹਕੇ ਉਹਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੋਢਿਆਂ ਤੇ ਚੁੱਕਕੇ ਪੰਡਿਆਂ ਤੋਂ ਉਹਦੀ ਜਿੱਤ ਲਈ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਲਿਆ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪਾਸਵਾਨ ਸਰਬ ਸਾਂਝਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੈ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਹਰਿ ਕੀ ਪਉੜੀ ਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਗੰਗਾ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਵਾਕੇ ਤੇ ਪੰਡਿਆਂ ਤੋਂ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਲੈਕੇ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰਿਆ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਉਸਦੀ ਜਿੱਤ ਯਕੀਨੀ ਹੈ। ਉਧਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਹੀ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਹਰਿਦੁਆਰ ਦਾ ਜੰਮਪਲ ਹੈ ਤੇ ਅਕਸਰ ਹੀ ਹਰਿ ਕੀ ਪਉੜੀ 'ਤੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਇਹ ਚੋਣ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤੇਗਾ। ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਛਣ ਤੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਏਥੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਹਰਿ ਕੀ ਪਉੜੀ 'ਤੇ ਗੰਗਾ ਮੈਲੀ (ਅਪਵਿੱਤਰ) ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਬਸਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੂੰ ਹਰਿ ਕੀ ਪਉੜੀ ਤੋਂ ਦੋ ਫਰਲਾਂਗ ਉਪਰ ਜਾਕੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਗੰਗਾ ਦਾ ਪਾਣੀ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਹੈ, ਜਿਆਦਾ ਸੁਧ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਇਹ ਹੀ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਾਡੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਜਿੱਤ ਯਕੀਨੀ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪੰਡਤ ਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ

ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਟਾਈਮਜ਼ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਹ ਹਰਿਦੁਆਰ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਤਾਂ ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਨੇ ਪੂਰੇ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਨੈਕ ਟੂ ਨੈਕ ਹੋਵੇਗਾ ਨਤੀਜਾ ਬੜਾ ਦਿਲਚਸਪ ਨਿਕਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੈਸ ਵਾਲਾ ਖਚਰਾ ਹਾਸਾ ਹੱਸਦਿਆਂ ਮੱਥੇ ਤੇ ਹਥ ਮਾਰਦਾ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਜਦੋਂ ਗਿਣਤੀ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਗੋਤ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 7616 ਵੋਟ ਪਏ ਤੇ ਬਸਪਾ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ 7619 ਵੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਏ। ਸਰਬ ਸਾਂਝੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪਾਸਵਾਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ 183 ਵੋਟ ਹੀ ਮਿਲੇ। ਦੂਸਰੇ ਗੋਤ ਦਾ ਚੋਣ ਨਤੀਜਾ ਫਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਈ ਸੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਬਸਪਾ 8000 ਕੁ ਵੋਟ ਲੈ ਕੇ ਬਰਾਬਰ ਬਰਾਬਰ ਭਿਤ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਾਸਵਾਨ ਫਿਰ 200 ਵੋਟਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਹੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕੇ। ਰਾਜਨੀਤਕ ਮਾਹਰਾਂ ਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਦੰਦ ਜੁੜ ਗਏ ਕਿ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਕਿਧਰੋਂ ਆ ਟਾਕੀ ਇਹ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤੀਜੇ ਗੋਤ ਦਾ ਚੋਣ ਨਤੀਜਾ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਈ ਪਾਸਵਾਨ ਗਿਣਤੀ ਹਾਲ ਵਿੱਚੋਂ ਗਏ ਦੇ ਸਿੰਗਾਂ ਵਾਂਗ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਆਖਰੀ ਨਤੀਜੇ ਤੱਕ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ 149377 ਵੋਟ ਹਾਸਲ

ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਜੇਤੂ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਬਸਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ 135390 ਦੇ ਵੋਟ ਲੈਕੇ ਕੇਵਲ 13987 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਪਛੜ ਗਈ। ਸਰਬ ਸਾਂਝਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਾਮ ਬਿਲਾਸ ਪਾਸਵਾਨ 34225 ਵੋਟ ਲੈਕੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਜਬਤ ਕਰਵਾ ਬੈਠਾ, ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੀ ਤਕਰੀਬਨ 47000 ਵੋਟ ਹੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਿਆ ਤੇ ਆਰ. ਐਲ. ਕੁਰੀਲ ਸਾਬਕਾ ਸਾਂਸਦ ਸੈਂਕੜਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਚੱਕਰ 'ਚ ਹੀ ਫਸਿਆ ਰਿਹਾ।

ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦੱਸ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਜੇ ਇਸ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਕੋਲ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਇਆ ਚੋਣ ਲੜਨ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ 1987 ਵਿਚ ਹੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਸਾਂਸਦ ਬਣ ਜਾਣੀ ਸੀ ਤੇ ਬਸਪਾ ਦਾ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਖਾਤਾ ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਣਾ ਸੀ ਤੇ ਪਰ ਪੂਰੇ ਦੇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਰੀਘ ਰੀਘ ਕੇ 87000 ਰੁਪਏ ਮਸਾਂ ਹੀ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕੇ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਨੋਟਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਧਨਾਢ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਧੂੜ ਚਟਾ ਦਿੱਤੀ।

ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਪੁੱਛਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਕੌਣ ਹੈ ਤੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਕੌਣ ਹੈ ? ਲੇਕਿਨ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਵਕਤ ਇਕ ਵਡਾ ਪੇਪਰ 'ਇਲਸਟਰੇਟਡ ਵੀਕਲੀ' ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਉਸਨੇ ਮੇਰਾ (ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ) ਇੰਟਰਵਿਊ ਲੈਕੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਦਸ ਸਫੇ ਲਿਖੇ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਗਭਗ ਹਰ ਪੇਪਰ ਵਿਚ ਇੰਟਰਵਿਊ ਛਪੇ

ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਉਹ ਚੁਣਾਓ ਲੜਿਆ।

ਉਹ ਕਹਿਣ ਲਗੇ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਤੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਅਗਰ ਜੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਪਾਸ ਇਕ ਲਖ ਰੁਪਏ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਹਰਦੁਆਰ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਜਿੱਤ ਗਈ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਕਾਰਜ ਕਰਤਾ ਆਖਣ ਲਗੇ ਲਗਦਾ ਇਉਂ ਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਮੈਂ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਕ ਲਖ ਰੁਪਇਆ ਵੀ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਉਸ ਵਕਤ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਾਰਟੀ ਤਾਂ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ ਤੇ ਲੋਕ ਸਾਨੂੰ ਵੋਟ ਵੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਲੇਕਿਨ ਵੋਟ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਧਨ ਦੀ ਦੀ ਘਾਟ ਸਦਕਾ ਦਿੱਕਤ ਆ ਰਹੀ ਐ। ਸਾਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿਤੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਹੋ ਮੈਂ ਬੋਲ ਕੇ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਤਾਤੀਆਂ ਵਜਾ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਓ। ਗਲ ਅਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਦੀ ਲੋਕ ਸਾਨੂੰ ਵੋਟ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਅਪੀਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਵਜਨ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ 11700 ਰੁਪਏ ਬਣਦੇ ਹਨ ਉਹਨੂੰ ਰਾਊਂਡ ਫਿਗਰ ਕਰਕੇ 12000 ਰੁਪਏ ਹਰ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਮੈਨੂੰ ਦੇਵੋ ਮੈਂ ਤਦ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਤੇ ਆਵਾਂਗਾ। ਉਹ ਸੋਚਣ ਲਗੇ ਕਿ ਦੂਸਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਾਲੇ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਤੇ ਪੈਸੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਖਰਚਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਜੋ ਪੈਸੇ ਮੰਗਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜੇ

ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਸੁਲਹਾਰੀ 91-98721-55120

ਕੋਲ 12 ਲਖ ਰੁਪਇਆ ਇਕੱਠਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਸਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹੁਣ ਮੇਰੀ ਉਮਰ 52 ਸਾਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਸਾਈਕਲ ਚਲਾਉਣ ਵਿਚ ਦਿੱਕਤ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਵਜਨ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ 12000 ਰੁਪਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ 52000 ਰੁਪਿਆ ਤੇ 52000 ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਕਰੋ। ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਾਲੀ ਗਲੋਚ (ਸੰਬੋਧਨ) ਕਰਨ ਲਈ ਆਉਂਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਲੋਂ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ 52000 ਰੁਪਈਏ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 22 ਮੀਟਿੰਗਾਂ 52-52 ਹਜ਼ਾਰ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਫਿਰ ਆਗਰਾ ਦੇ ਕੁਝ ਸਾਬੀ ਮਿਲ ਕੇ ਜੋਰ ਪਾਉਣ ਲਗੇ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਜਲਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦਿਓ। ਆਗਰੇ ਵਾਲੇ ਜੁੱਤੇ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਕਾਫੀ ਪੈਸਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸੇਠੀਆ ਲੋਕ ਵੀ ਹਨ। ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਈ ਲਾਈਨ ਨਾ ਤੋੜੋ। ਅਗਰ ਲਾਈਨ ਤੋੜਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਕ ਲਖ ਰੁਪਇਆ ਦਿਓ। ਉਹ ਕਹਿਣ ਲਗੇ ਅਸੀਂ ਲਾਈਨ ਤੋੜਨੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਇਕ ਲਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਤੇ ਇਕ ਲਖ ਲੋਕ ਵੀ ਇਕੱਠੇ ਕਰਾਂਗੇ। ਇਉਂ ਇਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਾਲੀ ਮੇਰੀ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਆਗਰੇ ਦੇ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ ਲਾਗੇ ਅੰਬੋਡਕਰ ਪਾਰਕ ਵਿਚ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਇਕ- ਇਕ ਲੱਖ ਵਾਲੀਆਂ 7 ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 7 ਲੱਖ ਰੁਪਇਆ ਇਕੱਠਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ 40 ਲੱਖ ਰੁਪਈਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਕੱਠਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਤਦ ਤਕ 1989 ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਆ ਗਈਆਂ। ਉਸ ਚਾਲੀ ਲੱਖ ਨਾਲ ਅਸੀਂ 15 ਐਮ. ਐਲ. ਏ. (ਵਿਧਾਇਕ) ਤੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ (ਬਿਜਨੋਰ ਸੀਟ ਤੋਂ ਮਾਇਆਵਤੀ ਤੇ ਆਜਮਗੜ ਤੋਂ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ) ਜਿਤਾਉਣ 'ਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ (ਬੀ ਐਸ ਪੀ) ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਮਾਨਤਾ ਪਰਾਪਤ ਪਾਰਟੀ ਬਣ ਗਈ ਤੇ ਹਾਥੀ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਪੱਕਾ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਹਰਭਜਨ ਲਾਖਾ ਫਿਲੌਰ ਤੋਂ ਜਿੱਤ ਗਿਆ ਤੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵੀ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲ ਗਈ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਲ ਮੁਤਾਬਕ ਜਿਹੜੀ ਪਾਰਟੀ ਚਾਰ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਨਤਾ ਪਰਾਪਤ ਕਰ ਲਵੇ ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਪਰਾਪਤ ਪਾਰਟੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿਤੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਪਰਾਪਤ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾਉਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਧਨਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੋੜਾ ਬੋੜਾ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਲੋਕ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਮੰਨਦੇ ਗਏ ਤੇ ਇਉਂ ਬਸਪਾ ਧਨਾਢਾਂ ਨੂੰ ਧੂੜ ਚਟਾ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵੱਧਦੀ ਗਈ।

1996 ਤਕ ਬਸਪਾ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲ ਗਈ। ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਦੂਸਰੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਨਿਰਧਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨਾਲ ਧਨਾਢਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਕੇ ਤੀਜੇ ਨੰਬਰ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਪਰਾਪਤ ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਬੀ ਐਸ ਪੀ ਦੀ ਕੀ ਪਹਿਚਾਣ। ਨੀਲਾ ਝੰਡਾ ਹਾਥੀ ਨਿਸ਼ਾਨ

ਗ਼ਜ਼ਲ		ਗ਼ਜ਼ਲ		ਕੁੱਝ ਹੋਸ਼ ਕਰੋ!	
ਅੱਖਰ ਅੱਬਰੂ ਬਣਗੇ ਜਾਪਣ	ਛਿੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੱਥ ਚ,	ਅੱਖਰ ਅੱਬਰੂ ਬਣਗੇ ਜਾਪਣ	ਛਿੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੱਥ ਚ,	ਕੁੱਲੀ ਵਿਚ ਸਹਿਕਦੇ ਗਰੀਬ ਵੱਲ ਵੇਖੋ ਰਤਾ,	
ਸਤਰਾਂ ਭੁੱਬਾਂ ਮਾਰ ਦੀਆਂ।	ਰੁਲਦੀ ਬਾਪੂ ਦੀ ਦਸਤਾਰ ਦੀਆਂ।	ਸਤਰਾਂ ਭੁੱਬਾਂ ਮਾਰ ਦੀਆਂ।	ਰੁਲਦੀ ਬਾਪੂ ਦੀ ਦਸਤਾਰ ਦੀਆਂ।	ਵਾਧੂ ਖਾ ਕੇ ਗੋਗੜਾਂ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲਿਓ!	
ਕੱਲੂ ਵਾਂਗਰਾਂ ਸੁਰਖ ਸੁਰਖੀਆਂ	ਚਾਰ ਚੁਫੇਰੇ ਹੁਣ ਤਾਂ ਏਥੇ	ਕੱਲੂ ਵਾਂਗਰਾਂ ਸੁਰਖ ਸੁਰਖੀਆਂ	ਚਾਰ ਚੁਫੇਰੇ ਹੁਣ ਤਾਂ ਏਥੇ	ਕੁੱਝ ਹੋਸ਼ ਕਰੋ! ਕੁੱਝ ਹੋਸ਼ ਕਰੋ!!	
ਅੱਜ ਫੇਰ ਅਖਬਾਰ ਦੀਆਂ।	ਸਿਵਿਆਂ ਵਾਂਗ ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਐ,	ਅੱਜ ਫੇਰ ਅਖਬਾਰ ਦੀਆਂ।	ਸਿਵਿਆਂ ਵਾਂਗ ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਐ,	ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਤਾਉਣ ਵਾਲਿਓ!	
	ਸੱਭ ਅੱਛਾ ਦੀਆਂ ਆਉਣ ਅਵਾਜ਼ਾਂ,		ਸੱਭ ਅੱਛਾ ਦੀਆਂ ਆਉਣ ਅਵਾਜ਼ਾਂ,	ਕੁੱਝ ਹੋਸ਼ ਕਰੋ-----'	
ਮਾਵਾਂ ਦੀ ਡੰਗੋਰੀ ਰੁਲਗੀ,	ਟੀ . ਵੀ. ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ।	ਮਾਵਾਂ ਦੀ ਡੰਗੋਰੀ ਰੁਲਗੀ,	ਟੀ . ਵੀ. ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ।		
ਰੱਖੜੀ ਕਈਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦੀ,		ਰੱਖੜੀ ਕਈਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦੀ,			
ਟੋਟੇ ਟੋਟੇ ਟੁੱਟੀਆਂ ਵੰਗਾਂ,	ਭੁੱਖ, ਗਰੀਬੀ, ਦਾਜ ਸਮੱਸਿਆ,	ਟੋਟੇ ਟੋਟੇ ਟੁੱਟੀਆਂ ਵੰਗਾਂ,	ਭੁੱਖ, ਗਰੀਬੀ, ਦਾਜ ਸਮੱਸਿਆ,		
ਫੇਰ ਕਿਸੇ ਮੁਟਿਆਰ ਦੀਆਂ।	ਛੱਡਕੇ ਸਿਫਤਾਂ ਕਰਦੇ ਸ਼ਾਇਰ,	ਫੇਰ ਕਿਸੇ ਮੁਟਿਆਰ ਦੀਆਂ।	ਛੱਡਕੇ ਸਿਫਤਾਂ ਕਰਦੇ ਸ਼ਾਇਰ,		
ਭੋਲੇ ਪੰਡੀ! ਉਡਾ ਏਥੋਂ,	ਲੱਕ, ਪਰਾਂਦੀ, ਕੋਕਾ, ਬੁੱਲ੍ਹੀਆਂ,	ਭੋਲੇ ਪੰਡੀ! ਉਡਾ ਏਥੋਂ,	ਲੱਕ, ਪਰਾਂਦੀ, ਕੋਕਾ, ਬੁੱਲ੍ਹੀਆਂ,		
ਨੀਤ ਬਦਲੀ ਮੌਸਮ ਦੀ,	ਜੁਲਫਾਂ ਤੇ ਰੁਖ਼ਸਾਰ ਦੀਆਂ ।	ਨੀਤ ਬਦਲੀ ਮੌਸਮ ਦੀ,	ਜੁਲਫਾਂ ਤੇ ਰੁਖ਼ਸਾਰ ਦੀਆਂ ।		
ਕੈਦ ਕਰ ਲਈਆਂ ਮਾਲੀ ਨੇ,	"ਲਾਲ" ਬਬੇਰੇ ਮੱਲੂਮ ਲਾਏ,ਅ	ਕੈਦ ਕਰ ਲਈਆਂ ਮਾਲੀ ਨੇ,	"ਲਾਲ" ਬਬੇਰੇ ਮੱਲੂਮ ਲਾਏ,		
ਰੁੱਤਾਂ ਨਵੀਂ ਬਹਾਰ ਦੀਆਂ।	ਗੱਲੀ ਬਾਤੀ ਸਾਰ ਗਏ,	ਰੁੱਤਾਂ ਨਵੀਂ ਬਹਾਰ ਦੀਆਂ।	ਗੱਲੀ ਬਾਤੀ ਸਾਰ ਗਏ,		
	ਉੱਝ ਹਕੀਮਾਂ ਟੋਹੀਆਂ ਬੜੀਆਂ,		ਉੱਝ ਹਕੀਮਾਂ ਟੋਹੀਆਂ ਬੜੀਆਂ,		
ਘਰ ਘਰ ਚਰਚੇ ਬੇਪਤ ਹੋਈਆਂ,	ਨਬਜ਼ਾਂ ਏਸ ਬਿਮਾਰ ਦੀਆਂ।	ਘਰ ਘਰ ਚਰਚੇ ਬੇਪਤ ਹੋਈਆਂ,	ਨਬਜ਼ਾਂ ਏਸ ਬਿਮਾਰ ਦੀਆਂ।		
ਮਾਵਾਂ, ਭੈਣਾਂ, ਧੀਆਂ ਦੇ,		ਮਾਵਾਂ, ਭੈਣਾਂ, ਧੀਆਂ ਦੇ,			

ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਸੁਲਹਾਰੀ 91-98721-55120

ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਭਖਵੀਂ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ-2021

(ਵਿਚਾਰ ਆਪੋ-ਆਪਣਾ)

ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ 2021 ਈ: ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਤਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਕ ਤਾਂ ਇਸ ਕੈਟਾ-ਗਰੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਸਟਮ ਦੀ

ਸਮੱਸਿਆ 'ਆਦਿ ਧਰਮ', 'ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ', 'ਬੁੱਧ ਧਰਮ', 'ਸਿੱਖ ਧਰਮ', 'ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ' ਆਦਿ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਧਰਮ ਦੀ ਚੋਣ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 'ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ', ਨਵਾਂ ਹੈ। ਪਰ ਭਾਰਤ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਸ ਧਰਮ ਨਾਲ ਲੋਕ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ

ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨਾਤਾ ਚਿਰਾਂ ਤੋਂ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਲੋਕ ਖੁਦ ਨੂੰ 'ਆਦਿ ਧਰਮੀ' ਸਦਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਸ੍ਰੀ ਖੁਰਾਲਗੜ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੰਤਾਂ ਵਲੋਂ ਜੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਰੋਲ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਨਿਭਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਡੇਰਾ ਸਚਖੰਡ ਬਲਾਂ ਵਲੋਂ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਦੀ ਏਕਤਾ ਲਈ ਪਹਿਲ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਯਤਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ 'ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ' ਦੀ ਸਹੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕੇ।

ਰੂਪ ਲਾਲ ਰੂਪ
91-94652-29722

ਹੀਨ ਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਲਈ, ਜੋ ਕਿ ਇਕ ਭੁਲੇਖਾ ਹੈ, ਕੁਝ ਲੋਕ 'ਸਿੱਖ ਧਰਮ' ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖਾਉਣਗੇ। ਜੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕੁੱਝ ਜਲਾਲਤ ਸਹਿ ਕੇ ਵੀ 'ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ' ਲਿਖਾਉਣਗੇ। ਜੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ 100 ਸਾਲ ਹੋਰ ਪਿਛਾਂਹ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ 'ਬੁੱਧ ਧਰਮ' ਅਪਨਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਤਾਕਤਾਂ 'ਬੁੱਧ ਧਰਮ' ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਧਰਮ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਪਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਤਾਕਤਾਂ ਆਪਣੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਰਗਲਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮਾਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਵੱਡੇ ਚੈਲੰਜ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਵੀ ਵੱਡੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਰਮ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਸ

ਖੁਰਾਲਗੜ ਤੋਂ 'ਆਦਿ ਧਰਮ' ਦੇ ਹਕ ਵਿੱਚ ਸੰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ 'ਬੁੱਧ ਧਰਮ' ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਪ੍ਰਭਾਂ ਧਾਰ ਪਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਇਕ ਹੋਵੇ ਅਤੇ 'ਆਦਿ ਧਰਮ' ਜਾਂ 'ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ' ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਧਰਮ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜੇ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਬਣ ਕੇ ਠੋਸ ਅਗਵਾਈ ਦੇਵੇ। ਜੇਕਰ ਇੰਜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਦੀ ਵੀ ਅਸਫਲਤਾ ਗਿਣੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੋ ਸੋਚੇ ਹਿਤਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਕੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਏਕੇ ਦਾ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਪੜਾਅ ਸਕੀ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਅਸੀਂ 'ਬੁੱਧ ਧਰਮ' ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਭਾਰਤ ਭਰ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਭਿਆਚਾਰ ਇਸ ਧਰਮ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੀ ਚੋਣ 'ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਧਰਮ' ਜਾਂ 'ਆਦਿ ਧਰਮ' ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਅਸੀਂ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਐਲਾਨਨਾਮੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰੀਏ। ਏਕਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਉਪਰ ਫੁੱਲ ਚਾੜ੍ਹ ਦੇਈਏ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥਲਾ ਮਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਵੱਡੀ ਮਾਰ ਸਹਿਣ ਕਰਨੀ ਪਈ ਹੈ, ਦੂਸਰਾ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ 2011 ਈ: ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਵਧੇਰੇ ਹੈ ਅਤੇ ਤੀਸਰਾ 'ਰਵਿਦਾ-ਸੀਆ ਧਰਮ' ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਆਸਥਾ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਪਣਾ ਰੰਗ ਦਿਖਾਵੇਗੀ।

ਜੁੜ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਹ ਧਰਮ ਦਾ 2010 ਈ: ਵਿੱਚ ਡੇਰਾ ਸਚਖੰਡ ਬਲਾਂ ਵਲੋਂ, ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ, ਕਾਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 'ਆਦਿ ਧਰਮ' 1925 ਈ: ਵਿੱਚ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁਗੋਵਾਲੀਆ ਜੀ ਵਲੋਂ ਅਰੰਭ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ

ਨਾਲ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਰਮ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਸ

Each Office Independently Owned and Operated

ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਵੇਚਣ ਅਤੇ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ਜੀ

Dil Nijjar REALTOR®

CalBRE # 01418648

Honesty Starts From Here

SELL OR BUY Residential • Business • Commercial
Lease • Investment Property and Land

Serving in Greater Sacramento area since 2004

Cell: 916-628-2210

Fax: 916-745-3424

Office: 916-285-1000

Email : Dil.Realtor@gmail.com

2081 Arena Blvd #
100 Sacramento, CA 95834

Chicago's Pizza with a Twist

Call: 1-209-398-2221

Parvinder Dhesi

Kulwant Sandhu

1471 B St., Unit B, Livingston, CA 95334

ਇਹੋ ਹੈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ

ਐਸ ਬਲਵੰਤ ਨਾਲ ਪੈਂਤੀ-ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ 'ਤੇ ਇਕ ਝਾਤ

ਹਰਜੀਤ ਅਟਵਾਲ

ਦੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਉਹ ਜੋ ਅੱਜ ਵਿੱਚ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਤੀਤ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਆਪਣੀ ਚਾਲੇ ਚੱਲਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਿਛੇ ਮੁੜ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ। ਦੂਜੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਕ ਉਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣਾ ਅਤੀਤ ਨਾਲ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਦੇ। ਅੱਜ ਵਿੱਚ ਜਿਉਂਦੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪਿਛਾਂਹ ਵਲ ਵੀ ਝਾਕਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਤੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਕ ਬੇਫਿਕਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਸਮੱਸਿਆ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਵੀ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਭੀੜ ਬਣੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਔਖੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਦੋ-ਚਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਵੱਲ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਨਾਲ ਇਕ ਫਰਕ ਪਾ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਕ ਔਖੀਆਂ ਘੜੀਆਂ ਨੂੰ ਖਿੱਤੇ ਮੱਥੇ ਜਾਂ ਸੌਖਿਆਂ ਝੱਲ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹਰ ਵੇਲੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ। ਬਲਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਭੀੜਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੱਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਬੰਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਬਲਵੰਤ ਦੂਜੀ ਕਿਸਮ ਦਾ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨੀਆਂ ਭੀੜਾਂ ਬਲਵੰਤ 'ਤੇ ਪਈਆਂ, ਜੇ ਉਹ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਪਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਦੇ ਦਾ ਟੁੱਟ-ਹਾਰ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਬਲਵੰਤ ਚਟਾਨ ਵਾਂਗ ਟਿਕਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਟਿਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਪੁਸ਼ਟਿਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗਾ ਫਿਲਹਾਲ ਆਪਾਂ ਉਸ ਬਲਵੰਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਬਲਵੰਤ ਨੂੰ ਮੈਂ ਪੈਂਤੀ ਸਾਲ ਤੋਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਡਾ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਇਸ ਦਿੱਲੀ ਸਕੂਲ ਕ੍ਰਿਟਿਸਿਜ਼ਮ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹਰ ਥਾਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਹਰ ਲੇਖਕ ਦੀ ਚਾਹਤ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਇਕ ਵਾਰ ਦਿੱਲੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਮੱਥਾ ਜ਼ਰੂਰ ਟੇਕੇ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਸਕੂਲ ਦਾ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਜਾਂ ਥਾਪਤਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸਮਝਦਾ।

ਕਹਾਣੀ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਛਾਪ ਛੱਡਦੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਹਰ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਤੇ ਹਰ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਰਿਵਿਊ ਛਪੇ। ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤੇ। ਬਲਵੰਤ ਦੀ ਹਰ ਕਹਾਣੀ ਲੂੰ-ਕੰਡੇ ਖੜੇ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਾਹਿਤਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਛਿੜ ਤੁਰੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕੈਡਮੀ ਦਾ ਅਗਲਾ ਇਨਾਮ ਬਲਵੰਤ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲੇਗਾ।

ਬਲਵੰਤ ਇਕ ਵਧੀਆ ਕਹਾਣੀਕਾਰ, ਕਵੀ ਤੇ ਗਾਇਕ ਵੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਕਦੇ ਤੁਝੀ ਬੋਲਦੀ ਸੀ। ਸੈਂਕੜੇ ਟਾਈਟਲ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾ ਹੇਠ ਛਪੇ। ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਸੀ। ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਜੱਜਾਂ, ਮਨਿਸਟਰਾਂ, ਉੱਚ-ਕੋਟੀ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਦਾ ਸੀ ਬਲਵੰਤ। ਉਸ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ ਖੜੇ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰਖੀਆਂ ਵਟੋਰਦੀਆਂ। ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਸਾਰਾ ਭਾਰਤ ਘੁੰਮਦਾ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਗੇੜੇ ਲਾਉਂਦਾ। ਫੋਨ ਕਰੋ ਤਾਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਕਿ ਬਲਵੰਤ ਪੈਰਿਸ ਦੇ ਪੁਸਤਕ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਹ

ਨੂੰ ਰਾਸ ਆਉਂਦੀ, ਉਹ ਸੀ ਇੰਗਲੈਂਡ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਸਵਰਨ ਚੰਦਨ ਵਰਗੇ ਦੋਸਤ ਵੀ। ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਜਾਣ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਆਉਂਦਾ। ਇਥੇ ਉਸ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਲੰਡਨ ਤੋਂ ਮਿਡਲੈਂਡ ਤਕ ਫੈਲੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਹਰ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲੀ ਮੌਜ ਹੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇੱਥੇ ਦਿੱਲੀ ਵਰਗੀ ਰਾਜਸ਼ਾਹੀ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਾ ਹੁੰਦੀ। ਇਸੇ ਮਹਿਸੂਸਣਾ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦਾ ਸਾਰਾ ਵਜੂਦ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵੱਲ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ, ਸਟੈੱਪ ਦਰ ਸਟੈੱਪ, ਹੋਰਨਾਂ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਵਾਂਗ ਉਸ ਦਾ ਸਕਾ ਭਰਾ ਇੰਗਲੈਂਡ ਆ ਵਸਿਆ। ਫਿਰ ਉਸ ਦੀ ਬੇਟੀ ਦਾ ਇੱਥੇ ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ। ਬੇਟੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੇਟਾ ਵੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਆ ਵਸਿਆ। ਦਿੱਲੀ ਬਲਵੰਤ ਲਈ ਸੁੰਨੀ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਆਉਣ ਲੱਗਾ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਕਿਤੇ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣ ਦੀ ਸੋਚ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ। ਦਿੱਲੀ ਛੱਡਣ ਦੇ ਹੋਰ ਕਿਹੜੇ ਕਾਰਨ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਸਾਡੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨ ਨਿੱਜੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨੇ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਖੈਰ, ਉਸ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਛੱਡਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਮਹਾਨਗਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਪਤਨੀ ਤੇ ਦੂਜੀ ਬੇਟੀ ਸਮੇਤ ਇੰਗਲੈਂਡ ਆ ਕੇ ਵੱਸਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਸਣ ਵਿੱਚ ਕਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅੜਿੱਕੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਬਲਵੰਤ ਨੂੰ ਵੀ ਆਏ, ਪਰ ਪਹਿਲੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਅੜਿੱਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰ ਨਾ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਸਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਮੁੜ ਉਹ ਫਗਵਾੜੇ ਜਾ ਵਸਿਆ। ਦਿੱਲੀ ਇਕ ਵਾਰ ਛੱਡੀ ਤਾਂ ਮੁੜ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਉਥੇ ਜਾਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ਠੀਕ ਨਾ ਸਮਝਿਆ।

ਜਦ ਮੈਂ ਬਲਵੰਤ ਦੇ ਲੇਖਕ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਇਕ ਵਧੀਆ ਲੇਖਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਸ ਕੋਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦਾ ਭਾਰ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਲੇਖਕ ਹੁੰਦਾ। ਜਦ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਅਜ਼ਾਲਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਭਾਰ ਉਸ ਦੀ ਇਕ ਬੇਟੀ ਦਾ ਸਿਹਤ ਵਲੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਲ ਨਾ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਇਸ ਭਾਰ ਬਾਰੇ ਉਹੀ

ਚਾਲੇ ਤੁਰਿਆ ਫਿਰਦਾ ਹੈ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਜਿਥੇ ਤਾਂ ਦੋਸਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਇਥੇ ਉਸ ਨੇ ਇੱਥੇ ਵੀ ਕਈ ਨਵੇਂ ਚੇਲੇ ਬਣਾ ਲਏ ਹਨ। ਹਾਲੇ ਵੀ ਉਹ ਮਹਿਫਲਾਂ ਵਿੱਚ ਠਹਾਕੇ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਲਤੀਫੇ-ਟੋਟਕੇ ਉਦੋਂ ਹੀ ਚਲਦੇ ਹਨ। ਲਿਖਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਕਦੇ ਰੁਕੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਆ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਕਲਮ ਨੇ ਹੋਰ ਸਪੀਡ ਫੜ ਲਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹ ਵਾਹਵਾ ਲਿਖਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਲਿਖਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਸਰਗਰਮ ਹੈ। ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ-ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਆਮ ਛਪਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉਪਰ ਵੀ ਬਲਵੰਤ ਛਾਇਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਜੋ ਬਲਵੰਤ ਨੂੰ ਕਦੇ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋ ਬਿਲਕੁਲ ਭਿੰਨ ਸੰਸਾਰ ਹਨ। ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਰਾਜਾ ਬਲਵੰਤ ਇੰਗਲੈਂਡ ਆ ਕੇ ਇਕ ਸਾਧਾਰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਹਰ ਵੇਲੇ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸੀਟ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਬਲਵੰਤ ਇਕ ਸਵਾਰੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਟਰੈਵਿਲ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੁਣ ਇਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਜਾਣ ਲਈ ਦੂਜਿਆਂ ਉਪਰ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਜਿਹੜੇ ਹੱਥ ਜਦ ਜੇਬਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦੇਣ ਲਈ ਭਰੇ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ, ਹੁਣ ਇਹ ਹੱਥ ਜੇਬਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ। ਉਸ ਦਾ ਬੇਟਾ ਅਮਿਤ ਬਹੁਤ ਹੋਣਹਾਰ ਸਪੁੱਤਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀ ਹਰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਬਾਪੂਬੀ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪਿਓ ਦਾ ਦਿਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਪਿਓ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਦੋ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਫਿਲਮ ਐਕਟਰ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰਾਜ ਕਪੂਰ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬੇਟੇ ਰਾਜ ਕਪੂਰ ਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰਾਜ ਉਦੋਂ ਪ੍ਰਿਥਵੀ-ਬੀਏਟਰ ਚਲਾਉਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਇਹ ਬੀਏਟਰ ਘਾਟੇ ਵਿੱਚ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰਾਜ ਕਪੂਰ ਕਰਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਿਆ। ਇਹ ਕਰਜ਼ਾ ਲਾਹੁਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਰੋਲ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਬੇਟਾ ਰਾਜ ਕਪੂਰ ਅਮੀਰ ਆਦਮੀ ਸੀ। ਰਾਜ ਕਪੂਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਡੂੰਘੇ ਕਰਜ਼ੇ ਹੇਠ ਦੱਬਿਆ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਰਾਜ ਕਪੂਰ ਪਿਓ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਇਕ ਚੈੱਕ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਰਜ਼ੇ ਉਤਰ ਜਾਣ। ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰਾਜ ਕਪੂਰ ਦੀ ਅਣਖ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸੱਟ ਵੱਜੀ, ਉਸ ਨੇ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਉਹ ਚੈੱਕ ਰਾਜ ਕਪੂਰ ਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਿਓ ਆਖਰ ਪਿਓ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਮਿਲਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਾਚਦਾ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਸਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਵੇਂ ਚਿਹਰੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਫਿਲਮੀ ਹੀਰੋ ਜਿਹਿਆਂ ਇਕ ਚਿਹਰਾ ਹਰ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਐਸ ਬਲਵੰਤ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ਲਿਖਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਮਿਲਣਸਾਰ ਬੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇੰਡੀਆ ਤਾਂ ਅਕਸਰ ਜਾਂਦਾ ਸਾਂ ਪਰ ਦਿੱਲੀ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਗਿਆ। ਇਕ ਵਾਰ ਰੁਕਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਭਾਪਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਲਵੰਤ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਪਤਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਲਵੰਤ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕ ਗਿਆ ਹੋਇਆ।

ਜਦ ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਐਸ ਬਲਵੰਤ ਨਾਂ ਸੁਣਿਆਂ ਤਾਂ ਕੁਝ ਕੁ ਹੈਰਾਨੀ ਵੀ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਨਾਂ ਮੁਹਰੇ ਇਹ ਐਸ ਕਿਉਂ ਲਾਇਆ ਹੋਇਆ? ਵੈਸੇ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਫੈਸ਼ਨ ਹੈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਸ ਮੁਹਿੰਦਰ ਸੰਗੀਤਕਾਰ, ਐਸ ਸਵਰਨ ਲੇਖਕ, ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਪਰ ਦਿੱਲੀ ਬਾਰੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੋਚਿਆ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਇਦ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੋਵੇ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਦ ਬਲਵੰਤ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਪਈ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਸਹੀ ਨਿਕਲਿਆ। ਫਿਰ ਜਦ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਕਿ ਬਲਵੰਤ ਅਟਵਾਲ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਤੇ ਇਕ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਉਸ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਹੈ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਮੱਥਾ ਤਾਂ ਠਣਕਿਆ ਹੀ ਪਰ ਉਸੇ ਪੱਲ ਮੇਰੇ ਦਿੱਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀ ਹੋਰ ਅਪਣਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ।

ਨੌਬਵਿਆਂ ਦੇ ਸੂਰੂ ਵਿੱਚ ਸਵਰਨ ਚੰਦਨ ਦਿੱਲੀ ਵਸਣ ਚਲੇ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਜਦ ਵੀ ਵਾਪਸ ਲੰਡਨ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਢੇਰ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਾਉਂਦਾ। ਹਰ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਬਲਵੰਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੁੰਦਾ। ਬਲਵੰਤ ਦੀਆਂ, ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ, ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਘਰ ਦੀਆਂ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਘਰ ਵਲੋਂ ਛਾਪੇ ਹੋਏ ਟਾਈਟਲਾਂ ਦੀਆਂ। ਉਸ ਦੇ ਗਵਾਂਢ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੀਆਂ। ਉਸ ਦੇ ਰੱਖੇ ਨੌਕਰਾਂ ਦੀਆਂ। ਇਵੇਂ ਬਲਵੰਤ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਨੇਤਰਤਾ ਮਾਨਣ ਦੀ ਜਗਿਆਸਾ ਹੋਰ ਵਧਦੀ ਜਾਂਦੀ।

ਮੈਂ ਬਲਵੰਤ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸਵਰਨ ਚੰਦਨ ਦੇ ਲੰਡਨ ਵਾਲੇ ਫਲੈਟ ਵਿੱਚ ਮਿਲਿਆ ਸਾਂ। ਸਵਰਨ ਚੰਦਨ ਨੇ ਫੋਨ ਕਰ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਬਲਵੰਤ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਤਰੀ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸੇ ਵਕਤ ਉਸ ਦੇ ਫਲੈਟ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜ ਗਿਆ ਸਾਂ। ਸਵਰਨ ਚੰਦਨ ਨੇ ਬਲਵੰਤ ਦੀ ਖਾਤਿਰਦਾਰੀ ਲਈ ਕੁਝ ਹੋਰ ਲੇਖਕ ਦੋਸਤ ਵੀ ਸੱਦੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਵਾਹਵਾ ਮਹਿਫਲ ਜੁੜੀ। ਬਲਵੰਤ ਦੇ ਲਤੀਫੇ-ਟੋਟਕੇ ਰੰਗ ਬੰਨ ਰਹੇ ਸਨ। ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਦੋਸਤੀ ਵੀ ਜੁੜੀ ਫੜ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਤੁਰ ਪਿਆ।

ਬਲਵੰਤ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਪੜ੍ਹੀ, ਮਹਾਂਨਗਰ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੁਬਸੂਰਤ ਕਹਾਣੀ ਸੀ। ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਾਲੀ। ਫਿਰ ਇਸੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਆਈ। ਹਰ

ਫਰੈਂਕਫੋਰਟ ਵਾਲੀ ਫਲਾਈਟ ਫੜਨ ਲਈ ਏਅਰਪੋਰਟ ਚਲੇ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅੱਜ ਸੱਤ ਵਜੇ ਜਨੇਦਾ ਦੀ ਫਲਾਈਟ ਫੜਨੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਇਵੇਂ ਚਮਕਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਇਲੀਟ ਕਲਾਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਕਿਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਛਪੀ ਹੁੰਦੀ ਤੇ ਕਿਤੇ ਗਿਆਨੀ ਜੈਲ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਤੇ ਕਿਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਮਿਨਿਸਟਰ ਨਾਲ। ਕਿਸੇ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਭਾਸ਼ਨ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਕਿਸੇ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਿਸੇ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੀ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਾ ਤੇ ਕਾਮਯਾਬ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਹੋਣ ਦੇ ਰਾਜ ਦੱਸਦਾ। ਜਦ ਉਹ ਦੱਸਦਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਿਰਕੱਢ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਦੋਸਤੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਇਕ ਮਾਣ ਵੀ ਹੁੰਦਾ। ਕਿੱਥੇ ਇਕ ਪਿੰਡ ਦੇ ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਅੱਜ ਆਕਸਫੋਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈਸ, ਮੈਕਮਿਲਨ, ਓਰੀਐਂਟ ਲੌਂਗਮੈਨ, ਪ੍ਰੈਂਟਿਸ ਹਾਲ, ਰਾਜਪਾਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਹਿੰਦ ਪਾਕਿਟ ਬੁਕਸ, ਓਰੀਐਂਟ ਪੇਪਰਬੈਕ, ਵਿਕਾਸ ਪਬਲਿਸਿੰਗ ਹਾਊਸ, ਸਟਰਲਿੰਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਐਸ ਚਾਂਦ, ਪਾਪੂਲਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਪਿਤਾਬਰ, ਅਭੀਨਵ, ਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਮਾਲਿਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨੀਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਡਿਕਟੇਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਰਸ਼ਕ ਆਉਂਦਾ।

ਪਰ ਬਲਵੰਤ ਦੀ ਇਕ ਖੁਬਸੂਰਤੀ ਇਹ ਵੀ ਰਹੀ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਕਾਮਯਾਬ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਜਾਂ ਵਿਓਪਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਕ ਵਧੀਆ ਲੇਖਕ ਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਘੱਟ ਹੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਲਕਸ਼ਮੀ ਤੇ ਸਰਸਵਤੀ ਇਕੋ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਪਰ ਬਲਵੰਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਛੋਟ ਸੀ। ਲੇਖਕ ਵੀ ਵਧੀਆ ਤੇ ਵਿਓਪਾਰੀ ਵੀ ਉੱਤਮ।

ਦਿੱਲੀ ਬਲਵੰਤ ਨੂੰ ਰਾਸ ਆ ਗਈ ਸੀ। ਦਿੱਲੀ ਨੇ ਬਲਵੰਤ ਨੂੰ ਉਹ ਸਭ ਕੁੱਝ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਇਕ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਪੈਸਾ, ਘਰ-ਪਰਿਵਾਰ, ਦੋਸਤ, ਇੱਜ਼ਤ, ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ। ਉਸ ਦੀ ਕਾਰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਭੱਜਦੀ ਹੋਈ ਦਿਸਦੀ। ਹਰ ਸ਼ਾਮ ਦੋਸਤਾਂ ਦੀਆਂ ਮਹਿਫਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਘਦੀ। ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਦੀ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਬਲਵੰਤ ਮਹਾਂਰਾਜਾ ਜਾਪਦਾ। ਜਾਪਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਵੀ। ਉਸ ਦੇ ਹਰ ਖੁਆਬ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ। ਉਸ ਦਾ ਹਰ ਕਹਿਣਾ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ। ਉਸ ਦੇ ਹਰ ਕਹੇ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ।

ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਹੜੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਗਾਹ ਉਸ

ਲੋਕ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਬਾਹਰੋ-ਬਾਹਰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਉਸ ਦੇ ਇਸ ਭਾਰ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਮੈਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬੱਚੀ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹਰ ਵੇਲੇ ਸੋਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਬੱਚੀ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ? ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਵੀ ਇਕ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਬਲਵੰਤ ਇੰਗਲੈਂਡ ਮੁੜ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਇੰਗ-ਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਰਸਿੰਗ ਹੋਮ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਦੂਜੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਬਲਵੰਤ ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਸੈੱਟਲ ਹੋਣ ਲਈ ਕਾਮਯਾਬੀ ਮਿਲ ਗਈ। ਇਸੇ ਕਾਮਯਾਬੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਲਵੰਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇਕ ਨਵਾਂ ਫੇਜ਼ ਸੂਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਨਸਿਕ ਕਸ਼ਟ ਬਲਵੰਤ ਨੇ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਪਰ ਮੈਂ ਇਕ ਦੋਸਤ ਹੋਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੀ ਗੱਲ ਉਹ ਬਹੁਤੀ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਅੱਜ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਨਿੱਕੇ ਜਿਹੇ ਦੁੱਖ ਬਾਰੇ ਵੀ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰਨ ਲੱਗਦਾ ਹਾਂ ਪਰ ਬਲਵੰਤ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਸਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਘੁੰਮਾਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕੱਢਦਾ। ਉਸ ਦਾ ਇਹ ਗੁਣ ਮੈਨੂੰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਕਾਇਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅਗਲੀ ਗੱਲ ਮੈਂ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹਾਂਗਾ। ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਬਲਵੰਤ ਇੰਗਲੈਂਡ ਆਇਆ ਹੈ ਉਸ ਨਾਲ ਅਕਸਰ ਫੋਨ ਉਪਰ ਮੇਰੀ ਗੱਲਬਾਤ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਅਚਾਨਕ ਉਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਬਦਲੇ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਕੁਦਰਤ ਉਸ ਨਾਲ ਗੁੱਸੇ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਡੈਸਟਿਨੀ ਵਿੱਚ ਇਹੋ ਕੁਝ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਜਦ ਫੋਨ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕਿਸੇ ਹਸਪਤਾਲ ਬੈਠਾ ਉਸਦਾ ਇਲਾਜਕਰਵਾ ਰਿਹਾਉਂਦਾ, ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਮਾਤਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਫਿਊਨਰਲ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਆਮ ਬੰਦੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਆਪਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੇਖੀਆਂ। ਉਸ ਨੇ ਅਚਾਨਕ ਆਪਣਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜਦੇ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਤੇ ਮਰਦੇ ਵੀ। ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਨੌਂ ਜੀਅ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਾਹ ਛੱਡ ਗਏ। ਖੁਦ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਸਿਹਤ ਬਹੁਤੀ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਦਾ ਫਿਕਰ ਹੀ ਕਦ ਹੁੰਦਾ? ਇਸੇ ਲਈ ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਉਸ ਦੀ ਸਾਥੇ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਕਦੋਂ ਦਾ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕਾ ਹੁੰਦਾ।

ਇਸ ਸਭ ਕਾਸੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਲਵੰਤ ਵਧੀਆ

ਦੂਜੀ ਕਹਾਣੀ ਮੇਰੀ ਆਪਣੀ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਲੈ ਆਇਆ ਸਾਂ ਤੇ ਇੱਥੇ ਪੱਕੇ ਕਰਾ ਲਿਆ। ਪੱਕੇ ਕਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਲਿਖ ਕੇ ਦੇਣਾ ਪਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਲਈ ਕਦੇ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲੋਂ ਕੋਈ ਬੈਨੇਫਿਟ ਕਲੇਮ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ। ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਸਮਝ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਫ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਤੀਕ ਇੰਗਲੈਂਡ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਗੇ ਜਦ ਤੱਕ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਬੈਨੇਫਿਟ ਜਾਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ। ਜਾਣੀ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਭਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਪੱਕੀ ਸਟੇਅ ਲੈ ਕੇ ਉਹ ਵਾਪਸ ਚਲੇ ਗਏ। ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਆਉਂਦੇ ਤੇ ਪੱਕੀ ਸਟੈੱਪ ਲੁਆ ਕੇ ਵਾਪਸ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ। ਉਹ ਓਨੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਜਦ ਤੱਕ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਗਈ। ਉਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਝੰਜੋੜਿਆ ਗਿਆ। ਪਿਤਾ ਦੀ ਮਹਿਸੂਸੀਆਤ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸੈਲਫ-ਰੀਸਪੈਕਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਮੈਨੂੰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੋਇਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਪਿਤਾ ਦਾ ਬਹੁਤ ਖਿਆਲ ਰੱਖਦਾ ਸਾਂ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੈਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ। ਤੇ ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਆਉਣ 'ਤੇ ਮੈਂ ਕੁਝ ਪੈਸੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ 'ਤੇ ਰੱਖਦਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹੀ ਪੈਸੇ ਬਹੁਤ ਭਾਰੇ ਲਗਦੇ ਸਨ।

ਮੈਂ ਬਲਵੰਤ ਨੂੰ ਕਦੇ ਪੁੱਛਿਆ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲੀ ਸੀ ਪਰ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸੇ ਸ਼ਰਤ ਅਧੀਨ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਪੱਕੀ ਸਟੇਅ ਮਿਲੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਸ ਦਾ ਬੇਟਾ ਚੰਗੇ ਭਲੇ ਪੈਸੇ ਕਮਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਬਲਵੰਤ ਦੇ ਜੋ ਅੰਦਰ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਉਹ ਕਿਸ ਭਾਰ ਹੇਠ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਹ ਸਭ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਤਜਰਬੇ ਕਰਕੇ ਵਧੇਰੇ ਸਮਝ ਸਕਦਾ।

ਅੱਜ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਲਿਖੀ ਨਵੀਂ ਕਿਤਾਬ "ਕਦਮਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ" ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ ਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਤੋਂ ਸੂਰੂ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਰਾਜਨੀਤੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪੜ੍ਹ-ਲਿਖ ਕੇ ਵੀ ਬੇਹੁਜ਼ਗਾਰ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕਰਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕੀਤੇ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਕਾਮਯਾਬੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਡਰਾਈਵਰੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਫੌਜ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼, ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਵੈਜੀਵਨੀ "ਮਹਿਫੂਜ਼ ਪੱਲ" ਦੇ ਫਾਈਨਲ ਪਰੂਫ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ। ਲਗਦਾ ਹੈ ਇਹ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਸੱਚੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇਕ ਗਲਪ ਵਾਂਗ ਵੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬਾਰੇ ਦੂਜੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ

ਐੱਸ ਬਲਵੰਤ

ਭਾਰਤੀ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ-ਬੜ੍ਹਾ: ਦਿੱਲੀ ਦਾ “ਇੰਡੀਅਨ ਕੋਫੀ ਹਾਊਸ” ਤੇ ਉਦੋਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ

ਇੰਡੀਅਨ ਕੋਫੀ ਹਾਊਸ, ਦਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਜੋਕੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ-ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਨਮਾਨਿਤ ਨਾਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਚਾਰ ਸੌ ਬਰਾਂਚਾਂ। ਸਿਰਜਣਹਾਰਿਆਂ ਦੀ ਦਿਨੀਂ-ਠਾਹਰ। ਰਾਜਨੀਤੀ, ਕਿਤਾਬਾਂ, ਕਲਾ ਤੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਬਹਿਸ ਦਾ ਖ਼ਤਮ ਪਹਿਲੀ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਹਕੂਮਤ ਸਮੇਂ 1936 'ਚ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਹੋਈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਸਮੇਂ ਹੀ ਇਸ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਹ ਸਾਖਾਵਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਗਈਆਂ। 1950ਵਿਆਂ 'ਚ ਬੋਰਡ ਦੀ ਪਾਲਿਸੀ 'ਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਾਰਣ ਇਸ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਤੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਆਗੂ ਏ. ਕੇ. ਗੋਪਾਲਾਨ ਦੀ ਦਖਲ-ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਾਰਾ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸ਼ਾਈਟੀ ਬਣਾ ਕੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਤੇ ਫੇਰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ 1957 ਵਿਚ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਹੇਠ ਪਹਿਲਾ “ਇੰਡੀਅਨ ਕੋਫੀ ਹਾਊਸ”, ਬੰਗਲੌਰ ਵਿਖੇ। ਪਰ ਨਾਲੋ-ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਉੱਥੇ ਉਸੇ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰਤਾ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਅੱਜ ਦੇ ਕੋਫੀ ਹਾਊਸ ਦਾ ਮੁਕਾਮ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਮਾਰਗ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਪਹਿਲੇ ਕੋਫੀ ਹਾਊਸਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਉਹ ਸਥਾਨ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਿਆ। ਉੱਥੇ ਜੇ ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਰਤ ਦਾ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਇਤਿਹਾਸ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ “ਇੰਡੀਅਨ ਕੋਫੀ ਹਾਊਸ” ਉਸ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਹ ਵਾਲਾ “ਕੋਫੀ ਹਾਊਸ” ਉਦੋਂ ਐਨ ਉਸੇ ਬਾ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਅੱਜ ਕਨਾਟ ਪਲੇਸ ਵਿਚ ਪਾਲਿਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਡ ਮਾਰਕੀਟ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਸੰਜੇ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ, ਪੁੱਠੀ ਪੱਟੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਤੇ ਇਥੇ ਜੋ ਹੁੰਦੀ ਬਹਿਸ ਬਹੁਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਭਾਰਤੀ ਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਕੋਫੀ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਹੀ ਉਡਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਤੇ ਹੁਣ ਇਹ “ਕਾਫੀ ਹਾਊਸ” ਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਪਰ ਪਹਿਲੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਆਮ ਜਿਹਾ ਢਾਂਚਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਾਲਾ “ਕੋਫੀ ਹਾਊਸ” ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਫੀ ਸਿਰਜਣਹਾਰਾ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਬਾਹਰੋਂ ਇਥੇ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਇਹੀ ਇਕ ਜਗਾਹ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ ਤੀਕ ਉਸ ਦੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਸਭ ਲੇਖਕ, ਪੱਤਰਕਾਰ, ਕਲਾਕਾਰ, ਫਿਲਮਕਾਰ, ਸੰਗੀਤਕਾਰ--ਯਾਣੀ ਸਭ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਰੰਗਾਂ ਤੇ ਸੰਦਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਘੋਲਣ ਵਾਲੇ ਸਿਰਜਣਹਾਰੇ ਇਥੇ ਹੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ। ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜਦੋਂ ਵੀ ਦਿੱਲੀ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਦਿਨ ਦੇ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਕੋਫੀ ਹਾਊਸ ਹੀ ਠਾਹਰ ਹੁੰਦੀ। ਕਮਲੇਸ਼ਵਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ, ਇਮਰੋਜ਼, ਅਜੀਤ ਕੌਰ, ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ, ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਕਾਮਿਲ, ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਭਾਈਆ...ਕੋਫੀ ਵੀ ਨਾਂ ਲੈ ਲਓ, ਜੇ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਦਿਨ ਵਿਚ ਇਸ ਕੋਫੀ ਹਾਊਸ ਦਾ ਇਕ ਚੱਕਰ ਜ਼ਰੂਰ ਲਗਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਕਾਫੀ ਹਾਊਸ ਹਿੰਦੀ, ਉਰਦੂ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜ਼ਬਾਨ ਤੀਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਲਕਿ ਰੂਸੀ, ਫਰੈਂਚ, ਜਰਮਨ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਲੇਖਕ ਤੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਵੀ ਇਥੇ ਬੈਠੇ ਭਾਰਤੀ ਸਿਰਜਣਹਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਪ-ਛੱਪ ਮਾਰਦੇ ਦੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਕ ਪਾਸਿਓਂ ਬੰਬਈਓਂ ਆਏ ਖਵਾਜਾ ਅਹਿਮਦ ਅੱਬਾਸ ਇਸ ਕੋਫੀ ਹਾਊਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਲੈ ਜਾ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸਿਓਂ ਸਾਹਿਤ ਲਹਿਜ਼ਾਵੀ ਦੀ ਆਮਦ ਹੋ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ। ਸਾਹਿਤ, ਰਾਜਨੀਤੀ, ਕਲਾ, ਫਿਲਮਾਂ ਬਾਰੇ ਚੱਲਦੀ ਬਹਿਸ ਹੁੰਦੀ। ਆਪੋ-ਆਪਣੀਆਂ ਢਾਂਚਿਆਂ 'ਚ ਜੁਮਲੇ ਕੱਝ ਹੋਣੇ। ਇਕ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਕਟਾਖਸ ਕਰਨੀ। ਲੜੀਫੇ ਘੜਨੇ। ਹਾਸਿਆਂ ਦੀਆਂ ਫੁਹਾਰਾਂ ਛੱਡਣੀਆਂ। ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਸੁਰਾਬਖਾਨਿਆਂ/ਕੈਫੇਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੋਣੀਆਂ। ਕਾਫਕਾ, ਮੁਪਾਂਸਾ, ਗੋਰਕੀ, ਟਾਲਸਟਾਇ, ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ, ਚੈਖਵ, ਮੈਂਟੇ, ਡਿਕਨਜ਼, ਸ਼ੈਕਸਪੀਅਰ ਜਾਂ ਪਿਕਾਸੋ ਵਰਗੇ ਦਾਨਿਸ਼ਵਰ ਹਰ ਟੇਬਲ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦੇ। ਚੈਖਵ ਦੇ ਉਸ ਕਾਰਵੇਖਾਨੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੁੰਦਾ ਜਿਥੇ ਬੈਠ ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ, ਤੇ ਕਈ ਹਿੱਸੇ ਉਥੇ ਹੀ ਬੈਠ ਕੇ ਲਿਖੇ। ਮੁਪਾਂਸਾ ਦੀ ਨੈਕਲੈਸ ਕਹਾਣੀ ਹਰ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਸੁਣ ਸੁਣ ਕੇ ਜ਼ਬਾਨੀ ਚੇਤੇ ਹੋ ਚੁਕੀ ਸੀ। ਮੈਂਟੇ ਦੀ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿਓ, ਠੰਢਾ ਗੋਸ਼ਤ, ਗੋਰਕੀ ਦੀ ਮਾਂ ਜਾਂ ਚੈਖਵ ਦੀ ਡੈੱਬ ਔਫ ਏ ਕਲਰਕ ਵਰਗੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ

ਬਹਿਸ ਦੀ ਬਿੰਦੂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਹਰ ਬੰਦੇ ਦਾ ਜ਼ਾਤੀ ਤਜਰਬਾ ਸੀ ਇਹ ਕੋਫੀ ਹਾਊਸ। ਗੰਭੀਰ ਬਹਿਸਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਲੁੱਚੇ ਲੜੀਫੇ ਵੀ ਚੱਲਦੇ। ਵਧੀਆ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਘੋਖ ਅਤੇ ਉਸ ਉਪਰ ਵੀ ਬਹਿਸ ਹੋਣੀ। ਸਾਹਿਤਕਾਰ, ਪੇਂਟਰ ਬੁੱਤਘਾਤੇ ਇਥੇ ਸਿਰ ਜੋੜ ਕੇ ਬੈਠਦੇ। ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸਿਆਣਾ ਤੇ ਉੱਚ-ਕੱਚੀਆ ਸ਼ਾਇਰ ਬਣ ਕਾਫੀ ਹਾਊਸ ਦੀ ਕੰਧ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ, ਨਜ਼ਮਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ। ..ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਲਾਈਫ ਸੀ ਕੋਫੀ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਉਸ ਮਾਹੌਲ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਤੁਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ। ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਹੀ ਸੰਸਾਰ ਸੀ ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ।

ਕਲਕੱਤੇ ਦੇ ਕੋਫੀ ਹਾਊਸ 'ਚ ਸਤਿਆਜੀਤ ਰੇ, ਮਰੀਨਾਲ ਸੈਨ, ਤੇ ਹੋਰ ਬੇਸੁਮਾਰ ਹਸਤੀਆਂ ਦੀ ਠਾਹਰ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਹੋ ਕਹਾਣੀ ਬੰਬੇ, ਬੰਗਲੌਰ, ਮਦਰਾਸ ਵਗੈਰਾ ਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਵੇਰੀ ਕਲਕੱਤੇ ਦੇ ਕੋਫੀ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਕਈ ਚੇਲਿਆਂ ਨਾਲ ਫਿਲਮ-ਐਕਟਰ ਓਮ ਪੁਰੀ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਉਸ ਦਿਨ ਸਾਰੇ “ਕਾਮਰੇਡ” ਉਸਨੂੰ ਝਰਮਟ ਪਾਈ ਬੈਠੇ ਸਨ। “ਚੰਨ-ਪ੍ਰਦੇਸੀ” ਫਿਲਮ 'ਚ ਅਦਾਕਾਰੀ ਬਾਅਦ ਲੰਮੇ ਚਿਰ ਮਗਰੋਂ ਉਸ ਨਾਲ ਇਹ ਮੁਲਾਕਾਤ ਸੀ। ਇਸੇ ਕੋਫੀ ਹਾਊਸ 'ਚ ਬੈਠਿਆਂ ਬੈਠਿਆਂ ਅਸੀਂ ਅੱਧੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ “ਮੂੰਹ-ਜੁਬਾਨੀ” ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਤੱਪਤ ਤੇ ਬੋਰੀ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਲਾਏ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ “ਮੂੰਹ-ਰੋਟੇ” ਵੀ ਬਹੁਤ ਚੇਤੇ ਕੀਤੇ।

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਾਫੀ ਹਾਊਸ ਮੁਹਰੇ, ਇਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਕਈ ਲੇਖਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਆਪਣੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਸੇਲ ਲਈ ਉਥੇ ਰਖਵਾ ਕੇ ਵਾਕਫ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿੱਦਾਂ ਫਸਾ ਕੇ ਲਿਆਉਂਦੇ ਸਨ ਉਹ ਵੀ ਕਮਾਲ ਸੀ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵਿਆਹ 'ਚ ਬਾਰਾਤੀ ਘਟਦੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਇਥੋਂ ਬਾਰਾਤੀਆਂ ਦਾ ਵੱਗ ਵੀ 'ਕਠਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਇਕ ਦੋਸਤ ਦਾ ਵਿਆਹ ਸੀ। ਕੁੜੀ ਵਾਲਿਆਂ ਕਿਹਾ ਬਾਰਾਤ ਭਰਪੂਰ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਦੋਸਤ ਦਿੱਲੀ ਹਾਲੇ ਨਵਾਂ ਨਵਾਂ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਵਾਕਫੀਅਤ ਵੀ ਕੋਫੀ ਖਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਵੀ ਉਮਰੋਂ ਹਾਲੇ ਕੱਚਾ ਹੀ ਸਾਂ। ਦਾਹੜੀ-ਮੁਛਾਂ ਵੀ ਹਾਲੇ ਲੁੰਟੀਆਂ-ਲੁਈਆ ਫੁੱਟਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਵਾਕਫੀਅਤ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਕਾਫੀ ਹਾਊਸ ਬੈਠੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਹੀ ਰਹੇ ਸਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਹਰਨਾਮ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆਇਆ ਤੇ ਉਦਾਸੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਪੁਛਿਆ। ਅਸੀਂ ਸਮਝਿਆ ਦੱਸੀ। ਹਰਨਾਮ ਜਿੰਨਾਂ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ਾਇਰ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਰਤੀ ਇਨਸਾਨ ਵੀ ਸੀ। ਸਾਡਾ ਇਕ ਰੰਗਾਂ ਦਾ ਆਰਟਿਸਟ ਦੋਸਤ ਸੀ ਹਮਦਮ। ਹਰਨਾਮ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਦੋ ਪੋਸਟਰ ਬਣਵਾ ਲਏ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਉਸ ਵਿਆਹ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਿਖਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਤੇ ਅਖੀਰ 'ਚ ਮੈਂਟੇ ਮੈਂਟੇ ਅੱਖਰਾਂ 'ਚ ਲਿਖਾ ਦਿੱਤਾ “ਕੋਫੀ ਸ਼ਾਨ ਨਾ ਲਿਆਵੇ...ਜਰਮਾਨਾ ਲੱਗੇਗਾ...ਪਰ ਦਾਰੂ ਅਤੱਟ ਵਰਤੇਗੀ !”... ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਦੋਨੋਂ ਪੋਸਟਰ ਮੁਨਾਸਿਬ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਗਵਾ ਦਿੱਤੇ ਜਿਥੋਂ ਹਰ ਕੋਫੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਕੀ ਸੀ? ਸਾਰਾ ਕਾਫੀ ਹਾਊਸ ਹੀ ਬਾਰਾਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਘਟਨਾ ਬੜੀ ਦੇਰ ਚਰਚਾ 'ਚ ਰਹੀ। ਬੜੀ ਲੰਬੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਕਦੇ।

ਇਸ ਕੋਫੀ-ਹਾਊਸੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਹਰ ਕੋਫੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਠੱਠਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਪਰ ਬੁਰਾ ਕਦੇ ਕੋਫੀ ਨਾ ਮੰਨਦਾ। ਇਕ ਦੂਜੇ ਉੱਪਰ ਲੜੀਫੇ ਬਣਦੇ। ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਹੱਸਦੇ।

ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਲੇਖਕ ਦੇਵੇਂਦਰ ਸਤਿਆਰਥੀ ਬਾਰੇ ਇਕ ਦਿਨ ਇਕ ਲੜੀਫਾ ਤੁਰਿਆ। ਸਤਿਆਰਥੀ ਉਹ ਲੜੀਫਾ ਆਪਣੇ ਕਈ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਹੀ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਦੇਵੇਂਦਰ ਸਤਿਆਰਥੀ ਟੈਗੋਰ ਵਰਗਾ ਚੋਲਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਵਾਲ ਲੰਮੇ ਤੇ ਖਿਲਦੇ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਪੂਰਾ ਮੂੰਹ-ਦਾਹੜੀ ਤੇ ਮੁੱਛਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਬੁੱਲ੍ਹ-ਦੰਦ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸ਼ਕਲੋਂ-ਸੂਰਤੋਂ ਉਹ ਇਕ-ਦਮ ਫਕੀਰ ਲਗਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਉਹੀ ਕਰਮਾਤੀ ਬੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਕਲੇਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ-ਗੀਤ ਤੇ ਲੋਕ-ਬੋਲੀਆਂ ਇੰਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਗੀਤ ਜੋ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਨੱਢੀਆਂ ਨਾ-ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਲਿਖ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਦੀਆਂ, ਸਿਰਫ ਗਾਓ ਕੇ ਹੀ ਸੁਣਾਉਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਸਤਿਆਰਥੀ ਮੁਤਾਬਕ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਗੀਤ ਰੀਕਾਰਡਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਦ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਚਿ ਕੋਰ ਕਰ ਲਏ ਸਨ। ਲੜੀਫੇ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਉਦੋਂ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਰੋਲ

ਬਾਗ ਰਹਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਉਹ ਘਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਘਰ ਦਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਭਾਨੂ ਦੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਹੀਂ ਲੈ ਆਉਣ। ਪ੍ਰਾਹੁਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਉਸ ਦਿਨ ਹਲਵਾਈ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਭੀੜ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਖੰਭੇ ਨਾਲ ਲੱਗ ਕੇ ਖਲੋਆ ਗਏ। ਝੱਟ 'ਚ ਅੱਖ ਲੱਗ ਗਈ। ਉਹ ਭਾਨ ਵੀ ਸਤਿਆਰਥੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲੋਂ ਵਿਚ ਰੱਖ ਲਈ ਮਤੇ ਡਿੰਗ ਨਾ ਪਵੇ। ਪਰ ਜਦ ਉਸ ਦੀ ਅੱਖ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਤਾਂ ਕੋਲਾਂ ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਹੋਰ ਹਿੰਦੀ ਦੇ ਇਕ ਨਾਮੀ ਲੇਖਕ ਬਾਰੇ ਇਹ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਕੰਜੂਸ ਹੈ। ਚੁਟਕਲਾ ਇਹ ਬਣਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇੰਨਾ ਕੰਜੂਸ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਘਰ ਵਿਚ ਇਕ ਬਿੱਲੀ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਹ ਲੇਖਕ ਜਦੋਂ ਸਵੇਰੇ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਇਸ ਬਿੱਲੀ ਨੂੰ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ। ਤੇ ਉਹ ਵਿਚਾਰੀ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦੇ ਦੁੱਧ 'ਚ ਮੂੰਹ ਮਾਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਤ੍ਰਿਕਾਲਾਂ ਤੀਕ ਆਪਣਾ ਢਿੱਡ ਭਰ ਕੇ ਫਿਰ ਉਸੇ ਲੇਖਕ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਤੇ ਉਹ ਲੇਖਕ ਉਸ ਬਿੱਲੀ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਲਟਕਾ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਸਾਰਾ ਦੁੱਧ ਕੱਢ ਲੈਂਦਾ ਤੇ ਫਿਰ ਉਸੇ ਦੁੱਧ ਦੀ ਚਾਹ ਬਣਾ ਕੇ ਮਜ਼ੇ ਨਾਲ ਪੀਂਦਾ।

ਇਕ ਹੋਰ ਹਿੰਦੀ ਲੇਖਕ ਬਾਰੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਘਰੋਂ ਕਾਫੀ ਰੱਜਦਾ ਪੁੱਜਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੰਜੂਸੀ ਦੀ ਇੰਤਹਾ ਹੈ ਉਸ ਵਿਚ। ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਅਕਸਰ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਪੀਪੀ 'ਚ ਪਾਕੇ ਘਰ ਦਾ ਦੇਸੀ ਘਿਓ ਭੇਜਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਵੇਲੇ ਆਪਣੀ ਦਾਲ/ਸਬਜ਼ੀ ਵਾਲੀ ਕੋਲੀ ਨੂੰ ਉਸ ਪੀਪੀ ਦੁਆਲੇ ਘੁਮਾ ਕੇ ਉਸ ਘਿਓ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਆਪਣੀ ਦਾਲ ਨਾਲ ਸੁੰਘਾ ਕੇ ਚੁਸਕੀਆਂ ਲੈ ਲੈ ਖਾਣਾ ਖਾਂਦਾ, ਪਰ ਘਿਓ ਦੀਆਂ ਪੀਪੀਆਂ ਉਸ ਦੀ ਰਸੋਈ ਵਿਚ ਜੁੜਦੀਆਂ ਹੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਫਿਰ ਉਹ ਇਕ ਦਿਨ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਦਾਲ ਵਾਲੀ ਕੋਲੀ ਕੁਝ ਘਿਓ ਪਾ ਲਿਆ। ਹਾਲੇ ਉਸ ਖਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਦਾਲ ਵਿਚ ਇਕ ਮੱਖੀ ਆਣ ਡਿੱਗੀ ਤੇ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਮਰ ਗਈ। ਉਸ ਉਹ ਮੱਖੀ ਦਾਲ 'ਚੋਂ ਅੰਗੂਠੇ ਅਤੇ ਦੋ ਉਂਗਲਾਂ ਨਾਲ ਫੜ੍ਹ ਕੇ ਕੱਚੀ, ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਾ ਘਿਓ ਨਿਚੋੜਨ ਲਈ ਉਸ ਮੱਖੀ ਨੂੰ ਘੁੱਟ ਕੇ ਨਚੋੜਿਆ ਤੇ ਮਰੀ ਹੋਈ ਮੱਖੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਮਜ਼ੇ-ਮਜ਼ੇ ਖਾਣਾ ਖਾਈ ਗਿਆ।

ਇਕ ਵਾਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਵਾਲਾ ਇਨਾਮ ਮਿਲਿਆ। ਸਾਰਿਆਂ ਮਿਤਰਾਂ ਮਿਲਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਈ। ਅਖੀਰ ਸਭ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਉਸ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚੀ। ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਉੱਥੇ ਤਾਂ ਦੋਸਤਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੀ, ਪਰ ਉਹਦੀ ਬੈਕਗਰਾਊਂਡ ਕੋਫੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਣਦਾ। ਫੰਕਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਹਰ ਲੇਖਕ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਤਾਂ ਕਾਰਗਲ ਸੀ, ਪਰ ਬੋਲਣਾ ਕੀ? ਇਹਦੇ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਤਾ। ਹਰ ਕੋਫੀ ਭੰਬਲ-ਭੁਸੇ 'ਚ ਫਿਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਖੀਰ ਪਹਿਲੇ ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਸਵਾਗਤੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਆਉਣ ਉਪਰੰਤ ਕੀਤੀ ਸਟਰੋਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਪੂਰਾ ਰੋਡ ਦੀਆਂ ਫਰਨੀਚਰ ਸ਼ਾਪਾਂ ਵਿਚ ਆਰੀ ਚਲਾਈ।

ਕਿਵੇਂ ਰੰਦੇ ਨਾਲ ਫੱਟੇ ਰਵਾਂ ਕੀਤੇ ਤੇ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖੀ। ਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਸ ਗੂਹੜੇ ਯਾਰ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਬੈਕਗਰਾਊਂਡ ਤੇ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਬੋਲਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਸਭ ਦੀਆਂ ਵਾਸਾਂ ਖਿੜਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਇੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਗੁਜਰਾਲ, ਕੁਲਦੀਪ ਨੱਈਅਰ ਵਰਗੇ ਨਾਮਚੀ ਬੰਦੇ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਸਵਾਗਤੀ ਭਾਸ਼ਨ ਖਤਮ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਲੋਕ ਵੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਟੋਨ ਵਿਚ ਬੋਲਦੇ ਰਹੇ। ਗੁਜਰਾਲ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਕੁਲਦੀਪ ਨੱਈਅਰ ਤੱਕ। ਸਭ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਲੱਗ ਗਿਆ ਕਿ ਲੇਖਕ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣਾ ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਜੱਫਾ ਉਤਾਰ ਕੇ ਅਗਾਂਹ ਵਧਦਾ ਰਿਹਾ।

ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਵੇਲੇ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਕਹਿੰਦਾ, “ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ ਕਿ ਇਨਾਮ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਸਾਹਿਤਕਾਰੀ-ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਮਿਲਿਆ ਪਰ ਲੋਕ ਇਥੇ ਭਾਸ਼ਨ ਮੇਰੀ ਗਰੀਬੀ ਬਾਰੇ ਹੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਘੱਟ ਹਾਂ ਤੇ ਗਰੀਬ ਜ਼ਿਆਦਾ। ਮੇਰੇ ਮੌਜਿਜ਼ ਗੈਸਟ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਇਹੀ ਸਿੱਧ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।

ਪਰ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਚ ਇਜ਼ਾਫਾ ਕਰ ਦਿਆਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇੰਨਾ ਵੀ ਗਰੀਬ ਨਹੀਂ। ਤ੍ਰਿਕਾਲਾਂ ਵੇਲੇ ਘੁੱਟ-ਸੁੱਟ ਵੀ ਲਗ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਕਦੇ ਕਦੇ ਨਾਨ-ਵੈਜ ਖਾਣਾ ਵੀ ਘਰੇ ਬਣਦਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ।” ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਨਕਾਰ ਹੀ ਛਿੱਬੇ ਜਿਹੇ ਹੋਏ ਫਿਰਨ।

ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਬਣੇ ਨਵੇਂ ਕਾਫੀ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਇਕ ਦਿਨ ਕਾਫੀ ਪੀਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਸੰਸਾਰ ਸਿੰਘ ਗਰੀਬ ਕਹਿੰਦਾ “ਤਾਰੇ...ਯਾਰ ਆਹ ਟੇਬਲ ਤਾਂ ਹਿਲਦੀ ਹੈ...ਕਿਤੇ ਕਾਫੀ ਹੀ ਨਾ ਲੁੜਕ ਜਾਵੇ?” ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਕਹਿੰਦਾ, “ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਇਹਦਾ ਵੀ ਇੰਤਜ਼ਾਮ !” ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਉਦੋਂ ਆਪਣੀ ਸਪਤਾਹਿਕ ਅਖਬਾਰ “ਲੋਕ-ਰੰਗ” ਦਾ ਸੰਪਾਦਕ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਟੌਹਰ ਹੁਦੀ ਸੀ। ...ਇੰਨੀ ਦੇਰ 'ਚ ਇਕ ਸ਼ਾਇਰ ਹੋਰ ਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਾਲਾ ਪਲਾਸਟਿਕ ਬੈਗ ਚੁੱਕੀ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦ ਕੋਲ ਆਇਆ ਤਾਂ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਕਹਿੰਦਾ, “ਓ ਸ਼ਾਇਰ !...ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਕਵਿਤਾ ਵੀ ਲਿਖੀ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲੀ ਬੈਗ ਦਾ ਹੀ ਰੁਹਬ ਪਾਈ ਜਾਨਾਂ?” ਸ਼ਾਇਰ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਇਕ ਸੰਪਾਦਕ ਪੁੱਛ ਰਿਹਾ...ਜ਼ਰੂਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਮੰਗਦਾ ਹੋਣਾ। “ਹਾਂ ਜੀ ਦੱਸ ਬਾਰਾਂ ਲਿਖੀਆਂ...ਮੇਰੇ ਬੈਗ 'ਚ ਹੀ ਹਨ...ਸੁਣਾਵਾਂ ?”

“ਫਿਲਹਾਲ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਰੀਬ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਟੇਬਲ ਦੀ ਲੱਤ ਬੱਲੇ ਦੇ ਦੇਹ...ਇੱਧਰੋਂ ਟੇਬਲ ਹਿੱਲਦਾ !” ਸ਼ਾਇਰ ਵਿਚਾਰਾ ਛਿੱਬਾ ਜਿਹਾ ਹੋ “ਹੀ ਹੀ ਹੀ” ਕਰਨ ਲਗਾ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਫੀ ਪਿਆਉਣ ਦੀ ਵਾਰੀ ਇਕ ਦਿਨ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੀ। ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਟਰ ਤੋਂ ਟੋਕਨ ਲੈਣ ਗਿਆ। ਉਥੇ ਟੋਕਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕਾਲੀ ਸਿਆਹ ਮਦਰਾਸਣ ਕੁੜੀ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਪਰ ਸੀ ਉਹ ਅੰਤਾਂ ਦੀ ਸੂਹਣੀ। ਜਦ ਹੱਸਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਚਿੱਟੇ ਦੰਦ ਇੰਜ ਚਮਕਦੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਹਨੇਰੇ 'ਚ ਚੰਨ ਚੜ੍ਹ ਆਇਆ ਹੋਵੇ। ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜਦੋਂ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ, ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ “ਸਰਦਾਰ ਜੀ...ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਇਕ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੈ !”

ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦਾ “ਦੱਸ ਬੀਬਾ...!”...ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ “ਆਹ ਜਿਹੜੇ ਬੰਦੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਬੈਠੇ ਹਨ...ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਛੇੜਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ...ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਹੋ...ਮੈਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਲੱਗੇ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹਾਂ...ਤੁਹਾਡੀ ਚਿੱਟੀ ਪੱਗ...ਚਿੱਟੀ ਦਾਹੜੀ...ਚਿੱਟੀ ਪੁਸ਼ਾਕ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਹੀ ਜੁੱਤੀ ਦੇਖ ਮੈਨੂੰ ਲਗਾ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਹੋ ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਵੀ ਸਕਦੇ ਹੋ ਔਰ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਵੀ ਲੈਣਗੇ।” ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਬਰਾਉਣ ਫਰੇਮ ਵਾਲੀ ਨਜ਼ਰ ਦੀ ਐਨਕ ਵਿਚੋਂ ਦੀ ਉਹਦੇ ਵਲ ਝਾਕਦਿਆਂ ਕਹਿੰਦਾ “ਹਾਂ...ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਾਂਟ ਵੀ ਦਿਆਂਗਾ... ਇਹ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਵੀ ਜਾਣਗੇ...ਪਰ ਤੂੰ ਦੱਸ ਫੇਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਬਣ ਜਾਉ?” ਉਹ ਮਦਰਾਸਣ ਕੁੜੀ ਹੱਕੀ-ਬੱਕੀ ਕਦੇ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਵੱਲ ਝਾਕੇ ਤੇ ਕਦੇ ਸਾਡੇ ਨੱਲ।

ਇਕ ਦਿਨ ਕਨਾਟ ਪਲੇਸ ਵਿਚ ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਪਲੇਸ ਦੀ ਛੱਤ ਵਾਲੇ ਕਾਫੀ ਹਾਊਸ ਦੇ ਵਿਹੜੇ 'ਚ ਬੈਠੇ ਪੰਦਰਾਂ ਵੀਹ ਹਿੰਦੀ...ਪੰਜਾਬੀ...ਉਰਦੂ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਐਤਵਾਰੀ ਯੁੱਧ ਸੇਕ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਾਹਮਣਿਓਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਇਕ ਸ਼ਾਇਰ ਆਉਂਦਾ ਦਿਸਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਕੋਲ ਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸਭ ਨੂੰ ਮੁਖਾਤਿਬ ਹੋ ਕਹਿੰਦਾ, “ਬੜੀ ਤੁਸੀਂ ਐਨੇ ਦਾਨਿਸ਼ਵਰ ਬੰਦੇ ਬੈਠੇ ਹੋ। ਫਰਜ਼ ਕਰੋ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਐਸਾ ਮੌਕਾ ਆਵੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਇਕ ਚੌਕ ਵਿਚ ਢੇਰ ਲਾ ਕੇ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣੀ ਪੈ ਜਾਵੇ ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੁਆਇਸ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਤਾਬ ਬਚਾ ਸਕਦੇ ਹੋ!...ਉਸ ਵੇਲੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜੀ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਬਚਾਉਗੇ?”

ਸਾਰੇ ਸੋਚਾਂ ਵਿਚ ਪੈ ਗਏ। ਕੋਫੀ ਕਹਿੰਦਾ ਵਾਰਿਸ ਦੀ ਹੀਰ...ਕੋਫੀ ਕੁਛ ਕਹਿੰਦਾ ਤੇ ਕੋਫੀ ਕੁਛ...! ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਸ਼ਾਇਰ ਰੋਣ ਹਾਕਾ ਜਿਹਾ ਹੋ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ “ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਕਿਤਾਬ ਨਹੀਂ ਬਚਾਉਗੇ?”

ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਚੁਸਕੀ ਲੈਂਦਿਆਂ ਕਹਿੰਦਾ “ਤੇਰੀ ਕਿਤਾਬ ਕਰਕੇ ਹੀ ਤਾਂ ਅੱਗ ਲਾਉਣੀ ਹੈ!”

ਖੁਬ ਹਾਸਾ ਖਿਲਰਿਆ ਉਸ ਦਿਨ ਉਥੇ। ਤੇ ਮਜ਼ੇ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੋਈ ਕਿ ਇਹ ਚੁਟਕਲਾ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਅੱਗ ਵਾਂਗ ਖਿੱਲਰ ਗਿਆ। ਤੇ ਹਰ ਕੋਫੀ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀ-ਦਵੰਦੀ ਦਾ ਨਾਂ ਸਮਾਲ ਕਰਕੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਟੀਸ ਕਰਦਿਆਂ ਸੁਣਾਉਣ ਲੱਗਾ।

ਭਿੱਜੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਜੁਬਾਨ 'ਚੋਂ ਠਹਾਕਿਆਂ ਦੀ ਗੂੰਜ ਮਤਲਬ ਐੱਸ ਬਲਵੰਤ

ਸੰਸਾਰ 'ਚ ਆਪਣੇ ਖੁਆਬ ਉਕਾਰਦਾ ਪਾਰੁਲ, ਤਾਰਿਆਂ ਦੇ ਖੇਲ 'ਚ ਆਨੰਦਿਤ ਡਾਕਟਰ, ਚਾਹੇ ਕਲਪਨਾ 'ਚ ਉਸਰੇ ਪਾਤਰ ਨੇ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਪਾਠਕ ਨੇ ਰੂਹਦਾਰਈ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। “ਸੁਪਨੇ ਅਤੇ ਸੋਦਾਗਰ” ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਮੁਖ ਪਾਤਰ ਨਾਦੀਆ ਤੇ ਕਬੀਰ ਦੇ ਅੱਲਗ ਦੇਸ਼,ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਬਸਿੰਦੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਇਕ ਉਸ ਪੁਲ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਭਿੰਜ ਰਹੇ ਨੇ, ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਦੇ ਤਸੱਵਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੂਹ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਰੂਹਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਆਪਸ ਵਿਚ ਗੜ੍ਹਦੁ। ਰੂਹਾਂ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਣਾ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਪਦਾਰਥਕ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਹਿਮ ਨਹੀਂ। ਐਸ ਬਲਵੰਤ ਦਾ ਪਟਿਆਲੇ ਦੀ ਸੁਲਤਾਨਾ ਬੇਗਮ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਇਕ ਸਕੈਚ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਕਿੰਨੀ ਮੁਮੀਅਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਕ ਮਹਾਨ ਰਚਨਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੁੜੀ ਜੋ 1947 ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿਚ ਆਈ

ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਟਰੈਵਲ ਕਰਦੀ ਮੁੜ ਪਟਿਆਲੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਇਕ ਹਿੰਦੂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਧੀਅ ਬਣਾ ਲਿਆ ਤੇ ਸੁਲਤਾਨਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਨਾਨੇ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਰੋਲ ਨਿਭਾਇਆ। ਇਕ ਸਿੱਖ ਨਾਲ ਵਿਆਹੀ ਗਈ। ਐੱਸ ਬਲਵੰਤ ਨੇ ਇਸ ਇਕ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਇਕ ਮਹਾਨ ਸਾਹਕਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੁਲਤਾਨਾ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਉਹ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਬੁਝਾਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਮਹਿਕ ਪੂਰੇ ਬਾਹਿਮੰਡ ਵਿਚ ਫੈਲਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਇਹਦੀ ਗੰਢ ਬੰਨ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰੋ ਤਾਂ ਇਹ ਬੋਅ ਮਾਰਨ ਲਗਦੀ ਹੈ ,ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਬ੍ਰਿਹਮੰਡ ਗੰਧਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ...! ਤੇ ਫਿਰ ਉਹੀ ਘੁਟਣ ਪਾਪ ਬਣ ਕੱਲਯੁਗ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਿ-ਰਜਣਹਾਰੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਤੇ ਕਲਮੀ ਦਸਤਖਤ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਐੱਸ ਬਲਵੰਤ ਨੇ ਸੁਲਤਾਨਾ ਬੇਗਮ ਇਹ ਜੋ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਹ ਇਕ ਨਵੇਕਲੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਐਸ ਬਲਵੰਤ ਇਸੇ ਅਹਿਸਾਸ ਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਉਕੇਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੰਦਾਂ ਦੀ ਗਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ

ਬੀਓਡ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਦੂਰ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਿਰਤਾਂ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਬੁਝਾਰਤ ਨੂੰ ਖੋਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀ ਮਹਿਕ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਤੇ ਅਪਣੀ ਹਕੀਕੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਬਿਖੇਰੀ ਹੈ ਉਹ ਬੇਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਕੁਝ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਪਾਕੀਜ਼ਗੀ ਇਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਾਮ ਦੇ ਮੁਹਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ-ਬੜਾ ਅਦਬ ਵਾਲਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ ਮੇਰਾ ਵੀ ਐਸ ਬਲਵੰਤ ਨਾਲ। ਮੈਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ ਸਰ ਇਸ ਰਿਸ਼ਤੇ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਭਾਵੇਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੇ ਮਿਲੀ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਮੇਰੀ ਨਿਮਾਣੀ ਜਿਹੀ ਹਸਤੀ ਨੂੰ ਇਕ ਭਰੋਸਾ ਹੈ, ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਪਿਆਰ ਤੇ ਅਸੀਸ ਭਰਿਆ ਹੱਥ ਮੇਰੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਸਦਾ ਤੁਹਾਡੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਰਹੇਗਾ। ਅੱਜ ਮੈਨੂੰ ਚੇਤੇ ਆ ਰਿਹਾ, ਕਿ ਉਦੋਂ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਸਾਂ। ਸ਼ਾਇਦ ਛੇਵੀਂ ਕਲਾਸ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ। ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਸੁੱਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਿਹਾ ਕਿ ਕੀ ਪੜ੍ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਮੇਰਾ ਸ਼ਸ਼ਪੰਜ ਦੇਖ ਇਸ ਮੁਕਾ-ਬਲੇ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਕ ਕਵਿਤਾ ਦਿੱਤੀ

ਸੀ ਜੋ ਮੈਂ ਉਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਫਸਟ ਆਈ ਸਾਂ: ਰੱਬ ਇਕ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਬੁਝਾਰਤ ਰੱਬ ਇਕ ਗੋਰਖ-ਧੰਦਾ ਖੋਲਣ ਲੱਗਿਆਂ ਪੇਚ ਏਸ ਦੇ ਕਾਫਿਰ ਹੋ ਜਾਏ ਬੰਦਾ ਕਾਫਿਰ ਹੋਵੇ ਡਰ ਕੇ ਜੀਵੇ ਸੋ ਜੋ ਮੂਲ ਨਾ ਖੁੰਝੀ ਲਈਲੱਗ ਮੋਮਨ ਦੇ ਨਾਲੋਂ ਖੋਜੀ ਕਾਫਿਰ ਚੰਗਾ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਸੱਤਰਾਂ ਲਿਖਦੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਦੇ ਇਹ ਤਸੱਵਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੋਣਾ ਕਿ ਹਕੀਕਤ ਵਿਚ ਇਕ ਦਿਨ ਐੱਸ ਬਲਵੰਤ ਨਾਂ ਦਾ ਖੋਜੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਨਵੇਕਲੀ ਸੋਚ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਕਿਰਦਾਰ ਸਿਰਜਦਿਆਂ ਅਭਿ-ਜਹੀ

ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ (20 ਜੁਲਾਈ, 1910)

ਸ. ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ (ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਚਾਚਾ ਜੀ) ਦਾ ਜਨਮ ਮਾਤਾ ਜੈ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਪਿਤਾ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਪਿੰਡ ਖਟਕੜ ਕਲਾਂ ਜ਼ਿਲਾ ਜਲੰਧਰ (ਹੁਣ ਜ਼ਿਲਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ) ਵਿੱਚ ਸੰਨ 1887 'ਚ ਹੋਇਆ। ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਜੰਗ ਲੜ ਰਿਹਾ ਸੀ। 1904-05 ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਥਾਨ 'ਚ ਪਏ ਜਬਰਦਸਤ ਅਕਾਲ ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਗਏ ਤਾਂ ਉਥੋਂ ਯਤੀਮ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਲਿਆ ਕੇ ਯਤੀਮਖਾਨਾ ਖੋਲਿਆ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਚਲਦੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰਿਆਂ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ, 'ਭਾਰਤ ਮਾਤਾ ਸੁਸਾਇਟੀ' ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੰਤਰੀ ਸਨ। ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਸ. ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਚਲਾਈ 'ਪਗੜੀ ਸੰਭਾਲ ਓ ਜੱਟਾ' ਲਹਿਰ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਕਾਰਕੁੰਨ ਸਨ। ਸ. ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਆਪ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਲੇਖ ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਛਪਾ ਕੇ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਵੰਡੇ। ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਸ. ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ. ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲਾਲ ਚੰਦ ਫਲਕ ਅਤੇ ਮਹਿਤਾ ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਆਦਿ ਨਾਲ ਉਹ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਡਟੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਾਗ਼ੀਆਨਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਹੜ ਲੈ ਆਂਦਾ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਭੁਗਤਣੇ ਪਏ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਚਲਦੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰਿਆਂ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ, 'ਭਾਰਤ ਮਾਤਾ ਸੁਸਾਇਟੀ' ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੰਤਰੀ ਸਨ। ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਸ. ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਚਲਾਈ 'ਪਗੜੀ ਸੰਭਾਲ ਓ ਜੱਟਾ' ਲਹਿਰ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਕਾਰਕੁੰਨ ਸਨ। ਸ. ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਆਪ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਲੇਖ ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਛਪਾ ਕੇ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਵੰਡੇ। ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਸ. ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ. ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲਾਲ ਚੰਦ ਫਲਕ ਅਤੇ ਮਹਿਤਾ ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਆਦਿ ਨਾਲ ਉਹ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਡਟੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਾਗ਼ੀਆਨਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਹੜ ਲੈ ਆਂਦਾ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਭੁਗਤਣੇ ਪਏ।

ਆਦਿ ਨਾਲ ਉਹ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਡਟੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਾਗ਼ੀਆਨਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਹੜ ਲੈ ਆਂਦਾ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਭੁਗਤਣੇ ਪਏ। 20 ਜੁਲਾਈ, 1907 ਨੂੰ ਸ. ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ, ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਬਹਾਨੀ ਰਾਮ, ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਘਸੀਟਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਗਵਰਧਨ ਦਾਸ ਨੂੰ ਡੇਢ-ਡੇਢ ਸਾਲ ਦੀ, ਲਾਲ ਚੰਦ ਫਲਕ ਨੂੰ 9 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਅਤੇ ਗੰਧਰਵ ਸੈਨ ਨੂੰ 30 ਬੱਤਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਜੇਲ ਸਖਤੀਆਂ ਦਾ ਡੱਟ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਮੁੜ 'ਭਾਰਤ ਮਾਤਾ ਸੁਸਾਇਟੀ' ਦਾ ਕੰਮ ਚਲਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਸਤੰਬਰ 1907 ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਰਦਾਰ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਛੁੱਟ ਕੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ ਤੇ ਇਸੇ ਮਹੀਨੇ 28 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਣ ਤੇ ਇਸ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲਾ ਸਮਝ ਕੇ ਨਾਂ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਰੱਖਿਆ ਸੀ।

ਆਪ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ ਡੇਢ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪਤਨੀ ਹੁਕਮ ਕੌਰ 'ਤੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਪਹਾੜ ਟੁੱਟ ਪਿਆ। ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਵਲੋਂ ਝੱਲੇ ਦੁੱਖਾਂ

ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਮਾਧੋਪੁਰੀ

ਦੀ ਕੋਈ ਬਾਹ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਮੁਨਾਸਿਬ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ।

ਡੇਢ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਸਨ। ਟੀ ਬੀ ਅਤੇ ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਕਰਕੇ ਆਪ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਹਾਲਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੈਰੋਲ ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 20 ਜੁਲਾਈ, 1910 ਨੂੰ 23 ਸਾਲ ਦੀ ਭਰ ਜਵਾਨੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਰਮਾ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਤਨੀ ਹੁਕਮ ਕੌਰ ਆਪ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਪੈਕੇ ਘਰ ਚੱਕ ਨੰਬਰ 23 ਲੈ ਗਏ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨੇ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਲਏ।

ਮੀਡੀਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਖੁੰਜੇ ਲਾਉਣ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ

ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਚਾਰ ਖੰਮ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਰਪੱਖ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸਾਰਥਕ ਜਗ੍ਹਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਖੰਮ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਕਲਪਣਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਪਰ ਅਫਸੋਸ! ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਖੰਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਪੱਖ ਪੱਤਰਕਾਰਤਾ ਹੁਣ ਬੀਤੇ ਜਮਾਨੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਵਿਰੋਧਤਾ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿਰੋਧੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਦੇ ਕੇ ਅਸਲੋਂ ਹੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੀ ਘਟਨਾ, ਯੂ. ਪੀ. ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗੈਂਗਸਟਰ ਵਿਕਾਸ ਦੁਬੇ ਦਾ 9 ਜੁਲਾਈ 2020 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਇਨਕਾਉਂਟਰ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਖਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਲੋਕ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਸ ਮਨੋਸਥਿਤੀ ਪਿੱਛੇ 'ਛੇਤੀ ਨਿਆਂ' ਪਾਉਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਲੁਕੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉੱਝ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦ ਨਿਆਂ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ! ਉਸ ਨਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਸੁਲੀ ਨਹੀਂ ਟੰਗਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਪਰ! ਲੋਕ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ 'ਸਹਿਮਤੀ' ਬਾਅਦ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਭਿਆਨਕ ਰੂਪ ਅਖਤਿਆਰ ਕਰ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਕਥਨ ਵਿੱਚ ਭੋਰਾ ਵੀ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉੱਟਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਉਹ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਬਦਮਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਲਕਿ ਉਸਦੀ ਦਹਿਸ਼ਤ 1999 ਤੋਂ ਵੱਧਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵੱਡੇ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਸਨ। ਉਹ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਸੀ। ਪਰ! ਹੁਣ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਵਿਕਾਸ ਦੁਬੇ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ 'ਵੱਡੇ ਆਗੂ' ਬਚਾ ਲਏ। ਪਰ! ਇਹ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ, ਵੱਧਦੇ ਅਪਰਾਧ, ਵਿਚੋਲਿਆਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪੁਲਿਸ-ਤੰਤਰ, ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਆਦਿਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ। ਖੈਰ!

ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਰਾਠੌਰ (ਡਾ) 91-75892-33437

ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਅਖਬਾਰ 'ਚ ਛਪੀ ਖ਼ਬਰ ਨੂੰ 'ਅੰਤਿਮ ਸੱਚ' ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਜ ਪਾਠਕਾਂ, ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਕੋਲ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਧਨ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਉਹ ਹਰ ਸਾਧਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ 'ਅੰਤਿਮ ਸੱਚ' ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਕਰਕੇ ਪੱਤਰਕਾਰਤਾ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨੂੰ ਖੋਰਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਖ਼ਬਰ ਨੂੰ ਹਰ ਅਦਾਰਾ ਆਪਣੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਢਾਲ ਕੇ ਪਾਠਕਾਂ, ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਨਾਲ ਜਦੋਂ ਪਾਠਕ, ਦਰਸ਼ਕ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਹੋਰ ਵਸੀਲਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਖ਼ਬਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਅਦਾਰੇ ਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੈਲੀ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਅਦਾਰੇ ਨੇ ਹਰ ਖ਼ਬਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਦਾਰੇ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਪੁੱਠ ਚਾੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਖੈਰ!

ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਚ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਕੋਈ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਬਲਕਿ ਵੱਡੇ ਅਪਰਾਧੀ ਸਨ। ਪਰ! ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹੱਥੋਂ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਇਹ ਢੰਗ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਉੱਪਰ ਲੱਗਾ ਸਵਾਲੀਆ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਪਿੱਛੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ 'ਨਵੇਂ' ਨਿਆਇਕ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਢਾਲਣ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਯਤਨ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਅਜੇ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਆਮ ਨਹੀਂ, ਮੱਧਮ ਹੈ। ਪਰ! ਸਹਿਜੇ-ਸਹਿਜੇ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਆਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਮ ਲੋਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਇਸ ਢੰਗ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਭਾਲਣ ਲੱਗਣਗੇ ਅਤੇ ਫੇਰ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਦਾ ਲਈ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।'

ਹਾਕਮ ਛੇਤੀ ਨਿਆਂ ਦੀ ਇਵਜ਼ ਵੱਜੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਅਸਲੋਂ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਆਸ ਲਈ ਵੀ ਉਸੇ (ਹਾਕਮ) ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ।

ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨਫ਼ਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਦਾ ਮੂਲ ਮਕਸਦ ਸੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਲੋਕ-ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਖ 'ਚ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਹੀਲਾ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ, ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ 'ਰਾਜਸੀ ਮਨੋਬਿਰਤੀ' ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ; ਸੱਤਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਕਤ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੱਤਾ, ਤਾਕਤ ਲਈ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪਾਉਣਾ ਸਰਵੋਤਮ ਗੁਣ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੋਟਾਂ ਵੇਲੇ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੋਕ-ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਖ 'ਚ ਭੁਗਤਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਨੱਕ 'ਚ ਨਕਲ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੀ ਵਾਰੀ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਸਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਸਿਆਸੀ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕ ਹਰ ਖ਼ਬਰ ਨੂੰ ਹਾਕਮ ਦੀ ਅੱਖ ਰਾਹੀਂ ਵੇਖਣ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਲਈ ਹਾਕਮ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵੱਲ ਤੱਕਣ।

ਪਿਛਲੀ ਦਿਨੀਂ ਦੇ ਵੱਡੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਕਰਕੇ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮਨਸੂਬੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਜਾਗਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਘਟਨਾ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ 'ਚ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਚਾਰ ਮੁਜ਼ਰਮਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 6 ਦਸੰਬਰ 2019 ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਚ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਆ। ਇਹ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲਾ ਠੀਕ ਉਸੇ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਹੋਇਆ ਜਿੱਥੇ ਉਸ

ਜਿਹੜਾ ਵਰਤਾਰਾ ਯੂ. ਪੀ. ਜਾਂ ਹੈਦਰਾਬਾਦ 'ਚ ਹੋਇਆ ਇਹੋ ਵਰਤਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 1984 ਤੋਂ 1992, 93 ਤੱਕ ਸਿਖਰ ਤੇ ਸੀ। ਪਰ! ਇੱਥੇ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਇਸਦਾ ਖਮਿਆਜਾ ਜਿੱਥੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਣਾ ਪਿਆ ਉੱਥੇ ਹਕੂਮਤਾਂ ਵੀ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕੀਆਂ। ਖੈਰ!

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਦਾ ਦੌਰ ਕਾਹਲੀ ਦਾ ਦੌਰ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਹਰ ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਜਲਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਿਆਂ ਵੀ ਉਸੇ ਸ਼ੈਲੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਫਸੋਸ! ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਹੁਤ ਲੇਟ-ਲੜੀਫੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇਰੀ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਜੱਜ,

ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਨੇਪਰੇ ਨਹੀਂ ਚਾੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਜਾਣਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਟਾਰਗੇਟ ਅਜਿਹੇ ਚੁਣੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੌਖਾ ਫੁੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਖ 'ਚ ਭੁਗਤਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਰ! ਲੋਕ ਇਸ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆਉਗੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਖੁਸ਼ਨੁਮਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦੀ ਕਲਾ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਠਿਨਾਈਆਂ ਅਤੇ ਉਤਰਾਅ ਚੜ੍ਹਾਅ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਦੁੱਖ ਵੀ ਹਨ। ਜਿੰਨਾ ਤੇ ਤਾਂ ਹਾਰ ਵੀ ਹੈ। ਆਸ਼ਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵੀ ਹੈ। ਨਫ਼ਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ ਹੈ।

ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੈਸਿਆਂ ਲਈ ਕੰਮ ਨਾਂ ਕਰੋ। ਅਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੈਸਿਆਂ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨ ਨਾਂ ਬਣਾਓ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਸਿੱਖਦੇ ਰਹੋ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪਏ ਤਾਂ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਵਸਰ ਗਵਾ ਦੋਵੇਗੇ। ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਕਿਸੇ ਅਨਪੜ, ਬੱਚੇ ਜਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਕੋਈ ਉਮਰ ਜਾਂ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਅਪਣੇ ਅਤੀਤ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਾਂ ਸੋਚੋ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਜੀਓ

ਇਮਾਨਦਾਰ ਬਣੋ। ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਪੰਛੀਆਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰੋ। ਕਦੇ ਕਦੇ ਸਭ ਕੁਝ ਭੁੱਲ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਰਗੇ ਬਣਕੇ ਜਿਉ ਕੇ ਦੇਖੋ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਕੋਲ ਬੈਠੋ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਵੋ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤਜਰਬਿਆਂ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰੋ ਜਿਸ ਨਾਲ ਤਹਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਪੈਸਾ ਖੁਸ਼ਨੁਮਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਉਹ ਲੋਕ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪੈਸਾ ਬਹੁਤ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਹੀਂ। ਕਦੇ ਵੀ ਅਪਣੇ ਪੈਸੇ ਰੁਤਬੇ ਦਾ ਗੁਮਾਨ ਨਾ ਕਰੋ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਦਫਨ ਹੋ ਗਏ ਜੋ ਸੋਚਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਬਿਨਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਚੱਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਹੰਕਾਰੀ ਨਾਂ ਬਣੋ ਕਦੇ ਕਦੇ ਹਾਲਾਤ ਅਜਿਹੇ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਕੀਲ ਕਰਨੇ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਨੇ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਦੁਕਾਨ ਜਾਂ ਨੌਕਰੀ ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਅਪਣੀਆਂ ਘਰੇਲੂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਹੀ ਛੱਡ ਜਾਓ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਕੰਮ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਓ। ਜਦੋਂ ਘਰ

ਆਓ ਤਾਂ ਅਪਣੀ ਦੁਕਾਨਦਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਘਰ ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਆਓ। ਘਰ ਸਿਰਫ ਪਤੀ, ਪਿਤਾ, ਪੁੱਤਰ, ਪਤਨੀ, ਪੁੱਤਰੀ, ਮਾਂ ਜਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਘਰ ਆਵੇ ਨਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨਦਾਰੀ ਜਾਂ ਨੌਕਰੀ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਅਪਣੇ ਕੰਮ, ਨੌਕਰੀ ਅਤੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਬੈਠਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖੁਸ਼ਨੁਮਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਝੁਨੀਰ 91-97791-98462

ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਪੂਰਕ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾ ਕੇ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦਾ ਲੁਤਫ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਬੇਅੰਤ ਮੌਕੇ ਦਿੰਦੀ। ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਹੱਥੋਂ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ ਦੋਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ ਹੀ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸਤੋਂ ਬੇਹਤਰ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਖਿਰ ਨੂੰ ਇਹ ਸੱਚ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਿਆਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ ਹੀ ਠੁਕਰਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਕਿਤਾਬਾਂ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਅਖਬਾਰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਆਦਤ ਬਣਾਓ ਹੋ ਸਕੇ ਤਾਂ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੀ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰ ਦਿਓ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਫਿਰ ਵੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਤੁਹਾਡਾ ਗਲਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਉਲਝਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਸਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰ ਲਵੋ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਗਲਤ ਹੋ ਤਾਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਦੇਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਚੰਗਿਆਈਆਂ ਵੇਖਦੇ ਹੋ। ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ ਉਸ ਵਿੱਚ ਹੀ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ ਸਿੱਖੋ। ਅਪਣੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ। ਕੋਈ ਵੀ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਤੁਸੀਂ ਖੁਸ਼ ਹੀ ਅਪਣੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਬੇਹਤਰੀਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਚੰਗੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਤਰੀਕੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ਨੁਮਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰੋ ਆਪਣੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਓ। ਇਹ ਨਾਂ ਸੋਚੋ ਕਿ ਲੋਕ ਸਾਡੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਸੋਚਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਖਾਓ ਜੇ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਹਿਨੋ। ਜੇ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਕਰੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੱਕ ਤੁਹਾਡਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਖੁਸ਼ ਖੁਸ਼ ਰਹੋ। ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੁਖੀ ਕਰਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਣਾ ਇਹ ਗਲਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਣਾ ਆਪ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਖੁਸ਼ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਅਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰੋ। ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰੋ। ਤਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਜਿੰਨਾ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਖੁਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਡਰੋ ਨਾ। ਇਨਸਾਨ ਤੋਂ ਤਾਕਤਵਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੇ।

ਬੁਰਾ ਕੰਮ ਕਰੋ ਨਾ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਚਾਈ ਦੀ ਰਾਹ ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ। ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦਾ ਬੁਰਾ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰੋ।

ਹਰ ਵੇਲੇ ਮਰੂੰ ਮਰੂੰ ਨਾ ਕਰੋ। ਛੋਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਵੀ ਆਨੰਦ ਮਾਣੋ। ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਕੇ ਦੇਖੋਗੇ ਤਾਂ ਤਹਾਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਸਨ।

ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖ ਕੇ ਅਸੀਂ ਅਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ਨੁਮਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੰਸੀ ਖੁਸ਼ੀ ਜਿਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ਸੂਰਤ ਹੈ ਬੱਸ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਬਦਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਦੀ ਮਾਣਮੱਤੀ ਧੀ ਪ੍ਰੀਆ ਬੰਗਾ ਦੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਦੇਣ

ਰਹਿਬਰਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਨ- ਜਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੀ ਰਹਾਰੀ - ਪ੍ਰੀਆ ਬੰਗਾ

ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕਮਜ਼ਾਬੀ ਲੈਕੇ ਨਹੀਂ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ। ਹਾਂ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਹਲਾਤਾਂ ਤੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਵਸਥਾ 'ਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਵਸਥਾ ਤੇ ਹਲਾਤ ਦੋਵੇਂ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਮਨੁੱਖਵਾਦ ਵਿਵਸਥਾ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣਿਆ ਹੈ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਸੀ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਲੰਬੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਮਹਾਨ ਰਹਿਬਰਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਆਣਖ ਨਾਲ ਜਿਊਣਾ ਸਿਖਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਆਸਮਾਨਤਾ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਪਾਖੰਡਵਾਦ 'ਚੋਂ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸਵੈਮਾਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਸਮਾਜ 'ਚ ਔਰਤ ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਤੇ ਮਾਨ-ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵੀ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੇ ਲੜੀ ਜਿਸ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਅੱਜ ਦੀ ਔਰਤ ਹਰ ਖੇਤਰ 'ਚ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਮਾਣਮੱਤੀ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਬਣਕੇ ਸਮਾਜ 'ਚ ਆਪਣਾ ਬਣਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ ਨੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ 'ਚ ਲਿਖਤੀ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਹੱਕ ਦੇਕੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸਿਰ ਦਾ ਤਾਜ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਦਾ ਆਹਿਸਾਨ ਭਾਰਤੀ ਔਰਤ ਕਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ।

ਔਰਤ ਅੱਜ ਹਰ ਖੇਤਰ 'ਚ ਅੱਗੇ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਇੱਕ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਹੈ ਸਾਡੀ ਪਿਆਰੀ ਗਾਇਕਾ ਤੇ ਮਾਣਮੱਤੀ

ਧੀ ਪ੍ਰੀਆ ਬੰਗਾ। ਜਿਸ 'ਤੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਆ ਆਪਣੀ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਕੰਪਨੀ 'ਚ ਵਧੀਆ ਚੌਕ 'ਤੇ ਰਹਿਕੇ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਵੱਡਾ ਬਦਲਾਅ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਤੇ ਬੁਧੀਜੀਵੀ ਵਰਗ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਗਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਕੁਝ ਨੇੜਲੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰੀਆ ਬੰਗਾ ਨਾਲ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਬਾਤਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ।

ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉਸ ਨੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਸਟੇਜਾਂ 'ਤੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਬਾਰੇ ਗਾਉਣਾ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਦਾ ਭਰਵਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀਆ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਕੇ ਹੋਰ ਕਈ ਸਮਾਜਿਕ ਕੰਮਾਂ 'ਚ ਆਪਣਾ ਬਣਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਬਹੁਜਨ ਯੂਥ ਵਲੰਟੀਅਰ ਫੋਰਸ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਬਸਪਾ ਦੇ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਨੂੰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ

ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਬਸਪਾ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਮਾਜ ਵਲੋਂ ਵਿਡੇ ਅੰਦੋਲਨ 'ਚ ਵੀ ਪ੍ਰੀਆ ਨੇ ਵੱਧ-ਚੜਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰੀਆ ਬੰਗਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਅਹਿਮ ਚਿਹਰੇ ਵਜੋਂ ਉਭਰਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖਵਾਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਤੁਗਲਕਾਬਾਦ ਸਥਿਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੰਦਿਰ ਨੂੰ ਢਾਹਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਖਿਲਾਫ ਸੰਘਰਸ਼ 'ਚ ਪ੍ਰੀਆ ਬੰਗਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹਿੱਸਾ ਲੈਕੇ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਦੀ ਔਰਤ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਲੜਣਾ ਤੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਡੱਟ ਕੇ ਖੜਨਾ ਸਿੱਖ ਗਈ ਆ। ਇਸ ਅੰਦੋਲਨ 'ਚ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹਲਾਤਾਂ ਦਾ ਵੀ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਉਸ ਦੀ ਜੋਸ਼ੀਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੋਗੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਟੇਜ ਉੱਪਰ ਬਹੁਜਨ ਦੇ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਪ੍ਰੀਆ ਬੰਗਾ ਆਪਣੀ ਗਰਜਵੀ ਆਵਾਜ਼ 'ਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ-ਉੱਚੀ ਹੈ ਤਾਂ ਆਮ ਲੋਕ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਕੇ ਬਹੁਜਨ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਤਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਤੱਤਪਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਪ੍ਰੀਆ ਦੇ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਸੰਸਾਰ 'ਚ ਫੈਲੀ ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਨਾਲ ਲੜਣ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਲੋੜਵੰਦ

ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਲੰਗਰ, ਰਾਸ਼ਣ ਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀ ਮਾਸਕ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਪਹੁੰਚਾਏ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕੰਮ ਹਨ।

ਅੱਜ ਪ੍ਰੀਆ ਕੋਰੋਨਾ ਨਾਲ ਲੜ ਰਹੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਵੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਇਸ ਦਲੇਰ ਧੀਆ ਦਾ ਸਾਰੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸਾਬ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਨਿੱਜੀਤੌਰ 'ਤੇ ਮੈਂ ਇੱਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਿੰਨਾ ਕੁ ਪ੍ਰੀਆ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬਹਾਦਰ ਤੇ ਦਲੇਰ ਕੁੜੀ ਹੈ। ਜੇ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਦੀ ਉਸ ਪਿਆਰੀ ਦਾਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਜਨਮ 'ਤੇ ਮੱਥੇ ਵੱਟ ਪਾਇਆ ਸੀ ਅੱਜ ਉਹੀ ਦਾਦੀ ਉਸ ਦਾ ਮੱਥਾ ਚੁੰਮਦੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰੀ ਪੋਤੀ ਪਿਆਰੀ ਪ੍ਰੀਆ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਬੱਬਰ ਸ਼ੇਰਨੀ ਧੀ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਲਈ ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡਮੁੱਲਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਕੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਫੀਡ ਬੈਕ ਟੂ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਆ ਬੰਗਾ ਨੂੰ ਦੇਖ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਧੀਆਂ-ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਹੌਸਲੇ ਬੁਲੰਦ ਹੋਏ ਹਨ। ਪ੍ਰੀਆ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਹੋਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਸਿਰ ਮਾਣ ਨਾਲ ਉੱਚਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀਆ ਬੰਗਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਰਹੇਗੀ ਹੈ।

ਰਿਪੋਰਟ - ਬੀ ਕੇ ਰੱਤੂ

ਮੌਤ ਨੂੰ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰਦਾ ਏ ਜਰਖੜ ਸੂਏ ਦਾ ਵਿਚਕਾਰੋ ਟੁੱਟਿਆ ਪੁਲ

ਡੇਹਲੋ (ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੰਗਲ)- ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਉਥੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਟੁੱਟੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਪੁੱਲਾਂ ਉੱਤੇ ਲੰਘ ਕੇ ਜਾਨ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰਨੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਮਿਸਾਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਗਿੱਲ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਪਿੰਡ ਜਰਖੜ ਨੇੜਿਓਂ ਲੰਘਦੇ ਸੂਏ ਦਾ ਵਿਚਕਾਰੋ ਟੁੱਟਿਆਂ ਪੁਲ ਮੌਤ ਨੂੰ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੁਲ ਉੱਪਰੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਲੰਘਦੀ ਹੈ ਪੁਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਜੀ ਦਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਸਥਿਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨਤਮਸਤਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਐਤਵਾਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਵੀ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਅਉਣਾ ਜਾਣਾ ਲੱਗਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲ ਦੀ ਨਵੀਂ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵੱਡਾ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰਨ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਖਿਲਵਾੜ : ਸੰਗੋਵਾਲ
ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹਲਕਾ ਗਿੱਲ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਸੰਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਦੇ ਉਭਾਰਨ ਦਾ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਉਲਟਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੂਇਆਂ ਦੇ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਪੁਲਾਂ ਉੱਪਰੋਂ ਲੰਘਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ

ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਲਕਾ ਗਿੱਲ ਦੇ ਜਰਖੜ ਪਿੰਡ ਨੇੜੇ ਲੰਘ ਰਹੇ ਸੂਏ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰੋ ਟੁੱਟੇ ਪੁਲ ਨੂੰ ਸਾਢੇ 3 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਬਣਾ ਸਕਣਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਲਦੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਵਾਪਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵੱਡਾ ਹਾਦਸਾ : ਜਗਰੂਪ ਜਰਖੜ
ਖੇਡ ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜਰਖੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਏ ਦੇ ਪੁਲ ਦੀ ਹਾਲਤ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਖਸਤਾ ਸੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਹੁਣ ਪੁਲ 4-5 ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਵਿਚਕਾਰੋ ਟੁੱਟਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੀਮਤਾਂ ਜਾਨਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪੁਲ ਉੱਪਰੋਂ 10 ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਲੰਘਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਲਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਤੋਂ ਇਸ ਪੁਲ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਉ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਪੁਲ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਜ਼ਲਦੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ- ਵਿਧਾਇਕ ਵੈਦ

ਹਲਕਾ ਗਿੱਲ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵੈਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਰਖੜ ਦੇ ਟੁੱਟੇ ਪੁਲ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਜਲਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪੁਲ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਐਸਟੀਮੇਟ ਲਗਾ ਕੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਹਲਕਾ ਗਿੱਲ ਦੇ ਲੋਕ ਮੇਰੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਿਫਾਜ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਮੇਰਾ ਮੁੱਢਲਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸ਼ਗਨ ਸਕੀਮ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕਰਨਾ ਦਲਿਤਾਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾ : ਸੰਗੋਵਾਲ

ਡੇਹਲੋ, (ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੰਗਲ)- ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਲਾਈ ਸਕੀਮਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਉਥੇ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਸ਼ਗਨ ਸਕੀਮ ਸਹੂਲਤ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਧੱਕੇ ਖਾਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਨ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 1 ਸਾਲ ਤੋਂ ਸ਼ਗਨ ਸਕੀਮ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਭੇਜੀ ਨਹੀਂ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਵਿਚਾਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਹਲਕਾ ਗਿੱਲ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ

ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਸੰਗੋਵਾਲ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਗਟਾਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 50000 ਰੁਪਏ ਸ਼ਗਨ ਸਕੀਮ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਬੁਠਾ ਸਾਬਿਤ ਹੋਇਆ ਉਲਟਾ 29000 ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਤੋਂ ਵੀ ਭੱਜ ਰਹੀ ਹੈ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਪੱਗਾਂ ਦੇ ਰੰਗ ਹੀ ਬਦਲੇ ਹਨ ਲਾਰੇ ਲਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਵਾਲੇ ਹੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸ਼ਗਨ ਸਕੀਮ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਤੁਰੰਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਕੋਰੋਨਾ ਨਾਲ 5 ਲੱਖ ਜਨਜਾਤੀ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖ਼ਤਰਾ

ਜੇਨੇਵਾ- ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ (ਡਬਲਯੂਐੱਚਓ) ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਦੁਨੀਆਭਰ 'ਚ ਫੈਲੇ ਪੰਜ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਨਜਾਤੀ ਸਮੂਹ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੈ। ਡਬਲਯੂਐੱਚਓ ਦੇ ਫ਼ਹਿਰਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਨਜਾਤੀ ਸਮੂਹ 'ਚ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਦੇ 70 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਤੇ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਘਹਬਰਦੇਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਨਜਾਤੀ ਸਮੂਹ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਬਹੁਤ ਤਰਸਯੋਗ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਵੀ ਖਰਾਬ ਹੈ, ਉਹ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਦੇ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਚਾਰ ਤੇ ਗ਼ੈਰ ਸੰਚਾਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਚਪੇਟ 'ਚ ਵੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ

ਜ਼ਿਆਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਜਨਜਾਤੀ ਸਮੂਹ ਦੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਕੋਰੋਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਡਬਲਯੂਐੱਚਓ ਬਹੁਤ ਚਿੰਤਿਤ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ 'ਚ ਪੇਰੂ 'ਚ ਨਾਹੁਆ ਕਬੀਲੇ 'ਚ ਕੋਰੋਨਾ ਦੇ 6 ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ।

ਉਥੇ ਹੀ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ 'ਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਮੁੱਖ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਵੈਰਸੀਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪ੍ਰੀਖਣ 'ਚ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਖ਼ਬਰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਲੰਬਾ ਰਾਸਤਾ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਡਾ. ਮਾਈਕਲ ਰਿਆਨ ਨੇ ਜਿਨੇਵਾ 'ਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਖੋਜ ਦੇ ਇਸ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪੜਾਅ 'ਚ ਵੱਧ ਡਾਟਾ ਤੇ ਵੱਧ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਕਾਫੀ ਚੰਗਾ ਹੈ।

ਕਲਾਵਾਂ ਦਾ ਚੌਮੁੱਖੀਆ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਦੀਵਾਨ : ਨੌਜਵਾਨ ਜਸਵਿੰਦਰ ਬਲਾਚੌਰੀਆ

ਜਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹਿਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੀ ਤਹਿਸੀਲ ਬਲਾਚੌਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਜੰਮਪਲ ਨੌਜਵਾਨ ਜਸਵਿੰਦਰ ਬਲਾਚੌਰੀਆ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਗੁੰਦਵੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਾਲਾ ਵਧੀਆ ਗੀਤਕਾਰ, ਸਰੋਤਿਆਂ-ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਨ-ਸਵੰਨੇ ਚੁਟਕਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਰੀ-ਸ਼ਾਇਰੀ ਨਾਲ ਕੀਲਕੇ ਬਿਨਾ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਸਟੇਜ-ਸੰਚਾਲਕ, ਮਿੱਠੀ-ਸੁਰੀਲੀ ਅਤੇ ਦਮਦਮ ਅਵਾਜ਼ ਦਾ ਮਾਲਕ ਲੋਕ-ਗਾਇਕ ਅਤੇ ਮਨਮੋਹਕ ਧੁਨਾਂ ਨਾਲ ਨਚਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅੱਵਲ ਦਰਜੇ ਦਾ ਪੈਡ-ਪਲੇਅਰ ਹੈ। ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਜਸਵਿੰਦਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਜਾਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਿਖੇ ਸ਼ੇਅਰ ਬੋਲਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸ਼ੌਕ ਸੀ। ਉਹ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਸ਼ੇਅਰ ਬੋਲਦਾ ਤਾਂ ਲੋਕ ਅਸ-ਅਸ ਕਰ ਉੱਠਦੇ। ਬਸ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਾਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਗੂੰਜਾਂ ਸਦਕਾ ਉਹ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਐਂਕਰ ਵੀ ਬਣ ਗਿਆ।

ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹ-ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਕਲਮ ਵਿੱਚ ਨਿਖਾਰ ਆਉਂਦਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਲਿਖੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ, "ਜਾਗੇ ਵਿਚ ਮਾਂ ਤੈਨੂੰ ਆਣਾ ਪੈਣਾ ਆਂ", (ਘੋਲਾ ਿ ਕ ਸ ਨ - ਪੁਰੀਆ), "ਪੁੱਤ ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ, ਨਾ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਡਰੀਏ" (ਗੋਪੀ ਜੈਕਸ), "ਤੇਰੇ ਨਾਂ ਤੇ ਨਿੱਤ ਜੋ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਬੱਕਰੇ" (ਗੋਪੀ ਜੈਕਸ) ਅਤੇ "ਗੁਰੂ ਰਵੀਦਾਸ ਦੀ ਉਲਾਦ" (ਜਸਵਿੰਦਰ ਬਲਾਚੌਰੀਆ), ਆਦਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ

ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਲਿਖੇ ਸੱਤ ਗਾਣੇ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਅਗਲੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਡਿਊਟੀ-ਗੀਤ ਜਲਦੀ ਹੀ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਕਲਮ ਦਾ ਰੰਗ ਦੇਖੋ : ਬੁਢਾਪੇ ਦਾ ਤੂੰ ਸ਼ਾਈ ਸਗਾਰ,

ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹੁਣ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਮਾਤਾ ਜੀਤੇ, ਉਸ ਦੀ ਧਰਮ-ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਸ ਦੀ ਪਿਆਰੀ ਧੀ ਹਰਲੀਨ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਗਤੀ-ਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦਾ ਮੁਕਾਮ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਉਸਤਾਦਾਂ ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਸੋਹਣ ਆਦੋਆਣਾ ਅਤੇ ਮਲਕੀਤ ਕੌਰ ਜੰਡੀ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹ ਬੜੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗੀਤਕਾਰ, ਐਂਕਰ, ਲੋਕ-ਗਾਇਕ ਅਤੇ ਪੈਡ-ਪਲੇਅਰ ਰੂਪੀ ਇਸ ਚੌਮੁੱਖੀਏ ਦੀਵੇ ਨੂੰ ਕਲਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਮਨਮੋਹਕ ਰੁਸ਼ਨਾਈਆਂ ਵੰਡਣ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਉਸਦੀ ਨੇੜੇ ਹੋ ਕੇ ਸੁਣੋ ਅਤੇ ਜਗਮਗਾਉਣ ਦਾ ਹੋਰ ਵੀ ਬਲ ਬਖਸ਼ੋ!

ਪ੍ਰੀਤਮ ਲੁਧਿਆਣਵੀ
9876428641

ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਘਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢੀ ਨਾ। ਕੰਨਾਂ ਦਾ ਤੂੰ ਬਣ ਕੇ ਕੱਚਾ, ਬਿਰਧ ਆਸ਼ਰਮ ਛੱਡੀ ਨਾ।
ਜਸਵਿੰਦਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਕਾਫੀ ਚਿਰ ਪਹਿਲਾਂ

ਬੁਲੰਦ ਹੌਸਲੇ ਤੇ ਸੱਚੀ-ਸੁੱਚੀ ਸੁਰ-ਸਾਧਨਾਂ ਵਾਲੀ ਜੋੜੀ, "ਖਾਨ ਬ੍ਰਦਰਜ਼" (ਸਾਲਮ ਖਾਨ ਤੇ ਮਾਸਟਰ ਖਾਨ)

ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੰਗੀਤਕ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵੱਲ ਝਾਤ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਬਣਾਉਣਾ ਤੇ ਇਕ ਨਿਵੇਕਲੀ ਸਵੀ ਲੈ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਾ ਐਰੇ-ਗੈਰੇ ਨੱਥੂ ਖੇਰੇ ਦੇ ਵਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਚੱਲ ਰਹੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਅਟੱਟ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਬੁਲੰਦ ਹੌਸਲੇ ਤੇ ਸੱਚੀ-ਸੁੱਚੀ ਸੁਰ-ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਸਖਤ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਸੂਲਾਂ ਉੱਤੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਲਾ-ਜੁਵਾਬ ਕਲਾ ਨਾਲ ਨਿੱਤ ਨਵੀਆਂ ਸੰਦਲੀ ਪੈੜਾਂ ਪਾ ਕੇ ਮੰਜ਼ਲਾਂ ਸਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਹਨ, ਖਾਨ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਜੋੜੀ। ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਫਖਰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤਕ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਿਚ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਾਇਕੀ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ, "ਖਾਨ ਬ੍ਰਦਰਜ਼" ਨੂੰ ਅਜੋਕੇ ਗਾਇਕਾਂ ਦੀ ਕਤਾਰ 'ਚੋਂ ਵੱਖ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਡ-ਸੁਥਰੀ ਤੇ ਸੱਭਿਅਕ ਗਾਇਕੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗੀਤ ਵਿਖਾਵੇ ਤੇ ਲੱਚਰਪੁਣੇ ਤੋਂ ਕੋਰਾਂ ਦੂਰ ਹਨ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਲਈ ਏਦਾਂ ਦੇ ਗੀਤ ਹੀ ਪਰੋਸੇ ਜਾਣ ਲਈ ਇਹ ਜੋੜੀ ਬਚਨ-ਬੱਧ ਹੈ।

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਸੁੱਖਾ ਅਤੇ ਤੇ ਮਾਸਟਰ ਖਾਨ ਦਾ ਨਾਮ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਸੋਨੀ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਭਰਾ ਜਿਲਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਰੱਤਾਖੇੜਾ (ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ) ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀਵਾਨਾ (ਜੋ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਾਇਕ ਤੇ ਐਕਟਰ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ) ਤੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਸ਼ੀਲਾ ਰਾਣੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ "ਖਾਨ ਭਰਾ" ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੀਤ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, "ਪਿੱਠ ਕਦੇ ਨਾ ਲੱਗਦੀ", "ਤੇਰੀ ਝਾਂਜਰ", ਤੇ ਦੋ ਹਫਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਯੂ-ਟਿਊਬ ਤੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਇਆ ਗੀਤ, "ਟਿੱਕ-ਟੋਕ ਬੈਨ ਹੋ ਗਿਆ" ਅਜਿਹੇ

ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਹੋਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਗੀਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਸ਼ਾਇਰ ਭੱਟੀ ਦੀ ਕਲਮ ਦੁਆਰਾ ਕਲਮਬੱਧ ਕੀਤੇ ਗੀਤ, "ਗੱਲ ਸੁਪਨੇ ਵਾਲੀ" ਦੀ ਲੱਗਭਗ ਤਿਆਰੀ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਇਸ ਖੂਬਸੂਰਤ ਗੀਤ ਨੂੰ ਵੀ ਜਗਰਾਜ ਖਾਨ, ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਗਲਾ, ਕੀਰਤ ਪੰਨੂੰ, ਜਗਦੀਪ ਹਸਰਤ, ਕੁਲਦੀਪ ਦੁੱਗਲ, ਤੇ ਮਖਨਪ੍ਰੀਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼

ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਐਸ. ਸੀ., ਬੀ. ਸੀ. ਫਰੰਟ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨੋਹਰ ਧਾਰੀਵਾਲ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਵੀ ਉਹ ਬੇਹੱਦ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਨ। ਇਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ, "ਖਾਨ ਭਰਾਵਾਂ" ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪ੍ਰਮੋਟਰ, ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਪਲ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ, ਖਾਨ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ "ਫੋਕ ਟਾਈਮ ਆਡੀਉ- ਵੀਡੀਓ ਕੰਪਨੀ" ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਵੀ ਪਹਿਲੇ ਗੀਤਾਂ ਵਾਂਗ ਜਲਦੀ ਹੀ ਜਨਤਕ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗੀਤਾਂ ਵਾਂਗ ਇਸ ਗੀਤ ਤੋਂ ਵੀ ਪੂਰਨ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੀਤ ਵੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਸੰਦ ਬਣੇਗਾ ਤੇ ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸ਼ਕ ਵੱਲੋਂ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲੇਗਾ। "ਖਾਨ ਭਰਾਵਾਂ" ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਚਮਕੀਲਾ ਤੇ ਅਮਰਜੋਤ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੋਹੀਆ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਗੀਤ ਵੀ, ਜੋ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨੌਰਥ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਹੈ, ਜਲਦੀ ਹੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ। "ਖਾਨ ਭਰਾਵਾਂ" ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਗੀਤਾਂ ਲਈ ਢੇਰ ਮੁਬਾਰਕਾਂ ਤੇ ਦਿਲੀ ਸ਼ੁਭ ਕਾਮਨਾਵਾਂ।

ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ : ਮਨਜਿੰਦਰ ਤਨੇਜਾ

ਸੰਗੀਤਕਾਰੀ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਮਨਜਿੰਦਰ ਤਨੇਜਾ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਵਿਖੇ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ, "ਤਨੇਜਾ ਸੰਗੀਤ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ" ਵਿਖੇ ਸੰਗੀਤਕ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੋਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮਣਾ ਖੱਟਣ ਵਾਲੇ ਮਿਆਰੀ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੈਂਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗਾਇਕ ਗੁਰਨਾਮ ਭੁੱਲਰ, ਅਨਿਰੁਧ ਸਰਮਾ, ਹਰਜੀਤ ਹੀਰਾ, ਛਿੰਦਾ ਬਰਾੜ, ਗੌਰਵ ਬੱਬਰ, ਗੌਰਵ ਭਾਰਤੀ (ਨਿਊਜੀਲੈਂਡ), ਯੂਵੀ (ਕਨੇਡਾ), ਦਾ ਫੋਕਮੈਨ, ਐਮ ਰਾਜ ਵਿੱਲੋ, ਛਿੰਦਾ ਰਾਏ, ਛੱਲਾ ਕੰਬੋਜ (ਪਰਾਡਾ 2) ਪੂਰਵ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਕੁਲਾ ਸੇਠੀ ਦਾ ਨਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ।

ਦੇਤਵਾਲੀਆ, ਕਰਤਾਰ ਰਮਲਾ, ਸਵ: ਨਰਿੰਦਰ ਬੀਬਾ, ਸਿਮਰਨ ਸਿੰਮੀ, ਹਰਭਜਨ ਮਾਨ, ਬਾਈ ਧਰਮਪ੍ਰੀਤ, ਚੰਨ ਸ਼ਾਕਰੋਟੀ, ਬਰਕਤ ਸਿੰਧੂ (ਮੋਗਾ), ਗਾਇਕਾ ਸਵ: ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਧੂ, ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਧੂ (ਬਠਿੰਡਾ), ਜਸਵਿੰਦਰ ਯਮਲਾ, ਹਾਕਮ ਸੂਫੀ (ਗਿੱਦੜਬਾਗ), ਗਾਇਕਾ ਜਸਪਾਲ ਜੱਸੀ (ਬਠਿੰਡਾ) ਅਤੇ ਪਰਕਾਸ਼ ਸਰਾਂ ਆਦਿ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਬਗੈਰ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਲੰਧਰ ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਪਰੋਗਰਾਮਾਂ, "ਸੰਦਲੀ ਪੈੜਾਂ", "ਮਹਿਕਣ ਤੰਦਾਂ", "ਮੇਰਾ ਪਿੰਡ ਮੇਰੇ ਖੇਤ", "ਜਵਾਂ ਤਰੰਗ", "ਝਿਲਮਿਲ ਤਾਰੇ" ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਸੰਗੀਤ

ਸਿਰ ਚੜ ਕੇ ਬੋਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੱਗਭਗ ਸੌ ਦੇ ਕਰੀਬ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਏ ਗੀਤ, ਭੇਟਾਂ ਅਤੇ ਸੂਫੀਆਨਾ ਕਲਾਮਾਂ ਦਾ ਸੰਗੀਤ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ, ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਇਹ ਰੁਸਤਮ। ਇਹ ਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਵੀ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਕਿੱਧਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਗੱਲ ਚੱਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਯਾਦਗਾਰ ਮਨਜਿੰਦਰ ਤਨੇਜਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਜ਼ਰੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਰਸਵਤੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਵਰਦਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਮੂੰਹ ਬੋਲਦੀ ਗਵਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਰੱਬ ਕਰੇ ! ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਟਰਾਂਸਫਾਰਮ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਗੀਤਕ ਰੁਸ਼ਨਾਈਆਂ ਵੰਡਦਾ ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕਰਦਾ ਰਵੇ !

ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਮਨਜਿੰਦਰ ਤਨੇਜਾ ਜੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਬੜੇ ਮਿਊਜ਼ੀਸ਼ੀਅਨ ਸਟੇਜਾਂ ਉੱਤੇ ਸੰਗਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਉਚੇਚਾ ਮਾਣ ਹਾਸਲ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗਾਇਕ ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ, ਕਲੀਆਂ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸਵ: ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਕੋਇਲ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ (ਦਿੱਲੀ), ਫਕੀਰ ਗਾਇਕ ਸਵ: ਚਾਂਦੀ ਰਾਮ ਚਾਂਦੀ, ਹਰਫਨ ਮੌਲਾ ਗਾਇਕ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਧੂ (ਫਰੀਦਕੋਟੀਆ), ਕਮਲ ਖਾਨ, ਅਸ਼ੋਕ ਮਸਤੀ (ਦਿੱਲੀ), ਗਾਇਕਾ ਸਰਬਜੀਤ ਚਿਮਟੋਵਾਲੀ, ਪਾਲੀ

ਸਿੰਧੂ, ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਧੂ (ਬਠਿੰਡਾ), ਜਸਵਿੰਦਰ ਯਮਲਾ, ਹਾਕਮ ਸੂਫੀ (ਗਿੱਦੜਬਾਗ), ਗਾਇਕਾ ਜਸਪਾਲ ਜੱਸੀ (ਬਠਿੰਡਾ) ਅਤੇ ਪਰਕਾਸ਼ ਸਰਾਂ ਆਦਿ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਬਗੈਰ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਲੰਧਰ ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਪਰੋਗਰਾਮਾਂ, "ਸੰਦਲੀ ਪੈੜਾਂ", "ਮਹਿਕਣ ਤੰਦਾਂ", "ਮੇਰਾ ਪਿੰਡ ਮੇਰੇ ਖੇਤ", "ਜਵਾਂ ਤਰੰਗ", "ਝਿਲਮਿਲ ਤਾਰੇ" ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਸੰਗੀਤ

ਬਾਬਾ ਬਾਬਾ

ਅੱਸੀ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਬਾਬਾ ਹੱਥ ਫੜ ਸੋਟੀ ਤੁਰਿਆ ਜਾਵੇ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰ ਕੇ ਖੜ੍ਹ ਨਿੱਕਿਆ ਜਿਹੜਾ ਦਿਲ ਦਾ ਹਾਲ ਸੁਣਾਵੇ ਇੱਥੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸੁੰਦਿਆਂ ਕਿਸਮਤ ਕਿਉਂ ਫਿਰ ਮਾਤੀ ਬਾਬੇ ਦੀ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਦੇ ਦੀ ਉਮਰ ਬੀਤ ਗਈ ਸਾਰੀ ਬਾਬੇ ਦੀ।

ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਤੇ ਜਾਵੇ ਬਾਬਾ ਸੰਗੇ ਤੇ ਸ਼ਰਮਾਵੇ ਅੱਧ ਨੰਗੀਆਂ ਜਦ ਨੱਚਣ ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਪਿਆ ਆਵੇ ਫਿਰ ਰੋਂਦਾ ਤੇ ਕਰਲਾਉਂਦਾ ਗਈ ਮੱਤ ਮਾਰੀ ਬਾਬੇ ਦੀ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਦੇ ਦੀ ਉਮਰ ਬੀਤ
ਅੱਖਰ ਜੋੜ ਅਖਬਾਰਾਂ ਬਾਬਾ ਬਹਿਕੇ ਤੇ ਜਦ ਪੜ੍ਹਦਾ

ਟੈਕਸ ਤੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਾ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਲੱਭਦਾ ਪੇਪਰ ਮਾਰੇ ਫਿਰ ਚਲਾ ਕੇ ਤੇ ਜਿੰਦ ਖਾਰੀ ਬਾਬੇ ਦੀ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਦੇ ਦੀ ਉਮਰ ਬੀਤ

ਮੇਲੇ ਮੰਡੀਆਂ ਲੱਗਦੇ ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਜਾ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਉਂਦੇ ਨਾ ਰਹੀਆਂ ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਬੈਠੇ ਸੱਥਾਂ ਵਿਚ ਪਛਤਾਉਂਦੇ ਤਾਸ਼ ਬਿਨਾਂ ਦੱਸ ਰਹਿ ਗਈ ਕੀ ਸਰਦਾਰੀ ਬਾਬੇ ਦੀ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਦੇ ਦੀ ਉਮਰ ਬੀਤ

'ਦੇਵ ਘੋਲੀਏ' ਵਾਲਿਆ ਦੱਸ ਫਿਰ ਕੀ ਖੱਟਿਆ ਮੈਂ ਪਾਇਆ ਕਾਹਦੀ ਮਿਲੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾ ਕੋਈ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਫਿਰ ਆਇਆ

ਹੁਣ ਰਹਿੰਦੀ ਖੂੰਹਦੀ ਜਾਨ ਖਾ ਗਿਆ ਪਟਵਾਰੀ ਬਾਬੇ ਦੀ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਦੇ ਦੀ ਉਮਰ ਬੀਤ ਗਈ ਸਾਰੀ ਬਾਬੇ ਦੀ।

ਦੇਵ ਘੋਲੀਆ ਖੁਰਦ
(ਫਰਿਜ਼ਨੋ)
559-232-7764

'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ'

'ਅੰਬੇਦਕਰ ਟਾਈਮਜ਼'

ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ:

www.deshdoaba.com

www.ambedkartimes.com

ਇਸ਼ਾਰਾ

ਚੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਸ਼ਮਾਂ ਜਾਂ ਪਈਆਂ ਤੇਰੇ ਮੁੱਖ ਉੱਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧ ਕੇ ਹੁਸੀਨ ਉਹੋ ਹੋ ਗਈਆਂ।
 ਧੁੱਪਾਂ ਜਦ ਧਰਤ 'ਤੇ ਆਣ ਤੇਰੀ ਦੇਹੀ ਛੇਹੀ ਸੌਂ ਤੇਰੇ ਰੰਗ ਖਿੱਤੇ, ਸਤਰੰਗੀ ਹੋ ਖਲੋ ਗਈਆਂ।
 ਧੁੱਪਾਂ ਅਤੇ ਚਾਨਣੀ ਦੀ ਖਬਰ ਹਵਾਵਾਂ ਹੋਈ ਹੱਥ ਬੰਨ੍ਹ ਪਿਆਰੇ, ਤੇਰਾ ਦਰ ਆਣ ਛੋਹ ਗਈਆਂ।
 ਦਿਓ ਸਾਨੂੰ ਸੇਵਾ, ਸਦਾ ਚੋਰ ਹੋ ਕੇ ਝੁੱਲੀਏ ਜੀ ਮਿਲਿਆ ਇਸ਼ਾਰਾ ਜਾਂ, ਉਹ ਗਦ-ਗਦ ਹੋ ਗਈਆਂ।

ਡਾ. ਬਲਵੀਰ ਮੰਨਣ
 91-94173-45485

ਰੁਲਾਓ ਨਾ ਕਿਰਤੀ ਨੂੰ

ਬਚਾ ਲਓ ਕਿਸਾਨੀ ਨਹੀਂ ਦੇਸ਼ ਕੰਗਾਲ ਹੋਣਾ, ਰੁਲਾਓ ਨਾ ਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੋਣਾ।
 ਬੰਦ ਕਰੋ ਢਾਂਚਾ ਲੋਟੂ ਨਹੀਂ ਦੇਸ਼ ਸੰਭਾਲ ਹੋਣਾ, ਰੁਲਾਓ ਨਾ ਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੋਣਾ।

ਮੇਹਨਤ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਭੁੱਖ, ਗਰੀਬੀ ਮਿਟ ਜਾਂਦੀ, ਕਾਮੇ ਦੀ ਲੁੱਟ ਤੇ ਮੇਹਨਤ ਨਹੀਂ ਟਿਕ ਪਾਉਂਦੀ।
 ਬਾਝ ਮੇਹਨਤ ਦੇ ਕੋਈ ਨਾ ਕਦੇ ਕਮਾਲ ਹੋਣਾ, ਰੁਲਾਓ ਨਾ ਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੋਣਾ।

ਅੰਨ ਬਿਨਾ ਢਿੱਡ ਨਾ ਭਰੇ ਨਾ ਜਾਨ ਹੀ ਆਵੇ, ਪਸੀਨਾ ਡੋਲ ਮਿਟੀ ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਨ ਉਗਾਵੇ।
 ਕੀਮਤ ਮਿਲਦੀ ਨਹੀਂ ਤੋੜ ਕਿੱਥੇ ਜੰਜਾਲ ਹੋਣਾ, ਰੁਲਾਓ ਨਾ ਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੋਣਾ।

ਗਰੀਬੀ, ਭੁੱਖ ਮਰੀ ਨਾ ਗਈ ਛੱਡਕੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ, ਟੈਕਸ ਖਾਣੇ ਬਣੇ ਧੰਨੀ ਮੰਨਣ ਨਾ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ।
 ਰਾਜ ਧੰਨੀਆਂ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਖਾਤਾ ਖੰਗਾਲ ਹੋਣਾ, ਰੁਲਾਓ ਨਾ ਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੋਣਾ।

ਬੇਈਮਾਨ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਇਥੇ ਗੁੱਡੀ ਚੜਾਈ ਏ, ਮਜ਼ਬੂਤਾਂ ਦੇ ਰੋਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਰੀ ਲੋਕਾਈ ਏ।
 ਪਾੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਏਕਾ ਫੇਰ ਛੇਤੀ ਬਹਾਲ ਹੋਣਾ, ਰੁਲਾਓ ਨਾ ਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੋਣਾ।

ਉਠਣਾ ਹੈ ਕਿਰਤੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਦਿਨ ਅੱਕ ਕੇ, ਸੁਟਣਾ ਤੋੜ ਜੰਜਾਲ ਇਹ ਇਕ ਦਿਨ ਤੱਕ ਕੇ।
 ਰੁਕਣਾ ਨਾ ਕਾਫ਼ਲਾ ਤੇ ਹਰ ਇਕ ਸਵਾਲ ਹੋਣਾ, ਰੁਲਾਓ ਨਾ ਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੋਣਾ।

ਝੂਠੇ ਤੇਰੇ ਲਾਰਿਆਂ

ਵੇ ਝੂਠੇ ਤੇਰੇ ਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਦਿਲ ਸਾਡਾ ਸਾੜਿਆ।
 ਵੇ ਪੁਛਿਆ ਨਾ ਵੇਟਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਸਾਨੂੰ ਤੂੰ ਲਤਾੜਿਆ।
 ਵੇ ਸਾਰਾ ਅੱਗਾ ਪਿੱਛਾ ਤੂੰ ਆਪਣਾ ਸੰਵਾਰਿਆ।
 ਵੇ ਝੂਠੇ ਤੇਰੇ ਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਦਿਲ ਸਾਡਾ ਸਾੜਿਆ।

ਘਰ ਜਾ ੨ ਹੱਥ ਜੋੜੇ ਤੂੰ ਤੇ ਵੇਟਾਂ ਵੇਲੇ ਆਣਕੇ,
 ਵੰਡੀਆਂ ਸ਼ਰਾਬਾਂ, ਪੈਸੇ ਲੋਕ ਰਮਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕੇ।
 ਤੂੰ ਕਰ ੨ ਵਾਅਦੇ ਦਿਲ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸੀ ਠਾਰਿਆ,
 ਵੇ ਝੂਠੇ ਤੇਰੇ ਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਦਿਲ ਸਾਡਾ ਸਾੜਿਆ।

ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਜਿੱਤ ਪੱਕੀ ਵੇ ਬੜਿਆ ਨਾ ਕਦੇ ਵੀ,
 ਜਦੋਂ ਹੋਈ ਤਕਲੀਫ਼ ਲੋਕ ਬੱਕੇ ਭੇਜ ੨ ਸੱਦੇ ਵੀ।
 ਆਇਆ ਨਾ ਤਰਸ ਤੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਗੇੜਾ ਮਾਰਿਆ,
 ਵੇ ਝੂਠੇ ਤੇਰੇ ਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਦਿਲ ਸਾਡਾ ਸਾੜਿਆ।

ਟੁੱਟੀਓ ਸੜਕ ਬਨਾਉਣ ਦਾ ਕੀੜਾ ਵਾਅਦਾ ਸੀ,
 ਭੁੱਲ ਵਾਅਦੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੈਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਸੀ।
 ਜੱਟ, ਸੀਰੀ ਵੰਡ ਦਿਤੇ ਦਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੀ ਵਗਾੜਿਆ,
 ਵੇ ਝੂਠੇ ਤੇਰੇ ਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਦਿਲ ਸਾਡਾ ਸਾੜਿਆ।

ਜਿਤਿਆ ਸੀ ਕਿਤਿਓ ਤੇ ਬਦਲ ਲਈ ਹੈ ਪਾਰਟੀ,
 ਪੁਛਿਆ ਨਾ ਸਾਥੋਂ ਦਸ ਕਿਹੜੀ ਤੈਨੂੰ ਅਥਾਰਟੀ।
 ਪੰਨ ਕਰ ਲਿਆ ਕੱਠਾ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਾ ਸੰਵਾਰਿਆ,
 ਵੇ ਝੂਠੇ ਤੇਰੇ ਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਦਿਲ ਸਾਡਾ ਸਾੜਿਆ।

ਹੱਕ ਮੰਗਣ ਲੋਕ ਤਾਂ ਰੋਲਾ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਪੈਂਦਾ ਏ,
 ਪੁੱਛਣ ਵਾਅਦੇ ਲੋਕ ਤੋਕ ਮਦਿਰ ਵੱਲ ਲੈਂਦਾ ਏ।
 ਹੁਣ ਰੂਪ ਝੂਠੇ ਲੀਡਰਾਂ ਮਦਾਰੀ ਵਾਲਾ ਧਾਰਿਆ,
 ਵੇ ਝੂਠੇ ਤੇਰੇ ਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਦਿਲ ਸਾਡਾ ਸਾੜਿਆ।

ਰਬਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ
 91-98146-67682

'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ'
'ਅੰਬੇਦਕਰ ਟਾਈਮਜ਼'
 ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ:
www.deshdoaba.com
www.ambedkartimes.com

ਜਿਉਂਦਾ ਵੱਸਦਾ ਰਹਿ

ਕੋਈ ਕਹਿੰਦਾ ਤੂੰ ਚੀਨ ਤੋਂ ਆਇਆ,
 ਕੋਈ ਕਹਿੰਦਾ ਤੂੰ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਇਆ,
 ਜਿੱਥੋਂ ਵੀ ਤੂੰ ਆਇਆ
 ਆਪਣੇ ਮੂੰਹੋਂ ਕਹਿ ਓ ਕੋਰੋਨਿਆਂ।

ਜਿਉਂਦਾ ਵੱਸਦਾ ਰਹਿ ਓ ਕੋਰੋਨਿਆਂ।
 ਮਾਸਕ ਤੇ ਸੈਨੇਟਾਈਜ਼ਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਖੁਸ਼ ਨੇ,
 ਕਮਾਈ ਕਰਕੇ ਭਰੀਆਂ ਜੇਬਾਂ ਸੱਭ ਨੇ,
 ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ 'ਚ ਰੱਬ ਵਾਂਗ
 ਤੂੰ ਗਿਆ ਏਂ ਬਹਿ ਓ ਕੋਰੋਨਿਆਂ।
 ਜਿਉਂਦਾ ਵੱਸਦਾ ਰਹਿ ਓ ਕੋਰੋਨਿਆਂ।
 ਜੋ ਨਾ ਮੂੰਹ ਤੇ ਮਾਸਕ ਲਾਉਂਦੇ,
 ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆ ਘੇਰਾ ਪਾਉਂਦੇ,
 500 ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕਰਕੇ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਲਾਉਣ ਤਹਿ ਓ ਕੋਰੋਨਿਆਂ।
 ਜਿਉਂਦਾ ਵੱਸਦਾ ਰਹਿ ਓ ਕੋਰੋਨਿਆਂ।
 ਹਾਕਮ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਖਜ਼ਾਨਾ ਹੈ ਖਾਲੀ,
 ਤਨਖਾਹਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕਰਦਾ ਸੀ ਬਹਾਨਾ,
 ਜੁਰਮਾਨੇ ਨਾਲ ਭਰਦਾ ਦੇਖ ਇਸ ਨੂੰ
 ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਗਿਆ ਹੈ ਬਹਿ ਓ ਕੋਰੋਨਿਆਂ।

ਜਿਉਂਦਾ ਵੱਸਦਾ ਰਹਿ ਓ ਕੋਰੋਨਿਆਂ।
 ਮਰਦੇ ਲੋਕ ਹੋਰ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਨੇ,
 ਪਰ ਤੇਰਾ ਨਾਂ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਬਦਨਾਮ ਨੇ,
 ਆਪਣੀ ਈਨ ਮਨਾ ਲਈ ਤੂੰ
 ਸ਼ੱਭ ਦੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਰਹਿ ਓ ਕੋਰੋਨਿਆਂ।
 ਜਿਉਂਦਾ ਵੱਸਦਾ ਰਹਿ ਓ ਕੋਰੋਨਿਆਂ।

ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਫੜੀ ਜਾਵੇਂ,
 ਅਮੀਰਾਂ ਤੋਂ ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਡਰੀ ਜਾਵੇਂ,
 ਵੀਹ, ਪੱਚੀ ਕਰੋੜਪਤੀਆਂ ਦੇ
 ਗਲਾਂ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਬਹਿ ਓ ਕੋਰੋਨਿਆਂ।
 ਜਿਉਂਦਾ ਵੱਸਦਾ ਰਹਿ ਓ ਕੋਰੋਨਿਆਂ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
 91-99158-03554

ਗਜ਼ਲ

ਛੇੜੀਏ ਕੋਈ ਜੰਗ, ਦੋਸਤਾ!
 ਹੋ ਗਏ ਡਾਹਵੇ ਤੰਗ, ਦੋਸਤਾ!
 ਪਿਡ ਦੀ ਜੂਹ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਹੁੰਦੈ,
 ਦਸਦਿਆਂ ਲੱਗਦੀ ਸੰਗ, ਦੋਸਤਾ!

ਜਾਨ, ਮਾਲ, ਇਜ਼ਤ ਨੂੰ ਖਤਰਾ
 ਗੁੰਡੇ ਫਿਰਨ ਨਿਸ਼ੰਗ, ਦੋਸਤਾ!

ਸਿਰ ਤੋਂ ਲਹਿੰਦੀ ਧੀ ਚੁੰਨੀ,
 ਜ਼ਬਰਨ ਟੁੱਟਦੀ ਵੰਗ, ਦੋਸਤਾ!

ਪੋਟੇ ਪੋਟੇ ਜ਼ਹਿਰ ਫੈਲਿਆ,
 ਵੱਜਦੇ ਫਿਰਕੂ ਡੰਗ, ਦੋਸਤਾ!

ਹਾਕਮ ਬਣੇ ਵਪਾਰੀ ਏਥੇ,
 ਲੋਕ ਹੰਢਾਉਂਦੇ ਨੰਗ, ਦੋਸਤਾ!

ਨਵੇਂ ਕਰਾਂ ਨੇ ਮੱਤ ਮਾਰ ਲਈ,
 ਰਹਿ ਗਏ ਹੋ ਕੇ ਦੰਗ, ਦੋਸਤਾ!

ਨੋਟਬੰਦੀ ਤੇ ਜੀ. ਐਸ. ਟੀ. ਨੇ,
 ਭੰਨ ਦਿੱਤਾ ਅੰਗ ਅੰਗ, ਦੋਸਤਾ!

ਧਰਮ ਗੁਰੂ ਡੇਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੁੱਟਣ,
 ਨਵੇਂ ਬਣਾ ਕੇ ਢੰਗ, ਦੋਸਤਾ!

ਲੱਗਦੈ ਹਾਕਮ ਚੜ੍ਹੇ ਪਹਾੜੀ,
 ਸੌ ਗਏ ਪੀ ਕੇ ਭੰਗ, ਦੋਸਤਾ!

ਫੜ੍ਹ ਪੈਟਰੋਲ ਚੜ੍ਹ ਜਾ ਟੈਂਕੀ,
 ਜੋ ਮਨਵਾਉਣੀ ਮੰਗ, ਦੋਸਤਾ!

ਸਿਤਮ ਜ਼ਰੀਫੀ! ਗਲੀਓਂ ਰੁਲਦੇ,
 ਗੁੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਗ, ਦੋਸਤਾ!

ਬਦਲੂ ਕਿਵੇਂ ਸਮੇਂ ਦੀ ਧਾਰਾ,
 ਲੱਭੀਏ ਕੋਈ ਢੰਗ, ਦੋਸਤਾ!

ਕਦੇ ਤਾਂ "ਲਾਲ" ਸਵੇਰ ਚੜ੍ਹੇਗੀ,
 ਏਹੀਓ ਆਸ ਉਮੰਗ, ਦੋਸਤਾ!

ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਸੁਲਹਾਦੀ
 91-98721-55120

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਹੇਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ 'ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਵਾਨਾ'

ਕੁੱਝ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਜਾਤੀ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਮਾਂ ਕੱਢਕੇ ਆਪਣੇ ਵਤਨ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਸਿਰਮੌਰ ਨਾਉ ਹੈ 'ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਸਦੇ ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਵਾਨਾ'। ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਜਨਮੇ ਤੇ ਪਲੇ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਅੰਤਾਂ ਦਾ ਮੋਹ, ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਤੇ ਫੇਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਹਿਕਮੇ ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਜਿਲ੍ਹਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨਰਿਖਣ ਅਫਸਰ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ।

ਹਿਤਾਂ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਕਾਰਨ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਬੇ ਏਰੀਆ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸਾਂਝਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮੰਚ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਕੇ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀਆਂ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਰੋਡੀਓ ਨਾਲ ਹੋਸਟ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜੁੜ ਗਿਆ। ਇਸ ਦਰਮਿਆਨ ਹੀ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਭਾਰਤ ਆਪਣੇ ਵਤਨ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਜਾਂ

ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਚ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਹਿਤਕ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਬੈਠਕਾਂ ਜਰੂਰ ਕਰਦਾ। ਪੰਜਾਬ ਉਸ ਦੀ ਜੰਮਣ ਭੁੰਮਿ ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਅੰਤਾਂ ਦਾ ਮੋਹ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਓ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਉਸ ਜੰਮਣ ਭੋਇੰ ਦਾ ਉਸ ਨੇ ਅਜੇ ਕਰਜ਼ ਨੀ ਉਤਾਰਿਆ। ਉਸਦਾ ਸਾਂਝਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮੰਚ ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਣ ਤੇ ਪ੍ਰਚਲਤ ਕਰਨ ਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਿਹਾ ਤੇ ਕੈਲੀ-ਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਅਮਰੀਕੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਖਾਣਾ, ਪਹਿਰਾਵਾ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ

ਦਫਤਰੀ ਕੰਮ ਕਾਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਲਿੱਖਣ ਪੜਨ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਉਜਾਗਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਕੁੱਝ ਸਥਾਨਕ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਕੱਚਘੜੇ ਤੋਂ ਪਰਪੱਕ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੁਚੀ ਰੱਖ ਲਈ। ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਕ ਬਣ ਗਏ ਉਥੇ ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਾ ਲਈ ਤੇ ਸਟੇਜ ਦੇ ਧਨੀ ਹੋ ਨਿਬੜੇ। ਕੁੱਝ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਦਬਾਓ ਤੇ ਪਿਆਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਛੱਡ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਲਿਆ। ਅਮਰੀਕਾ ਜਾ ਕੇ ਵੀ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਸ਼ੈਲਾਈ ਹੀ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਨੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਬੇ ਏਰੀਏ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀਆਂ ਤੇ ਕੁੱਝ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬੰਨਿਆ। ਪਰ ਉਥੇ ਵੀ ਕਈ ਹਉਮੈ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸਭਾ ਨੂੰ ਨਿਜੀ

ਵੀ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਫ਼ਰ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦੀ ਦੀ 13 ਸਾਲ ਦੀ ਪੁੰਗਰਦੀ ਬੱਚੀ ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਗਿੰਨੀ ਦੀ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਮੌਤ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਸਾਹਿਤਕ ਧਰਵਾਸੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਧਰਵਾਸ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਗਿੰਨੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ 'ਗਿੰਨੀ ਸਿਮ੍ਰਤੀ ਗੁੰਬ' ਪੁਸਤਕ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਅਰਪਿਤ ਕੀਤੀ। ਫਿਰ ਭਾਰਤ ਆਕੇ 'ਸੜਕ ਰੰਗ ਤਸਵੀਰਾਂ', 'ਬੇੜੀ ਮੱਲਾਹ ਤੇ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਅਤੇ ਲੋਕ ਰੰਗ ਸੋਚ ਵਾਰਤਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਗੋਚਰੇ ਕੀਤਾ ਜੋ ਸਾਹਿਤਕ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਉਹ ਹੁਣ ਕੁਲਵਕਤੀ ਸਾਹਿਤ ਰਚੇਤਾ ਹੈ। ਯੂਨੀਅਨ ਸਿਟੀ (ਕੈਲੀ-ਫੋਰਨੀਆ) ਵਾਲੇ ਘਰ ਰਹਿ ਕੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜਨਾ ਲਿਖਣਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜ ਹੈ।
 - **ਡਾ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਅਮਨ, ਰਾਜਪੁਰਾ**
 91-98151-13038

ਕਸੂਰ ਤਾਈ ਦਾ ਨਹੀਂ

ਸਵੇਰੇ ਸਾਢੇ 5.30 ਵਜੇ ਸਨ, ਮੇਰੇ ਪਰਮ ਮਿੱਤਰ ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਫੋਨ ਆਇਆ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਬੰਮ ਹਨ। ਪੁੱਛਿਆ, ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਹੈ? ਉਹ ਹੁਣ ਕਿੱਥੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵਿਨੀਪੈਗ ਕੈਨੇਡਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅੱਛੇ ਹਨ, ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਤੱਕ ਹੀ ਮਤਲਬ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੰਮ ਹੀ ਪੂਜਾ ਸਮਝਦੇ ਹਨ।
 ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਜਾਗ ਤਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਹੀ ਗਈ। ਅੱਜ ਐਤਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿਲੋਂ ਦਿਮਾਗ ਤਾਜ਼ਾ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਨਾ ਆਪਣੇ ਅਚੇਤ ਮਨ ਵਿੱਚ ਛੁਪੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਕੇ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾ ਦੇਈਏ।
 ਮੇਰੇ ਮਾਸਤ ਜੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਆਈ. ਐਸ. ਐਸ. ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਹਿਮਾਚਲ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਣ ਸਨ। ਉਹ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੈਪਲ ਸਰਵੇ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਨ। ਸੁਭਾਵਿਕ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਟੂਰ ਲੱਗਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਫਿਰ ਉਹ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਜਾਣ ਦੇ ਬੜੇ ਇੱਛੁਕ ਸਨ। ਇਕ ਦਿਨ ਜੀਜਾ ਜੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਬੈਂਕ ਦੇ ਐਮ. ਡੀ. ਸਨ, ਦਾ ਟੂਰ ਸੰਗਰੂਰ ਦਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਗਏ। ਸੰਗਰੂਰ ਮਾਲਵੇ ਦਾ ਖੇਤਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਹਿਮਾਨ ਦੀ ਮਹਿਮਾਨ-ਨਿਵਾਜੀ ਬਹੁਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਰਸਤਾ ਪੁੱਛ ਲਵੇ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚਾਰ ਪਾਣੀ ਪਿਆ ਕੇ ਘਰ ਛੱਡਣ ਤੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
 ਮਾਸਤ ਜੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਦੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸੌਕੀਨ ਸਨ, ਅਸੀਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਾਈਫਲ ਕਾਰਤੂਸ ਆਦਿ ਦੇਖ ਰਹੇ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਸਤ ਜੀ ਅਤੇ ਜੀਜਾ ਜੀ ਅੰਦਰ ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਪੀ ਰਹੇ ਸਨ। ਇੰਨੇ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਤਾਈ ਜੀ ਆਏ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਹੀ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਕਹੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਹੁਣੇ ਦਾ ਸਿਰ ਪਲੋਸਣ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਏ। ਤਾਈ ਜੀ ਮੇਰੇ ਮਾਸਤ ਜੀ ਦਾ ਮੋਢਾ ਪਲੋਸ ਦਿੱਤਾ

ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਨੂੰ ਆ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮਾਸਤ ਜੀ ਆਪਣੀ ਦਾਹੜੀ ਡਾਈ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਭਾਵ ਰੰਗਦੇ ਸਨ ਪਰ ਜੀਜਾ ਜੀ ਦੇ ਬੋੜੀ-ਬੋੜੀ ਚਿੰਟੀ ਦਾਹੜੀ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੁਝ ਦੇਰ ਮੇਰੇ ਮਾਸਤ ਜੀ ਹੱਸਦੇ ਹੋਏ ਤਾਈ ਮਾਰਦੇ ਬਾਹਰ ਨੂੰ ਆਏ। ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ, "ਮਾਸਤ ਜੀ ਬੜੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ, ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਦੱਸੋ ਅਸੀਂ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਲਈਏ।" ਉਹ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਜੋਰ ਦੀ ਹੱਸੇ। ਮੈਂ ਫਿਰ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ "ਤੁਹਾਡੇ ਪਿੰਡ ਲੋਕ ਬੜਾ ਪਿਆਰ ਦਿੰਦੇ ਨੇ।" ਮੈਨੂੰ ਫਿਰ ਸਮਝ ਨਾ ਆਈ। ਇੰਨੇ ਨੂੰ ਜੀਜਾ ਜੀ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤਾਈ ਜੀ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਮੋਢਾ ਪਲੋਸਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦਾ ਮੋਢਾ ਪਲੋਸ ਗਏ। ਇਕ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਖਿੜ-ਖਿੜ ਹੱਸ ਪਏ।
 ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਦੋਹਾਂ ਵੱਲ ਤੰਕਿਆ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਿਹਾ "ਮਾਸਤ ਜੀ ਕਸੂਰ ਤਾਈ ਦਾ ਨਹੀਂ"। ਉਹ ਸਾਰੇ ਬੜੀ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵੇਖਣ ਲੱਗੇ। ਮੈਂ ਫਿਰ ਕਿਹਾ, "ਕਸੂਰ ਤਾਈ ਦਾ ਨਹੀਂ" ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ, ਹੋਰ ਕਿਸਦਾ? ਕਸੂਰ ਡਾਈ ਦਾ, ਮੈਂ ਉਤਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਫਿਰ ਹੱਸ ਪਏ। ਇਹ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਸਿੱਖਿਆ ਮਿਲੀ ਕਿ ਇਹ ਡਾਈ ਨੇ ਕਿੰਨਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਦਾਹੜੀ ਕਦੇ ਵੀ ਰੰਗਣ ਦੀ ਸਹੁੰ ਖਾਧੀ। ਮੇਰੇ ਜਦੋਂ ਚਿੰਟੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਵੇਖ ਕੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਹੌਸਲਾ ਮਿਲਿਆ।
 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਫੁੱਫੜ ਜੀ, ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਕਈ ਦੋਸਤ ਇਸ ਦਾਹੜੀ ਨੂੰ ਨਾ ਰੰਗਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਬਚ ਗਏ।

ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਾਹੋਕੇ

KB USED AUTO SALES

8655 B Monterey Street Gilroy, CA 95020

**Kashmiri Bhatia,
Dealer/Broker
408-848-2365**

**50% OFF WARRANTY
with Qualifying Car Purchase**

**IN HOUSE
FINANCING AVAILIABLE
www.kbusedautosales.com**

ਅਸੀਂ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਤੇ ਲੋਨ ਲਈ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

Kashmiri Bhatia & his wife

**K&K AUTO REPAIR
and Car Wash
63 Muckelemi St
San Juan Bautista 95045**

**Kashmiri Bhatia (Owner)
831-623-4702**

**20% OFF LABOUR
on your next qualifying service**

Car Care You Can Trust

CORNING ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਟਰੱਕਰ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ

AAA Truck Wash, Tire, and Lube

- * We Carry New and Used Tires All Major Brands
- * Smart Way Tires Available
- * Used Tires Start From & 135
- * Old Change \$ 189 + Tax
- * We also do truck and car washing and waxing
- * Friendly and Professional Staff
- * We offer truck and car detailing

ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾਵਾਂ ਲਈ ਸੇਲ

ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਬਰਿਜਸਟੋਨ ਸਟੇਅਰਿੰਗ ਟਾਇਰਾਂ ਦੀ ਸੇਲ ਲਗਾਈ ਹੈ
ਬਰਿਜਸਟੋਨ 283 (ਦੋ ਟਾਇਰ) \$1149
ਚਾਈਨੀਜ਼ 749 (ਦੋ ਟਾਇਰ) \$749

Call:

530-824-5134

ਯੁਰਾਲੇ ਟਾਇਰਾਂ ਦੀ ਸੇਲ

ਇਕ ਵਾਰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਓ

Used Tires American Brand	\$99 + Labor
Recap Truck Tire	\$ 249 + Labor
Recap Trailar Tires and Kind	\$ 199 + Labor

**NEW & USED
TIRES
WASH, LUBE, BRAKES**

Call:

650-642-0697

3525 Highway 99, West Corning, CA 96021

Across the Street from TA Truck Stop

LUCAS OIL LUCAS INJECTOR CLEANER \$28.99